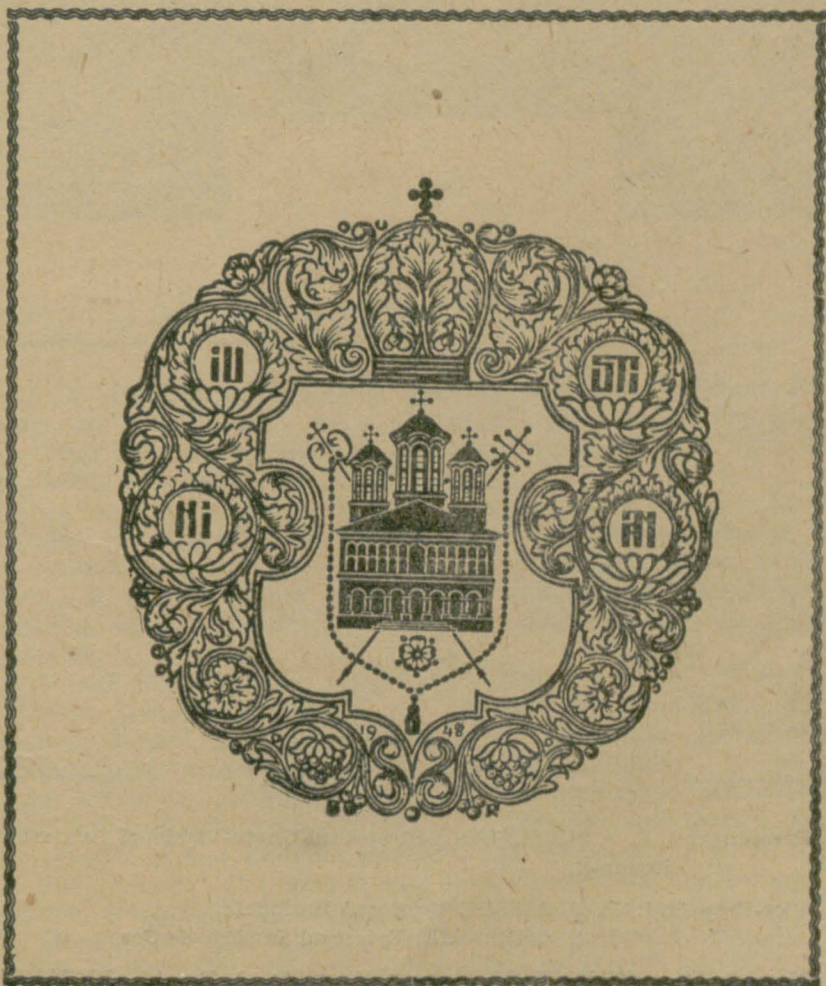

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SFINTEI MITROPOLII A UNGRO-VLAHIEI

APARE LUNAR SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

A. 37528/969

Redacția și Ad-ția : Sectorul Social-Cultural al Arhiepiscopiei Bucureștilor
Str. Patriarhiei Nr. 21 — Raionul Nicolae Bălcescu.

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: I. P. S. JUSTINIAN, Mitropolitul Ungro-Vlahiei și Patriarhul României.

Vice-Președinți: P. S. ANTIM, Episcopul Buzăului
P. S. CHESARIE, Episcopul Dunării de Jos.

Membri: P. S. THEOCTIST, Episcop Vicar; P. C. Pr. AL. IONESCU, Vicar al Mitropoliei; P. C. Pr. M. BOGOIU, Vicarul Eparhiei Buzăului; Pr. C. Arhim. IERONIM MOTOC, Vicarul Eparhiei Dunării de Jos.

Redactor responsabil: P. C. Pr. Petre F. Alexandru, Consilier Administrativ al Mitropoliei.

MARELE NOSTRU ARHIEREU

La 12 august, anul acesta, întreaga Biserică Ortodoxă Română sărbătorește împlinirea a zece ani de la ridicarea în treapta arhieriei a Prea Fericitului Patriarh Justinian, act memorabil care bucură toată obștea credincioșilor noștri.

Ziua aceasta va rămâne înscrisă cu slove de aur în cartea ortodoxiei românești și întotdeauna ne vom aduce aminte despre ea cu mulțămire către Dumnezeu, care în iconomia Sa, a binevoit să cheme și să rânduiască în slujirea apostolească a arhieriei pe cel care avea să conducă neîntârziat destinele Bisericii noastre strămoșești.

Privind din culmea însoțită a acestui popas, avem în fața noastră pe „vasul alegerii”, cel chemat la apostolatul cel mai înalt, pășind spre altar, pentru a primi hirotonia sfântă și odată cu aceasta răspunderea cea mare a chemării sale.

Din lucrarea preoției, în mijlocul poporului, într-un care cel chemat la darul arhieriei, ca într-o ucenicie pentru cele înalte, s-a format deplin și s-a călît în slujirea cea aleasă a Bisericii, a sorbit adînc din izvorul cel pururea viu al dragostei de Dumnezeu și de aproapele, a înmulțit talanții și s-a învrednicit a auzi cuvîntul chemării Domnului său: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios peste multe te voi pune” (Matei XXV, 21).

Iar în ziua chemării sale, trecînd treptele altarului peste vulturii arhieresti și intrînd în Sfînta Sfîntelor pentru a primi deplinătatea Harului și semnele slujirii celei mai înalte, arhierul de atunci întărea cu o nouă cunună logodirea sa cu Sfînta Biserică și cu poporul cel credincios în desăvîrșirea dragostei celei duhovnicești. Pentru că „orice arhieru dintre oameni luîndu-se, pentru oameni se pune, spre cele ce sînt ale lui Dumnezeu” (Evr. V, 1).

Reamintim cu prilejul acestei aniversări citeva cuvinte din cuvântarea rostită de Prea Fericirea Sa cu prilejul hirotoniei în arhieru în catedrala Sf. Mitropoliei din Iași :

„Călăuza vieții mele”, mărturisea Prea Fericirea Sa atunci. „va fi ca și cea de pină acum, porunca cea mai mare din lege : „Să lu-bești pe Domnul Dumnezeu tău, din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca însuși pe tine” (Matei XXII,37-39).

„Acolo unde este îndoială, eu să semăn credință.

Acolo unde este întristare, eu să semăn bucurie.

Acolo unde este disperare, eu să semăn nădejde.

Acolo unde este ceartă, eu să semăn pace.

Acolo unde este ură, eu să semăn iubire.

Acolo unde este întuneric, eu să semăn lumină.”

Pe firul acestei mărturisiri este înscrisă întreaga activitate a Marelui nostru Arhieru, care de îndată a purces la lucrarea de desțelenire și de cultivare a ogorului Domnului, rînduit fiind în acea vreme ca vicar la Sf. Mitropolie a Moldovei.

Este de mare folos și pilduitor pentru noi să urmărim în acest loc strădania P. F. Sale, spiritul întreprinzător, tactul pastoral, originalitatea și puterea de muncă, traduse toate acestea în fapte dintre cele mai laudabile, care în scurt timp i-au pregătit sușul spre trepte tot mai înalte.

Ca Vicar-arhieru, apoi locțiitor de Mitropolit al Moldovei, P. F. Sa a fost omul providențial care a fost trimis să lucreze ca bunul samaritean la tămăduirea ranelor de pe trupul mult pătimitoare Moldove.

Urmele războiului cu toată urgia lui erau adinci și greu de vindecat, iar doi ani consecutivi de secetă au pîrjolit pămîntul și au făcut ca mare parte din populația orașelor și satelor să sufere.

Probleme dintre cele mai grele se ridicau în fața conducerii de Stat și a celei bisericești.

Prea Fericirea Sa însă, cu minte ageră a sesizat toate aceste probleme și le-a rezolvat în mod practic, mobilizînd la această lucrare de interes obștesc preoșimea și avînd sprijinul credincioșilor și al organizațiilor obștești și de Stat.

A reorganizat și a îndrumat activitatea centrului eparhial mitropolitan, a prototeriilor și a parohiilor pe latura socială și culturală.

A sprijinit opera de refacere și reconstrucție a orașelor și a satelor, distruse de război.

A pus rînduală în chivernisirea bunurilor Mitropoliei și a creat mijloace noi de venituri pentru a face față tuturor cerințelor.

A înviorat și a întărit viața duhovnicească.

În viața Bisericii, faptele sînt criteriul vredniciei și dovada credinței. Iar „cei ce slujesc bine își pregătesc calea spre o treaptă mai înaltă” (I Tim. III,13).

Astfel, Prea Fericirea Sa, străduindu-se a sluji lui Dumnezeu în credință și în dragoste, a slujit și poporul și a devenit cător al multor binefaceri.

De aceea, în 1948, cînd scaunul patriarhal devenise vacant, privirile și speranțele întregului cler și ale credincioșilor s-au îndreptat spre luminoasa figură a celui ce făcuse ca scaunul Mitro-

poliei Moldovei să strălucească pe cerul ortodoxiei rominești în duhul cel innoitor.

La vremuri noi, trebuia om nou, și omul a fost găsit în persoana Prea Fericirii Sale, care cuprindea toate condițiunile cerute pentru conducătorul suprem bisericesc al noilor înfăptuiri.

Maturitate, elan, inteligență scilpitoare cu un larg orizont, credință profundă și autentică, dinamism, vastă experiență pastorală, cunoștință a sufletului, ochiu de cîrmaciu neînfricat și bun organizator, care din ideal face faptă împlinită. Acestea sînt în mare însușirile firești ale Prea Fericirii Sale.

Inzestrat cu aceste puteri tainice ale sufletului, P. F. Sa în noua dregătorie a atacat cu curaj cele mai mari probleme bisericești și cele mai variate, care își așteptau rezolvarea cu mulți ani în urmă, și pe toate le-a deslegat cu succes și cu prestigiu.

Astfel, a întărit ortodoxia rominească prin readucerea fraților uniți din Ardeal, care de sute de ani fuseseră smulși de la sinul Bisericii Mame.

A îndrumat activitatea clerului pe linia apostolatului social prin participarea activă la problemele de interes obștesc care frămîntă poporul nostru și în lupta pentru apărarea păcii.

A dat Bisericii legiului noi în care temeiurile canonice și tradiționale se împletesc armonios cu libertățile și cuceririle democratice ale credincioșilor noștri.

A reluat legăturile tradiționale cu Bisericile ortodoxe surori și a întărit prietenia cu acestea prin vizite reciproce, scrisori înțelese și schimburi culturale și spirituale.

A reînviat evlavia străbună prin grija pentru infrumusețarea slujbelor dumnezeiești și a sfințelor lăcașuri.

Acestea sînt în linii mari o prezentare succintă a activității și a preocupărilor celor mai însemnate ale Alesului Domnului de acum zece ani, care înarmat cu puterea credinței — care mută și munții din loc — a săvîrșit fapte epocale într-un răstimp relativ scurt.

Ca un stilp neclintit al Bisericii, Prea Fericirea Sa veghează cu ochiu neadormit și conduce corabia duhovnicească la limanul cel lin al mîntuirii. Ierarhii, clericii și credincioșii au în Prea Fericirea Sa o pildă vie

Drept aceea să-l urmăm.

Intru mulți și fericiți ani!

† C H E S A R I E
Episcopul Dundi de Jos

ÎNTRU MULȚI ANI, PREA FERICITE STĂPÎNE

2 AUGUST

La 2 august, fiind ziua numelui Prea Fericitului Patriarh Justinian, Biserica noastră a sărbătorit într-un cadru restrins și sobru această aniversare a Prea Fericitului nostru Arhiepiscop.

La ora 12, salariații Administrației Patriarhale și cei ai Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, au mers în Catedrală, unde Prea Sfințitul Episcop Teoctist – Vicar Patriarhal, înconjurat de clerul Patriarhiei, a săvârșit Te-Deum-ul de mulțumire, la sfârșitul căruia Prea sfinția Sa a rostit cuvântul omagial, arătând importanța acestei sărbători pentru Biserica noastră românească.

Salariații instituțiilor noastre centrale: Administrația Patriarhală, Arhiepiscopia Bucureștilor și Institutul Teologic, au toate motivele ca astăzi să fie în sărbătoare, căci Prea Fericitul Patriarh Justinian nu este numai conducătorul înțelept al Bisericii noastre și al instituțiilor în care noi lucrăm, dar Prea Fericirea Sa este și părintele nostru, care poartă de grije de toți salariații, ca și de întreaga preoție ortodoxă romină, ajutându-i în nevoile lor, creându-le case de odihnă pentru tot timpul concediului etc.

În numele celor prezenți, s-a trimis o telegramă cu exprimarea sentimentelor de recunoștință, devotament și dragoste filială, către Prea Fericitul Patriarh Justinian, aflat în fruntea delegației Bisericii Ortodoxe Romine, la Moscova, la invitația Prea Fericitului Patriarh Alexei.

12 AUGUST,

La 12 august anul acesta s-au implinit zece ani de cind Prea Fericitul Patriarh Justinian a primit hirotonia în arhierie în Catedrala Mitropolitană din Iași.

Evenimentul împlinirii unui deceniu de arhierie a Prea Fericirii Sale, a constituit pentru Sfintul Sinod și pentru toți slujitorii Bisericii noastre prilej de deosebită și aleasă sărbătoare.

La ora 10 dimineața, Prea Fericitul Patriarh a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Patriarhală, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Erau de față, la această solemnă Sfântă Liturghie, membrii Sfintului Sinod: I. P. S. Mitropolit Sebastian Rusan al Moldovei, I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, PP. SS. Episcopi Iosif al Argeșului, Teofil al Romanului și Hușilor, Antim al Buzăului, Chesarie al Dunării de Jos, Valerian al Oradiei, Teoctist Botoșaneanu, Vicarul Sfintei Patriarhii, precum și toți consilierii patriarhali și arhiepiscopali, salariații instituțiilor noastre bisericesti centrale, corpul profesoral al Institutului Teologic din București, clerul Capitalei și mulți credincioși.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, I. P. S. Mitropolit Sebastian Rusan, PP. SS. Episcopi Iosif și Chesarie, cu acelaș cler de la Sfânta Liturghie, au săvârșit Te-Deum-ul de mulțumire, iar la sfârșit I. P. S. Mitropolit Sebastian a rostit cuvântarea omagială, aducind în numele Sfintului Sinod, clerului și credincioșilor din întreaga țară, prinosul de laudă, recunoștință și dragoste pentru Întâistătorul Bisericii noastre.

Înalt Prea Sfinția sa a arătat situația grea prin care trecea Mitropolia Moldovei, cu zece ani în urmă, situație creată de războiul ce trecuse și căreia nu putea să-i facă față cu succes, decît preotul Ioan Marina, singurul asupra cărui s-a oprit fostul Mitropolit de pe atunci Irineu Mihălcescu, ca să-i fie prim colaborator. Și într-adevăr, realitățile nu numai că n-au desmintit încrederea pe care Mitropolitul Irineu și-a pus-o în tînărul preot Ioan Marina, dar au confirmat strălucit că nimeni înafară de dinsul nu putea pune ordine în treburile gospodărești ale Mitropoliei Iașilor și disciplina necesară în cler, pentruca acesta să se pătrundă de importanța vremurilor noi și de rolul său în actualitate.

După ce arată rolul sărbătoritului de astăzi în timpul secetei din Moldova din anul 1947, I. P. S. Sebastian trece pe scurt în revistă realizările Înalt Prea Sfințitului Justinian, ca Mitropolit al Moldovei și apoi ca Patriarh al României.

Cuvîntării omagiale a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Sebastian, îi răspunde Prea Fericitul Patriarh Justinian, care arată gîndul de care a fost călăuzit după ce a fost ales și sfințit Arhiepiscop al Bisericii lui Dumnezeu. Duhul învățaturii Mintulorului Hristos și al Sfinților Apostoli ca și scrierile Sfinților Părinți, mai ales tratatul „Despre preoție“ al Sfințitului Ioan Gură de Aur, au inspirat pe Înaltul Ierarh în greaua, dar nobila sa misiune. Cel ce și-a luat ca deviză de urmat, așa cum ne-a mărturisit și acum că: „acolo unde este îndoială, eu să semăn credință; acolo unde este întristare, eu să semăn bucurie; acolo unde este disperare, eu să semăn nădejde; acolo unde este ceartă, eu să semăn pace; acolo unde este ură, eu să semăn iubire; acolo unde este întuneric, eu să semăn lumină” – cel ce la intrarea în arhierie și-a dat seama că „mitra arhierască nu este numai un semn de podoabă și de cinste, ci mai de grabă un simbol al tuturor renunțărilor, al cununii de spini a lui Hristos”, nu putea decît să ajungă, cu adevărat cu un mare Ierarh, ale cărui realizări și al cărui nume se vor înscrie cu litere de aur în istoria Bisericii noastre.

Intr-adevăr, încă de pe acum Prea Fericitul Sa are bucuria să constate roadele unei încordate strădanii: „Acolo unde erau îndoieli asupra rosturilor Bisericii în lumea nouă – ce se năștea în viltoarea unor prefaceri necunoscute în istorie, – prin munca noastră laolaltă, am semănat credința vie în misiunea ei sfîntă, de a năzuî nu numai către zările luminoase ale mîntuirii – țelul suprem al creștinului – ci și către viitorul unei vieți sociale întemeiată pe dreptate și omenie. Acolo unde prinsese rădăcini cearta și neînțelegerea, m-am străduît să semăn pacea și buna înțelegere; pe acest tărîm, am trecut dincolo de marginile obștei noastre dreptcredincioase și ne-am unit eforturile noastre cu ale tuturor celor dornici să zidească pe pămînt pacea între toate popoarele, între toate semînțiile lăsate de Dumnezeu. Acolo unde cu ani în urmă se făcuse desbinare între fiii credincioși ai aceleiași Biserici mame, am smuls din rădăcină asemenea buruieni vătămătoare și am semănat, în locul lor, iubirea frățească în Hristos și unirea lor lingă vatra aceleiași credințe strabune. Acolo unde întunerecul unor preocupări străine de duhul Evangheliei și al slujirii preoțești pusesse stăpînire pe cugetele unora dintre slujitorii altarelor, noi toți am izbutit să aducem lumina adevăratei cunoașteri a cuvînt-

tului lui Dumnezeu și să facem să răsară soarele bucuriei, pe care o dă conștiința datoriei preoțești împlinite”, pentru izbăvirea duhovnicească și pentru fericirea Patriei și poporului.

La sfârșit, din partea Sfintului Sinod, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit oferă Prea Fericirii Sale un engolopion lucrat în atelierele Institutului Biblic, ca semn al dragostei Înalților Ierarhi ai Bisericii noastre, față de Intiul Stătător al Bisericii Ortodoxe Romine. Prea Cucernicul preot Ioan Găgiu, Directorul Administrației Patriarhale, prezintă sărbătoritului flori și volumul V legat în piele, proaspăt ieșit de sub teascurile Tipografiei Institutului Biblic: Pentru Pacea a toată lumea”. Prea Cucernicul Vicar Alexandru Ionescu și Prea Cucernicul Diacon N. Nicolaescu, prorectorul Institutului Teologic, din partea salariaților Arhiepiscopiei Bucureștilor și Institutului Teologic, oferă flori, care să simbolizeze florile recunoștinței și iubirii filiale, pentru Înaltul Ierarh, iar P. S. Pavel Șerpe, Starețul Minăstirii Curtea de Argeș, oferă noul „Album” al minăstirii Curtea de Argeș, tipărit cu acest prilej, ca prinos de recunoștință pentru cel care atât de mult se îngrijește de minăstirile noastre și monahismul nostru rominesc.

După ce toți preoții și credincioșii din biserică vin și felicită pe Înaltul lor Păstor, în sunetele Imnului Patriarhal executat de Corala Sf. Patriarhii de sub conducerea d-lui profesor N. Lungu, Prea Fericirea Sa trece printre șirurile de credincioși care se îmbulzesc să primească binecuvîntarea Arhipăstorului lor și intră în reședință, unde se întreține cu cei de față.

La ora 2,30, Prea Fericitul Patriarh a oferit o recepție membrilor Sfintului Sinod și colaboratorilor apropiați ai Prea Fericirii Sale, recepție la care au luat parte d-l dr. Petru Groza, Președintele Prezidiului Marelui Adunări Naționale și d-l profesor academician Petre Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor, precum și alți reprezentanți ai autorităților.

În cadrul acestei recepții au ținut cuvîntări Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Sebastian Rusan, d-l Ministru Petre Constantinescu-Iași și d-l dr. Petru Groza, tuturor răspunzînd Prea Fericitul Patriarh Justinian.

-----o-----

Ziua de 2 august a fost sărbătorită și de cei ce se aflau la Sanatoriul Techirghiol în acea vreme. Cei 35 de copii de preoți și salariați ai Bisericii Ortodoxe Romine, care prin grija Prea Fericitului Patriarh Justinian și-au petrecut zilele de vacanță pe plaja însorită a mării, au trimis prinos de recunoștință următoarea felicitare.

R Ă V A Ș

către Prea Fericitul Patriarh Justinian

*De ziua Fericirii Voastre,
Părinte Patriarh al Țării,
Vă scriu copii adunați
La soare, pe nisipul mării.*

*Noi sîntem fericiți și veseli,
 Feriți de griji și de neazuri,
 Cînd ne-avîntăm cu pleptu-n soare
 În marea plină de talazuri.*

*Și-am vrea ca bucuria noastră,
 Să v-o trimitem prin scrisoare.
 Cu dragoste, recunoștință
 Și sinceră felicitare.*

*Sărutăm mîna. Să trăiți!
 Ani mulți, destoinic și-nțelept!
 Să ducă credincioșii Voștri
 Pe drumul luminos și drept!*

*Iar cînd, moșneag încărunțit
 De sărbători ne veți primi
 Să vă urăm de sănătate,
 Să fie anul două mii!*

REDACȚIA

ÎNDRUMĂRI PASTORALE SCHIȚE ȘI PREDICI

LA DUMINICA IX-a DUPĂ RUSALII

«Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?» (Matei XIV, 31).

Toți ne-am îndoit vreodată de Dumnezeu sau de lucrarea Lui, dar nu toți am crezut în El.

Și toți ne-am îndoit vreodată de Dumnezeu sau de lucrarea Lui, dar nu toți L-am tăgăduit.

Au fost oameni care și-au început viața prin tăgăda lui Dumnezeu și prin afirmarea păcatului, dar care și-au continuat-o și sfârșit-o în credință, cum a fost Fericitul Augustin.

Și au fost oameni care s-au născut și au crescut în credință, dar care au isprăvit prin a tăgădui pe Dumnezeu, cum a fost împăratul Iulian.

Și unii și alții însă au trecut, în drumul lor, prin acea răspintie dintre credință și necredință, care se cheamă îndoială.

Unii s-au îndoit de puternicia minciunii și, prin îndoială, au trecut la adevăr. Alții s-au îndoit de adevăr și, prin aceeași mișcare a minții, au căzut în minciună și pierzare.

Iată-l pe Sfântul Apostol Petru traind această îndoială în tot dramatismul ei!

Era noapte. Iisus vorbise mulțimilor adunate în loc pustiu și le saturase și foamea trupului cu numai cinci pîni și doi pești. Apoi se urcase, singur, în munte, să se roage, iar ucenicii, odată cu înserarea, luaseră drumul mării, pe corabie, spre țărmul Ghenizaretului. Se făcuse a patra straje a nopții. Întunericul era adînc. Vînt puternic se stîrnise și rasecotea valuri uriașe. Corabia se sbătea, scăpată din cîrmă. Călătorii trăiau miezul primejdiei. Curajul se ghemuise sub limbi, iar auzurile nu mai auzeau decît mugetul vîntului, plesnetele valurilor și svîcnetele inimilor spăimite. Și întunericul era adînc, și zările erau afunde, și marea era adîncă, și ucenicii se sbăteau, învăluiți de adînc.

Și iată că, prin noapte, lujerul alb al lui Iisus venea spre ei, calcind pe talaze. O frică ascuțită îi înfioră pe ucenici care strigară puternic, socotind că sînt robii unei năluciri.

Dar lujerul alb al lui Iisus nu era nălucă. Lujerul alb al lui Iisus slobozi grai limpede și cunoscut: «Îndrăsniți, Eu sînt; nu vă temeți!».

«Îndrăsniți!» Vă spun: nu numai să nu vă temeți. Mai mult: îndrăsniți!

Cunoaștem pe cel mai îndrăzneț dintre ucenici: Petru. Năvalnicul, înflăcărutul Petru. El este cel ce îndrăznește. Si îndrăznește mult, poate mai mult decît trebuie, căci pune tainele la încercare: «De ești Tu, poruncește să viu la Tine pe apă!» Chipul, glasul, prezența lui Iisus nu-l încredințaseră deplin. Petru voia minune. Petru voia semn. Cîndva fariseii și saduchei vor cere lui Iisus semn. Și Iisus nu le va da. Dar lui Petru îi dă semn și-i poruncește: «vino!» Căci Petru nu era un împietrit, ci un vulcan de piatră incandescentă.

Cel ce îndrazni cercarea cuvîntului, îndrăzni și fapta. Petru pogori din corabie și purcese către Iisus. Sub tălpile lui, valurile păreau dune de nisip: mișcătoare dar puternice în slujirea mersului. Credința lui Petru întrerupsese pentru cîteva clipe legile firii și-l făcuse asemenea lui Iisus; în fața ei omul devenise asemenea lui Dumnezeu. Pentru ucenic, minunea cea mare era să vadă nu pe Dumnezeu umblînd pe mare, ci pe el însuși. Dacă Dumnezeu e o minune, pentru om minunea nu-i minune decît răsfrîntă asupra-i, în comuniunea dragostei. Duminica Invierii s-a desăvîrșit în Duminica pogoririi Duhului Sfînt.

Intunerecul era adînc, și marea era adîncă, și Petru mergea pe valuri, învăluit de adînc. Furtuna urla în juru-i, cumplită. O pală de vijelie îi plesni în fața cu spume vînturate. O clipă, Petru se clătină, cu fața în piept, ferită. O clipă, poate o frîntură de clipă, nu mai văzu pe Iisus, ci doar talazele fierbînd sub picioare. Și clătînarea din afară se săvîrși și înlăuntru: Petru se îndoii; nu numai în grumaji, ci și în suflet. În acea clipă, ucenicul simți că se scufundă.

Din mijlocul îndoielii și al mării, Petru întinse brațele și strigă, cu des-nădejdea celui desnădăjduit: «Doamne, mîntuiește-mă!».

Iar Iisus, întinzîndu-i mîna, îl apucă și-l muștră ușor: «Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?» Și urcîndu-se cu el în corabie, Iisus primi închinarea și mărturisirea ucenicilor, potoli furtuna și trecu în pămîntul Ghenizaretului.

Petru este omul care a simțit înlăuntrul său toată drama desfășurată între credință și apostasie. De la mărturisirea: «Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu», și pînă la lepădarea: «nu cunosc pe omul acesta»; de la jurămîntul tăgădei și pînă la întreta mărturisire: «Doamne, Tu știi cît Te iubesc», este un drum de ridicări, prăbușiri și iarăși înălțări ale sufletului, drum care, de cele mai multe ori, nu rămîne străin omului de sub păcat.

Dacă Apostolul Ioan este cristalul credinței și dragostei de Domnul, viața lui isvorînd limpede din Iisus și revărsîndu-se în Iisus, și dacă Iuda este mlaștina tăgădei mocnite și scurse apoi în adînc prin crăpăturile urii, Apostolul Petru rămîne pîrtul clocotitor, spumegat, strîns în albie sau revărsat peste maluri, lucind în limpezimi sau întunecîndu-se în mlăuri, rodind împrejur sau pustiindu-l, sărînd peste stăvilare sau îngenunchind înaintele-le. Petru rămîne icoana omului care trăiește creștinismul în chip dramatic, țîșnindu-și viața din dogoarea inimii, trecînd-o, rece, prin strecurătoarea minții, pentru ca apoi, poate mai curată, mai limpede și mai umilă, s-o învă-

păieze cu focul dragostei încercate. Petru rămîne, în mare măsură, icoana omului de totdeauna, dar mai cu seamă icoana omului modern.

În clipa acelei nopți, Petru n-a fost nici piatră de credință, nici piatră de tăgadă. În clipa acelei nopți, Petru n-a fost nici fierbinte, nici rece. În clipa acelei nopți, Petru a fost degetul lui Toma care cerea tainele lui Dumnezeu. În acea clipă, Petru a fost mărturia mișcătoare a îndoielii.

De două ori s-a îndoit Petru în noaptea aceea: odată, împreună cu ceilalți ucenici, s-a îndoit de realitatea lui Iisus, socotindu-L nălucă; iar a doua oară în mijlocul valurilor, s-a îndoit de puterea lucrării Domnului. În noaptea aceea, Petru n-a fost nici credincios, nici necredincios. Dacă ar fi fost credincios, ar fi așteptat mîntuirea în corabie; dacă ar fi fost necredincios, n-ar fi cerut să meargă însuși pe apă. În noaptea aceea, Petru a fost numit «puțin credincios», adică a fost omul care s-a îndoit. Și pentru îndoiala lui n-a primit osîndă, ci numai mustrare. Căci îndoiala nu înseamnă necredință, dar nici credință: e o cumpănă între acestea două; e o pîrghie cu două capete pendulate pe condiția omului de sub păcat.

Zic a omului de sub păcat, pentru că, întru început, la obîrșie, omul n-a fost să fie așa. Omul a fost zidit de Dumnezeu ca unime lăuntrică, iar lucrarea unimii lui trebuia să aibe un singur sens: spre Făcător, în comuniunea dragostei. Prin păcat însă unimea omului lăuntric a suferit stricăciunea îndoirii: viața lui a prins a se cumpăni între bine și rău. Insuși cuvîntul «îndoială», în înțelesul 1le dedublare, adică de înjumătățire — nu o creștere, ci o împărțire de puteri — arată că înlăuntru omului s-au cuibărit două porniri, în continuă luptă, ducîndu-l la suferința pe care, cu amărăciune, o mărturisea însuși marele Pavel: «nu fac binele pe care-l vreau, ci răul pe care nu-l vreau» (Romani 7, 19).

Îndoiala este cea mai tragică expresie a sbaterii noastre între lumină și întuneric, între adevăr și neadevăr, între bine și rău, între Dumnezeu și Satan. Îndoiala nu este un bun al omului, și poate nici un rău, dar este realitatea dureroasă pe care omul de totdeauna, o poartă înlăuntru ființei sale sufletești.

Sînt puțini cei ce se îndoiesc de Dumnezeu. Dar sînt mulți, nemăsurat de mulți, cei ce se îndoiesc de lucrarea Lui. Și, dintre cei sfinți, nu numai Petru s-a îndoit.

S-a îndoit Adam, în clipa în care și-a plecat vrerea spre șoapta ispititorului. Căci a asculta de un al doilea, înseamnă a te îndoii de primul.

Iată pe Sara, soția lui Avraam, a celui mai credincios om pe care l-a cunoscut istoria Vechiului Testament, îndoindu-se, o clipă, de cuvîntul că va naște fiu la bătrînețe, rizînd întru sinea sa (Facere 18, 12).

Poporul lui Israil e cea mai zguduitoare pildă de trăire a îndoielii metafizice; poporul acesta, în rătăcirile prin pustiu sau în luptele din pămîntul Canaanului, și-a cumpănit închinarea între Dumnezeu și idoli, între muntele Sinai și vițelul de aur, între Sion și Babilon, între chivotul legii și altarele Astartei.

S-a îndoit preotul Zaharia de zămislirea înaintemergătorului Ioan, și s-a îndoit bătrînul Iosif de Fecioara din Nazaret (Matei 1, 19).

Îndoitu-s-a Natanail că din Nazaret poate ieși ceva bun, cu toate că Filip îi vestea ivirea Celui vestit de prooroci (Ioan 1, 47).

S-au îndoit de Iisus mulțimile Iudeilor care-l vedeau încovoiat sub cruce, s-au îndoit de El ucenicii care au fugit și s-au incuiat în case; s-a îndoit de Învierea Lui, Maria Magdalena; s-a îndoit de El Toma; s-au îndoit de El mulți dintre ucenici, tot după Înviere și chiar în fața Lui; și s-au îndo-

it de lucrarea Lui ucenicii lui Ioan Botezătorul, cînd l-au întrebă în numele celui din temnița tetrarhului: «Tu ești cel ce vine, sau pe altul să așteptăm?». Chiar dacă Ioan, cel mai mare dintre cei născuți din femei, nu s-a îndoit, el și-a pogorit înțelegerea pînă la neliniștea propriilor săi învățăcei, trimițîndu-i să întrebe, să audă, să vadă și să se încredințeze.

Dacă toți acești martori ai prezenței nemijlocite a lui Dumnezeu s-au îndoit, cum oare nu s-ar îndoi omul obișnuit? Cum oare nu și-ar strecura credințele prin bănuiala că adevărul nu-i adevăr, sau neadevărul nu-i ceea ce pare?

Am spus că îndoiala nu înseamnă necredință, dar nici credință. E punct de răspîntie a minții, un răstimp de șovăială a cugetului e adevărat sau neadevărat? E bine sau rău? În îndoială omul caută răspuns unui semn de întrebare, sau cere încredere unei prezențe ori unei fapte de dincolo de el. Sînt unii îndoiți care cer o soluție imediată, sînt alții care așteaptă dezlegarea prin timp. Petru se îndoiește și cere semn: «poruncește să vin la Tine pe apă!».

Gamaliel se îndoiește, dar are răbdare în mărturia vremii: «Dacă acest lucru e de la oameni, se va nimici; iar de este de la Dumnezeu, nu-l veți putea nimici (Fapt. Ap. 5, 38-39).

Îndoiala se poate adresa adevărului și poate primejdui pe om, ducîndu-l în neadevăr. Și îndoiala se poate adresa falsului adevăr și poate mîntui pe om, călăuzindu-l spre adevărul adevărat. Împăratul Iulian era, la început, un fiu al Bisericii, dar prin îndoială a ajuns la tăgăduirea lui Iisus și la lupta cu El. Dar Gamaliel era, la început, un fariseu, deci un om al Legii Vechi și un protivnic al lui Iisus. În fața vestirii Apostolilor, însă, în fața mărturisirii lor neînfricate și în fața faptelor lor pline de minune, cugetul lui Gamaliel s-a îndoit asupra nedepinului adevăr pe care-l reprezenta el, ca fariseu, și cei deopotrivă cu el. De aceea, sfatul său a fost ca Apostolii să fie lăsați slobozi, «ca nu cumva să vă aflați în luptă chiar cu Dumnezeu». Și, pînă la sfîrșit, depășind cumpăna îndoielii, depășind pe acel «nu cumva», Gamaliel s-a convertit și a crezut.

Nu toți se convertesc la credință în chip fulgerător, ca Saul din Tars devenit Apostolul Pavel, sau ca Sfînta Maria Egipteanca. La cei mai mulți convertirea e un proces sufleteș de durată și trece prin nenumărate trepte de îndoială: credința se cucerește cu niște chinuri ale facerii. Pentru un necredincios, îndoiala asupra necredinței lui e primul pas către convertire; după cum pentru cel ce crede, îndoiala asupra credinței lui poate fi întiul pas către perversitate. Dar să nu uităm un lucru: în numea lui launtrică omul a fost, într-un început, credincios. Starea de necredință e deja o stare de perversitate a firii lui primordiale, la care a ajuns prin întiia îndoială a strămoșului. Așa încît îndoiala a fost și rămîne totuși o stare de primejdie. Dacă uneori ne apare ca o virtute pentru cel ce se convertește, ea nu e decît o virtute relativă care poate scoate pe om dintr-o stare în care tot ea l-a aruncat. Îndoiala rămîne o însușire strîns legată de păcătoșenia omului, sau de puțința lui de a păcătui împotriva adevărului. Îndoiala este o ispită a minții

Dacă ispita fizică sau morală, recomandată de Sf. Apostol Iacob, care spune: «fericit este bărbatul care o rabdă» (1, 12), poate duce pe om la biruință sau la cădere, ispita minții, îndoiala, îl poate duce la credință sau necredință. Marii bătrîni ai pustiului au îndemnat pe cei ce uceniceau vieții călugărești să se supună ispitelor, să le înfrunte, să le rabde și să le biruiască: pînă azi, încercarea novicului minăstiresc se cheamă «ispitare canonică». Iar un mare filozof a început căutarea adevărului și aflarea credinței prin a-și

însuși, ca dreptar de lucru, ispita minții, îndoiala. Dar ca orice ispită, îndoiala este expresia nedeplinătății omului, a nesiguranței în propriile sale puteri, un joc între două credințe, între două vreri, între două porniri. «Cei ce se îndoiește, spune același Apostol Iacob, «este asemenea ca valul mării, mișcat de vînt și aruncat înapoi și încolo» (1, 6). De aceea orice act de îndoială a fost întotdeauna urmat de mustrare.

Dacă îndoiala e o însușire a omului de sub păcat, cum se face atunci că ea ne apare uneori drept un factor creator de credință și de mai bine? Dacă îndoiala este o cumpănire, o zbatere, o stare de nesiguranță, cum poate fi ziditoare de adevăr? Dacă îndoiala, ca ispită, ne poate duce la necredință, cum se poate pune totuși în serviciul încredințării noastre? Și dacă, cu vrerea sau fără vrerea noastră, îndoiala se vedește prezentă în noi, cu toată nota de tragism a firii nedepline, cum putem totuși ieși din ea? Cu alte cuvinte, putem noi oare ajunge la plinătatea credinței printr-o însușire care este însăși expresia nedeplinătății noastre?

E un strigăt al fiecăruia din noi. Și e strigătul cutremurător ridicat spre Iisus de tatăl celui demonizat: «Cred, Doamne, ajută necredinței mele!». E cuprinsă în această mărturisire și rugăciune nu numai drama puținătății noastre lăuntrice, ci și o problemă de har. Ca și dragostea, ca și nădejdea, credința e, în mare măsură, o lucrare a harului. E peste puțință ca omul să ajungă la credință numai prin sine însuși, cu ajutorul propriilor sale eforturi. Cît de mică e credința lui, o spune însuși Mîntuitorul: «De veți avea credință cît un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: mută-te de aici, dincolo, și se va muta». Dacă n-ar fi existat această puținătate a omului de sub păcat, nici Mîntuitorul n-ar fi venit în lume și nici harul Lui nu ne-ar fi fost de trebuință. Dar tocmai în virtutea neputinței omului, Dumnezeu i-a întins mîna, ca Apostolului Petru, ajutîndu-l să se ridice prin har. Iar harul se capătă prin rugăciune și prin părtășie activă la viața lui Hristos. «Cred, Doamne, ajută necredinței mele!». E conștiința credinței nedepline și cererea împlinirii ei la măsura unei vrednicii, prin har.

Deci, dacă, în urcuș, îndoiala asupra necredinței pare un bold către credință, nu este ceea ce pare, adică e numai aparentă. Îndoiala e o viltoare și din ea nu putem ieși decît prin strigătul rugăciunii: «Cred, Doamne, ajută necredinței mele!». Sau, asemenea lui Petru celui îndoit întru scufundare: «Doamne, mîntuiește-mă!».

Compararea vieții omenești cu o mare furtunoasă e veche și ajunsă banală. Dar, ca toate lucrurile banale, e tot pe atît de adevărată. Aruncați o privire peste zecile de veacuri ale istoriei sfinte și veți vedea că sînt în viața creștinătății mai mulți ani de furtună decît zile de liniște. Și omul, cercînd pe Dumnezeu și lucrarea Lui, merge pe valurile Istoriei, învăluit de vîltori, și mersul lui ni se pare aproape o minune, ca acela al lui Petru. Scrutați zecile de veacuri și socotiți vrăjmășia naturii asupra omului, numărați în miile de ani toate fulgerele, toate trăznetele, toate uraganele, toate uscăciunile, toate revărsările de apă și toate cutremurele de pămînt: viața lui vi se va părea aproape o minune. Scrutați zecile de veacuri și socotiți vrăjmășia omului asupra lui — și, numărați toate războaiele, revoltele, asupririle, toate luptele fratricide, toate izbucnirile mindriei, urii, disprețului, lăcomiei: vi se va părea aproape o minune că viața curge fără întrerupere și că se împlinește în progres. Viața lumii: un Petru uriaș, multiplicat în milioane și milioane de ființe, călcînd pe valuri, ispitind tainele, îndoindu-se, strigînd, ridicîndu-se.

Creștinul purcede din Dumnezeu și se îndreaptă spre Dumnezeu. El a lăsat pe un țărîm, cel al paradisiului edenic, și capătă să-l găsească pe altul

cel al paradisiului eshatologic. Dar Iisus, deși rămas pe țărâm, nu și-a lăsat Ucenicii pe valuri ci a venit la ei, umblind pe mare. În furtuna Istoriei Sfinte, Dumnezeu nu se face simțit și nădăjduit doar pe cele două țărâmurii, ci pururea purcede spre noi, umblind pe valuri. Iată, lujerul Lui alb se arată în noaptea conștiințelor. Și ne înfiorăm, și unii dintre noi ne îndoim, și simțem cuprinși de frică, socotind că nălucă este. Mulți s-au urcat și rămân în corabia Bisericii. Dar pentru cei ce umblă pe valuri, Iisus e totdeauna o prezență izbăvitoare. Vântul e puternic, talazurile sînt cumplite. Toți ne îndoim; dar nu toți ne cufundăm. Toți ne îndoim dar nu toți simțem mîntuiți. Pentru izbăvire se cere un singur lucru: strigătul lui Petru: «Doamne, mîntuiește-mă!».

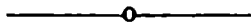
De veacuri întregi umblă creștinii pe valuri și totuși cred în Dumnezeu și în viitorul omenirii, care se păstrează credicioasă năzuințelor ei de mai bine, care, în ciuda protivnicilor firii, o supune și o folosește, care, în ciuda războaielor, își vrea și durează pacea, care, în ciuda distrugerilor, își zidește un trai mai împlinit. Căci creștinii nu-s singuri pe valuri. Dumnezeu umblă pe ape și încredințează pe cei îndoiiți, ridică pe cei scufundați, caută și mîntuiește pe cei pierduți.

Fericiți cei ce, ca Petru, cred în Iisus, ispitindu-se!

Fericiți cei ce, ca Pavel, cred în El, iluminîndu-se!

Și cu adevărat fericiți cei ce, ca Ioan, cred în El, cu nimic îndoindu-se și iubindu-L!

VARTOLOMEU DIACUL

LA TĂIEREA CAPULUI SF. IOAN BOTEZĂTORUL

I. Biserica cinstește azi martiriul aceluia strălucit fruntaș între profeți, pe care Cerul l-a trimis ca să fie crainic înaintemergător al Mintuitorului lumii, și care, pentru îndeplinirea sacrei lui misiuni a transformat pustiul Iordanului în luminos amvon, unde a propovăduit mulțimilor venite acolo, vestindu-le că „s-a apropiat împărăția cerurilor“ și că, în vederea acesteia, lumcea trebuie să se pregătească, în chip serios, prin pocăință și prin îndreptarea vieții.

Acest trimis ceresc, care avea ca sălaș pustiul Iordanului, ca îmbrăcăminte o singură haină încinsă cu o curea; iar ca hrană, rădăcinile de ierburi și mierea sălbatecă, a avut un sfârșit mucenicesc. Acest profet, pe care Biserica îl numește „înger în trup“ și care purta în sine toată sfințenia cită putea cuprinde ființă pămîntească, a fost ucis de ura și răutatea omenească, în lupta dusă de el contra păcatului. Marele profet, care a botezat mulțimile în apa Iordanului și care a fost martorul și botezătorul lui Mesia al omenirii, prezentîndu-L oamenilor ca pe „Mielul lui Dumnezeu“ venit să se jertfească pentru viața lumii, a fost ucis de netrebnicul rege Irod.

Mesagerul lui Dumnezeu a fost suprimat de unealta diavolului; omul sfințeniei a fost sacrificat de omul păcatului; cel mai mare dintre profeți a fost victima celui mai ticălos dintre regi.

Cu adîncă evlavie deci, vom evoca acum, împrejurările în care acest slăvit profet și-a încheiat firul vieții și al misiunii sale în lume.

II. După cum am spus la început, pricina uciderii Botezătorului a fost ura și răutatea omenească, stîrnită împotriva lui de slujitorii aceluia vechi vrăj-

maș al vieții omenеști, contra căruia el a luptat cu excepțională vigoare. Lupta aceasta a fost cu atât mai grea și mai riscantă, cu cât, între slujitorii păcatului, un loc de frunte îl ocupa însăși familia regelui Irod.

Alături de diferite alte păcate, acest rege purta în sarcina sa și păcatul desfrînării. Deaceea el își alungase propria-i soție și adusese în locul ei pe soția fratelui său Filip, fapt pentru care Botezătorul i-a adresat un aspru și necruțător reproș, zicînd: „Nu ți se cade ție să ai ca femeie pe soția fratelui tau!”. Sentința aceasta, pronunțată de Ioan n-a fost ținută în seamă de Irod. În schimb, ea a aprins, în sufletul Irodiadei o ură neîmpăcată și o aprigă dorință de răzbunare, contra Botezătorului. Soția aceasta nelegiuită în loc să se cutremure de monstruoziitatea păcatului în care ea zăcea și în loc să caute a se elibera din lanțurile lui, se umplea de ură împotriva predicatorului curăției și al sfințeniei. În loc să ia atitudine împotriva păcatului, care o înrobia, uneltea răzbunare împotriva profetului care voise s-o scoată din această robie. Prinsă în ghiarele groaznicului balaur care se numește diavolul și despre care Mîntuitorul spune că „din început e ucigaș de oameni“, femeia aceasta s-a făcut complice acestui ucigaș spre a pierde pe Botezătorul, care voise s-o scape din ghiarele acestuia.

În ceceae privește pe Irod, pornirea lui contra Botezătorului era mai puțin îndrjită. Deși pentru nelegiuirile sale, el fusese în dese rînduri muștrat cu asprime de Ioan, totuși el își da seama că profetul avea dreptate și că, în definitiv, nu îi era rău voitor, ci era un sfinț, care nu doria decît binele tuturor și contra căruia el, care era un nelegiuit, nu îndrăznea totuși să ridice cuget de ucidere. Afară de aceasta, el știa că Ioan este prețuit de popor ca un mare profet și că, uciderea lui ar fi produs nemulțumire și turburare, în sinul populației. Și la urma urmei chiar și el prețuia pe Ioan și, precum spune Sf. Evangelist Marcu „Ceceae îl povățuia acesta, făcea“. Numai îndemnul de a părăsi desfrînarea și de a se dedica unei vieți curate și cinstite nu-i convenea lui Irod să-l urmeze. El era prea adînc cufundat în mrejele acestui păcat așa încît nu era în stare să se smulgă din cătușele lui.

Dominat de această situație confuză, care îl făcea incapabil de o hotărîre precisă, Irod voia ca în atitudinea lui contra Botezătorului, să țină o linie mijlocie. Deaceea, invocînd împotriva-i delictul de les-majestate, el n-a procedat la uciderea lui, după cum stăruia Irodiada, ci s-a mărginit să-l închidă în temnița situată în cetatea Macheră, din Perea, lângă palatul regal. Luînd această măsură el socotea că zidurile temniței vor înăbuși glasul profetului, care biciuia necruțător faptele nelegiuirilor, inclusiv păcatele familiei regale.

Irodiada nu voia însă a se împăca nicicum cu această măsură parțială. Ea cerea ca viața lui Ioan să fie neapărat suprimată. Stăpînită în permanență de această criminală dorință, ea pîndea cu încordare ivirea momentului pentru îndeplinirea funestului ei scop și iață că prilejul mult dorit de ea, s-a ivit.

Era aniversarea nașterii lui Irod, pentru a cărui sărbătorire s-a pregătit ospăț mare la care au fost invitate toate notabilitățile de seamă ale țării.

Pe cînd petrecerea era în toi, Salomeea, tînăra fiică a Irodiadei și-a făcut apariția în sala de ospăț și s-a oferit să delecteze pe asistenți cu cîntările și dansurile pe care ea le știa, iar succesul obținut a fost minunat. Grația și măestria cu care ea a executat dansurile, a stîrnit admirația generală. Mai fascinat decît toți era însă regele. Aprins de băutură și de petrecere, el nu numai că se simțea extrem de încîntat de farmecul și măestria tînerei prințese, dar se simțea adînc măgulit de gîndul că încîntătoarea cuceritoare a admirației generale, aparține familiei lui.

Deaceea, în entuziasmul său delirant, Irod făgădui, în chip solemn și cu

prestare de jurământ că va oferi, tinerei prințese, orice dar solicitat de ea, chiar de ar fi vorba de jumătate din regatul său.

La rîndul ei Salomeea, transportată de bucuria succesului obținut și de făgăduința regală, a alergat să consulte pe mama sa, asupra darului ce urma să ceară. Aceasta obsedată ca întotdeauna de dorința pierzării lui Ioan, sfătul pe fiica sa să nu ceară nimic altceva, decît capul Botezătorului. Și pentruca acest moment atît de prielnic să nu-i scape, ea a îndemnat-o să insiste stăruitor, să i se aducă pe tavă capul profetului, chiar acolo, în mijlocul ospățului.

De bună seamă că, dorința aceasta, exprimată de tinăra prințesă, a produs uimire și rumoare, în rîndurile mesenilor. Fiecare dintre aceștia s-a întrebat cu mare nedumerire în gîndul său, zicînd: „Pentruce această tinără fată n-a cerut un alt dar, care să-i fie, într-adevăr, folositor? Pentruce a cerut ea tocmai capul profetului pustnic? La ce îi va putea servi capul Botezătorului?”

Prin urmare invitații începeau să-și dea seama că solemnitatea ospățului regal degenerază într-o curioasă anomalie și că lua un aspect de panoramă desgustătoare, ca manifestări anormale ce așiau demența. Devenea deci vizibilă, acum aci, hidoasa mină a satanei, care, după ce incurcă pe oameni, în ițele păcatului, își bate joc de ei, ținîndu-i în situații lamentabile și pline de decepții. Insuși Irod își da acum seama de acest fapt și pentru aceea buna lui dispoziție a pierit pe loc. Cu amară consternare, vedea și el acum infernala cursă pe care Satana i-o întinsese și în care el se prinsese, fără putință de scăpare. Vedea că acum era nevoit săucidă pe acela a cărui viață ar fi dorit s-o cruțe. Ii părea rău acum de făgăduința ce făcuse. Dacă i s-ar fi cerut să dăruiască jumătate din regat, ar fi fost foarte bucuros; dar ca să suprime viața Botezătorului, simțea că nu s-ar fi încumetat.

Totuși acum era prea tirziu ca el să mai poată da înapoi. Făgăduința lui fusese și întărită cu jurământ. Cuvîntul regal dat în asemenea condițiuni, nu se ia înapoi. De aceea, cu inima întunecată, el a poruncit să aducă pe tavă, capul Botezătorului, așa cum i se ceruse.

Irodiada își atinsese infernalul ei scop. Neghioaba ei răzbunare asupra celui mai mare dintre profeți, se împlinise.

III. Nu știm ce va fi spus călăul, cînd s-a coborît în întunericul temniței și s-a prezentat în fața Botezătorului spre a-i ridica viața; dar dacă alături de călău, ar fi fost trimis și un profet care să aducă la cunoștință lui Ioan, hotărîrea de a i se tăia capul, acela i-ar fi grăit așa: „Botezătorule al lui Hristos! Misiunea ta se sfîrșește azi, odată cu viața ta. Tu ai împlinit rolul tău de înaintemergător al Mîntuitorului lumii și ai trimis oamenilor cuvîntul dat de Tatăl Ceresc, în ziua Botezului, ca ei să asculte de „Fiul Său cel iubit, întru carele a bine-voit“. Acum tu vei trece în lumea celor repauzați, ca să fii și acolo înaintemergător al lui Hristos și să anunți că, în curînd, El va sosi acolo, ca să scoată pe Adam și pe toți urmașii lui, de sub stăpînirea morții.

Azi tu ești chemat la ospățul lui Irod. Nu te neliniște, căci nu ești chemat să te desfătezi ci ca să plătești desfătarea celor de acolo, tu care ești atît de sărac și de lipsit. Da! cu toată sărăcia ta, tu vei plăti un preț care s-a socotit egal, în valoare, cu jumătate din regatul lui Irod.

Deși ești desculț și porți cea mai săracă haină, totuși tu te vei înfățișa la acest ospăț și nu vei avea nicidecum nevoie de îmbrăcăminte, căci, trupul tău va rămîne aci jos, stropit cu sînge și adîncit în somnul morții, sub vîlul întunerecului și numai capul tău va fi purtat, pe o tavă, în sala ospățului, spre a fi dăruit fiicei Irodiadei, care a solicitat acest dar și căreia Irod i l-a acordat.

Așa a înțeles Irodiada ca să răsplătească binele pe care tu ai voit să-l faci, scoțind-o din ghiarele păcatului. Dar nu te tulbura! Ochii tăi, încremeniți în rigida nemișcare nu vor mai privi spre această slujitoare a păcatului, nici spre cei asemenea cu ea, aflați acolo; iar glasul tău, pe care mulțimile îl ascultau fremătind de cerească înfiorare, nu va mai răsună de acum.

Tăcut și cu ochii înghețați de moarte va străbate capul tău sala regesului ospăț. Totuși, tăcerea ta va înflora pe cei de acolo, mai mult decât glasul tău. Irodiada care nu suporta să te audă, când glasul tău tuna contra păcatului, va fi acum și mai îngrozită de tăcerea ta.

Greutatea păcatului va apăsa cugetele celor de acolo, când ei vor vedea că apare, în mijlocul lor, capul tău despărțit de corp și însingerat. „Capul profetului; capul Botezătorului; capul Sfințului de la Iordan“ vor șopti ei cu inima sugrumată de remușcare și de panică. Da! Apariția capului tău, în sala ospățului, va însemna o tăcută mustrare, adresată slujitorilor păcatului și totodată ea va semnala neprețuita valoare a biruinței Mîntuitorului, care, peste puțin timp, prin jertfa lui, va elibera omenirea de sub robia păcatului și a morții.

Tu care ești înaintemergătorul Lui, pe drumul jertfei Lui biruitoare, îl vei preceda acum prin propria ta jertfă. Lasă, deci, ca ascuțișul sabiei să cadă asupra grumazului tău! Moartea pe care tu o înduri acum, în lupta contra păcatului, va fi preludivul biruinței Aceluia, pe care tu L-ai slujit cu atît devotament și Care, prin jertfa Lui, va aduce, în urma ta, izbăvirea neamului omenesc“.

IV. Se înțelege că marele profet știa și simțea toate acestea și nu era nevoie să i le mai repete cineva. De aceea, el și-a plecat grumazul, spre a primi mucenicescul sfîrșit. Iar ucenicii săi, auzind de uciderea lui, au venit, plini de jale și i-au ridicat trupul, înmormîntîndu-l cu cinstea cuvenită unui mare profet și strălucit martir. Apoi, ei au vestit pe Iisus despre martiriul Botezătorului Său; iar cu acel prilej, unii dintre ei s-au înrolat ca ucenici ai Mîntuitorului.

Astfel, moartea Sf. Ioan Botezătorul a produs multe și adînci regrete și după cum se vede, ea a fost regretată chiar și de Irod, asupra căruia a produs o puternică impresie, care l-a urmărit mereu, de-a-lungul vremii. Uciderea Botezătorului, i-a încărcat cugetul cu gînduri neliniștitoare, cari adesea îi deșteptau în suflet, o neînțeleasă teamă. De aceea, cînd, mai tîrziu, a auzit că „profetul din Galileia, adică Iisus, săvîrșește minuni mari și că lume multă merge după Dînsul“, Irod, cu inima afectată de teamă a zis: „Acesta este Ioan Botezătorul pe care eu l-am omorît. El a înviat din morți și de aceea, face minuni“.

Și e foarte plauzibil că, această credință umbrită de spaimă, a fost adesea exprimată de Irod, către cei din jurul său, așa încît ea a devenit un svon public, care a pornit să circule printre oameni. Așa se explică faptul că, atunci cînd Mîntuitorul a întreat pe apostoli despre părerea ce o au oamenii asupra Lui, I s-a dat următorul răspuns: „Unii zic că ești Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții, Ieremia sau unul dintre profeți“.

Se vede deci că existau unii, cari credeau că Iisus este Ioan Botezătorul înviat din morți; iar între cei cari împărtășeau această părere, era și regele Irod.

V. Justa prețuire și vrednica cinstire a Sf. Ioan Botezătorul își are sâ-lășul său de veacuri, în sîmul creștinătății, care cu pioasă duioșie, comemo-rează martiriul lui, în această zi de 29 august, cînd Biserica exprimă venerația sa pentru sfîrșitul mucenicesc al Botezătorului Domnului, prin post, rugăciune și imne de cucernică cinstire.

În această zi, noi ne plecăm cu evlavie fruntea în fața icoanei care ne înfățișează capul desprins de trup și însingerat al acestui profet și o sărutăm cu pietate, în semn de cucernic omagiu, adus celui mai mare dintre Sfinții Bisericii.

În acest moment, sfințenia vieții lui, rolul îndeplinit de el, în pregătirea lumii pentru primirea Mântuitorului, lupta nobilă dusă de el împotriva păcatului, precum și martiriul ce a îndurat, în arena acestei lupte, ne inspiră în suflet sentimentul acelei cerești măreții, care strălucește în aleșii lui Dumnezeu și exclamăm cu psalmistul, zicînd: „Minunat este Dumnezeu întru Sfinții Săi!” Amin.

Preotul C. MOISE

CUVINT LA SF. IERARH ALEXANDRU.

„Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost pus, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău!” (Mat. XXV, 21).

Aceste cutremurătoare cuvinte din pilda talanților (Matei XXV, 14-30) le adresează Mântuitorul Iisus Hristos tuturor credincioșilor Săi, care au îmbrăcat haina cea luminoasă a Sfințului Botez și care-L mărturisesc cu faptele lor cele prea frumoase ale credinței în El, ale iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele și ale unei nădeji neîmpușinată în bunătatea dumnezeiască. Aceste grăiri evanghelice se îndreaptă către creștinii cu învățatură multă, din înțelepciunea cărților, care luminează căile lumii ca niște făclii de ceară curată; care înmiresmează viața oamenilor și le-o înalță pe trepte de fericită trăire pămîntească; care nu țin „lumina sub obroc”, ci o cern cu toată inima peste capetele celor osteniți și împovărați de apăsătoarele sarcini ale vieții de aci, a căror știință și înțelepciune nu învirtelesc furtunile învrăjbirii, ci vin cu prevestiri de bucurie și pace pentru oameni, așa cum prevestește curcubeul risipirea norilor și limpezirea firii după ploale.

Aceste vorbe dumnezeiești se adresează, ca o chemare sfîntă, atît creștinilor care alcătuiesc turma cea cuvîntătoare a Bisericii lui Hristos, cît și acelor care s-au invrednicit de darul preoției, către toți care au primit din vistieria Domnului talanții învățaturii celei noi și cu osirdie duhovnicească i-au înmulțit, pregătind prin aceasta cărările ce duc la porțile deschise ale împărăției lui Dumnezeu, — împărăția cerurilor.

Dar, cu osebire, aceste cuvinte din Sfînta Evangheliă după Matei privesc la viața cea desăvîrșită, prin credință și virtute, a sfinților, despre care Biserica ne amintește la zile anumite din timpul anului, ca despre niște icoane luminoase, zugrăvite nu numai pe pereții sfințelor lăcașuri de închinare, ci și în inima îmbunătățită de pilda lor a creștinilor de obște.

Sfinții sînt piscuri însoțite de mărturisire și trăire în Hristos. Inima lor s-a cheltuit numai pentru Hristos și Biserica Lui; gura lor a rostit, cu timp și fără timp, cuvîntul lui Dumnezeu; picioarele lor au alergat numai

pe căile lui Hristos; viața lor întregă s-a consumat pentru Hristos și s-a sfârșit în El, ca apele unui riu ce se revarsă în undele mării. Icoană luminoasă de credință, de mărturisire a lui Hristos și de apărarea dreptei învățături a fost și viața cea minunată a sfântului Alexandru, ierarhul Domnului, pe care Biserica îl cinstește și îl pomenește, în fiecare an, în ziua de 30 ale lunii august. Despre această viață și despre faptele minunate ale sfântului Alexandru vom face arătare mai jos, ca toată suflarea creștinească „să privească la felul cum și-a sfârșit viața și să-i urmeze credința” (Evrei XIII, 7).

Iară viața sfântului Alexandru, care a fost arhipăstor al cetății de frunte — Constantinopole și Patriarh a toată suflarea creștinească drept-măritoare, în veacul cel de aur, al patrulea al creștinătății, s-a scurs lin, plină la cele mai adânci bătrânețe, fiind ca un vas ales al Domnului, ca „un al doilea Pavel” întru apărarea turmei cei cuvântătoare de „lupii cei răpitori”. Smerit la chip și blind ca un porumbel cu obștea creștinească drept slăvitoare, dar viteaz al lui Hristos și trîmbiță a Duhului Sfînt, care involburează inimile, cînd fărcurile Bisericii erau năpădite de năimișii tuturor rătăcirilor veacului acelaia. Odrăslit din părinți drepecți în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, a crescut la sinul unei mame plină de evlavie și de credință în Iisus Hristos Domnul nostru. Aplecat din tinerețe spre faptele cele bune și spre învățatura cea dumnezeiască, era adînc iubitor și nevoitor spre cele ale Bisericii. Copil cu suflet de bătrîn, chip ales al modestiei, ocolea desmierdările tinereții și fugea de slava cea deșartă a lumii. Părinții, care-l aveau doar pe el, se sileau cu dragoste fierbinte să-l rostuiască la casa lui, dar Sfîntul Alexandru din tinerețe rîvnea, cu toată ființa lui, cele ale lui Dumnezeu. Rămas orfan, prin trecerea la cele veșnice a părinților săi iubiți, și-a împărțit toată avuția sa săracilor, după cuvîntul Evangheliei și a urmat pe Hristos. Ani de zile s-a smerit pe sine întru viață pustnicească la o sfîntă mînăstire, rugînd neîncetat pe Dumnezeu să-l primească cu duhul, ca pe vameșul, ca pe păcătoasa sau ca pe fiul cel risipitor.

Întru atîta s-a îmbunătățit, prin post și rugăciune la chipul său lăuntric, că și chipul cel dinafară se împodobise cu lumină și era ca o oglindă prea frumoasă a sufletului. Iară Patriarhul de atunci al cetății celui mari — Constantinopole — venind la mînăstirea unde ucenicia Sfîntul Alexandru, a căutat călugăr adevărat și cunoscîndu-l a fi cu suflet ingeresc, l-a ales dintre toți și l-a luat cu el pe lingă scaunul patriarhicesc cel de frunte. Aici, cu ajutorul Duhului Sfînt, și înconjurat de căldura dragostei Patriarhului Întîistătător, s-a luminat și mai mult la chipul cel dinauntru, că de cinste preoțească s-a învrednicit și așa, numai preot fiind, a stat pe scaun de frunte la Soborul cel de obște din Niceea, alături de arhierii, spunînd cuvînt de înțelepciune pentru apărarea dreptei credințe, în locul Patriarhului său, împotriva hulei ce ridicase rătăcitul Arie despre Fiul, cea de a doua față a Sfintei Treimi.

La sfîrșitul zilelor sale, Patriarhul îmbolnăvindu-se l-a arătat pe Alexandru preotul a fi urmaș vrednic pe scaunul patriarhicesc, că s-a mirat și sfîntul împărat Constantin și cei împreună cu el că l-a ales pe acesta, căci alții erau cu mai multă știință de carte decît el, dar pe toți îi biruia cu duhul evlaviei sale, cu virtutea smereniei, cu puterea credinței și cu sfințenia vieții.

Zis-a sfîntul M trofan Patriarhul despre alegerea lui Alexandru preotul: „Domnul mi-a descoperit că, după mine, va lua scaunul patriarhicesc Alexandru, vasul cel curat al alegerii, plin de darul Sfîntului Duh, prea

plăcut lui Dumnezeu, doritor și păstrător de învățatură dreaptă, nevoitor întru faptele cele bune, făcându-se pildă de smerenie între toți". Cu adevărat, după ce s-a așezat patriarh în Constantinopol, s-a dovedit a fi păstorul cel bun care și-a apărât turma dreptmăritoare, în fața năvalei ereticilor. Prin aceasta s-a adevărit cuvântul Scripturii Sfinte, care glăsuiește că „a ales Dumnezeu pe cele slabe ca să facă de rușine pe cele tari și pe cele de neam prost ca să rușineze pe cele de neam bun". În două rânduri cât a fost în scaunul patriarhicesc, a fost ispitit de potrivnicii dreptei credințe în Iisus Hristos și toată năvala și hula lor a surpat-o cu puterea rugăciunii și cu înțelepciune de sus.

Așa venit-a la el, cu învoirea împăratului, ceata filosofilor elinești din cetate și din largul împărăției și au început a-l întreba adinc din știința lor păgânească. La toți le-a răspuns pe loc ca și când ar fi fost dintre ai lor cu știința, dar când semeția unuia din filosofi s-a urcat pînă la scaunul dumnezeescului Iisus, începînd a arunca cu batjocură în învățatura sîntei Evanghelii, sîntul Alexandru arhipăstorul cel bun s-a rugat cu putere lui Dumnezeu și l-a poruncit să tacă. Minune mare s-a întimplat în clipa aceea cu batjocoritorul, care a amuțit pe dată și n-a putut să-și descleșteze gura, pînă ce n-a căzut în genunchi sîntul și s-a rugat pentru el Stăpînului vieții, Mîntuitorul Iisus Hristos, care întru milostivirea Sa cea nesfîrșită, l-a deslegat limba și l-a dat grai ca mai înainte. Și s-au botezat în credința creștinească filosoful și toți cel de față, care văzuseră puterea lui Dumnezeu lucrînd prin oameni ca sîntul Alexandru, vasele cele alese ale Sale.

Apoi, a doua oară, fost-a sîntul Alexandru surpătorul mîndriei celei diavolești a lui Arie ereticul, care din Egipt venise în cetatea Constantinopolei și cu mult vicleșug căzuse la picioarele împăratului, ca să-l primească a doua zi în biserica cea mare a Patriarhiei și din înșeși mîinile bunului ierarh Alexandru să se împărtășească cu Sfintele Taine, ca unul ce predica învățatură dreaptă, cum glăsuise Soborul cel arhieresc din Niceea. Dar Dumnezeu, la rugăciunea cea curată a sîntului Alexandru n-a îngăduit atîta batjocură, căci a doua zi venind pe cale Arie, spre biserica cea mare, înconjurat de sfințicii împăratului, l-a cuprins răutate adincă și și-a lepădat măruntaiele cu totul în fața însoțitorilor, care s-au înfricoșat de așa minunată întimplare și au dus vestea pînă la urechile Sîntului Constantin, împăratul cel bun al creștinilor. Despre această minune grăiește cu evlavie în cărțile sale și sîntul Grigorie Teologul, care zice unele ca acestea în cuvîntul său către creștinii constantinopolitani: „Adevăr zic vouă, că de vreme ce sinteți ucenici ai prea alesului Alexandru Patriarhul, ai marelui ajutor al Treimei, care cu cuvîntul și cu fapta a alungat rădăcirea ereticească, — aduceți-vă aminte că el cu puterea rugăciunii, cea întocmai cu a Apostolilor, a surpat pe începătorul răutății și pe povățuitorul necurăției”.

Astfel a trecut priu viața aceasta pămîntească sîntul Alexandru, ca un ierarh bun al Domnului, mărturisitor neînfricoșat al învățaturii evanghelice; ca un neobosit cîrmaci al ortodoxiei și apărător al Bisericii; zid nemîșcat al dreptei credințe; plin de duhul sfințeniei și pildă de smerenie între ierarhi, biruind prin post și rugăciune toate potrivnicile; icoană de Dumnezeu însuflată și trîmbiță a Duhului Sînt, care a strălucit prin iubire față de cel mai mic și mai cu osebite față de bunul Dumnezeu; cel ce pe ale lumii le-a lăsat la o parte și a primit pe Domnul din pruncie; care a părăsit casa și părinții și a urmat pe Hristos pînă la moarte: care a luminat căile Bisericii ca o făclie de ceară curată; chip al omului

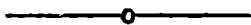
ceresc, către care cu dreptate se îndreaptă cuvintele de foc ale Sfintei Evanghelii după Matei: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău!” (Mat. XXV, 21).

Biserica a așezat icoana de duh a Sfântului Alexandru la 30 ale lunii august, ca să ne aducem aminte de faptele cele alese, de virtuțile lui cele luminoase, să le primim în inimă cu cucernicie și să-l urmăm pilda cea prea frumoasă a vieții.

Smerenia lui prea dulce să ne insuflă duhul modestiei și al cunoașterii de sine; iubirea lui evanghelică să ne încălzească ființa și să o imbuzeze; chipul lui blînd și graiul pașnic să ne facă pe toți iubitori de oameni și grăitori pururea de pace; virtuțile lui să ne fie ca niște lumini nestîlnse pe cărările vieții, iar puterea credinței și a rugăciunii Ierarhului sfînt să ne fie tuturor, mici sau mari, tineri sau bătrîni, treaptă de adevăr, pe care să pășim mai sus, pe scara desvîrșirii noastre sufletești.

Să mărturisim pe Hristos și pacea Lui în lume, așa cum, prin cuvînt și faptă, le-a mărturisit Sfîntul Ierarh Alexandru! Sfințenia vieții lui să împodobească cît de cît și cămările sufletului nostru! Așa să fie!

Preot CONST. STAIKU

LA NAȘTEREA MAICII DOMNULUI

În noaptea întunecată a vieții religioase a omenirii, către sfîrșitul celui din urmă veac al erei antice, mîna milostivă a Providenței dînd laoparte un colț din perdeaua cea grea a norilor așteptării, a făcut să se ivească, în toată strălucirea lui, luceafărul nădejdlor de mîntuire ale lumii. Plinirea vremii, cînd Fiul lui Dumnezeu avea să se coboare în mijlocul oamenilor se apropia. Trebuia pregătită aceea care avea să servească drept „scaun de heruvimi” pentru întruparea Fiului lui Dumnezeu; aceea care avea să poarte pe Pruncul Iisus în sinurile ei preacurate, să-L nască, să-L crească, să-L înconjure cu toată grăja și gingășia ei de mamă, ca copil și apoi, cînd avea să se facă bărbat în toată puterea cuvîntului, să-L dăruiască omenirii, pentru ca să-și împlină misiunea Lui dumnezeiască printre oameni; să se minuneze de faptele lui cele mai presus de fire, să-L asculte cu umilință dumnezeiasca Lui învățătură, să-L vadă batjocorit de oameni, tîrit spre Golgota, să treacă sabie prin inima ei cînd se găsea răstîgnit pe cruce, să simtă durerea de mamă în toată cruzimea ei, dar și să se veselească mai presus de orice altă mamă, văzîndu-L înviat din morți.

Biserica creștină a păstrat cu toată dragostea și cu toată evlavlia amintirea venirii în lume a celeia ce avea să fie aleasa Domnului, cea plină de har, cea binecuvîntată între femei, simbolul curăției și al sfințeniei, lauda fecioriei, apărătoarea creștinilor, protectoarea Bisericilor, rugătoarea fierbinte a celor ce aleargă la dînsa, mîngîierea celor obijduiți, maica luminii și a Dumnezeului nostru Iisus Hristos. Faptul că ne găsim astăzi adunați laolaltă în sfîntul locaș, împletind ununi de laudă, alături de Sfînta noastră Biserică, pe care le oferim cu toată dragostea noastră sufletească și cu toată osîrdua noastră

Maicii lui Dumnezeu, este dovada cea mai grăitoare că recunoștința noastră față de Sfinta Fecioară este și va rămâne pururea vie : pe deoparte pentru că prin ea ne-a răsărit nouă Soarele Dreptății, iar pe de altă parte pentru că în ea, neamul creștinesc și-a agonisit cea mai caldă solitoare cea mai grabnică mijlocitoare către Dumnezeu și cea mai neobosită apărătoare în primejdii și în nevoi.

La porțile Noului Testament au loc o seamă de evenimente de cea mai mare însemnătate, în legătură cu venirea în lume a Mântuitorului Hristos: toate sînt învăluite în taină; în toate se arată purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de oameni; toate sînt menite să pregătească lumea în vederea apropiatei veniri a Domnului și să facă cu puțință întruparea Fiului lui Dumnezeu. Unele dintre aceste evenimente, ca: vestirea nașterii Sfintului Ioan Botezătorul și înaintemergătorul Domnului, Bunavestire a nașterii Domnului și întîmpinarea făcută de Sfinta Elisabeta Sfintei Fecioare sînt amintite, în ceea ce au ele mai esențial, de Sfintele Evanghelii. Despre altele, însă, cum este nașterea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu nu ni s-au păstrat știri decît în tradiție.

Socotînd, deci, că cinstirea pe care o facem astăzi Sfintei Fecioare Maria va fi cu atît mai desăvîrșită, cu cît vom ști cunoaște mai multe lucruri cu privire la ea, voi încerca și eu ca, folosindu-mă de datele pe care ni le-a păstrat tradiția să vă înfățișez aici nașterea ei minunată, care, pentru lumea doritoare de mîntuire a constituit garanția cea mai solidă, că mîntuirea, după care suspinase veacuri de-a rîndul, se anunța cu aceeași siguranță, cu care geana de lumină de la orizont anunță intrarea falnică a zilei și aurora de la răsărit constituie garanția unei zile luminoase, cu soare strălucitor pe cer.

Intr-adevăr, tradiția creștină pioasă ne-a păstrat cîteva date, de cea mai mare însemnătate, în legătură cu părinții Sfintei Fecioare Maria, cu nașterea ei minunată, cu copilăria ei sfîntă și cu încredințarea ei în grija bătrînului Iosif. Celelalte date cu privire la Sfinta Fecioară pe care ni le-a păstrat tradiția creștină se găsesc deopotrivă și în Sfintele Evanghelii.

Din tradiție aflăm astfel, că părinții Sfintei Fecioare se numeau Ioachim și Ana. Ei făceau parte din poporul de mijloc, își aveau gospodăria lor, pe care si-o îngrijeau cu sîrg. Își îndeplineau îndatoririle lor religioase cu toată rîvna și erau în același timp plini de solicitudine față de cei săraci și lipsiți. Tatăl Sfintei Fecioare își aducea întotdeauna la templu darurile sale, iar rîvna lui cea mare față de casa Domnului se vedea de acolo, că aducea aceste daruri de două ori mai mult decît era dator, spunînd : „Ceea ce-mi prisosește mie, să fie pentru întregul popor, iar ceea ce este pentru iertarea mea, să fie Domnului spre ispășirea mea”. Focul dragostei de aproapele ardea, deci, în el, cu toată puterea; conștiința îndatoririi de a veni în sprijinul celor lipsiți din popor era trează și-l determina la fapte de dragoste față de aproapele său, care sînt totdeauna bine plăcute lui Dumnezeu.

Un singur lucru îl mîhnea pe Sfîntul Ioachim în viața lui liniștită pe care o ducea alături de soția lui, în mijlocul poporului din care făcea parte: acela că deși ajunsese la vîrstă înaintată, nu avea niciun copil.

Dacă astăzi faptul că soții nu dobîndesc copii trece neluat în seamă de nimeni, aceștia contiînd să se bucure de aceeași stimă și de aceeași considerație în mijlocul societății din care fac parte, nu tot astfel se întîmplau lucrurile în vechime, în societatea iudaică. Și, dacă dobîndirea de copii este socotită și astăzi o binecuvîntare de la Dumnezeu, lipsa de copii pe atunci era socotită ca un blestem. Așa s-a întîmplat că, odată, pe cînd își aducea cel dintîi darurile la templu, a fost întîmpinat aici de către preoți cu cuvintele: „Nu ți se cade ție să aduci cel dintîi darurile tale, pentru că nu ai lăsat

urmași în Israel“. Cuvintele acestea au indurerat adînc pe Sfîntul Ioachim, care se găsea acum ajuns la bătrînețe.

Și-a amintit că toți dreptii Vechiului Testament au avut urmași. Și s-a întrebat întru sine, de ce el, care a căutat întotdeauna să fie drept înaintea lui Dumnezeu și bun cu semenii lui, să rămîna în mijlocul poporului său ca un smochin neroditor? Cum putea să înduplece milostivirea divină ca să ridice de pe capul lui un blestem atît de greu? Ce avea să facă?

În frămîntarea aceasta care începuse să nu-i mai dea odihnă, deodată ia o hotărîre pe cit de mare, pe atît de neclintită: aceea de a îndupleca pe Dumnezeu, prin post și prin rugăciune. El părăsește pe soția lui, se duce în pustie, unde-și ridică un cort, postînd patruzeci de zile și patruzeci de nopți și zicîndu-și întru sine: „Nu voi pleca de aici, nici din cauza foamei, nici din cauza setei, pînă ce Domnul Dumnezeu nu mi se va arăta și rugăciunea va fi hrana mea și băutura mea“.

Sfînta Ana, mama Sfintei Fecioare Maria, împărțasea încă de multă vreme amărăciunea soțului ei, din cauza lipsei de prunci. Cînd află că soțul ei a plecat de acasă, fără să știe unde, durerea ei devine sfișietoare: „Voi plînge acum și văduvia mea — zicea ea — și lipsa de copii“. Luată în derîdere de toți și lipsită de considerația cuvenită, tristețea ei devenea zi de zi mai mare. Dar tristețea aceasta nu a dus-o la desnădejde, ci a îndrumat-o pe calea rugăciunii fierbinți către Dumnezeu și a nădejzii. În rugăciunile ei implora cu toată puterea sufletului bunătatea lui Dumnezeu, pe care îl ruga să o asculte și să o binecuvînteze, precum a binecuvîntat odinioară pe Sara, dar își plîngea totodată și nenorocirea în care se găsea, cu cuvinte ca acestea: „Vai mie! Cine m-a născut? Ce pîntece m-a dat la iveală? Că m-am născut ca un blestem înaintea fiilor lui Israel și sînt defăimată și m-au alungat afară din templul Domnului! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu fiarele pămîntului, căci și fiarele pămîntului sînt fecunde înaintea Ta, Doamne! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu apele acestea, căci și apele acestea sînt fecunde înaintea Ta, Doamne! Vai mie! Cu cine m-am asemănat? Nu m-am asemănat nici măcar cu pămîntul acesta, căci și pămîntul își dă roadele sale la timpul său și Te binecuvîntează, Doamne!“.

Rugăciunea celor doi soți evlavioși, care nu au pierdut o clipă nădejdea în Dumnezeu, ci și-au întărit-o din ce în ce mai mult cu rugăciuni adînci, pornite din străfundul sufletelor lor, a fost în cele din urmă auzită. Ingerul Domnului vestește atît pe Sfînta Ana, care rămăsese acasă, cit și pe Sfîntul Ioachim, care se găsea în pustie, că Dumnezeu le va dărui un prunc, în urma cererilor și rugăciunilor lor stăruitoare. La auzul acestei vești, bucuria celor doi Sfînti Părinți este neasemănat de mare.

Nașterea Sfintei Fecioare Maria a fost o naștere întru totul naturală. Dacă există o minune cu ocazia nașterii ei, aceasta constă în faptul că cei doi soți, cu toate că erau înaintați în vîrstă, au mai putut avea un copil. Dar copilul pe care l-a născut Sfînta Ana este copilul lor, născut pe cale naturală ca ori și care alt copil. Ținem să accentuăm acest fapt, întrucît sînt unii creștini, care, fără nici o bază scripturistică și fără nici o dovadă din tradiție, săvîrșesc marea gresală de a socoti că Sfînta Fecioară Maria s-a născut întocmai ca și Domnul și Mintuitorul nostru Iisus Hristos: din Sfînta Ana și de la Duhul Sfînt. Ei fac aceasta pentru ca să accentueze și mai puternic curăția Sfintei Fecioare, din care avea să se nască Domnul și Mintuitorul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Curăția Sfintei Fecioare, însă, nu constă în aceasta, ci constă în viața ei fără de prihană și sfîntă, pe care a dus-o încă din copilărie și pînă la sfișit, iar umbrirea ei de către Duhul Sfînt, cu prilejul

Bunevestiri a desăvârșit curăția acestui vas ales, care avea să încapă în sine pe Cel neîncăput.

Nașterea cu totul naturală a Sfintei Fecioare Maria și deosebirea categorică a acestei nașteri, față de nașterea supranaturală a Mîntuitorului Iisus Hristos rezultă din felul precis cum s-a adresat îngerul Domnului la Bunevestire Sfintei Fecioare și felul cum îngerul Domnului s-a adresat Sfinților ei părinți. Într-adevăr, Sfintei Fecioare îngerul Domnului îi zice: „Duhul Sfînt se va pogori peste tine și puterea Celui Prea Înalt te va umbri; pentru aceea și Sfîntul ce se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema“ (Luca 1, 35); pe cînd după cîte ni s-a păstrat din tradiție, Sfintei Ana îngerul Domnului i-a zis: „Ana, Ana! Domnul a auzit rugăciunea ta și vei lua în pîntece și vei naște și se va vorbi de sămînța ta în toată lumea“; iar Sfîntului Ioachim, i-a zis: „Ioachime, Ioachime, Domnul Dumnezeu a auzit rugăciunea ta. Pornește de aici acasă. Iată, soția ta, Ana, va zămisli prunc“.

La întoarcerea Sfîntului Ioachim din pustiu, Sfînta Ana ieșindu-i întru întimpinare, îi zice: „Acum știu că Domnul Dumnezeu m-a binecuvîntat foarte. Căci iată, cea care pînă acum era văduvă, nu mai este văduvă și cea care era fără copii va lua în pîntece“.

Dăruiță ca o binecuvîntare celor doi părinți bătrîni, Sfînta Fecioară Maria a fost dăruiță de Dumnezeu întregului neam al celor ce privesc cerul cu ochii nădejzii și cu încrederea neclintită a credinței. Bucuria celor doi Părinți bătrîni a fost de nedescris. Cîntarea pe care a rostit-o Sfînta Ana cu prilejul acesta este cea mai bună dovadă despre aceasta: „Cînta-voi Domnului Dumnezeuului meu cîntare, că a privit asupra mea și a îndepărtat de la mine defăimarea vrăjmașilor mei. Și mi-a dat mie Domnul rodul unic și bogat al dreptății Lui, înaintea Lui. Cine va vesti fiilor lui Ruben, că Ana alăptează!“ Auziți, auziți, voi cele dousprezece triburi ale lui Israel, că Ana alăptează.

La vîrsta de trei ani, potrivit unei făgăduințe pe care cei doi bătrîni o făcuseră lui Dumnezeu mai înainte de a se naște Sfînta Fecioară, ea este dusă la templu, închinată lui Dumnezeu și lăsată acolo. „Iar Maria, la templul Domnului — spune tradiția creștină — era întocmai ca o porumbiță, crescută cu grijă și primea hrană din mîna îngerului. Crescută la templu în curăție și în sfințenie, cînd a implinit vîrsta de doisprezece ani și cînd în viața ei de copilă s-au ivit împrejurări care făceau cu neputință rămînerea mai departe în casa lui Dumnezeu, pentru ca nu cumva datorită naturii ei de fată să se pîngărească sfințenia Domnului, mai marii templului o încredințează în purtarea de grijă a bătrînului Iosif, iar de aici mai departe istoria vieții Sfintei Fecioare este cunoscută din Sfintele Evanghelii.

Rugăciunile Sfinților Ioachim și Ana fuseseră auzite de Dumnezeu, iar dorința lor fierbinte le fusese implinită cu prisosință. Cînd s-a născut Sfînta Fecioară, inimile celor doi bătrîni răsuflară în voie. Se simțeau că fac și ei parte din nou din societatea omenească și că aveau să se bucure mai departe de stîmna și prețuirea celor din jur. Dar ce știau ei din planurile pe care le hotărîse Dumnezeu în negrița-l înțelepciune, cu copila de curînd născută? Cine-și putea închipui, oare, că fiica nou născută, ajunsă la vîrstă potrivită, avea să poarte în pîntece pe Cel ce ține toată făptura? Dumnezeu făcuse tărie cu brațul Său. Risipise pe cei mîndri la cuget, pogorise pe cei puternici de pe scaune și ridicase pe cei umili, pe cei flămînzi îi umpluse de bunătați, iar averea celor bogați o dovedise deșartă.

Cu venirea în lume a Sfintei Fecioare Maria se săvîrșește o adevărată răsturnare de valori. Dacă Dumnezeu căutase cu îndurare la rugăciunile și lacrimile fierbinți ale celor doi bătrîni, Ioachim și Ana, și dacă își alesese drept scaun al Său pîntecele cel fecioresc al Sfintei Maria, aceasta însemna că tot

ceea ce constituia valoare la poporul iudeu: averea, știința de carte, funcțiunile oficiale și preoțești, într-un cuvânt totul, nu reprezenta pentru El nimic. Și, într-adevăr: unde minciuna, nedreptatea, ura, zgîrcenia, neajutorarea și lăcomia, îndeosebi lăcomia se cuibărise mai mult decât în clasele de sus ale societății iudaice de atunci? Sărăcii trăiau obișnuiți, apăsați, speculați, nedreptățiți și asupriți de cei mari, dar în schimb cu toții erau oameni cinstiți și temători de Dumnezeu. Cei doi părinți, Sfântul Ioachim și Sfânta Ana, cu toate că făceau parte din clasa mijlocie a poporului, nu aveau nimic comun cu clasa de sus, ci toată dragostea și toată omenia lor îi lega de oamenii de jos, cu care se considera una. Și Dumnezeu, care în chip natural urăște nedreptatea și minciuna, răutatea și lăcomia, zgîrcenia și neajutorarea, dar care iubește simplitatea și curăția, bunătatea și dragostea, mila și iertarea, bunăvoința și sfințenia, a privit cu milostivire către cei doi bătrâni părăsiți și le-a dat mîngiere la bătrînețe pe aceea care avea să fie aleasa lui Dumnezeu, din singuriile curate ale căreia avea să se nască Mintuitorul nostru Iisus Hristos.

Pentru cei doi bătrâni, Nașterea Sfintei Fecioare a fost întocmai ca o rază de lumină la apusul soarelui, după o zi îndelungată plină de furtună și de nori. Pentru noi, însă, nașterea ei este răsăritul Răsăritului, începutul unei zile de lumină, de căldură și de dragoste dumnezeiască. Cu nașterea Sfintei Fecioare, Sfânta Ana, mama ei, respiră ușurată de povara atât de grea pentru bătrînețele ei, a nerodirii, și privește plină de bucurie sfîntă la ființa nou născută, re trăindu-și în ea zilele prunciei, ale copilăriei și ale tinereții sale. Cu nașterea ei pămîntul însuși și toată firea tresaltă de o bucurie și de o nădejde ascunsă, iar cei ce au purtat pînă atunci povara cea grea a păcatului strămoșesc respiră acum ușurați, simțind că apropierea Celui ce le va lua și purta această sarcină, nu mai este departe. Venirea în lume a Sfintei Fecioare este garanția întrupării Mintuitorului și chezașia mîntuirii neamului omenesc.

Și acum veniți, creștini, veniți suflete credincioase să mergem cu toții într-o întîmpinare a Fecioarei celei nou născute, într-o întîmpinare a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria. Să îmbrăcăm hainele noastre de sărbătoare, nu podoabele praznicelor deșarte, să ne împodobim cu podoabele spirituale, ca să ne înfățișăm înaintea ei în toată strălucirea curăției și a sfințeniei. Să ne veselim nu de veselia aceea zgomotoasă, în care simțurile noastre își au o parte neasemuit mai mare decât sufletele, ci cu veselia aceea, care este însoțită de căldura spiritului (Romani 12, 11). Să pregătim făcliile sufletelor noastre în așa fel ca să reverse în jurul lor o lumină curată și strălucitoare și astfel să întîmpinăm pe Sfânta Fecioară. Și, întocmai ca niște fii ai luminii, să-i strigăm: Prea Sfânta Fecioară, Maica Dumnezeului nostru, roagă-te Fiului Tău și Dumnezeului nostru, pentru noi cei smeriți, care ieșim astăzi într-o întîmpinare a nașterii tale. Deschide-ne ochii sufletelor noastre ca să înțelegem curăția, sfințenia și bunătatea ta și cum tu, dintre noi fiind, te-ai învrednicit a fi maica Dumnezeului Celui ce ține toate și înțelegîndu-te să urmărim pilda curăției și sfințeniei tale și să te preamărim într-o toți vecii. Amin.

Preotul OLIMP N. CĂCIULA

LA INALȚAREA SFINTEI CRUCI

„Și ducându-și lusuși crucea a țesuți (din cetate) la locul numit al Căpățînii, care evreește se zice Golgota“.
(Ioan XIX, 17).

Crugul anului bisericesc este bogat în sărbători și prăznuri duhovnicești.

Calendarul creștin, asemenea unei salbe, este îmbogățit cu diferiți galbeni prețioși: sărbători și praznice, cu prilejul și ajutorul cărora putem să ne agonisim zestre nepieritoare pentru podoaba și mintuirea sufletului.

În timpul acestor sărbători și praznice putem să ne arvunim bucurii și desfătări duhovnicești, atât de necesare zidirii noastre sufletești.

Cu cîntări și rugăciuni, reușim să liniștim frământările adîncului nostru, să ne chezășuim popasuri odihnitoare, cu ajutorul cărora să prîncepem nefărmuita milostivire a lui Hristos, îndelunga Sa răbdare, suferințele Sale și jertfa de pe cruce.

Bogațiile slujbelor și frumusețea imnurilor de laudă ne înalță pe dealul Căpățînii, aproape de crucea lui Hristos, jertfelnicul neamului omenească. Și, aci, pe locul ispășirii, împreună cu femeile ostenitoare și cu învățacelul iubit, smeriți ne închinăm în fața ei. Ne prosternăm cu evlavie la picioarele Sfintei Cruci, și cu ochii minții curățite de fumul patimilor omenești privim cu înfricoșare spre crucea pe care Hristos a fost înălțat și înțelegem nelegiuirea răstignitorilor și taina milostivirii dumnezeiești.

Trăind în acest climat de pietate și avînd inima înfrîntă și smerită, cugetele înălțate și simțirile curățite ne învrednicim să cunoaștem sensul suferințelor lui Hristos și de ce Sfintei Cruci i se dă atîta slavă și cinste în cursul unui an bisericesc.

Iar acum, cu înțelegere și cu căldură, și „nu cu înțelepciunea cuvîntării ca să nu rămînă steapă Crucea lui Hristos” — după cuvîntul Sf. Apostol Pavel, voi încerca să vă vorbesc despre însemnătatea zilei de astăzi, și mai cu osebire despre valoarea Sfintei Cruci, ca factor esențial în lucrarea de mintuire.

Nelegiuții farisei și cărturari spumegînd de minie împotriva lui Hristos și neștiind cum să facă să piară orice urmă despre El, să ascundă nelegiuirea pe care au săvîrșit-o și să dea uitării crima lor, în multe chipuri au meșteșugit.

În orice fel se sileau să ascundă locul unde a fost răstignit și îngropat Domnul de teamă ca nu cumva mulțimea care urma învățătura Sa, mai virtos să se întărească în credință, în fața acestor amintiri sfinte.

De aceea pentru a nu se mai pomeni de crucea și mormîntul lui Hristos, au poruncit să fie astupate; însă sfatul lor cel rău, urzit cu viclenie și pizmă s-a dovedit a fi neputincios.

Crucea lui Hristos, simbolul biruinței, stindardul triumfului creștinismului n-a putut suferi adîncimile pămîntului, n-a rămas ascunsă și dată uitării, ci spre cinste și slavă s-a aflat.

Era în veacul al IV-lea; pe tronul plin de glorie și strălucire al imperiului roman domnea Constantin Cel Mare, împreună cu alți doi: Liciniu și Maxențiu.

Măririle și bogațiile imperiului li ispiteau pe cei doi potrivnici ai lui Constantin cel Mare și-i îndemna să pornească cu război contra lui.

Acesta văzînd mulțimea potrivnicilor și cunoscînd tăria oastei Romei, a fost cuprins de frică.

Dar într-o după amiază, înainte de bătaie, i s-a arătat pe cer chipul Sfintei Cruci, împodobită cu stele și strălucind mai puternic decât lumina soarelui. Pe Sfânta Cruce era scris: „Întru acest semn vei învinge”.

Constantin, cum a văzut această minunată arătare s-a înveselit și îndată a poruncit să se facă o cruce mare de aur și să fie purtată înaintea ostașilor, iar pe steagurile armatei să se coasă semnul Sfintei Cruci. Și așa a plecat la luptă; oștirea sa s-a întilnit cu a lui Maxențiu și a biruit-o. Din acea zi Roma s-a plecat sub sceptrul lui Constantin.

Bucuroși că a zdrobit oștirea lui Maxențiu, Constantin s-a întors acasă și recunoscător, în februarie 313 a dat celebrul Edict de la Milan, care începe așa:

„Ducându-ne la Milan, sub auspicii fericite și cercetind cu grije tot ce poate fi util binelui și păcii publice, între altele, putind servi majorității oamenilor, am crezut că este necesar, înainte de toate, să reglementăm și chestiunea privitoare la respectul datorat divinității, pentru a da și creștinilor liberă facultate de a-și continua religiunea pe care și-au ales-o. În consecință, fie ca divinitatea din sălașul său ceresc să-și mărturisească satisfacția și favorurile, nouă și popoarelor care trăiesc sub autoritatea noastră”.

De acum, Constantin se pleacă în fața lui Hristos, „Împăratul împăraților”. În el se întărește credința că Hristos este singurul și adevăratul Dumnezeu. Mai, apoi, spre sfârșitul vieții, s-a și botezat, iar pe maica sa Elena, de multă vreme creștină, a trimis-o la Ierusalim ca să găsească crucea pe care a fost răstignit Hristos Domnul.

La porunca împărătesei Elena s-au început săpăturile pe locul unde a fost răstignit Mintuitorul.

După multe osteneți și oboseitoare munci, crucea a fost găsită. Și dacă a fost aflată ea, la încercătură mare a fost pusă împărăteasa, fiindcă crucea Domnului era laolaltă cu alte două cruci, cele ale celor doi tihhari în mijlocul cărora Hristos a fost răstignit.

Nepriceperea aceasta, care a întristat foarte mult pe împărăteasa, a fost deslegată de prea Fericitul Macarie Patriarhul Ierusalimului din acel timp, în chipul următor:

În Ierusalim murise atunci o femeie. Prea Fericitul Patriarh i-a crucile și pe rind le atinge de trupul moartei. Îndată ce s-a apropiat Crucea lui Hristos de aceasta, femeia a înviat și „umbla prin cetate, cu glas mare mulțumind și laudind pe Dumnezeu”, cum citim în sinaxar.

Împărăteasa și întreg poporul văzind acest lucru s-au închinat și au început să sărute cinstita cruce a Domnului. Și neputind încăpea tot poporul în biserică să o sărute, au rugat toți pe Patriarh ca măcar să ridice Sfânta Cruce ca să o poată vedea. Atunci, prea Fericitul Patriarh Macarie s-a suit și a înălțat cinstita Cruce deasupra amvonului. Poporul văzindu-o, covârșit de emoție și pătruns de credință, cu evlavie a strigat: „Doamne miluește-ne”!

De atunci a început a se ține Praznicul Sfintei Cruci, sărbătoarea înălțării cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, la 14 septembrie al fiecărui an.

La acest strălucit eveniment se mai adaugă în secolul al VII-lea și un altul: reluarea Sfintei Cruci din mâinile Perșilor care o răpiseră.

Împăratul Eracile biruind pe aceștia are ca primă grijă să aducă înapoi Sfânta Cruce și purtându-o pe umerii săi o așează în biserică învierii din Ierusalim.

Prin scurgerea vremurilor amîndouă evenimentele religioase s-au con-

topit și credincioșii le-au sărbătorit împreună în aceeași zi de 14 septembrie, cu rugăciuni și post.

Obștea creștinilor din Ierusalim s-a mulțumit să vadă cel puțin Sfânta Cruce, să privească lemnul care a odrăslit mintuirea. Și cum au văzut-o, toți au strigat cu putere într-un glas: „Doamne miluește-ne”!

Și au avut dece să strige așa! Plinătatea milostivirii și iubirii lui Dumnezeu s-au descoperit lumii prin înfrângerea crucii pe dealul Căpăținei.

De n-ar fi luat Domnul chip de rob, de nu s-ar fi făcut om, de n-ar fi fost răstignit pe lemnul crucii, n-ar fi zdrobit moartea, n-ar fi sfărâmat încuietorile iadului, n-ar fi nimicuit puterea păcatului, nu n-ar fi izbăvit de tirania celui rău și nu n-ar fi deschis drum de comunicare cu Dumnezeu.

Jertfa lui Hristos pe Cruce, pe acest jertfelnic spălat cu sînge nevinovat, a realizat refacerea spirituală a omului și puțința lui de a cuceri cerul.

Tot jertfa de pe cruce a împăcat dreptatea dumnezeiască cu iubirea Sa de oameni. Deaceia spune Sfântul Apostol Pavel: „Dumnezeu își arată iubirea Sa față de noi, prin aceea că pe cînd noi eram încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi” (Romani V, 8).

Murind pe cruce, Hristos Domnul a făcut ca lemnul cel neroditor să înflorească și să se transforme din instrument de tortură în toiaș al puterii, în sceptru al Dumnezeirii, în armă de pace nebiruită.

Odinioară crucea a fost lemn de necinste și aducătoare de moarte, a fost unealtă de chin, pe care se spînzurau numai tîlharii, ucigașii și oamenii cei mai răi.

Și tocmai la această moarte josnică este osîndit Hristos. El totuși nu se rușinează de ea, nu fuge de ea, ci o primește. Răbdă să moară, ca cel mai rău dintre oameni, ca un blestemat și aceasta o face ca să ne mintulască pe noi din blestem. Sfântul Apostol Pavel zice: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii, făcîndu-se pentru noi blestem” (Galateni III, 13).

Înălțîndu-se pe cruce, Mintuitorul Hristos a ridicat cu El toată firea ce-a căzută și păcatul și durerea de mai înainte s-au prefăcut în cinste, în plăcere și bucurie. Crucea de acum nu mai este „sminteală pentru Iudei” și „nebie pentru păgîni” ci îndreptar și simbol al biruinței, slavă și laudă pentru credincioși.

În planul dîvin a fost, după cuvîntul sfîntului Apostol Pavel, că: „Dumnezeu și-a ales pe cele nebune ale lumii ca să rușineze pe cei înțelepți. Dumnezeu și-a ales pe cele slabe ale lumii, ca să dea de rușine pe cei tari. Dumnezeu și-a ales pe cele de neam prost ale lumii, pe cele nebăgate în seamă, pe cele ce nu sînt, ca să dea jos pe cele ce sînt” (I Cor. I, 27-28).

Pe cruce „s-a plătit răscumpărarea mintuirii noastre”, „s-a șters zapisul cel despre noi, care era potrivit nouă și l-a luat din mijloc, pironindu-l pe cruce” (Colos. II, 14), s-a dat omului să biruiască răul și să meargă spre pămîntul făgăduinței dumnezeiești.

Crucea a deslegat blestemul, a odrăslit nestrîcăciunea și prin „sîngele crucii s-au împăcat, fie cele de pe pămînt, fie cele din ceruri” (Colos. I, 20).

„Din pricina crucii, glăsuiește Sfîntul Ioan cel cu gura de aur, noi care mai înainte eram lipsiți de cinste ci batjocoriți am fost primiți acum în rîndul fiilor. Din pricina crucii nu mai rătăcim, ci am cunoscut adevărul”. Și tot el în chip dulos, în altă parte spune: „Adică crucea a strîpt mînia lui Dumnezeu deasupra oamenilor, a lucrat împăcarea, a

prefăcut pământul în cer, a unit pe oameni cu îngerii, a dărîmat tăria morții, a surpat puterea diavolului, a eliberat lumea din rătăcire, a reîntors adevărul, a alungat duhurile cele rele, a dărîmat capiștele idolești, a răsturnat jertfelnicile lor, a sădit fapta cea bună și a întemeiat bisericile. Crucea este voința Tatălui, cinstea Fiului, bucuria Sfintului Duh. Iar pentru Sfîntul Apostol Pavel care zice: „Să nu fie a mă lauda, fără numai în crucea Domnului Iisus Hristos” (Galateni VII, 14), „ea este lauda și slava Sa” (Prădici, pag. 459).

Pentru toți cei ce cred în Hristos, Sfînta Cruce este garanția învierii a toată firea omenească și ridicarea ei din păcat. Pe cel ce crede în ea și o cinstește, Sfînta Cruce îl ajută în suferință și îl înțelepțește.

Iată pentru ce se dă atîta cinste și slavă Sfîntei Cruci, iată pentru ce noi creștinii o sărbătorim în fiecare vineri din cursul săptămîinii și în mod deosebit în duminica a III-a din Postul Mare, precum și astăzi la 14 septembrie.

Ceea ce mai înainte a fost obiect de ocară, acum a devenit „ușa raiului și întărirea credincioșilor” prin care stricăciunea a pierit, putrea morții s-a călcat, iar neamul omenească s-a înălțat de pe pământ la cer. A devenit „lauda mucenicilor, podoaba cuvioșilor și lemnul vieții cel sădit în locul Căpățîinii”.

Pentru aceea, după cuviință tot cel ce este creștin să se închine cu evlavie crucii lui Hristos; să-și exprime sincer respectul și recunoștința față de ea și să se însemneze cu semnul ei, în toată vremea și în tot locul.

În fața sfîntei cruci să avem atitudine cucernică, plină de credință și umilință și pururea să ne închinăm ca uneia cu ajutorul căreia prindem șoapta divină a dragostei lui Dumnezeu și ne împărtășim de darurile cerești.

Văzîndu-o să ne aducem amînte, că precum Mintuitorul a suferit pe ea chinurile cele mai amare, pentruca noi să căpătăm iertare de păcate, așa și noi să uităm necazurile și să iertăm pe cei ce ne-au greșit, ca între noi să fie numai pace și bună înțelegere.

Să „ieșim din gilceava păcatelor și din valurile poftelor lumii” și cu fața luminată, cu suflet curat, cu limbă grăitoare și cu cîntări alese să cinstim prea cinstita cruce a Domnului Hristos. Amin!

Pr. T. M. GANEA

LA DUMINICA XIX DUPĂ RUSALII

„În ce fel voți să vă faceți vouă oameni, faceți și voi lor asemenea” (Luca 6, 31).

Învățătura descoperită lumii de Domnul și Mintuitorul nostru Iisus Hristos se caracterizează pe deoparte prin înălțimea ei, iar pe de altă parte prin ușurința de a fi îmbrățișată de toți cei ce vor. Ea mulțumește, mai presus decît ori care, dorințele cele mai profunde ale tuturor căutătorilor de Dumnezeu și pune la îndemîna tuturor căile cele mai sigure și mai fără de greș, pentru a putea ajunge ținta strădanilor lor celor mai înalte. Ceea

ce constituie, însă, sublimul ei este legătura ei cu viața de toate zilele. Filosofii vechi, ca și cele care le-au luat mai tirziu locul, se adresau unui cerc restrîns de oameni, pe care îi rupea din angrenajul vieții de toate zilele și-i purta prin cimpul înflorit al ideilor, dîndu-le o oarecare mulțumire personală, individualizîndu-i, lăsîndu-i nepăsători de tot ceea ce se întîmpla în jurul lor și făcînd astfel din ei niște egoiști, plini de ei înșiși și conștienți de superioritatea lor față de toți ceilalți semeni ai lor. Învățătura creștină punînd pe credincios față în față cu spiritualitatea însăși, care este Dumnezeu și dezvăluindu-i tainele cele mai adînci ale desăvîrșirii dumnezeiești, îl picură în suflet dorința după desăvîrșire, îi întărește convingerea că prin scinteia dumnezească ce se găsește în sufletul său este înrudit cu Dumnezeu, îl sprijină în strădaniile lui de a deveni întru totul după asemănarea lui Dumnezeu. Dar în același timp îl învață că la Dumnezeu nu se poate ajunge decît participînd din plin, după voința lui Dumnezeu, la viața aceasta pămîntească, arătîndu-se ucenic sirguincios în această școală a virtuții, pe care o constituie traiul său pe pămînt, deoarece numai în felul acesta se poate arăta vrednic de Jertfa adusă de Fiul lui Dumnezeu pe cruce, pentru mîntuirea lui.

Dacă Dumnezeu este desăvîrșirea însăși, împărăția lui Dumnezeu este imaginea cea mai înaltă a oricărei societăți. Și tocmai de aceasta ea se mai numește și împărăția cerurilor, căci pe cît sînt de departe cerurile de pămînt pe atît și împărăția lui Dumnezeu este de departe de imaginea oricărei împărății existente. Dar această împărăție nu este ceva care să rămîină numai în ideea și în inchipuirea noastră. Ea trebuie să prîndă viață și pe pămînt, în așa fel ca pămîntul însuși, cu toți cei ce locuiesc să devină împărăția lui Dumnezeu, să se modeleze, cu alte cuvinte, după imaginea împărăției lui Dumnezeu din ceruri. Acesta este sensul pe care îl are rugăciunea aceea pe care ne-a învățat să o rostim Insuși Fiul lui Dumnezeu, în cuvintele: „Vie împărăția Ta”. Și aceste cuvinte ne dau puțința să înțelegem și mai bine, că voința cea sfîntă a lui Dumnezeu este ca fiecare dintre cei ce au îmbrăcat haina de ostași ai lui Hristos să devină un factor activ în construirea împărăției lui Dumnezeu pe pămînt.

În felul acesta viața credinciosului adevărat se cere să fie cît mai bogată în conținut, cît mai activă, cît mai devotată, cît mai stăruitoare, cu alte cuvinte cît mai vie, iar urmările unei astfel de vieți sînt duble: ea aduce credinciosului mîntuirea și viața de veci și contribuie la înălțarea și înflorirea împărăției lui Dumnezeu pe pămînt. Am putea spune, deci, cu toată dreptatea că în timp ce credinciosul, sub căldura harului dumnezeesc lucrează la mîntuirea lui proprie, el lucrează în același timp și la răsplîndirea împărăției lui Dumnezeu pe pămînt: atît de strîns legate între ele sînt cele două îndatoriri de seamă ale credinciosului, în această viață.

Felul în care credinciosul își poate aduce la îndeplinire rostul lui înalt pe pămînt a fost arătat de Mîntuitorul Iisus Hristos, în repetate rînduri: nu prin cuvinte pompoase, nu prin porunci mai presus de puțința omenească, nu prin fraze greu de înțeles și susceptibile de interpretări felurite, ci prin cuvinte simple, dar tot atît de luminoase ca și lumina însăși, prin cuvinte ușor de înțeles de către toți, prin imagini și asemănări care merg direct la inima omului, îi răscolesc ființa lăuntrică, sau lasă în sufletul lui o dîră luminoasă, după care, apoi, își îndreptează pașii cu cea mai mare siguranță.

Asemenea învățături ați auzit și în Sf. Evanghelie de astăzi. Pentru că timpul nu ne îngăduie să stăruim acum asupra tuturor, lăsînd să lămurim pe celelalte cu vreo altă ocazie și să aflăm altă dată sensul

lor adînc, vom stîrui acum numai asupra cuvintelor Domnului: „În ce fel voiți să vă faceți vouă oameni, faceți și voi lor asemenea”.

Pentru timpurile în care a trăit Mîntuitorul pe pămînt, cuvintele acestea, care înfățișează tot ce poate fi mai omenesc, s-au părut întocmai ca un strigăt de revoltă. Într-adevăr, ele erau de natură să zdruncine din temelii bazele societății vechi și în deosebi ale claselor sociale suprapuse, care, socotind că tot respectul, toată cinstea și toată considerațiunea din partea celor de jos sînt un drept exclusiv al lor, nici măcar nu-și puteau închipui că ar fi cumva cu puțință ca să se bucure de același respect, aceeași cinste și aceeași considerațiune și oamenii de jos, masa cea mare a poporului.

Dar nu numai atît. Concepția pe care și-o făcuseră clasele sociale supra-puse ale lumii vechi despre drepturile și prerogativele lor, concepție care constituie cea mai întunecoasă pată a istoriei și care din nefericire mai dăinuiește și astăzi prin anumite părți ale lumii, nu se mărginea numai la disprețul suveran pe care acestea îl arătau celor de jos, ci îngloba în sine și exploatarea nemiloasă a poporului de jos în favoarea lor. Lumea nu se împărțea între conducători și conduși, în vederea realizării laolaltă a unei vieți din ce în ce mai bune pentru toți, ci în exploatarea și exploatați, în bogăți și jăraci, în stăpînitori și sclavi. În situația aceasta este de la sine înțeles că cuvintele Domnului, amintite mai sus, care se așezau întocmai ca alifia pe rană peste sufletele oamenilor de jos, mîngîindu-i sufletește, și dîndu-le puțință să întrezărească o viață nouă și mai bună, în care să se bucure și ei din partea altora de ceea ce și ei la dădeau, nu puteau să fie privite cu bunăvoință din partea celor ce voiau să supună în favoarea lor totul.

Dar Mîntuitorul Hristos trece încă de la începutul propovăduirii Sale de partea celor asupriți și împovărați. Pe aceștia îi înconjură cu toată dragostea Lui dumnezească. Pe aceștia îi copleșește cu toată purtarea Lui de grijă. Lor le adresează cuvintele Lui de îmbărbătare. Pe ei îi îndrumează în primul rînd. Pe ei îi învață învățăturile Lui cele sfinte. Prin ei voințe să redreseze omenirea. Lor le făgăduiește fericirea cerească.

Adeseîndu-se, deci, oamenilor de jos, care constituiau întotdeauna marea masă a celor ce-L urmau în călătoriile Sale prin orașele și prin satele Palestinei, Mîntuitorul le dă, prin cuvintele amintite, cea mai înaltă normă de conduită în viața lor de toate zilele. Ce dorea, oare, mai mult această masă obișnuită a societății din vremea Mîntuitorului Hristos? După ce înseta mai cu putere sufletul ei secătuit de vlagă? După dreptate și după omenie. După dreptatea care li se călca în picioare în toată clipa de către cei din clasele sociale suprapuse și după omenia de care aceste clase sociale erau cu totul străine în raporturile lor cu ei.

Hristos Mîntuitorul a vestit oamenilor nașterea unei noi societăți, a cărei lege supremă să fie dragostea.

Viața acestei noi societăți trebuia să se desfășoare după un dreptar de viață cu totul nou, în care să nu mai existe nici o discriminare. Și ce alt dreptar de viață putea să fie mai plin de sens și mai ușor de ținut minte de fiecare decît acesta: „În ce fel voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea”! Vrei să îți se facă dreptate? Fă tu cel dintîi acte de dreptate față de semenul tău. Dorește sufletul tău după, omenie? Arată tu, mai întîi, omenie față de cei din jurul tău. Te umilește faptul că ești exploatat de alții, nu exploata la rîndul tău pe nimeni. Arată-te compătimitor, dacă vrei să fii iubit. Fii împăcluitor, dacă vrei să trăiești în pace. Nu te uita că de multe ori poate că nu îți se va răspunde la

faptele tale cu aceleași fapte. Tu nu da, însă, înapoi, căci pînă în cele din urmă, nu se va putea să nu ieși biruitor și să nu cîștigi pentru atitudinea ta neclintită în viață și pe alții, alături de tine. Și astfel, încetul cu încetul, cu stăruință și cu răbdare, binele se va înmulți, iar răul va ceda locul binelui, întocmai cum întunerecul cedează luminii în aurora unei zile de vară.

Tot felul acesta de a fi al credinciosului adevărat nu pornește — trebuie să subliniem aceasta în chip hotărît — din anumite preocupări și anumite pretenții de reforme sociale, ci este o urmare inevitabilă a înnoirii care se face în el, de pe urma aderării lui la învățătura Mîntuitorului Hristos. Căci Mîntuitorul Hristos nu a venit să reformeze societatea timpului său, ci să înnoiască pe om. El nu a fost un reformator social, ci Fiul adevărat al lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat care s-a întrupat și a luat chip de om din dragoste nemăsurată față de făptura omenească, pe care, prin Jertfa Sa de pe cruce a repus-o în drepturile ei firești, iar prin învățătura Sa dumnezeiască a îndrumat-o către zările de lumină ale împărăției cerurilor. Dacă urmarea învățăturii Domnului are consecințe dintre cele mai fericite și în ceea ce privește societatea omenească, aceasta se întîmplă, potrivit credinței noastre creștine, numai din cauză că societatea ideală este societatea în care sînt puse în valoare toate calitățile făpturii omenești și societatea care dă omului aceea ce i se cuvine în chip natural, ca făptură creată de Dumnezeu, vrednică să se bucure deopotrivă de bucuriile vieții și datorare să participe deopotrivă la toate îndatoririle pe care i le impune viața.

Dînd oamenilor dreptarul acesta nou, după care să-și rînduiască raporturile dintre ei și semenii lor, Mîntuitorul Hristos i-a învățat la tot pasul că nimic nu este mai urît înaintea lui Dumnezeu decît fășărnicia, care falsifică conținutul real al raporturilor dintre oameni. Cînd cineva îndeplinește o acțiune laudabilă față de semenul său dar această acțiune nu pornește din adîncul sufletului său, ci este numai o mască pe care o folosește ca să înșele buna credință a altuia, urmărind în adîncul sufletului său cu totul altceva decît aceea ce lasă să se înțeleagă acțiunea pe care o săvîrșește, în cazul acesta fapta lui pierde orice caracter înalt, nu mai este o faptă creștinească, ci dimpotrivă constituie un păcat. De aici cuvintele: „În ce fel voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea” trebuiesc înțelese și puse în practică în toată curăția lor și în toată semnificația lor adevărată. Ele trebuiesc aduse la îndeplinire cu o sinceritate cît se poate de mare și fără nicio rezervă. Dacă voim ca cel din jurul nostru să se poarte bine cu noi, să ne iubească, să ne prețuiască, să ne ajute în necazuri și nevoi, să ne apere și să ne ocrotească, iar noi, la rîndul nostru, nu vom participa cu tot sufletul la necazurile și nevoile lor, nu vom arăta cu fapta noastră activă că sîntem alături de ei, ci vom căuta în toate împrejurările numai să salvăm aparențele și numai să facem să se creadă că sîntem alături de ei, în cazul acesta fapta noastră nu va fi o faptă creștinească, iar noi ne vom arăta că sîntem cu totul departe de Cel ce ne-a învățat să prețuim pe aproapele nostru și să-l iubim ca pe noi înșine.

Pentru ca să fim și mai lămurii în ceea ce privește felul în care urmează să se desfășoare raporturile noastre cu cei din jurul nostru; pentru ca să înțelegem mai bine cîtă sinceritate și cîtă curăție trebuie să domnească în aceste raporturi, Mîntuitorul Hristos ne-a învățat în mai multe

rînduri că cea mai adecvată iconă a raporturilor dintre noi și semenii noștri trebuie să fie raporturile dintre noi și Dumnezeu. Într-adevăr, înaintea lui Dumnezeu, care cercetează și cunoaște cele mai ascunse ale inimii noastre, nu poate avea loc nici un fel de fățarnicie din partea noastră. Pe Dumnezeu sau Il iubim, sau nu-L iubim; sau săvîrșim voia Lui cea știută, sau nu o săvîrșim. Cine și închipue că poate minți pe Dumnezeu se înșeală amarnic. Dar pe Dumnezeu, după cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos, nu-L iubim, decît în măsura în care iubim pe semenul nostru. Iubirea semenului nostru este deci adevărata măsură a iubirii noastre față de Dumnezeu. Iubirea noastră față de Dumnezeu, care nu este decît un răspuns umil la iubirea cea mare a lui Dumnezeu față de noi, nu se poate traduce în formă adevărată decît prin iubirea noastră față de semenul nostru. Deasemenea mulțumirea noastră față de toate binefacerile pe care ni le-a arătat Dumnezeu nu se poate exprima adecvat decît prin strădanția noastră osîrdnică de a împărtăși, la rîndul nostru, în limita putinței noastre, și semenului nostru asemenea binefaceri. Căci iată ce ne spune Sf. Apostol și Evanghelist Ioan: „Într-aceasta am cunoscut iubirea, că El și-a pus viața pentru noi; și noi trebuie să ne punem viața noastră pentru frați. Iar cel ce are bogăția lumii acesteia și vede pe fratele său în lipsă, și-și închide inima sa față de dînsul, cum rămîne iubirea lui Dumnezeu într-însul? Fiii mei, să nu iubim cu cuvîntul, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul” (I Ioan 3, 16-17).

Pentru ca să înțelegem și mai bine că raporturile dintre noi și aproapele nostru trebuie să fie oglinda raportului dintre noi și Dumnezeu, voi mai aduce aici un fapt. Ne îndreptăm adesea cu gîndul către Dumnezeu rugîndu-L să ne ierte greșalele noastre, făcute fie cu voie, fie fără de voie, fie cu știință, fie din neștiință. Și Bunul Dumnezeu ținînd seamă de umilința noastră, de rugăciunea noastră plină de osîrdie, ca și de dorința noastră de a ne îndrepta pe viitor și de a ne arăta din ce în ce mai buni, în milostivirea Lui cea mare, ne iartă. Ei bine, datoria noastră de seamă este de a ierta și noi, la rîndul nostru toate greșalele celor ce greșesc față de noi, cu duhul dragostei și al bunătății și de a face ca orice neînțelegere dintre noi și semenii noștri să dispară, lăsînd curs liber armoniei frățești dintre noi. A cere numai lui Dumnezeu să ne ierte greșalele noastre și a ne arăta la rîndul nostru nepăsători față de rugămintile semenilor noștri de a-i ierta, atunci cînd ne greșesc înseamnă a arăta o atitudine de viață neconformă cu voința Mîntuitorului Iisus Hristos, care ne-a învățat să cerem, în rugăciunea noastră lui Dumnezeu „să ne ierte greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri” (Matei 6,12). Căci cuvintele acestea, care sînt pline de putere atunci cînd ne arătăm plini de dragoste față de semenii noștri și-i iertăm pentru micile neplăceri pe care ni le cauzează, căutînd să reparăm îndată cu mortarul dragostei crăpătura care încearcă să se arate în zidul cetății lui Dumnezeu de pe pămînt, este în același timp și o sentință pe care ne-o rostim nouă înșine, înaintea lui Dumnezeu: Doamne, iartă-ne nouă greșalele noastre precum și noi iertăm greșiților noștri. Noi, însă nu voim să iertăm greșiților noștri. În cazul acesta nici Tu nu ne ierta nouă. Noi ne arătăm cruzi și răzbunători pe semenii noștri pentru micile neplăceri pe care ni le fac. Arată-te și Tu crud și neîndurător față de păcatele noastre, pe care le facem înaintea Ta la tot pasul și în toată clipa. Gînditu-s-a oare, cel ce ține ură și dușmănie semenului său, că rugîndu-se lui Dumnezeu și zicînd „Și ne iartă noul greșalele noastre precum și noi iertăm greșiților noștri”,

își rostește de mai înainte sentința de condamnare a lui de către Dumnezeu?

Cum că acesta este adevărul avem dovadă parabola datornicului nemilosiv, pe care ne-a grăit-o Domnul, tocmai că să pună și mai mult în lumină datoria noastră de a ierta greșalele semenilor noștri, atunci când cerem lui Dumnezeu în rugăciunile noastre să ne ierte păcatele noastre. Parabola amintită se încheie cu următoarele cuvinte: „Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat. Nu se cădea, oare, ca și tu să ai milă de aproapele tău, precum și eu am avut milă de tine? Și mințindu-se stăpînul lui, l-a dat pe mina călăilor, pînă ce va plăti toată datoria“ (Matei 18,33-33).

„In ce fel voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea“ a zis Mîntuitorul Hristos. Dar din învățătura Lui cea sfîntă mai înțelegem că și binefacerile și binecuvîntările pe care le primim de la Dumnezeu sîntem datori, la rîndul nostru să le împărtășim semenilor noștri. Dăruirea cea plină de dragoste pe care Dumnezeu a făcut-o oamenilor, trimițînd în lume pe Fiul Său Cel Întîi Născut, trebuie să fie pilda cea mai înaltă după care să rivnim în dăruirea noastră aproapelui nostru. Căci numai din această dăruire plină de dragoste se pot țese adevăratele raporturi dintre oameni: numai ea poate să ștergă răceala dintre ei și să-i unească într-o rodnică colaborare pentru mai binele tuturor; numai ea poate să dea laoparte toate neînțelegerile care s-ar putea ivi dealungul timpului și să-i facă să trăiască în pace și în bună înțelegere.

Înțelegerea, colaborarea și pacea, idei atît de scumpe omenirii întregi sînt deopotrivă de scumpe inimii credincioșilor creștini, căci pentru ei acestea reprezintă voia atotșfîntă a lui Dumnezeu, Căruia se cuvine laudă, cinste și închinăciune: Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preotul OVIDIU CONSTANTINESCU.

C R E Ș T I N

*Așa-i scris pe-un certificat.
Te-ai întrebat
De nu e vreo greșală?
De ești creștin cu-adevărat,
Ori o-ai lăsat
O vorbă goală ?*

*Trecînd pe lîngă cel ce-abea
De mai putea
Să geamă sub povară,
Ai pus și umărul tău ca
Povara sa
S-o faci ușoară ?*

*Trecînd pe lîngă cel lovit,
I-ai lecut
Măcar cu-o vorbă rana ?
Acelui care e lipsit,
I-ai dăruit
Tu însuși hrana ?*

*Trecînd pe lîngă-nlăcrimat,
L-ai întrebat
Dece-i e geana udă ?
Urechea ta o-ai aplecat
Surdul oftat
Să i-l audă ?*

*I-ai dat cui sta, fără vestmînt,
În ploii și vînt
O haină de la tine ?
Umplut-ai sufletul de avînt
Cui i s-a frînt
Nădejdea-n bine ?*

*Ai ris în drum de cineva
Care cădea
În cursă nevăzută ?
Ți-ai frînt mîndria ce lăsa
În urma ta
Durere mută ?*

*Oprit-ai pumnul încleștat
Și ridicat
Vreodată spre lovire ?
Ai liniștit pe mîniat
Și i-ai schimbat
Ura-n iubire ?*

*Ce rod adus-a graiul tău ?
Cuvîntul rău
Opritu-l-ai la vreme ?
Ori poate-adaugi apă-n tău,
Hău peste hău
Și-aprinzi blesteme ?*

*Cum ai răspuns cui te-a lovit ?
I-ai cîntărit
Sporită răzbunare ?
Întorci cuțit pentru cuțit ?
N-ai dăruit
Niciînd iertare ?*

*Dac-ai trecut de toți senin
Și niciun chin
Nu te-a putut abate
S-aduci amarului alin,
Nu ești creștin,
Zadarnic toate !*

*Zadarnic ai s-aduci zăpis !
Tu ți-ai închis,
Tu singur, strîmta poartă.
Căci fără fapte, cum s-a zis
În sfîntul scris,
Credința-i moartă.*

Pr. IL. DIONISIE

PENTRU APĂRAREA PĂCII

APELUL DE LA HELSINKI

Apelul de la Helsinki este hotărîrea cea mai de seamă adoptată și votată de mulțimea participanților la istorica Adunare Mondială a Păcii ce s-a ținut în capitala Finlandei, între 22-29 iunie a. c.

În acest Apel sînt sintetizate cele mai puternice și cele mai arzătoare dorințe ale tuturor oamenilor cinstiți din lume, căci în cuvintele acestuia se oglindesc puternic convingerile vii ale tuturor popoarelor, între care cea dintîi este aceea ca principalele probleme litigioase internaționale să fie rezolvate pe calea tratativilor, iar a doua, asemenea ei, că popoarele pot coexista indiferent de orînduirea lor socială, economică, culturală, etc.

În acest scop speranțele întregii lumi erau îndreptate spre conducătorii celor patru mari puteri — Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii, Franța și Anglia — care aveau să se întrunească la 18 iulie a. c., la Geneva, pentru prima oară, după o trecere de zece ani.

„Lumea întreagă — spune Apelul își îndreaptă speranțele spre ei. Prima lor datorie este de a învinge neîncrederea reciprocă“.

Este cunoscut lucru că dacă există dorința de înțelegere și bună credință, în această dorință, se pot obține rezultatele cele mai fericite pentru cauza păcii popoarelor pe calea tratativilor.

În această privință sînt grăitoare anumite fapte petrecute pe arena internațională și anume: Conferința de la Berlin din 1954; acordurile dela Geneva din 1954; conferința de la Bandung; semnarea tratatului de stat cu Austria; tratativele sovieto-jugoslave și în ultimul timp declarația comună a Președintelui Consiliului de Miniștri al U. R. S. S., N. A. Bulganin și primul Ministru al Indiei J. Nehru.

Opinia publică mondială, oamenii simplii și cinstiți de pretutîndeni se declară împotriva blocurilor militare, împotriva înarmărilor și mai ales sînt conștienți de primejdia unui război atomic.

Iată pentru care lucru Apelul de la Helsinki precizează: „Adunarea Mondială a Păcii care a reunit pe reprezentanții a 68 de țări a creiat certitudinea că cu toate divergențele profunde și diversitatea opiniilor, un acord asupra unor probleme importante

poate fi realizat și numeroase probleme pot fi rezolvate astăzi prin tratative.

Opinia publică mondială s-a ridicat împotriva politicii de forță, împotriva blocurilor militare, împotriva cursei înarmărilor și a înspălmîntătoarei primejdii a războiului atomic.

Acordurile de la Geneva, încetarea războiului în Indochina, conferința de la Bandung, neutralitatea Austriei, consfințită printr-un tratat, declarația de la Belgrad — toate acestea sînt roadele lirezirii opiniei publice, care și-a găsit expresia în poziția guvernator. În problema dezarmării și a armelor atomice care a rămas nerezolvată din cauza unor contradicții ireductibile pînă în prezent, punctele de vedere s-au apropiat atît de mult, încît un acord nu mai este decît o chestiune de bunăvoință.

În problema securității, principiile adoptate la Conferința de la Bandung au arătat că pe un întreg continent colaborarea pașnică între țări cu orînduirii sociale diferite poate fi întemeiată pe concepții de felul aceluia care au fost proclamate de China și India.

Tratativerile la cel mai înalt grad care vor avea loc la Geneva sînt așteptate cu mari nădejdi de către toți oamenii iubitori de pace, căci după cum se cunoaște, marilor puteri le revine principala răspundere pentru menținerea păcii generale și pentru securitatea popoarelor.

În cuprinsul Apelului se arată mai departe că dacă marile puteri vor ține seamă de opinia publică, acest fapt va constitui o primă etapă în construirea unei Europe în care să fie garantate securitatea tuturor statelor europene, care, astfel, vor putea să pășească pe calea unei colaborări economice și culturale.

Securitatea Europei este încă strîns legată de reunificarea Germaniei care trebuie să rămînă în afara oricărei coaliții militare; o Germanie care să fie ferită de reinvierea militarismului, căci iarăși, se cunoaște prea bine de toată lumea, că reinvierea militarismului german înseamnă provocarea unui nou război mondial.

În prima jumătate a secolului nostru popoarele lumii au cunoscut din plin grozăviile pricinuite de cele două războaie mondiale, amîndouă provocate de furia militarismului german.

Este așadar cu totul îndreptățită arătarea care se face în cuprinsul Apelului, cu privire la această problemă.

Tot ca o sarcină a Conferinței de la Geneva, a conducătorilor celor patru mari puteri este aceea de a pregăti prin tratative evacuarea trupelor străine de pe insula chineză Taiwan (Formosa) cum și de a se respecta cu strictețe aplicarea acordurilor de la Geneva din 1954, cu privire la Indochina.

În continuare Apelul arată că această conferință trebuie să dea Organizației Națiunilor Unite posibilitatea de a dobîndi un caracter cu adevărat universal prin includerea R. P. Chineze. Acest stat care joacă un rol uriaș în viața politică internațională și care numără peste 600 milioane de oameni, trebuie să-și ocupe locul care i se cuvine în cadrul organizației Națiunilor Unite.

Adunarea Mondială a Păcii recunoaște așa dar că O. N. U. ar putea statornici o colaborare rodnică între popoarele lumii.

La această adunare au luat parte în afară de partizanii păcii, multe alte organizațiuni cu caracter pacific. Dacă toate aceste organizațiuni, alături de mișcarea organizată a apărării păcii își vor

intensifica activitatea în acest scop, cu siguranță că această nobilă și sfântă cauză a apărării păcii, va triumfa.

Totuși pentru că „mai există forțe cărora le convine războiul rece și acționează împotriva unei apropieri între cele 4 mari puteri, Adunarea de la Helsinki cheamă opinia publică a tuturor națiunilor lumii să se împotrivescă acestor forțe și să sprijine pe participanții la tratative. Cauza păcii va fi pină în cele din urmă încununată de succes, dacă forțele iubitoare de pace care au țeluri comune și în deosebi diferitele mișcări pentru apărarea păcii, marile organizații pacifiste de orientare creștină și social-democrată, vor întreprinde acțiuni unite pentru a risipi neîncrederea și a apăra pacea“. Contradicțiile internaționale pot fi rezolvate pas cu pas. Speranțele popoarelor pot fi împlinite.

Prin Apelul de la Helsinki, Adunarea Mondială a Păcii a făcut dovada că dorința tuturor conștiințelor cinste din lume, dorința de o pace trainică între popoare, poate fi împlinită.

Pentru toți oamenii iubitori de pace de pretutindeni, cuprinsul Apelului de la Helsinki va fi de acum prilej pentru noi avânturi, pentru eforturi sporite în susținerea cauzei păcii față de cei care ar uneli din umbră la o nouă vărsare de sânge.

Oamenii păcii cunosc că este necesar ca toate forțele care activează în favoarea păcii, în sectoare diferite, să-și unească voințele lor împrejurul acestui sfânt și nobil scop: pacea popoarelor.

Poporul nostru, — care la Helsinki prin delegații săi, far în țară prin manifestările lui în toate domeniile și-a mărturisit atașamentul său profund la cauza apărării păcii, — își însușește cu căldură și cu vie însuflețire Apelul de la Helsinki.

Slușitorii cultelor din țara noastră laolaltă cu toți ceilalți cetățeni ai Patriei noastre sint incredințați că de îndată ce există o voință de a împiedeca războiul, — și la Helsinki s-a făcut dovada că popoarele lumii vor să împiedece războiul — atunci cu siguranță că vor putea fi găsite și mijloacele și căile cele mai drepte pentru realizarea acestui bun suprem: pacea lumii.

Preoții Sfintei noastre Biserici, — dind urmare conștiinței lor cinste de buni și devotați slujitori ai Bisericii Mintuitorului Iisus Hristos — Domnul Păcii — care ne-a poruncit: „Pace să aveți între voi“ (Marcu IX, 50), dind ascultare sfaturilor și îndemnurilor calde ale ierarhilor lor în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, — dind ascultare și urmind exemplul celorlalți cetățeni ai Patriei noastre, sint incredințați că hotăririle și Apelul Adunării de la Helsinki vor contribui din plin la stabilirea și lărgirea legăturilor între oameni, la făurirea unei păci trainice pe pământ.

Pentru preoții Sfintei noastre Biserici, pentru credincioșii lor ca și pentru orice om de bună credință, Apelul de la Helsinki constituie un puternic îmbold care să-l facă mai hotărâți, mai activi în nobila și sfânta acțiune pentru susținerea cauzei păcii.

Preoții Sfintei noastre Biserici, împreună cu credincioșii lor se vor ruga acum mai mult ca oricând pentru pacea a toată lumea far prin predicile și prin activitatea lor socială vor fi exemple vii în vederea realizării bunului suprem către care tindem și pe care îngerii l-au cîntat la nașterea Mintuitorului: „Pe pământ pace, între oameni bună voire“.

Preotul ALEXANDRU IONESCU

INCA UN PAS SPRE PACE**Conferința de la Geneva (18-23 Iulie 1955)**

Izbînda înregistrată de Conferința de la Geneva a însemnat cerul speranțelor omenirii iubitoare de pace. A biruit acolo spiritul tratativelor leale, spiritul coexistenței pașnice, spiritul înțelegerii și al colaborării dintre popoare.

Duhul vrăjmaș, care a suflat 10 ani în tăciunii «războiului rece», silindu-se să-l schimbe în război cald, a suportat la Geneva o primă și serioasă înfringere.

Oamenii și popoarele, care de-alungul unui întreg deceniu au trăit înghețul temerilor și neliniștei, au răsuflat ușurați după Conferința de la Geneva: «**gheața războiului rece a toznit!**».

Stăruie azi deasupra lumii «spiritul Genevei». Iar tălmăcirea acestui spirit are un singur înțeles: triumful rațiunii sănătoase asupra prejudecăților răusfătuitoare, biruința înțelegerii prevenitoare asupra exclusivismului intolerant, izbînda năzuințelor sincere de pace asupra apetiturilor feline de război.

Cei patru conducători de popoare — al Statelor Unite ale Americii, al Uniunii Sovietice, al Franței și al Marii Britanii — s-au așezat la masa verde și au discutat, nu de pe stîncile abrupte ale «poziției de forță», ci de pe limanurile potolite ale vrerii cinstite de a realiza împreună puntea înțelegerii în problemele care stau la baza actualii tensiuni internaționale și a afla, prin strădanii comune, calea spre pacea lumii.

«Ne-am întrunit aici — a spus Președintele S.U.A., D. Eisenhower — cu un scop foarte simplu. Ne-am întrunit pentru a găsi baza unui aranjament care să facă viața mai sigură și mai fericită nu numai pentru popoarele pe care le reprezentăm, ci și pentru popoarele celorlalte țări... Este important ca aici, la Geneva, să facem primul pas, pe cale nouă, spre o pace echitabilă și trainică».

În același spirit a vorbit Primul Ministru al Franței dl. Edgar Faure, care, amintind de perioada celor zece ani al «războiului rece», a declarat: «Conferința noastră poate pune capăt acestei perioade deosebite a istoriei... Să se pună capăt războiului rece! Să se organizeze pacea și colaborarea pașnică a puterilor!... Tocmai acest lucru îl speră popoarele. Nouă ne revine datoria de a nu le dezamăgi».

Dorința sinceră de a afla mijloacele potrivite pentru instaurarea unei lungi epoci de pace, a fost exprimată și de Premierul Marii Britanii, dl. Anthony Eden, care între altele a spus: «Această conferință este unică în felul ei în istorie, deoarece condițiile în care ne întâlnim sînt fără precedent în experiența oamenilor. Știm cu toții ce resurse colosale ne-au fost făcute accesibile de către descoperirile științifice și tehnice ale epocii noastre. Nu avem decît să se întindem mîinile și omenirea poate pași într-o eră de prosperitate necunoscută pînă acum. Este tot atît de împiedecător efect destructiv ar avea orice conflict la care ar participa Marile Puteri... Acestea sînt faptele crude pe baza cărora vom putea obține, în sfîrșit, o pace îndelungată. Mijlocul însuflării fricii de o acțiune militară este, un semnal de avertisment. Dar acest mijloc al însuflării fricii nu poate rezolva, prin el însuși, problemele internaționale sau înlătura divergențele care există între noi».

Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., N. A. Bulganin — reafirmînd statornicia politică de pace a Uniunii Sovietice — a declarat: «Guvernul Sovietic este de părere că actuala conferință a șefilor guvernelor celor patru puteri, care s-a întrunit pentru prima oară în decursul celor 10 ani de după război, poate avea un rol istoric, dacă noi toți vom da dovadă de o adevărată năzuință de a obține slăbirea încordării internaționale și de a stabili încrederea în relațiile dintre state... În ceea ce-l privește, Guvernul Sovietic va face tot ceea ce depinde de el pentru ca actuala conferință să îndreptățască speranțele popoarelor însetate de o viață pașnică și liniștită».

Așa au grăit cei patru mari în primul ceas al Conferinței de la Geneva. Și ei s-au ținut de cuvînt. Problemele au fost abordate cu francheță, dar și cu dorința sinceră de a găsi soluțiile potrivite. Fiecare a încercat să înțeleagă poziția celuilalt, și, în cele mai multe probleme, au aflat un mod comun de a le formula.

Speranțele popoarelor nu au fost înșelate! La Geneva s-a pus început unei noi etape în relațiile internaționale. Pesimismul, scepticismul și profetia interesată al «războiului rece» cu orice preț, au fost neviți să guste pilula amară a dezamăgirii. Conferința nu a eșuat cum nădăjduiau ei, ci dimpotrivă; divergențele nu s-au adîngit, ci s-au atenuat; sistemele sociale diferite nu au împiedecat discuțiile și tratativele sincere. S-au afirmat la Geneva adevăruri permanente valabile: «Există, fără îndoială, între popoarele noastre, deosebirii ce se privește convingerile filozofice care, în

multe privințe, sînt incompatibile. Orice am spune sau am face aici, acest lucru nu poate fi schimbat. Totuși, nu este necesar întotdeauna ca oamenii să gîndească și să creadă la fel, pentru ca să poată conlucra. Principalul este ca nimeni să nu încerce să obțină prin forță sau viclenie triumful convingerilor sale și să-și impună astfel sistemul său cuiva care nu-l dorește».

De pe aceste poziții morale s-au purtat dezbaterile la Conferința de la Geneva, și roadele ei n-au întîrziat să se arate.

Firește, azi nu mai crede nimeni în forța tainică a baghetei magice care transformă totul în cîteva clipe. Nimeni n-a așteptat săvîrșirea unor minuni la Geneva. Oamenii și popoarele n-au nădăjduit că, în cîteva zile, Conferința celor patru puteri va izbui «să limpezească definitiv ceea ce a fost tulburat în atîția ani, să innoade toate firele care au fost rupte atîta vreme», să rezolve toate problemele internaționale divergente și complexe. Întîlnirea de la Geneva trebuia să aflu un limbaj comun al înțelegerii, să traseze căile reale pentru rezolvarea eficace a problemelor importante de care depinde pacea lumii, bunăstarea popoarelor și viitorul întregii omeniri. Acest obiectiv a fost cu deplinătate atins.

Securitatea europeană, problema germană, dezarmarea, intensificarea schimburilor între Răsărit și Apus, — iată probleme esențiale ale zilelor noastre asupra cărora șefii guvernelor celor patru puteri — călăuziți de năzuința cinstită de a aduce o contribuție majoră la atenuarea încordării internaționale și la sporirea încrederii între state — au purtat discuțiile.

Documentele elaborate de Conferința de la Geneva au fost repede cunoscute de toată lumea, pentru că ele au trasat un program care îi privește pe toți oamenii. Iar acest program este dătător de mari speranțe. Calea către înțelegere între state și națiuni este acum mai netedă. Norii războiului sînt acum mai departe decît înainte de Geneva. Oamenii se apleacă pe uneltele de muncă pașnică mai cu temei; truda lor creatoare este mai spornică; jocul copiilor mai vesel; zîmbetul mamelor mai senin; privirea tinerilor mai șagalică; încrederea în viitor mai luminoasă.

Conferința de la Geneva reprezintă o însemnată biruință. Și această biruință a fost posibilă, pentru că acolo a fost prezentă conștiința tuturor popoarelor, vrerea nestrămutată de pace a întregii omeniri. «Conferința de la Geneva a consacrat ceea ce este adevărata voință a popoarelor: să se renunțe la război ca mijloc de rezolvare a divergențelor și să se treacă la tratative de natură să ducă la soluții acceptabile pentru toți participanții».

Un ziarist occidental, vorbind despre perspectivele Conferinței de la Geneva, a spus: «La Conferință participă și un partener nevăzut — dorința de pace, care exercită o puternică presiune».

Înr-adevăr, acest «partener nevăzut» a fost de față la Conferință și el a vorbit răspicat: Oamenii și popoarele sînt sătul de război. Războiul aduce moarte, iar oamenii sînt însetați de viață. Războiul aduce distrugerii și ruine, iar oamenii vor să construiască. Războiul propagă ura, iar oamenii vor să se iubească întreolaltă. Războiul creează neînțelegeri cronice, iar oamenii vor să colaboreze. Războiul întuneacă viitorul, iar oamenii vor un viitor însoțit. «Există o singură lume — ea e destul de mare să cuprindă toate popoarele, toate rasele, toate modurile de viață. În ciuda tuturor deosebirilor, oamenii au o soartă comună. Războiul mușcă fără milă din toți. Pacea le este tuturor necesară ca aerul. Era o vreme cînd războiul ucidea numai pe cîmpul de bătaie. Astăzi războiul ucide și distruge adînc în spatele frontului. Toți își dau seama că o singură scînteie poate incendia lumea; iar focul nu face deosebiri de rasă, de obiceiuri, de orînduire socială. Iată de ce principiile care pot duce la neînțelegeri trebuie lichidate; iată de ce eventualele incendii trebuie înăbușite înainte de a fi început». Drumul războiului trebuie stăvilit. Marile Puteri — prin colaborare frățească și onestă — au înfrînt forțele agresivității fasciste. Ele pot astăzi — prin aceeași colaborare cinstită — să zidească împreună templul universal al păcii, o pace temeluită pe egalitatea tuturor popoarelor mari și mici, pe dreptul sacru al fiecăruia de a trăi așa cum îl mină vrerea și de a-și făuri viitorul potrivit năzuințelor și destinelor sale istorice.

Nimeni nu trebuie să-și impună modul său de viață, altora. Oamenii nu se urăsc întreolaltă numai pentru că trăiesc în altă țară; pentru că vorbesc o altă limbă; pentru că au alte datini și obiceiuri; pentru că unii iubesc taraful și cotnarul, iar alții jazu și coca-cola; pentru că unii vor să locuiască la etajul șaptezeci, iar alții într-o căsuță numai cu parter și cu grădiniță în față; pentru că unii se închină lui Dumnezeu, iar alții slăvesc doar roadele minții și ale muncii lor. Fiecare om, fiecare popor contribuie în felul său la sporirea patrimoniului de lumină al omenirii, la bucuria de a trăi a oamenilor.

Frumusețea vieții o constituie tocmai această varietate în modul de existență al omenirii. E bine că există multe țări, multe popoare, multe moduri de trăire, multe muzee naționale, multe pinacoteci, multe orașe, multe sate, pe tot întinsul pământului. Pacea le dă tuturor deosebirea în frumusețe, — distrugerea și ruinele războiului, prăpădul și moartea, le face pe toate asemenea în încremenirea lor funerară.

E bine că există pe lume oameni albi, oameni negri, oameni galbeni. Pacea — așa cum vedem la marile congrese — le dă tuturor puțința de a-și arăta vistierile naționale de gândire și de trăire, ca și dragostea lor de viață și propășire. Războiul îi aruncă pe toți în hida asemănare a singelui și a morții.

Oamenii și popoarele vor să trăiască! Iar pacea este singura cheazăuitoare a vieții, a fericirii, a viitorului luminos al omenirii.

Glasul acesta al «partenerului nevăzut» — voința neclintită de pace a popoarelor — a fost ascultat și înțeles la Geneva. Documentele publicate de Conferință dovedesc cu prisosință acest lucru. Tratatивele vor continua. Ceea ce s-a realizat la Geneva în iulie, urmează să se desăvârșească în octombrie. Popoarele vor veghea ca această desăvârșire să se plinească.

Dorința acestei izbîndiri s-a manifestat elocvent și în declarațiile celor patru mari, la închiderea conferinței: «În urmă cu 10 ani s-a terminat războiul din Europa — a spus dl. Anthony Eden, premierul englez. Acum am început, în sfîrșit, activitatea pe care am fi putut spera să o începem în 1945... Astăzi există mai multe șanse ca oricînd, după terminarea războiului, să se înceapă o activitate legată de propuneri practice, spre a pune capăt divergențelor care au dezbinat Europa în toți acești ani... Lumea va fi remarcată tonul și atmosfera în care am lucrat... Dacă ne vom putea continua activitatea împreună în spiritul acestei întîlniri, — ceea ce astăzi este o speranță trebuie să de vină o realizare trainică!».

Dl. N. A. Bulganin a declarat: «Conferința de la Geneva a deschis calea pentru o viitoare examinare și rezolvare în comun a problemelor internaționale arzătoare... Guvernul Sovietic va depune toate eforturile pentru ca hotărîrile noastre, îndreptate spre destinderea încordărilor internaționale și întărirea păcii generale, să fie traduse în viață... Dacă noi toți vom da dovadă de același spirit de colaborare de care s-a dat dovadă aici, la Geneva, aceasta va fi o cheazăie sigură a faptului că țelul nobil al menținerii păcii va fi atins și că popoarele vor avea liniștea zilei lor de mîine».

Dl. Edgar Faure a spus: «Permiteți-mi să exprim părerea, că în afară de acordurile realizate de noi în unele probleme, în unele documente și în unele directive, însuși faptul întîlnirii noastre, spiritul care a domnit în timpul discuțiilor noastre și înțelegerea reciprocă, care este rezultatul acestui spirit, vor lăsa urme adînci în relațiile internaționale și vor avea o influență binefăcătoare asupra dezvoltării lor. Am dovedit aici hotărîrea noastră comună. Acum trebuie să găsim mijloacele pentru a o pune în aplicare. Primul pas pe această cale a fost făcut... Trebuie să propunem popoarelor care ne privesc... pe lîngă măsurile de securitate care sînt încă necesare, acțiuni constructive și binefăcătoare în scopul păcii».

Președintele D. Eisenhower a declarat, printre altele: «Accasta a fost o întîlnire istorică. În cursul acestei săptămîni am desfășurat o activitate rodnică... Am discutat în mod sincer o serie de probleme foarte grele și complicate, care privesc popoarele noastre, și de fapt popoarele întregii lumi... În această ultimă oră a întîlnirii noastre, consider că perspectivele unei păci durabile, ale echității, prosperității și unei libertăți mari au crescut. Primejdia unei tragedii uriașe — războiul modern — s-a micșorat. Am venit la Geneva, deoarece consider că omenirea este dornică să fie izbăvită de războaie și de zvonul de războaie. Am venit aici, pentru că am crezut întotdeauna în aspirațiile cinstite și în judecata sănătoasă a oamenilor care populează lumea noastră. Mă voi reîntoarce acasă ferm convins de acest lucru, rugîndu-mă ca într-o bună zi speranțele omenirii să-și găsească realizarea».

Rostirile acestea, ca și documentele Genevei, au trezit ecouri răsculoitoare în toate inimile. Marea lor putere constă în aceea că ele grăiesc despre setea de pace a oamenilor, despre dorul lor de viață liniștită, despre năzuințele lor, despre viitorul lor. Analizîndu-le, oamenii sînt pătrunși de speranțe noi, de idealuri noi. Calea către înțelegere, colaborare și pace este larg deschisă. Trebuie doar pășit cu încredere și perseverență pe această cale.

Cele cîteva săptămîni care au trecut de la închiderea Conferinței arată că rezultatele dobîndite la Geneva exercită o influență binefăcătoare pe multe tărîmuri ale vieții internaționale. Ele se fac simțite mai ales în schimbarea caracterului, accentului și tonului declarațiilor făcute de diferiți oameni politici și de organele de presă din Apus, în problemele esențiale ale politicii internaționale. O atitudine mai lucidă și mai realistă a luat locul scepticismului privitor la puțința și necesitatea

coexistenței pașnice a statelor cu sisteme sociale deosebite. Adierile de ghiată ale «războiului rece» aproape nu se mai simt. Invocarea forței armelor, ca «argument» principal în relațiile cu statele ce au alt mod de viață, a început să cedeze pasul argumentelor colaborării și bune înțelegeri.

«Spiritul Genevei» se manifestă și în unele inițiative diplomatice ulterioare Conferinței. Astfel, invitația făcută conducătorilor sovietici, N. A. Bulganin și N. S. Hrusciiov, de premierul britanic, A. Eden, de a vizita Anglia, și acceptarea acestei invitații, reprezintă o primă mare inițiativă menită să ducă la destindere internațională și la crearea condițiilor pentru reluarea unor vechi raporturi de prietenie și colaborare între marile popoare ale Uniunii Sovietice și Angliei.

Conferința internațională pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, convocată pentru 8 august la Geneva, la care participă reprezentanți și oameni de știință din 84 de țări, lucrează spornic și cu intensitate în același spirit al prevenirii și bune voințe, care a guvernat înlăturarea celor patru mari.

O legătură directă trebuie stabilită între rezultatele pozitive ale Conferinței de la Geneva și tratativele începute la 1 august, tot la Geneva, la nivelul ambasadurilor, între Statele Unite ale Americii și Republica Populară Chineză, în vederea reglementării problemei repatrierii persoanelor civile din ambele părți, precum și «a altor probleme litigioase care există între cele două părți». Se deschid astfel perspective nădăjduitoare și în ce privește posibilitatea slăbirii încordării internaționale în problemele Asiei și Extremului Orient.

Și, de asemenea, hotărîrea Guvernului Sovietic din 13 august, de a reduce efectivul forțelor armate ale U.R.S.S. cu 640.000 de oameni este interpretată pretutindeni în lume ca o nouă dovadă a bunăvoinței și a năzuinței Uniunii Sovietice spre o colaborare pașnică pe arena internațională. Ziarul francez «France Soir» subliniază că această hotărîre a Uniunii Sovietice «corespunde spiritului Genevei» și că ea va contribui la slăbirea continuă a încordării internaționale și la sporirea încrederii reciproce în relațiile dintre Răsărit și Apus.

Fără îndoială, în relațiile actuale internaționale s-a conturat o atmosferă nouă, după Conferința de la Geneva. «Spiritul Genevei» lucrează în lume! Dar el trebuie apărat și amplu dezvoltat. S-a făcut un pas înainte spre pace. Tuturora le revine însă datoria de a continua lupta pentru a ajunge la ea. Căci nu toate piedicile au fost înlăturate.

Spunea, cu dreptate, marele scriitor sovietic Ilya Ehrenburg: «Sarcina care stă în fața partizanilor păcii nu este ușoară; în fața lor se află încă multe piedici, încercări de a ațîța focul «războiului rece» care este pe cale de a se stinge... Forțele războiului s-au ascuns, dar nu au renunțat la țelurile lor. Ele vor mai încerca nu odată să otrăvească, cu minciuna, opinia publică, să trezească animozitate, să denatureze spiritul oricăror tratative... Dar, partizanii păcii au învins greutăți mult mai mari. Cînd acum cinci ani ei au cerut ca reprezentanții marilor puteri să ia loc la masa rotundă, ei au fost denumiți utopiști, fanteziști. Dacă popoarele au obținut un început atît de bun cum a fost Conferința de la Geneva, ele vor putea obține și vor obține triumful păcii... Nu există țară care să aibă nevroze de pace într-o măsură mai mare decît alta: întreaga omenire are nevroze de pace!... Partizanii păcii trebuie să-și înzecească puterile: de voința popoarelor depinde soarta tratativilor și, prin urmare, nenorocirea sau fericirea întregii omeniri... Popoarele vor obține o pace trainică. Ghiata a troznit, ghiata trebuie să se spargă». Soarele primăverii biruie pururea crusta glacială a iernii. Ghiocelul păcii va triumfa asupra înghețului mortuar al războiului. Popoarele au pășit spre primăvara omenirii și nimeni nu le va putea opri de pe această cale a vieții!

*

Poporul român — alături de toate popoarele iubitoare de pace — a împlinit cu vie satisfacție rezultatele Conferinței de la Geneva, aceasta deschizînd și pentru el luminișuri noi în zarea viitorului pe care și-l zidește prin muncă ostidnică și în slobozenie deplină. Impreună cu toate forțele păcii din lume, poporul nostru își va da contribuția sa întreagă pentru ca hotărîrile Genevei să fie traduse în viață. Conferința din octombrie trebuie să dea intruparea celor ce au fost începute în iulie, pentru ca oamenii să poată culege roadele păcii. Și așa cum s-a spus, cum crede întreaga omenire și cum mărturisește și poporul nostru, «toate lumile sînt potrivite pentru culesul fructelor păcii».

*

Biserica Ortodoxă Română — propovăduitoare a păcii, din poruncă divină și din sacra misiune — a fost bucuroasă să înscrie în zăpăsul izbînzilor păcii, și biruința de la Geneva. Căci — așa cum a spus Prea Fericitul Patriarh Justinian și Sfîntul nostru Sinod —, Biserica noastră «întîmpină cu bucurie aceste acțiuni menite să asigure biruința cauzei păcii și binecuvîntează toate strădanile ce se depun în acest scop, deoarece ele corespund întru totul învățaturii creștine, la temelia căreia stă mesajul divin al păcii și buneivoinii între oameni». Și, de asemenea, Biserica Ortodoxă Română «exprimă convingerea noastră nemăturată a clericilor și credincioșilor săi — care s-au înrolat și luptă cu însuflețire în marea Mișcare mondială pentru pace — că biruința deplină va încununa lupta sfîntă a oamenilor iubitori de pace și va prăbuși în pulbere trufia uneltitorilor de războaie».

Izbîndirile păcii sînt așteptate de întreaga omenire. Sorocul acestor izbîndiri îl hotărște Domnul Păcii după vrednicia credinței noastre tari, a strădanilor noastre neostoite, a luptei noastre neînfricate, a biruinței noastre în bătălia pentru lumină asupra uneltelor întunericului.

La altarele noastre străbune se înalță neîncetat rugi fierbinți către Cel Atotputernic, pentru ca plinirea vremii și sorocul izbîndirii păcii în lume să fie cît mai curînd.

Pacea, — care este iubire de Dumnezeu și de oameni, — e legea noastră cea dintîi, inima noastră, cugetul nostru, vrerea noastră, făptuirea noastră, viața noastră întreagă.

Dumnezeu — care e lumină, iubire, viață, adevăr — va călăuzi pașii omenirii spre limanurile însoțite și binecuvîntate ale păcii.

D. V. SADEANU

PACE ȘI PRIETENIE

Al V-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.
31 Iulie—15 August 1955.

«Pace și prietenie!». Sub această lozincă — suavă ca o îmbrățișare și mobilizatoare ca strigătul vieții — tineretul lumii și-a dat întîlnire în capitala Poloniei, Varșovia martiră și eroică, spre a manifesta pentru cea mai sfîntă cauză a omenirii, pentru cauza păcii, prieteniei, înțelegerii și colaborării frățești între oameni și popoare.

Tinerii — aceste flori ale vieții umane și chezașia viitorului popoarelor — au adus la Varșovia, din toate colțurile pămîntului, însăși conștiința omenirii, cugetul ei curat, vrerea ei tare, sufletul ei cîntit, inima ei care bate puternic pentru marele soroc al păcii, pentru visurile însoțite ale oamenilor, pentru viitorul luminos al lumii.

«Nimeni altul decît voi, — a spus, la deschiderea Festivalului, J. Cyrankiewicz, Președintele Consiliului de Miniștri al Poloniei — veți hotărî în viitor ce cale de dezvoltare va alege omenirea: calea războiului sau calea păcii, atît de mult rîvnită de întreaga lume. Să facem tot ce depinde de noi pentru ca această hotărîre să fie demnă de civilizația veacului al XX-lea, de visul celor mai buni fii ai omenirii, de visul sutelor de milioane de oameni din toată lumea, demnă de visul părinților, demnă de năzuințele tineretului entuziast».

Timp de două săptămîni, 30.000 de tineri — de toate rasele, de toate culorile, de diferite convingeri filozofice și politice, de diferite credințe religioase, de pe toate meridianele pămîntului — au trimis lumii unul și același mesaj, precum unul și același este destinul omenirii: **Pace și Prietenie!**

Toate manifestațiile Festivalului — culturale, artistice și sportive — s-au desfășurat sub flamurile albe și imaculate ale stindardului Păcii și Prieteniei!

Grăitoare și emoționante sînt unele fapte petrecute la această sărbătoare a tineretului: americanii s-au îmbrățișat cu rușii și s-au sărutat cu chinezii; francezii și-au strîns mîinile cu vietnamezii; polonezii i-au ovaționat pe germani; englezii umblau la braț cu tineri din Malaya și Kenya; germanii din Apus și din Răsărit și-au unit

rindurile, făcînd un singur corp, precum una este și patria lor. În toate inimile acestor tineri, de la Nord și de la Sud, de la Apus și de la Răsărit, răsunau acordurile generoase și solemne ale **Imnului Păcii și Prieteniei**.

În toate limbile pămîntului — ca la întiul Praznic al Pentecostului — s-a rostit o singură limbă, pe înțelesul tuturor, **limba Păcii și Prieteniei**.

Tînăra generație, generația răspunzătoare pentru soarta de mine a omenirii, a manifestat — cu noblețea, cu vigoarea și cu entuziasmul caracteristic al tinereții — pentru dreptul sacru al oamenilor și popoarelor la viață, la muncă pașnică, la bucurie și la fericire.

Varșovia — orașul atîtor pămîtiri, orașul mucenicit, orașul calvarului, orașul care a bătut pînă în fund cupa amărăciunii războiului — le-a oferit celor 30.000 de tineri o imagine sîngerindă încă a urgiilor, prăpădului și dezastrelor provocate în locurile pe unde Marte și-a purtat pașii lui de oțel și de foc.

În fața Palatului Culturii și Științei, pe strada Marszalkovscka, a rămas pînă azi o clădire distrusă pe jumătate de bombe, cu zidurile afumate și hide ca un craniu rînjind vieții. Pe unul din aceste ziduri atîrnă acum un afiș uriaș, executat de marele pictor polonez Tadeusz Trepcowski. Afișul — pe un fond albastru — înfățișează contururile negre ale unei bombe, iar sub ea ruinele caselor pîrjolite, cu ferestre oarbe, în care se oglindesc pălălăile unui incendiu. Dedeșubt — un singur cuvînt: **Nu!**

Tinerii — atît cei care au cunoscut ororile războiului în propria lor țară, cit și cei ce au luat cunoștință de distrugerile războiului numai din reportaje — s-au oprit în fața acestui afiș de groază. Ei stăteau muți în fața ruinelor — aceste documente sinistre ale morții care a trecut pe aici doar cu puțini ani în urmă. Din inimile lor, însă, s-a ridicat uriașă revolta împotriva acelor care sînt în stare să provoace asemenea dezastre. Iar această revoltă a lor a prins făptură într-un singur cuvînt, tare ca viața, adresat războiului: — **NU!**

La 6 august — cînd se împlineau zece ani de la aruncarea primei bombe atomice asupra orașului japonez Hiroșima, în vilvătăile căreia au pierit 200.000 de oameni — tinerii veniți la Festivalul Păcii și Prieteniei s-au strîns în piața raionului Stare Miasto din Varșovia, spre a arăta lumii hotărîrea lor nestrămătată de a face totul pentru a împiedeca repetarea acestei urgii atomice. Le-a vorbit Ukio Matolași, care a supraviețuit prăpădului atomic de la Hiroșima, din august 1945. În cuvinte sobre ca adevărul și încrîncenate ca durerea, el a povestit prietenilor săi tragedia unică trăită de oamenii Hiroșimei în acea zi de oroare și catastrofă apocaliptică.

«Am jurat că vom lupta în primele rinduri ale forțelor iubitoare de pace din lume — a spus Matoiași. Și acest jurămînt ne-a deschis o nouă viață».

Pe piatra de mormînt a victimelor de la Hiroșima e gravată următoarea inscripție: «Odihniți-vă în pace. Aceasta nu se va mai repeta niciodată».

Tineretul lumii a făcut legămînt să nu mai îngăduie războiul, să nu mai îngăduie repetarea crimei atomice.

Iar acest tineret nu este singur în lupta lui sacră. Împreună cu el militează sute de milioane de oameni. Într-un comunicat al Secretariatului Consiliului Mondial al Păcii se spune: «În momentul în care în întreaga lume se comemorează împlinirea a zece ani de la bombardamentul atomic al orașului Hiroșima, Secretariatul Consiliului Mondial al Păcii consideră necesar să publice datele preliminare despre stringerea de semnături pe Apelul Consiliului Mondial al Păcii împotriva pregătirii războiului atomic, adoptat la 19 ianuarie 1955 la Viena. Pînă la 6 august s-au strîns 655.963.811 semnături. Acest număr depășește cu 173.000.000 — cifra semnăturilor depuse pe Apelul de la Stockholm. Stringerea de semnături continuă».

Varșovia — prin rînille ce le mai poartă încă de pe urma războiului — a servit tinerilor din lumea întreagă un avertisment sumbru împotriva forțelor negre ale agresiunii, care mai cutează încă și azi să plănuiască în umbră, noi suferințe omenirii iubitoare de pace, deși popoarele au obținut atîtea victorii asupra lor în ultimii ani, iar mai recent în istorica conferință de la Geneva a celor patru mari puteri.

Varșovia martiră și eroică a demonstrat pe viu tineretului lumii ce este războiul, dar le-a arătat totodată și puterea triumfătoare a vieții asupra agenților furești ai morții.

Varșovia — reeditînd străvechea legendă a păsării «Phönix» — renaște din propria-i cenușe, prin munca entuziastă a unui popor care și-a cucerit libertatea și-și făurește azi o viață nouă. Cei 30.000 de tineri care au văzut Palatul Culturii și Științei cu zecile sale de etaje, sau mărețul Stadion al «Celor 10 ani», ori renăscutele bulevarde, piețe și squaruri, au încercat din plin sentimentul renașterii, sentimentul biruinței hotărîtoare a omului împotriva stihilor distrugerii, sentimentul izbîndirii păcii asupra războiului. Spunea cu admirație, unul din oaspeții Festivalului: «Parcurînd

Varșovia reconstruită și pavoazăată, nu am putut s-o recunosc; aceasta numai la cinci ani de cînd am fost în Capitala Poloniei. Aceasta este Varșovia, cetatea păcii, orașul celui de al V-lea Festival, oraș pe care atrocitățile războiului n-au putut să-l învingă și nici să-l distrugă».

Varșovia renăscută a devenit un minunat simbol al triumfului vieții, al triumfului tineretii, al triumfului păcii.

Sub stindardul Păcii și Prieteniei, tineretul lumii — primăvara eternă a umanității — și-a arătat la Varșovia întregul tezaur al sufletului său generos, năzuințele sale pline de soare, vrerea sa avîntată de a lupta pentru ca visurile cele mai frumoase ale omenirii să prindă viață și să dureze pururea.

Pretutindeni — în teatre, în piețele publice, în aule, pe stadioane, în săli festive — tinerii veniți din 114 țări și-au arătat reciproc frumusețea dansurilor naționale, a muzicii lor, a patriei lor.

Vuia Varșovia, ca un stup uriaș, de veselie și de bucuria de a trăi a tineretului lumii. S-a demonstrat aici, cu o unică elocvență, că nu există bariere și «cortine» între oamenii de bună credință, între oamenii OAMENI, între oamenii care vor să trăiască îngemănați în aceleași destine, despiciindu-și împreună drumul către zarea viitorului, în pace și prietenie.

Ce mareș simbol al unității și solidarității umane a oferit lumii acest Festival al Tineretului și Studenților! Au fost seri cînd s-au văzut dansînd 100.000 de tineri în largile piețe ale Varșoviei celei noi: tineri englezi au dansat cu tinere din Kenya și Malaya; francezi cu algeriene și vietnameze; americani cu flice ale Rusiei și Chinei; olandezi cu indoneziene; chinezi cu japoneze; egipteni cu londoneze; neozelandezi cu sudafricane; sudaneze cu pariziene; germani cu poloneze; flice ale Athenelor cu dirji albanezi; flice ale Romei cu bronzaiții etiopieni... Inimile tuturor popoarelor pămîntului au bătut împreună în ritmul celei mai sublime muzici a lumii: armoniile păcii și prieteniei.

Au răsunat, în cugetele acestor tineri, versurile înaripate ale tinărului poet polonez, Tadeucz Uragacz:

Să-ncingem cu al mîinilor inel
 Apusul și să-ncingem Răsăritul;
 Să purtăm prin noaptea-ntunecată
 Lumina prietenie, fără teamă,
 Ca niciodată țara unde holda
 E pieptănată-n iulie de vinturi
 Iar fabricile fruntea și-o ridică spre cer...
 Ca niciodată țara scăldată-n ploaie de raze...
 Să nu mai fie izbită și arsă
 De cruda flacără a războiului.

S-a legat și s-a juruit tineretul lumii să-ncingă pămîntul întreg în inelul păcii și prieteniei, în inelul dragostei și frăției, în inelul colaborării și zidirii împreună a viitorului însoțit al omenirii.

Visurile de acum un veac ale marelui poet Adam Mickiewicz cuprinse în «Oda Tineretului», au început să ia ființă și plinire la Varșovia celui de al V-lea Festival al Tineretului și Studenților:

Să fim alături, tineri prieteni,
 Fericirea tuturor să fie țelul luptei noastre;
 Sfînt entuziasm, tu, singur, fi-ne-i călăuză,
 Ca să fim tari, să fim uniți!

Floarea încrederii și prieteniei — crescută în conștiința tineretului lumii, la Varșovia — va fi dusă tuturor popoarelor, pentru a rodi îmbelșugat rodurile păcii pe seama întregii omeniri.

Cînd inima omului e plină de lumina bucuriei, omul cîntă. La Varșovia s-a cîntat mult. Sufletul tineretului lumii s-a revărsat în cîntec, dăruind prietenilor zvîcnirile lăuntrice ale trăirii popoarelor, ale năzuințelor lor etern umane. S-au auzit acordurile răscolitoare ale «Nocturnii» lui Chopin și duioasele melodii ale cavalului grec; dulcea doină românească și veselele cîntece de cow-boy ale mexicanilor; romanțele napolitane și trepidantele «Hombro» și «Schottis suedeze; cîntecele de dragoste unguerești și turburătoarele tam-tamuri africane; imnurile înălțate soarelui de filii Chinei și Japoniei, și sobrele melodii engleze; cîntecul Volgei rusești și armoniile stepurilor americane; arzătoarele melodii ale chitarei argentinene și catifelatii clopoței ai turmelor de pe pășunile alpine ale Elveției. A cîntat sufletul omenirii întregi, a cîntat

omul curat și veșnic, a cîntat viața adevărată imnurile vieții, ale păcii și frăției universale.

Tinerii își cîntă totdeauna năzuințele și drepturile lor sacre la libertate, la muncă, la învățătură, la bucuria de a trăi. Ei au cîntat la primul lor Festival — Praga 1947, la al doilea — Budapesta 1949, la al treilea — Berlin 1951, la al patrulea — București 1953. Și acum au cîntat la al cincilea Festival de la Varșovia. Au trecut opt ani de la Festivalul de la Praga, de la primul Festival al tineretului lumii. Pe atunci și de atunci incoace multe au fost încercările prin care a trecut omenirea, multe au fost amenințările care primejdulau pacea lumii, mulți au fost norii care inegurau meru zarea viitorului popoarelor. Dar tinerii — alături de sutele de milioane de oameni iubitori de pace — au luptat cu hotărîre pentru menținerea și întărirea păcii, pentru rezolvarea problemelor divergente prin tratative pașnice, pentru coexistența pașnică între statele cu sisteme sociale diferite, pentru abolirea armii atomice și cu hidrogen și a tuturor armelor de distrugere în masă. Și lupta lor, lupta tuturor popoarelor a început să dea primele roade dulci ale păcii. La Geneva, Marile Puteri au generat lumii speranțe noi, speranțe de pace, de încetare a «războiului rece», de restabilire a încrederii, colaborării și înțelegerii reciproce. «Spiritul Genevei» s-a făcut adinc simțit la Festivalul de la Varșovia. De aceea cîntecele tineretului lumii au fost mai vesele, dansurile mai infocate, prietenii închegate mai tari, dragostea mai activă, amintirile mai durabile, dorul de a trăi mai viu, viitorul mai sigur și mai luminos.

Enunțările întîlniri prietenești, convorbirile și discuțiile libere au limpezit și mai mult felurile comune ale tineretului lumii, sarcinile lor solidare în lupta pentru pace și prietenie între toți oamenii și popoarele. Au avut loc întîlniri ale tineretului celor cinci Mari Puteri; ale tineretului din țările europene; ale tineretului din țările baltice; ale tineretului din țările Asiei; ale tineretului din țările de democrație populară, etc. Întîlnirile acestea au dat naștere unor inițiative deosebit de valoroase. Astfel, s-a hotărît ca vara anului 1956 să devină «Vara prieteniei tineretului din Europa». Deasemenea s-a luat hotărîrea ca, în august 1956, să se țină la Delhi-India un festival al tineretului din Asia și Africa, întîiul festival de acest fel din istorie. Tinerii englezi, elvețieni și danezi au invitat un grup de delegați sovietici să viziteze țările lor. La rîndul lor tinerii sovietici au invitat în patria lor tineretul din Statele Unite ale Americii, din Italia, Canada, Spania, Africa și din unele țări din America Latină.

Cu entuziasm tineresc a fost primită hotărîrea ca cel de al VI-lea Festival să aibă loc la Moscova, în anul 1957.

Deosebit de semnificativ este și graiul cifrelor, în legătură cu Festivalul de la Varșovia:

— Au participat 30.000 de tineri din 114 țări. La Praga, în 1947, au fost reprezentate doar 71 de țări.

— Au avut loc, în cursul celor două săptămîni ale Festivalului, aproape 500 de întîlniri între delegați. Delegația Italiei, de pildă, a luat parte la 26 de întîlniri; delegația Uniunii Sovietice la toate.

— În 15 zile s-au desfășurat la Varșovia 547 de concerte și programe artistice, la care au participat 2.470.000 de spectatori.

— La șezătorile literare, organizate pentru cinstirea lui Cervantes, Mickiewicz, Whitman și Schiller au participat peste 5000 de tineri.

— Au fost prezentate 116 filme din 25 de țări și 108 filme documentare din 16 țări, în fața a 605.000 spectatori.

La concursul pentru creațiile artistice au fost prezentate 2.750 de opere din 58 de țări, dintre care 1.103 din domeniul artei plastice, 377 literare, 202 muzică, 46 cinematografie, 370 fotografie, 689 artă populară, 23 de ziaristică.

— Expoziția artistică a expus opere din 46 de țări; la expoziția filatelică — vizitată de 37.000 persoane — au luat parte 50 de țări.

— Sănătatea tinerilor veniți la Festival a fost îngrijită de 292 medici, 105 dentiști, 650 infirmiere și 20 de farmaciști.

— Presa — prin trimiși speciali — a fost reprezentată de 646 ziaristi străini, din 32 de țări, dintre care 259 din Europa Occidentală, America și Asia.

Tălmăcirea acestor cifre reci dă expresie luminoasă bogatei revărsări de suflet, de conștiință, de cuget și de vreie nestrămutată — toate închinete de tineretului lumii, idealului marelui al păcii și prieteniei. «Putem, pe bună dreptate, să spunem — a subliniat tînărul Bruno Bernini — că cel de al V-lea Festival a fost cea mai puternică manifestare a vieții tineretului, expresia profundă a capacității sale creatoare și a voinței sale de prietenie și de pace, precum și o nouă și mare contribuție la cauza înțelegerii internaționale și a păcii mondiale».

Apelul, adresat de participanții la cel de al V-lea Festival Mondial al Tinerețului și Studenților, tuturor tinerilor din lume, sună astfel:

«Noi, 30.000 de tineri și tinere din 114 țări am venit peste munți și mări la Varșovia, la cel de al V-lea Festival Mondial al Tinerețului și Studenților pentru Pace și Prietenie — sărbătoarea tradițională a tinerei generații, manifestare cultural-sportivă, întâlnire a tinerețului care vrea să se cunoască și să se înțeleagă mai bine.

În acest an al seranței, ca urmare a Conferinței de la Geneva a celor patru Mari Puteri, întâlnirea noastră a dovedit că putem activa în comun, în ciuda deosebirilor de religie, de rasă și de limbă, și că aceasta este necesară pentru apărarea dreptului nostru la o viață în lume, a dreptului la muncă, învățătură, bucurie, dragoste.

Nimic nu ne poate împiedeca să rămânem adevărați prieteni și să luptăm în fiecare din țările noastre pentru ca deviza «Pace și Prietenie», înscrisă pe steagul Festivalului, să devină o cucerire a tinerețului lumii întregi.

Prieteni, frați și surori, tinere forțe depe întregul pământ!

Ascultați apelul nostru!

Să ne unim într-o singură năzuință, în acțiuni comune, în luptă comună!

Să facem în așa fel, încât ideile Festivalului să trăiască și să triumfe! Vom întări pretutindeni relațiile noastre, prietenia noastră, așa cum am făcut aici, vom întări prietenia și colaborarea tuturor popoarelor.

Vom intensifica și mai mult lupta pentru asigurarea păcii, lupta care niciodată încă nu a fost atât de necesară.

Vom lupta împreună pentru slăbirea încordării internaționale, pentru dezarmare, pentru interzicerea armelor termo-nucleare și a tuturor mijloacelor de exterminare în masă.

Să ne unim pentru apărarea tinereții noastre, a speranțelor noastre, a progresului, a viitorului luminos al omenirii!».

*

Tineretul din țara noastră, împreună cu întregul nostru popor, a urmărit cu interes și inimă bucuroasă desfășurarea Festivalului de la Varșovia, mărturie puternică a năzuinței spre pace a tinerețului din toate țările lumii.

Delegația de tineret care ne-a reprezentat la Festival, s-a dovedit demnă de încrederea cu care a fost constituită, ea arătând solilor întregului tineret al lumii dorința de pace a poporului nostru și a milioanei de tineri din patria noastră, ca și minunatele condiții de viață pe care puterea noastră populară l-a creat tinerețului nostru. Intorși în țară, tinerii noștri reprezentanți, prin grațul lui Petre Gheorghie, și-au mărturisit impresiile de la Festival în cuvinte ca acestea: «Delegația tinerețului nostru s-a bucurat de atenția deosebită a prietenilor noștri din lumea întreagă. Vizitând expoziția tinerețului din R.P.R., participând la cele 33 de întâlniri ale delegației noastre cu tinerii din 70 de țări, urmărindu-l pe sportivii români în întrecere, ei s-au putut informa în mod direct despre țara noastră. Cele 40 de spectacole ale artiștilor noștri și, în primul rând spectacolul de gală, s-au bucurat de un mare succes. Această s-a reflectat și în premiile obținute la concursurile internaționale. La concursurile artistice au fost laureați 46 de artiști români și 9 au fost menționați, iar la concursurile sportive am obținut 139 medallii, dintre care 47 de aur. Îi felicităm cu căldură pe artiștii și sportivii noștri care au reprezentat cu cinste avântul culturii și sportului în țara noastră... Tineretul nostru, alături de tinerii întregii lumi, va lupta pentru ca felurile Festivalului să triumfe», pentru ca pacea și prietenia să devină condiție primordială de existență pentru toți oamenii și pentru toate popoarele pământului.

*

Biserica Ortodoxă Română — luptătoare pentru pace din sfânta încredințare a Domnului Păcii, Isus Hristos — a însoțit lucrările celui de al V-lea Festival al Tinerețului și Studenților de la Varșovia, cu sacrele ei binecuvântări și cu rugile ei fierbinți, către cel Atotputernic, pentru izbândirea deplină a idealurilor și năzuințelor spre pace și prietenie ale tinerețului lumii.

Traducând în cuvinte simțămintele întregii noastre obști credincioase — ierarhi, clerici și închinători pravoslavnici — Prea Fericitul nostru Părinte Patriarh Justinian a spus: «Tinerii — cari vin la Festival — aparțin celor mai felurite naționalități, celor mai felurite credințe, convingeri filozofice și opinii politice. Pe toți îi unește,

însă, dragostea lor comună pentru pace și hotărîrea lor nezdruccinată de a contribui cu forțele lor tinerești la biruința cauzei sfinte a păcii în lume, la asigurarea vieții pașnice pentru omenirea de azi și de mâine. Aceste vreri și hotărîri înmănușează gîndurile și năzuințele a sute de milioane de oameni; ele exprimă conștiința întregii omeniri dornice de pace. De aceea binecuvîntarea Domnului coboară asupra tuturor celor ce ostense pentru binele și pentru pacea semenilor, iar strădaniile lor vor fi încununete de biruință, după cuvîntul Evangheliei care spune: «**Fericiți făcătorii de pace, că aceia sînt fiii lui Dumnezeu se vor chema.**».

La Varșovia, tineretul lumii a manifestat cu ardoare pentru pace și prietenie.

Prietenia — cea dintîi categorie a dragostei — ca și dragostea este o forță care poate muta munții.

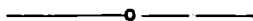
Tineretul — seva proaspătă și nemuritoare a genului uman — este și ea o forță mereu triumfătoare.

Dacă aceste două forțe își dau mina voinicește — așa cum au făcut-o la Festivalul de la Varșovia — atunci pacea lumii stă pe temelii de granit.

Căci dacă această generație este sortită să aleagă calea pe care urmează să pășească omenirea, atunci putem fi liniștiți: alegerea va fi bine făcută.

Calea aceasta se va chema: **calea păcii și prieteniei.**

Pr. V. MITRU

23 AUGUST

Unsprezece ani de la eliberarea Romîniei

În crugul zodiei noastre republicane, poporul romîn înscrie, la 23 August, a unsprezecea aniversare a eliberării patriei de sub povarnicul jug hitlerist și de sub tiranica dictatură fascisto-antonesciană.

La 23 August 1944 — cu ajutorul jertfelnic al marilor noștri prieteni de la Răsărit și prin lupta hotărîită a forțelor noastre patriotice — poporul romîn și-a sfărîmat cătușele, și-a sărat inima cu mana sacră a libertății și a pornit, cu vreri inaripate, de drumul croirii unei vieți slobode și fericite după care a năzuit dealungul atîtor veacuri de aspră împotrivire.

August 23 este întîia sărbătoare a tuturor inimilor romînești, deoarece ea a pus începutul de nădejde unui nou stil de viață, în care poporul romîn — slobod de orice înrobire, silnicie și exploatare din lăuntru și din afară — a devenit singurul stăpîn al țării și al bogățiilor ei, ziditorul entuziast al vieții sale celei noi.

Cei unsprezece ani care s-au scurs de la acel luminos 23 August 1944 au constituit, pentru poporul nostru, tot atîtea salturi înainte pe drumul marilor cuceriri democratice și al făuririi viitorului său însoțit.

Țara noastră — liberă azi de orice servitute politică și economică — și-a schimbat cu totul înfățișarea.

Energiile creatoare ale poporului nostru — veac după veac zăgăzuite de întunecatele stăpîniri asupra lor — s-au deslănțuit acum cu o nemărginită putere făptuitoare, întrupîndu-se în atîtea biruințe.

Cu sprijinul frățesc al lumii muncitoare, truditarii țarinilor noastre au șters pentru totdeauna din zăpădăcitul trecutului toate urmele amarnice iobăgii, în care s-au zbatut și au pățimit păriații, moșii și strămoșii noștri. Pămîntul este astăzi al lor și numai al lor. Ei sînt singurii stăpîni ai cîmpurilor noastre mănoase, ai holdelor bogate, ai piinii care le îndestulează familiile lor și familia

cea mare a patriei lor. Roadele osteniței lor nu mai iau drumul săturării unei mâini hrăpârnițe de îmbuibăți. Prisosul dobândit din truda brațelor lor și din sudoarea feții lor, ajunge — cu cinstitoare prețuire — pe masa muncitorului din fabrică, a savantului din laborator, a școlarului vrednic, a ostașului care ne apără hotarele, a minierului care scoate la lumină visteriile tainice ale pământului. Și munca de pe ogoare — cu ajutorul puterii noastre populare — a devenit altă muncă, mai lesnicioasă, mai spornică, mai omenească. Plugul de lemn a fost înlocuit cu brăzdarele tractorului; grapa de mărăcini cu cea mecanică; secera și îmlăciul cu combaina. Orinduirea muncii câmpului nu se mai face „după cum am apucat din bătrâni“, ci după ultimile descoperiri științifice ale agroticnicii. Mersul vremii nu se mai apreciază după „pișcatorul muștelor“ sau după „paiul din gura porcului“, ci după buletinele Institutului de Meteorologie. Izbăvit de orbirea analfabetismului, țaranul nostru își luminează mintea și-și limpezește cugetul în bibliotecile Căminelor Culturale și în fața minunatului aparat de radio. El vede și înțelege astăzi, că munca lui este cinstită și prețuită după cuviință, de toți fiii patriei noastre. Emancipat de fobiile complexului de inferioritate în care-l aruncaseră stăpînirile obijduitoare din trecut, el se simte OM între oameni asemenea lui, știindu-se părtaş cu ei la zidirea vieții noastre celei noi.

Pe tot întinsul patriei noastre freamătă, ca un clocot, forțele creatoare ale poporului nostru muncitor. Pretutindeni răsar, ca din vrajă, fabrici și uzine noi, termocentrale și hidrocentrale, institute universitare și spitale, școli și maternități, cămine și dispensare, biblioteci publice și case de odihnă, frumoase stațiuni climatice și însorite stațiuni balneare.

România de altă dată — înecată în întuneric și ținută de păturile stăpînitoare într-o jalnică înapoiere, decretată țară „eminamente agricolă“ și condamnată la înjositorul rol de anexă agrară și furnizoare de materii prime unor hrăpârnițe puteri străine de la Soare Apune — s-a transformat radical, în numai câțiva ani, într-o înfloritoare țară industrial-agrară.

Dacă odinioară eram nevoiți să importăm din străinătate pînă și acele cu gămălie și lămpile cu gaz, astăzi dispunem de o industrie grea în plină dezvoltare, care ne furnizează cea mai mare parte din mașinile și utilajele necesare economiei noastre naționale.

Ogoarele noastre sînt astăzi brăzdate adînc, spre spornică rodire, de tractoare romînești; aurul negru este scos din inima pământului, cu utilaj petrolifer romînesc; fabricile și uzinele noastre funcționează cu motoare romînești; laboratoarele și institutele de cercetări întrebunțează piese de precizie romînești; farmaciile noastre au și medicamente romînești; în căminele noastre răsună armoniile muzicii din aparate de radio romînești...

Opaițul și feștila au început să dispară din satele noastre. Soarele electric răsare pe încetul în aproape toate obștile noastre rurale. Planul de electrificare a țării se înlăptuiește cu mari izbîzni.

Poporul întreg se împărtășește plenar din comorile culturii. Școlile de toate gradele sînt larg deschise tuturor copiilor patriei. Azi nu mai există sat fără de școală. Chiar în cătunele cele mai îndepărtate, lumina cărții este împărtășită tuturor prin școlile create de puterea noastră populară. Neștiința de carte — în care dețineam a dureroasă înfietate între popoarele Europei — va fi în curînd o amară amintire a trecutului. Dacă, în trecut, abonamentele la ziare și reviste erau puține în lumea satelor noastre, iar cînd „erau“ trezeau mirare, astăzi, nu se mai miră nimeni văzînd pe un bade Ion oarecare că-și citește ziarul pe loitra carului. Lumina vieții celei noi a însoțit pe toate plaiurile romînești. Lumina cărții este rază din soarele libertăților democratice, care s-a înălțat pe cerul patriei noastre în neuitatul 23 August 1944.

Munca osirdnică și fără preget, munca pașnică și creatoare, în bucuriile slobozeniei de nimeni și de nimic știrbită, constituie temelia de granit, pe care se înalță bolta de azur a viitorului nostru fericit.

Un om nou — izvodit din eliberatorul August 23 — a făurit o patrie nouă. Cu luminile libertății în ochi și cu cîntul bucuriei de a trăi în inimă, omul acesta se străduiește pe șantierul prezentului cu privirile ațintite în zăriștea viitorului.

Spunea pe bună dreptate Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian: „Poporul nostru a cunoscut suferința și robia; el a cunoscut amărăciunea muncii de ale cărei roade se bucurau doar cei trindavi. Poporul nostru a trăit ani și ani de zile în lacrimi amare, oprimat și umilit de un mănunchi de jefuitori ai bogățiilor țării. Neconținut a luptat poporul pentru a-și cuceri libertatea și pentru a nu mai fi sărac în țară hogață, pentru a nu mai cerși o bucată de pîine pe drumurile unui pămînt binecuvîntat cu toate darurile... *Astăzi poporul nostru cunoaște libertatea*; astăzi el cunoaște bucuria muncii, pe ale cărei roade el singur este stăpîn. Astăzi, poporul nostru este stăpîn în țara lui; avuțiile pămîntului sînt menite să îdestuleze viața norodului, nu să umple hambarele jefuitorilor. *Poporul nostru nu se va mai întoarce niciodată din luminile libertății în care trăiește astăzi, în întunericul robiei de pînă ieri... El va întări și va apăra drepturile pe care și le-a cucerit. Va munci și va lupta pentru înflorirea patriei, pentru viața fericită a copiilor ei, pentru viitorul luminos a cărui temelie s-a pus în zilele noastre*“.

Marile libertăți cucerite de poporul nostru s-au revărsat cu plinătate și asupra Așezămîntului nostru de credință, la altarele căruia și-au plecat frunțile, și-au mărturisit durerile și și-au cîntat rarile bucurii toți moșii și strămoșii noștri.

Biserica Ortodoxă Romînă — care a luat ființă odată cu ființa poporului nostru și și-a împletit statornic destinele cu destinele lui istorice — a fost prezentă cu inima, cu cugetul și cu rugăciunea la sorocul plinitor al eliberării de la 23 August 1944, precum prezentă și părtașă a fost la pătimirile și la luptele pentru libertate ale norodului din întunecatele veacuri ale stăpînirii/or asupritoare. De aceea, odată cu libertățile dobîndite de popor, a dobîndit și Biserica noastră cea mai deplină libertate religioasă și de cult, ca și o reală libertate de organizare și funcționare, fără vreun amestec sau ingerință din partea statului în treburile ei lăuntrice.

În condițiile de libertate, chezășuite de statul nostru popular tuturor cultelor și comunităților religioase din patria noastră, Biserica Ortodoxă Romînă și-a putut îndeplini nestingherită sacra ei misiune de propovăduitoare a învățăturii lui Hristos și de călăuzitoare a obștei dreptcredincioase către limanurile izbăvirii duhovnicești.

Păzind cu scumpătate dreptarul sfînt de credință și Sfintele Predanii ale Părinților, Biserica noastră a izbutit să dea întrupare unor năzuințe care de vremi îndelungate frămîntau inimile curate ale clerului și norodului credincios.

Simpla înșirare a cîtorva din aceste izbînzii, demonstrează cu evidență rodnicia strădaniilor Așezămîntului nostru de credință, sub soarele libertăților izvorite din istoricul August 23.

— Biserica noastră și-a închis pentru totdeauna o grea rană — care singera de două veacuri și jumătate — prin readucerea la vatra Ortodoxiei străbune a fraților uniați, smulși prin obidă și silnicie din trupul ei, de vrăjmașii neostoși ai neamului nostru.

— Și-a creat un nou Cod de legiuiri bisericești, prin care instituția noastră sacră — cu toate corporațiile ei funcționale — a fost așezată pe temelia tare și negreșelnică a dreptarului canonic și a orinduirilor predanisite de mării dascăli și părinți ai Ortodoxiei.

— Și-a luat sub ocrotire, ocirmuire și călăuzire învățămîntul teologic, odată cu „dreptul de a-și crește ea singură slujitorii altarelor, potrivit învățăturilor, rînduelilor și nevoilor ei“, punîndu-se capăt dureroasei laicizări a școlilor noastre bisericești, încurajată atita vreme de trecutele cirmuiri politice.

— Și-a dat, prin osirdia vrednicilor noștri dascăli de teologie, a Sfîntului Sinod și a Prea Fericitului Patriarh Justinian, un luminos dreptar de credință — „*Învățătura de credință creștină ortodoxă*“, — care, datorită bogăției cuprinsului, a probității științifice și a simplității verbului, cinstește gîndirea noastră teologică și îmbogățește patrimoniul Ortodoxiei cu o operă de reală valoare.

— Și-a sporit tezaurul culturii teologice, prin lucrări și publicații de o abundență necunoscută vreodată în trecutul nostru bisericesc, lucrări și publicații care se bucură de cinstirea obștei noastre credincioase și de prețuirea tuturor Bisericilor Ortodoxe surori.

— Și-a reorganizat vetrele mînăstirești dușă pravila sfințitoare a Sfinților Ctitori și Patroni ai monahismului ortodox, călăuzind viața purtătorilor de îngeresc chip către trăirea chinovitică și așezînd-o pe temeliile sacre ale rugăciunii și ale muncii.

— A dat un nou sens misiunii evanghelice a slujitorilor altarului străbun, un nou impuls conștiinței sacerdotale, o nouă vigoare propovăduirii sacre, îndrumînd lucrarea pastorală atît către adîncirea vieții duhovnicești, cît și către promovarea, pe scară întinsă a „apostolatului social“. S-a dat astfel făptură minunatei simbioze: a slujirii devotate a lui Hristos și a dăruirii pentru marile deveniri ale patriei, poporului și păcii.

— A ctitorit — din obolul credincioșilor, dar și cu sprijinul binevoitor al puterii populare — noi lăcașuri de închinăciune, a îmbrăcat în veșmînt și podoabă nouă vechi ctitorii voivodale și a dat strălucire multor străbune vetre mînăstirești.

— A colaborat strădalnic la înfăptuirea păcii confesionale, în țara noastră, lăsînd trecutului amintirea păgubitoarelor lupte dintre diferitele Culte și comunități religioase și dînd prezentului frățeasca împreună-lucrare a tuturor închinătorilor lui Dumnezeu, pe tărîmul activității sociale, în folosul patriei și poporului nostru.

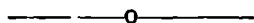
— A restabilit tradiționalele legături irenice cu toate Bisericile Ortodoxe Autocefale și, în primul rînd, cu Scaunele Apostolice ale Ierusalimului, Antiohiei, Alexandriei și Constantinopolului, chezășuind astfel Așezămîntului nostru de credință o statornică colaborare și neînteruptă consultare cu aceste Sfinte Biserici, în toate problemele privitoare la păzirea tezaurului comun de credință și la unitatea de acțiune a „Frontului Ortodoxiei“.

— A dinamizat activitatea obștei noastre credincioase — ierarhi, clerici și credincioși — în lupta sfîntă și sfințitoare pentru apărarea păcii, militînd alături de poporul nostru și de toate popoarele iubitoare de pace din lume, pentru o cît mai grabnică împlinire a mesajului divin: „*pe pămînt pace și între oamenii bunăvoire*“.

La cea de a unsprezecea aniversare a eliberării Patriei noastre, Biserica Ortodoxă Romînă împărtășește — împreună cu întregul popor romîn — bucuria marilor cuceriri dobîndite întru făurirea vieții noastre celei noi și privește cu deplină încredere viitorul însoțit al țării noastre.

Clerul și norodul credincios al străbunului nostru Așezământ de credință face legământ sacru de a strădui neostenit pentru a da plinire îndemnului patriotic al Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian și al Sfințitului nostru Sinod: „Amintindu-ne de tot ce au adus acești ani de libertate pentru țara noastră, să ne facem mereu părtași la munca sfință și binecuvîntată cu care vrednicul nostru popor întîmpină și va întîmpina mereu marea sărbătoare a eliberării noastre naționale — 23 August — spre a ne putea împărtași pururea din roadele și bucuriile libertății și ale păcii”.

REDACȚIA

MAREA INTRUNIRE A DRAGOSTEI MATERNE

(Congresul mamelor)

1. PREGATIREA CONGRESULUI

Femeile mame, din toată lumea, conștiente că iubirea pentru copiii lor trebuie să meargă pînă la apărarea lor împotriva războiului, s-au alăturat tuturor oamenilor cinștiți, considerînd că apărarea păcii este datoria lor cea mai de seamă.

Federația Democrată Internațională a Femeilor, văzînd că în lumea capitalistă se fac tot mai intense pregătiri pentru un război atomic și constatînd că trebuie să aparate frumoasele victorii ale lagărului păcii, dobîndite în 1954, ca: încetarea focului în Indochina, respingerea proiectului Comunității defensive europene, hotărîrile favorabile ale Comisiei de dezarmare ale O.N.U., idealul coexistenței pașnice, etc., a lansat un «Apel pentru convocarea Congresului Mondial al Mamei».

Orice femeie și în special orice mamă, nu putea să nu fie de acord cu țelurile acestui congres, apărarea păcii, deci apărarea vieții și viitorului copiilor lor, al căminelor lor, al popoarelor lor.

Pe tot globul pămîntesc, femeile mame, vorbind limbi diferite, și avînd convingeri diferite, credințe religioase, puncte de vedere și poziții sociale diferite, au început pregătirea congresului prin adunări și mitinguri de sprijinire a congresului, în care s-au dezbătut problemele puse în Apel și s-au pronunțat cu hotărîre împotriva războiului, alegîndu-se delegații, care au asigurat caracterul reprezentativ al congresului ce a prilejuit o largă consultare între femeile din 76 țări, asupra felului cum pot acționa mai organizat și mai eficace pentru salvagardarea păcii.

Deosebit de important a fost faptul că «Ziua internațională a copilului» (1 iunie) a fost sărbătorită, în toată lumea, în această perioadă de pregătire a congresului și tot mai numeroși oameni și-au dat seama că copiii — lumina caldă a căminelor, bucuria sufletului oricărui om cinstit — trebuie să aparate, pentru ca pe chipul lor să înflorească întotdeauna zîmbetul, pentru că ei sînt ziua de mîine a omenirii și nici o forță din lume nu poate să răpească omenirii viitorul ei luminos.

Mamele au desprins din Apel, tot mai mult, adevărul cuprins în cuvintele: «Noi care cunoaștem bucuria de a avea copil, cunoaștem și teama de a-l pierde», și «oricît de mare ar fi primejdia, nu acceptăm fatalitatea războiului» și de aceea în multe țări femeile au împletit activitatea lor de pregătire a congresului cu campania de stringere de semnături pe Apelul de la Viena.

În cursul pregătirilor congresului s-a arătat în numeroase mesagii și telegrame, trimise F.D.I.F., căldura și simpatia cu care mamele întîmpină congresul. Asemenea documente s-au primit de la regina Elisabeta a Belgiei, de la savanta Irène Joliot Curie, Amrit Kaur — Ministrul Ocrotirii Sănătății din India, — Simone Signorini — talentată artistă franceză —, Lia Lafaja, deputată chiliană —, Magda Horstock Hut, președinta Ligii pentru libertate și pace din Germania Occidentală, etc. Florence Godgel, președinta Comitetului pentru salvarea copiilor din S.U.A. a scris în mesajul femeilor americane: «Noi, mamele din America, dorim să educăm copiii

noștri în condițiile păcii în întreaga lume, la fel ca și mamele din alte țări. Noi simțem pline de încredere în victoria noastră, împreună vom cuceri pacea... Sînt alături de voi cu tot sufletul».

La pregătirea congresului au participat foarte multe organizații feminine neafiliate F.D.I.F., dovedind interesul pentru viața copiilor.

Femeile mame din țara noastră au întîmpinat congresul cu convingerea fermă că nu este glas mai puternic, nu este voință mai aprigă decît glasul și voința mamei, care apără viața și fericirea copilului.

Incurajate de grija, ce Partidul și Guvernul țării noastre poartă ocrotirii mamei și copilului, grije care a făcut să se realizeze foarte mult pentru copil, ca: sporirea creșterii de 36 ori față de 1948, și a căminelor de zi, de 32 ori; apoi: creșterea nivelului de trai, ajutorul familial, deschiderea porților școlilor tuturor copiilor, educarea tinerei generații printr-o literatură menită să cultive cele mai bune trăsături, ca: iubirea neîmurmurată față de Patrie, și devotamentul pentru cauza celor ce muncesc, eroismul în muncă, înclinația spre studiu și cultură, dragostea de colectiv, simțul frumosului, etc., stringerea copiilor și tineretului în organizațiile lor, care sînt un sprijin pentru părinți în îndatorirea lor importantă de a se îngriji de aproape de educarea copiilor, ca să sădească și să dezvolte la aceștia înalte calități morale, în spiritul celor de mai sus, și cinstea, curajul, etc., femeile Patriei noastre și-au sporit eforturile în muncă pașnică, conștiente că fiecare nou succes în producție este o contribuție la întărirea Patriei noastre, la cauza păcii în lumea întreagă.

Ele au răspuns cu însuflețire la consfătuirile locale și mii de femei au confecționat, cu dragoste, minunate daruri care au fost expuse la București, pentru a se vedea spiritul de creație și de solidaritate a mamelor din Republica Populară Romînă.

Un mare număr de femei din țară au răspuns la mitingul de la București, din 1 iulie 1955, onorat cu prezența Vicepreședintel F.D.I.F., Dolores Ibaruri-Pasio-naria, Tvetana Kiranova, secretara Comitetului Femeilor din Republica Populară Bulgaria și a reprezentanților Partidului și Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R., solidarizîndu-se împotriva ațîțitorilor la război. Manifestarea hotărîtă a femeilor mame a afirmat și la acest miting încrederea femeilor din R.P.R. în forțele păcii și în același timp dorința fierbinte a femeilor noastre de a pune toate capacitățile lor creatoare în slujba păcii, așa cum se spune în mesajul adresat congresului: «Hotărîte să ne apărăm libertatea de care ne bucurăm azi, viața nouă, bucuria muncii pașnice, noi spunem un NU puternic celor care amenință familiile, liniștea, vese-lia și viața copiilor».

2. DESFAȘURAREA CONGRESULUI. DOCUMENTELE ELABORATE.

Intre 7-10 iulie 1955 a avut loc la Lausanne (Elveția) Congresul mamelor pentru apărarea copiilor, la care au venit delegate a sute de milioane de mame din toate colțurile lumii, unite în aceleași simțămînte pentru viața copiilor lor. Ele s-au în-trunit în congres pentru a-și împărtași durerile și bucuriile, temerile și nădejțile, cu același gînd de luptă hotărîtă pentru viață, pentru pace.

Intîlnirea mondială a mamelor s-a ținut în împrejurări istorice deosebite, ca: aplicarea coexistenței pașnice de către foarte multe popoare; perspectivele tratatului cu Austria; rezolvarea neînțelegerilor internaționale prin tratative, așa cum s-a format convingerea la Adunările Păcii de la Viena și de la Helsinki. De luat în seamă este faptul că congresul are loc, ca și Adunarea de la Helsinki, înaintea conferinței de la Geneva a șefilor guvernelor celor patru mari puteri, de care se așteaptă noi progrese în micșorarea încordării internaționale și consolidării păcii. Dorința fier-binte a popoarelor pe care a exprimat-o cu tărie și cuvîntul mamelor și femeilor din lumea întreagă a fost ca toți participanții la Conferința de la Geneva să dea dovadă de bunăvoință, de dorință de înțelegere, de hotărîre de a asigura pacea lumii. Su-tele de milioane de femei au cerut renunțarea la război ca mijloc de rezolvare a problemelor litigioase dintre diferite țări, răspundere ce a revenit tuturor partici-panților la Conferința de la Geneva.

Iată de ce amintim cuvintele rostite la mitingul de la București de către Dolores Ibaruri: «Dragostea maternă și durerea maternă se revarsă peste barierele de clasă și ale frontierelor teritoriale, unind femeile și mamele din lumea întreagă în lupta pentru apărarea vieții, împotriva amenințării războiului».

Congresul s-a ținut și în preajma dezbaterilor la O.N.U. a mijloacelor de folo-sire pașnică a energiei atomice, ca și în ajunul conferinței marilor puteri, așa cum am arătat mai sus, mamele năzuind ca voința lor de pace să tragă în balanța hotărîrilor de la Geneva, speranță ce a fost îndreptățită pentru toate popoarele lumii.

Hotărârile de la Geneva, așa cum a arătat N. A. Bulganin, constituie începutul unei noi etape în relațiile internaționale. Directivele șefilor guvernelor celor patru puteri către ministrii afacerilor externe în ce privește securitatea europeană și Germania, în ce privește dezarmarea și dezvoltarea contactelor între Est și Vest, înseamnă un pas înainte spre menținerea și consolidarea păcii, spre înțelegere și colaborare pașnică între popoare.

La congres au participat 1200 delegate, invitate și observatoare, din 66 țări, femei de diferite profesii, opinii și credințe religioase. Dintre acestea, 653 nu au mai luat parte niciodată la vreun congres sau reuniune internațională. Printre participante au fost: 39 deputate, 90 din învățământ, 57 medici, 53 ziariste, 23 femei de știință, 120 muncitoare, 49 scriitoare și poete, 318 gospodine, iar restul din alte domenii de activitate. Printre delegate au fost pentru prima oară femeile din Spania și Grecia. Irakul a arestat femeile delegate; iar Nigeria, Sudanul, Turcia, etc., n-au îngăduit delegațiilor să părăsească țările lor pentru a merge la congres.

Deschizându-se congresul, Eugénie Cotton, președinta F.D.I.F. a răspuns întrebării: Ce ne-a făcut pe noi, mamele, să dorim convocarea acestui congres? D-sa a spus: «Mamele nu pot uita bilanțul înspăimântător de doliu și îngrijorări al celui de al II-lea război mondial — 45 milioane de morți, mai mult de 30 milioane de răniți și mutilați, la care trebuie adăugată moartea pricinuită de lipsuri și foamete, care a făcut în 1945 mai multe de 2 milioane de morți în Vietnam și de 2 milioane și jumătate în India. Și războiul s-a prelungit în alte țări, mărin numărul suferințelor. Nu este departe groaza nopților și zilelor din Coreea și Vietnam... Iată de ce ne-am adunat la Lausanne: pentru a impune respectul vieții, al vieții copiilor noștri, care se risipește ca un lucru fără valoare, în timp ce ea este o bogăție nemăsurată».

La prezidiul congresului au fost alese și mame din orașele martire Oradour, Lidice, Stalingrad și Hiroșima.

Lucrările congresului s-au desfășurat prin ședințe plenare, unde 98 de delegate au luat cuvântul.

Reprezentanta mamei din Nagasaki, d-na Yamagushi, a spus printre altele: «La 6 august 1945, la Hiroșima și trei zile mai târziu la Nagasaki, bombele atomice au ucis 200.000 de persoane într-o singură clipă. În infernul acesta de foc și sînge mi-am pierdut soțul și sora. Două zile am rătăcit în iadul pămînturilor arse, căutînd trupul soțului cu nădejdea să-l mai regătesc în viață, chiar în stare muribundă. A doua zi am ajuns în fața trupului său rece. Cît trebuie să fi suferit, gîndindu-se la soția și la copiii lui, și cum va fi cerut un strop de apă, în agonie. Stringeam trupul fără viață și plîngeam. Nădăjduiam să-l dau măcar acel strop de apă și n-am putut-o face. Mă simțeam zdrobită. Apoi mi-am regăsit sora moartă. Astfel am pierdut în aceeași clipă două din ființele care-mi erau cele mai dragi din lume».

Pline de revoltă și indignare, participantele au ascultat cuvîntul mamei din Oradour, a cărei fiică și soț au pierit în incendiul orașului și a cărei soră a fost străpunsă de baloneta unui SS-ist în momentul cînd vrea să scape din flăcările nimfocitoare. Ea spunea: «Mă gîndesc la mama aceluia SS-ist: oare ea, care l-a legănat cînd era copil, își dorea o asemenea soartă pentru copilul său? Nu, nici o mamă germană nu poate dori ca fiul ei să devină ucigaș; dar noi mamele, avem împreună răspunderea să ne creștem copiii, ca nici unul să nu repete crima aceluia SS-ist». De asemenea cuvîntul văduvei unuia dintre cei șapte frați Cervi, împușcați de fasciști într-o singură zi. Ea spunea: ...să se înceteze cu politica de reinarmare și pregătire a unui război atomic, care ne oferă doar perspectiva distrugerii și a morții».

În cuvîntul său, Nina Popova a spus: «În Uniunea Sovietică nu există casă care să nu fi fost atinsă de aripa neagră a războiului. În delegația noastră nu este vreo femeie care să nu fi suferit de pe urma războiului. Căutați să pătrundeți în inima învățătoarei Liubov Kosmodemianskaia. Fiica ei, legenda Zoia, care abia terminase școala și visa un viitor fericit, a fost omorîta mișelește de fasciști în preajma Moscovei. Războiul a secerat fără milă și viața fiului ei mai mic, a lui Șura, care a murit ca un erou pe front. La ce alta decît la pace se poate gîndi această mamă? Întrebați-o pe delegata ingineră Marfa Saraiço, care a văzut în ruine Bielorussia natală. Războiul i-a răpit 2 fii și 2 frați; asemenea suferințe nu le-ar dori Marfa Saraiço nici unei mame... Parcă nu tot la pace se gîndește Nina Șutova, doctor în medicină, care reprezintă la congres pe mamele din Leningrad? Acest oraș erou a suferit 900 de zile blocada, și în fiecare zi mamele priveau moartea cu ochii și vedeau cum le mor copiii din cauza proiectilelor și a foamei».

Tot Nina Popova a zugrăvit apoi taboul vieții fericite a Uniunii Sovietice, care a izbutit să-și cicatrizeze rănile războiului: «Întreprinderile Sovietice dau azi aproape de trei ori mai multă producție decît înainte de război... Veniturile reale ale popu-

lațel au crescut în același timp aproape de două ori. După război s-a terminat una din cele mai mari construcții, canalul Volga-Don. Se desfășoară din plin construirea celei mai mari hidrocentrale din lume, cea de la Cuibișev și a altor hidrocentrale; în Altai și Kazahstan sînt arate și semănate cu grîu mii de hectare de pămînt desțelenit. În acești ani s-a construit și pus în funcțiune în Uniunea Sovietică prima centrală atomo-electrică din lume. Savanții sovietici introduc tot mai larg energia atomică în medicină, în industria pașnică, în biologie... Și toată această muncă gigantică, creatoare, este îndreptată spre fericirea copiilor pe care Țara Sovietică îi înconjoară ca o mamă iubitoare și grijulie cu tot ce e mai bun pe lume.

Și așa fiecare vorbitoare a arătat lupta grea a mamelor pentru un viitor al copiilor. Dintre acestea cităm pe doctorița suedeză Andreea Andreen, scriitoarea engleză Monica Felton, cunoscuta luptătoare coreeană Pak Den Ai, laureate ale Premiului Internațional Stalin «Pentru Pace între Popoare», Li Teh Huan, Ministru al Sănătății în China, Bul Ti Kham, avocată vieneză.

În cadrul desfășurării lucrărilor congresului, delegatele s-au întrunit în patru colective care au dezbătut următoarele probleme:

- Apărarea sănătății copiilor;
- Cultura și arta în slujba păcii;
- Educația copiilor și învățămîntul;
- Ocrotirea mamelor și a copilului.

În ședințele acestor colective au luat cuvîntul femeii din diferite delegații. În toate problemele ridicate s-a văzut că mamele erau unite prin voința lor de a apăra viața și curăția sufletului copiilor lor, de a apăra pacea în lumea întreagă, convinse că lupta lor măreață în frontul partizanilor păcii va triumfa.

Unitatea de voință a femeilor s-a cristalizat în cele trei documente ale congresului:

1. Manifestul Congresului Mondial al Mamelor;
2. Mesajul către Conferința șefilor guvernelor celor patru mari puteri.
3. Apel adresat O.N.U. de către Congresul Mondial al Mamelor.

«Nu vrem război», se spune în manifestul adoptat la congres.

«Fie ca glasul nostru să răsunе și mai tare; să îndepărtăm cu indignare pînă și ideea că arma atomică ar putea fi folosită, să cerem interzicerea și distrugerea ei». «Sîntem milioane, să ne întindem mina». Iată cuprinsul în esență al documentelor care acum se răspîndesc în toată lumea și pe care Comitetul Internațional al Mamelor din cadrul F.D.I.F., prin Comitetele Naționale, caută să le traducă în viață.

3. INCHETIERE.

La acest congres au luat parte și delegatele mamelor din țara noastră, în frunte cu Președinta Femeilor Democratice Stela Enescu, delegație care a contribuit la succesul congresului. Încă din prima zi, prin intervenția expusă de savanta Alice Săvulescu, delegația a redat expresia voinței de pace a femeilor, a mamelor din Patria noastră. Printre altele vorbitoarea a spus: «Vorbesc în numele unor femei care se bucură de prețuirea Statului, de un salariu egal la muncă egală, de dreptul de a lucra și a se odihni în concediu, de dreptul de a alege și a fi ales în cele mai înalte munci de răspundere obștească, de demnitatea cu care își pot crește copiii, de concediile de maternitate, de primele de alăptare într-o patrie în care mamele cu mulți copii sînt cinșite ca mame eroine. Vorbesc în numele unui popor vrednic și liber, al unui popor iubitor de frumos care a dat omenirii un poet ca Eminescu, pe un prozator de talia lui Sadoveanu, pe un pictor ca Grigorescu, pe un muzician ca Enescu, al unui popor care-și educă tineretul în spiritul luptei fierbinți pentru apărarea păcii. În numele acestora, delegația noastră cere suprimarea armelor ucigașe, a armelor atomice și termonucleare, în numele lor cerem ca dezarmarea să ia locul curselor înarmărilor, să înceteze războiul rece care încearcă în zadar să ne zdruncine încrederea în triumful păcii».

Delegatele noastre au prezentat referate în comisiile instituite, unde s-au dezbătut probleme vitale pentru existența copilului. În comisia pentru apărarea sănătății copiilor s-a dezbătut problema subnutriției copilului, în special în țările coloniale; în comisia pentru cultură și educație s-a dezbătut problema pericolului pe care îl reprezintă pentru copii literatura nefastă a comicșurilor, literatură care seamănă în sufletul copiilor cultul crimei și apologia războiului; iar în comisia pentru protecția vieții copiilor s-a discutat și problema ocrotirii copiilor împotriva armei atomice.

Prin darurile oferite acolo fiecărei participante, de către delegația noastră, s-au putut vedea frumoasele cusături și țesături naționale, sculptura în lemn cu motive românești, vasele de porțelan și ceramică, frumoasele croșetături și obiectele

pictate, eșite din mîna femeilor Patriei noastre care au fost admirate, constatîndu-se prin aceasta că în țara noastră, în perioada de pregătire s-a desfășurat o mare acțiune de masă.

Și delegatele noastre au primit daruri de la femeile altor țări, printre care și un steag din partca delegației italiene, pe care sînt brodate în aur numele fiilor d-nei Cervi.

Strîne braț la braț, toate mamele congresele au intonat în incheiere cîntecul închinat dragostei materne.

Întoarse în țară, prin strădania Comitetului Național al Mamei și Copilului, în frunte cu D-na Stela Enescu, documentele congresului sînt răspindite prin gazete și tipărituri; iar prin articole și publicații sînt lămurite punct cu punct dezideratele manifestului, pentru a fi însușite de milioanele de mame și femei ale Patriei noastre, care se simt tot mai legate de lupta pentru pace, luptînd să dea copii harnici, morali, și neînfricați luptători pentru cauza păcii.

Îată cum se pronunță D-na Stela Enescu, în numele delegației, despre Congresul Mondial al Mamelor: «Primul Congres Mondial al Mamelor s-a afirmat ca o uriașă manifestare de pace și prietenie a milioane de femei, de mame din lumea întreagă... O forță uriașă reprezintă acțiunea lor unită în lupta contra dezlănțuirii unui nou război, pentru viitorul copiilor, pentru progresul omenirii». «Pentru mamele, pentru femeile din țara noastră, documentele congresului reprezintă un prețios îndreptar în manifestarea voinței lor de pace, de progres».

Printre o muncă conștiincioasă făcută cu dragoste, femeilor Patriei noastre le revin îndatorirea să realizeze sarcinile ce se desprind din lucrările femeilor democratice din R.P.R., și anume:

- Să se facă cunoscute documentele congresului în rîndurile femeilor.
- Să se continue cu avînt munca în uzine, fabrici și pe ogoare pentru îndeplinirea la timp a planurilor.
- Să se stăruie la buna educare și ocrotirea sănătății copiilor.
- Să fie ajutați profesorii pentru o bună frecvență școlară.
- Să se ajute la înfrumusețarea străzilor, la curățenia lor și a curților.
- Să se contribuie la întărirea regimului de democrație populară, la înflorierea economică și culturală a țării noastre.
- Să se afirme solidaritatea cu lupta femeilor din toată lumea, pentru pacea și apărarea dreptului la viață al tuturor copiilor.

Făcînd o analiză sumară a congresului mamelor și aportul adus de delegația femeilor romine la Congres și la lupta femeilor democratice în R.P.R. pentru o viață mai bună a copiilor, a poporului, Bisericii Ortodoxe Romine din care fac parte cele mai multe mame și femei din țara noastră îi revine datoria ca, prin preoțimea ei, soțiile preoților și membrele Comitetelor Parohiale să fie în primele rînduri pentru apărarea vieții copiilor, pentru pace, datorie pe care Sf. Sinod și Prea Fericitul Patriarh Justinian cu mult înainte a pus-o preoțimii și fiilor Bisericii, de a nu rămîne în afara luptei pentru pace.

Aceștia vor contribui cu drag la popularizarea documentelor și vor sprijini îndeplinirea sarcinilor.

Pe toți ne cheamă la luptă hotărîrile mamelor adresate lumii prin Manifest, din care redăm — la sfîrșit — cele de mai jos:

«Atîta timp cît continuă cursa înarmărilor, atîta timp cît vor fi create blocuri militare, va fi practică violența și va fi dusă propaganda de război, atîta timp cît vor fi stocate și experimentate armele atomice și între state nu vor exista încredere și înțelegere, pacea va fi în primejdie și mamele vor fi nellniștite.

Toate popoarele au dreptul să trăiască libere, respectînd independența națională a fiecăruia. Numai așa pacea poate fi asigurată.

Știm acum că războiul nu este inevitabil, că el poate fi evitat și că pacea poate fi obținută».

Pr. V. CONSTANTINESCU

CONSTITUIREA ASOCIAȚIEI PENTRU NAȚIUNILE UNITE

Miercuri 20 iulie a.c., orele 18, în aula Bibliotecii Centrale Universitare a avut loc Adunarea generală de constituire a Asociației pentru Națiunile Unite.

La această Adunare au luat parte academicieni, oameni de știință, juriști, scriitori, artiști, oameni ai muncii, slujitori ai cultelor, ziaristi, reprezentanți ai organizațiilor obștești, etc.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române au luat parte PP. CC. Preoți: Alexandru Ionescu, Ioan Gagiu, Vasile Ștefan, Zaharia Bîlbiie, Alexandru Petcu, Stan Dimancea, Virgil Godeanu, Vasile Constantinescu, etc.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de președintele Asociației juriștilor din R.P.R., avocatul Stelian Nițulescu.

După aceea a fost citit proiectul de statut al Asociației de către Prof. universitar Mihai Ghelmegeanu.

La discuții au luat cuvîntul: C. Paraschivescu-Bălăceanu, vicepreședintele Asociației juriștilor din R.P.R.; Acad. Mihai Beniuc; general locot. în rezervă R. Ruscescu; prof. univ. Jean Liveșcu, rectorul Universității «Alexandru Cuza», Iași; prof. univ. Al. Domșa, rectorul Institutului Politehnic din Cluj, etc., etc.

Din partea preoților prezenți la această Adunare a luat cuvîntul Părintele Alexandru Ionescu, Vicar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, care a declarat că preoțimea Bisericii Ortodoxe Române slujește cu toată convingerea cauza apărării păcii popoarelor, deci și Organizația Națiunilor Unite, care a fost creată tocmai cu acest scop.

«Avînd nădejdea că acum, cînd Organizația Națiunilor Unite a intrat în al doilea deceniu de activitate, ea va deveni într-adevăr un real instrument de apărare a păcii, așa cum a fost creată inițial, declar — a spus Părintele Alexandru Ionescu — în numele colegilor mei prezenți la această Adunare și în numele preoților din cuprinsul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, că ne vom da toată silința, alături de toți ceilalți cetățeni ai Patriei noastre, ca prevederile statutului pus în discuție astăzi, să fie însușite de toți credincioșii Sfintei noastre Biserici, iar scopul acestei Asociații să devină o puternică realitate»

«Sprijinim din toată inima Asociația pentru Națiunile Unite», a încheiat vorbitorul.

După ce au mai luat cuvîntul și mulți alți vorbitori, cei prezenți au aprobat în unanimitate proiectul de statut.

În urma unor propuneri, Adunarea Generală a ales apoi Comitetul Executiv al Asociației pentru Națiunile Unite.

Membrii comitetului și-au ales după aceea biroul de conducere, fiind ales președinte avocatul Stelian Nițulescu; vicepreședinți: Acad. Mihail Ralea și E. Mezincescu; secretari: B. Bereanu și trezorier: Gh. Savin.

Adunarea a trecut după aceea la discuția ultimului punct de pe ordinea de zi, hotărînd în unanimitate de voturi afilierea Asociației la Federația Mondială a Asociației pentru Națiunile Unite.

Cu aceasta și-a încheiat lucrările Adunarea Generală a Asociației pentru Națiunile Unite din R.P.R.

ASISTENT

STUDII ȘI RECENZI

ACAD. PROF. P. CONSTANTINESCU IAȘI, *Relațiile culturale romîno-ruse din trecut* (București, 1954, 228 pag. 194 planșe).

În activitatea sa de cărturar, Acad. Prof. P. Constantinescu-Iași a fost preocupat în mod deosebit, de viața culturală a popoarelor sovietice, de influența pe care cultura acestor popoare a avut-o asupra altor popoare și mai ales asupra poporului român, cum și de fireștile și strînsele legături culturale, artistice și economice ce au fost între aceste popoare.

Prima lucrare a autorului, privind astfel de preocupări științifice, se intitulează «Educația publică în Uniunea Sovietică» și a apărut în 1945; în același an a apărut a doua lucrare cu titlul «Artele plastice în Uniunea Sovietică». A treia lucrare a apărut în 1947 cu titlul «Din relațiile artistice romîno-ruse»; în 1949 a apărut a patra lucrare: «Arhitectura veche rusă», iar în 1951 a cincia lucrare cu titlul: «Influențe ale arhitecturii vechi rusești asupra vechii arhitecturi romînești» și, în sfîrșit, cea de a șasea lucrare privind, cum am spus mai sus, relațiile culturale romîno-ruse din trecut, apărută în 1954.

«Interesul pentru Rusia și nevoia cunoașterii relațiilor rusești n-au lipsit în trecutul istoriografiei romîne», însă o lucrare în felul acesta de care ne ocupăm nu s-a scris altădată, pentru că în trecut istoriografii romîni insistau mai mult asupra personalităților sau epocilor care scoteau în relief numai rolul culturii romîne.

Lucrarea cu care ne ocupăm cuprinde 7 capitole.

În Capitolul I — introducerea — (pag. 13-28), autorul arată că atît stătuțele romîno-slave, pomenite în Ardeal încă din secolul IX cit și statele organizate sub forma celor două țări romîne din veacul al XIV-lea au cunoscut aceleași relații feudale dezvoltate în statele de la Kiev și de la Halici, primele state rusești cunoscute în istorie.

Astfel țărani și în statele romînești și în statele rusești au cunoscut același fel de viață. «La început o parte a pămînturilor era cultivată ca proprietate privată liberă de către membrii obștei, pe cont propriu, altă parte a pămînturilor era cultivată de toți împreună». Cu vremea, demnitari războinici și bisericеști uzurpară aceste drepturi, țărani fiind împărțiți în două grupe: țărani de stat care mai păstrau oarecare drepturi și țărani depinzînd de proprietari particulari, laici sau bisericеști, care-și pierd pe încetul drepturile de membri ai comunității. Călea de aservire a țărănilor este cea de constrîngere extra-economică, cînd domnii romîni, ca și cnejii ruși vor acapara prin violență satele libere, dîndu-le boierilor și minăstirilor. În statele de la Kiev și Volinia apar ca și în Țările Romînești, mai apoi, sate cnezești (domnești), boierești și minăstirești.

Invocînd spusele istoricului rus B. D. Grecov, autorul arată cum țărani de la răsărit de Elba au o viață deosebită de cei de la apus de Elba, aceștia din urmă fiind favorizați de ridicarea industriei de manufactură, de comerțul pe mare și al orașelor, pe cînd cei dinții, datorită dvorenilor (curtenilor) au ajuns la o stare de robire.

Contradicțiile de clasă între boieri și țărani duc la o luptă de clasă ce se manifestă prin fuga țărănilor de pe moșie sau prin răscoale țărănești, lucru ce se petrece și în statele rusești și în cele romînești (răscoala lui Muha unește pe țărani moldoveni cu cei ucrainieni). În continuare autorul arată în ce fel au luat ființă orașele, cum au luat ființă meșteșugurile (meșteșugul țărănesc practicat alături de agricultură și meșteșugul complet rupt de agricultură), ce înlesniri se făceau de către domnitorii romîni negustorilor ruși și chiar celor de alte naționalități, cum și avan-

tajele de care se bucurau negustorii moldoveni în statul moscovit. În sprijinul acestor afirmații autorul aduce o bogată documentare.

«Premisele construirii statelor feudale sînt identice la ruși și la romîni. Pentru a înăbuși masele țărănești, boierii aveau nevoie de un stat puternic, capul statului acordîndu-le în același timp moșii și privilegiile. Populația orășenească supusă abuzurilor boierilor avea nevoie de sprijinul domnului puternic. Pericolul cuceririlor străine și al invaziilor străine reclamă întărirea puterii domnitorului, capul suprem al armatei».

Biserica se bucura de mare importanță în stat, dat fiind influența ei asupra poporului. În lupta cu catolicismul, Biserica Ortodoxă a ieșit învingătoare la romîni, ajutată și de autoritatea Ortodoxiei la popoarele slave înconjurătoare, mai ales la ruși și ucrainieni.

Arătînd felul cum au luat ființă statele rusești și romînești, autorul insistă asupra legăturilor comerciale-culturale și religioase ce au fost între ele și chiar de rudenie între unele familii domnitoare.

În secolele XVI și XVII apare o puternică piedică în dezvoltarea economică și socială a țărilor romine din cauza creșterii exploatații din partea stăpînirii turcești, aceasta din pricina politicii de jaf a turcilor cit și din slaba exploatare a bogățiilor naturale. «Se remarcă totuși în acest timp un progres în creșterea pieții interne a relațiilor marfaro-bănești, însă baza economiei rămîne tot agricultura, cu introducerea în secolul XVII a cultivării porumbului care devine hrana de căpetenie a țaranului din cauza lipsei mijloacelor de tracțiune necesare culturii păioaselor. Creșterea vitelor rămîne un mijloc de îmbogățire pentru boieri, care fac comerț întins peste graniță cu această marfă. Gospodăriile feudale dezvoltau producția de marfă — ceea ce explică progresul economic, cu toată exploatarea otomană. Proprietarii de moșii laici și clerici, scot venituri imense din vânzarea produselor de pe posesiunile lor, odată cu creșterea nevoilor de plată internă și a cerințelor de peste graniță. Modul de producție rămîne însă același, feudal, din cauza nivelului scăzut al forțelor de producție. Din acest punct de vedere nu există prea mari deosebiri între regiunile rusești și țările romîne».

Viața țăranilor însă devine mult mai grea. «Munca țăranilor liberi pe pămîntul lor comun se transformă în muncă de clacă în folosul celor care furaseră acest pămînt. Odată cu aceasta se dezvoltară raporturi de șerbile dar numai în fapt, nu în drept».

Țăranii au o mulțime de obligațiuni, iar dreptul boierilor ajunge pînă la a dispune de persoana iobagului. «Clasa boierească se întărește și politicește; autoritatea față de domn crește din cauza supunerii acestuia în fața turcilor». Slabe încercări de a supune puterea boierilor (Lăpușneanu, Ioan Vodă cel Cumplit) n-au reușit. Țărănimea asuprită luptă totuși prin refuzul de a munci, prin fuga de pe moșie și manifestări violente (grupe de halduci, răscoale); același lucru se petrece și în țările rusești.

În secolele XVI-XVII în țările romînești se dezvoltă mult meseriile, iau ființă breslele, iau ființă lărmaroacele (bilciurile). Legăturile comerciale romîno-rusești se întesesc, negustorii bucurîndu-se reciproc de avantajii din partea statului (negustorii ruși în țările romînești, negustorii romîni în țările rusești)». Sînt citate de asemenea o mulțime de fapte și documente în sprijinul celor afirmate.

În secolul XVIII starea materială în țările romine este în decadență din aceeași pricină (jaful turcesc).

Numai cu sprijinul Rusiei, țările romînești vor reuși să se elibereze de acest jug. Începînd cu Petru I, legăturile politice între romîni și ruși sînt tot mai fecunde; vechile legături economice se întesesc, ușurîndu-se starea de cruntă exploatare economică a turcilor.

Capitolul II — pag. 29-52 — se referă la străvechile legături dintre populațiile de pe teritoriul U.R.S.S. și R.P.R., începînd cu epoca paleolitică.

«S-a spus de către majoritatea oamenilor de știință că în general în paleolitic, culturile au un aspect uniform, deși oamenii erau răspîndiți pe teritorii imense. Acest lucru este dovedit și de descoperirile din cele două țări.

Aspectul uniform al culturilor se explică prin existența unui fel comun de viață, prin procedee tehnice similare de confecționare a uneltelor, prin condițiile asemănătoare ale mediului înconjurător și mai ales prin structura social-economică analogă».

În epoca neolitică, «în a doua jumătate a mileniului al III-lea înainte de erea noastră și în primele secole ale celui următor, se dezvoltă pe teritoriul sud-vestic al U.R.S.S. și în Moldova o splendidă cultură materială, caracterizată printre altele prin vase decorate cu ornamente pictate. Ea este cunoscută în literatura de specialitate

sub denumirea convențională de cultura ceramicii pictate, iar din punct de vedere geografico-teritorial de cultura Tripoliei (localitate în apropiere de Kiev) și cultura Cucuteni (localitate din regiunea Iași), pentru Moldova. De fapt este vorba de o mare unitate tribală Tripolie-Cucuteni, ce se întinde de la Nipru pînă în Carpați, iar prin varianta transilvăneană a ei (cercul Ariujd), acoperă și sud-estul Ardealului».

În urma cercetărilor arheologilor sovietici și romini, dovezile materiale ale vastei culturi comune Tripolie-Cucuteni, sînt astăzi foarte numeroase, ele confirmînd astfel nu numai continuitatea dar și comunitatea de viață dintre triburile de pe teritoriile celor două țări.

Pe la începutul mileniului al II-lea înainte erei noastre, din populația tripoli-ană (în fond agricolă) încep să se formeze grupuri tribale noi, de păstori cultivatori. În căutare de terenuri de pășunat, aceste grupuri au pătruns și pe teritoriul țărilor noastre. La apariția păstorilor din spre stepele pontice, triburile locale se găseau în plin proces de trecere de la matriahat la patriarhat. Probabil că limba triburilor locale s-a îmbogățit cu cuvinte noi legate de viața păstorilor. Legăturile dintre triburile trace au continuat și după trecerea la epoca bronzului, cînd se constată aceleași raporturi între locuitorii comunităților ruso-romine.

«În prima epocă a fierului există culturi tribale în care întîlnim trăsături comune atît în regiunile de stepă și de silvo-stepă din Ucraina, cît și pe teritoriul Patriei noastre care atestă desigur o continuitate a raporturilor din trecut».

Pe temeiul a o mulțime de descoperiri, — «cenușare», «celt», «secere cu cîrlig», «cuțite de tipul cu lamă arcuită», «sabie cu limbă la minier», — cel mai nou cercetător al acestor descoperiri ajunge la concluzia că «triburile locale (din Moldova) au fost în legătură de schimb și cu triburile din regiunea subcarpatică a U.R.S.S. și din sudul R.S.S. Ucrainiene».

Prezența sciților în stepele pontice, ca și pe teritoriile țării noastre este dovedită de o mulțime de izvoare istorice și monumente arheologice, — «prin sciți înțelegîndu-se în general, prin sec. VII-III înainte erei noastre, o sumă de triburi de origini diverse ce se întindeau din stepele din spre Volga pînă în sud-vestul teritoriului Uniunii Sovietice. Baza acestor populații felurite o constituiau triburile agricole, stabile, sub a căror denumire generică, trebuie să înțelegem triburile băștinașe. Triburile scitice propriu zise erau formate din acei «sciți regali», a căror ocupație principală era păstoritul și prada în vederea îmbogățirii șefilor militari și a cetelor lor. Sciții nomazi erau obligați să țină raporturi strînse cu triburile locale agricole sau cu gospodărie mixtă. Atari raporturi se reflectă și în arta animalieră scitică, în care au pătruns elemente ale băștinașilor sau elemente de cultură greacă. În orice caz, în cultura scitică de pe teritoriul Uniunii Sovietice și de pe acela al patriei noastre, se întînesc la un loc — în mod creator — trei elemente: unul autohton, altul propriu zis scitic și al treilea etnic».

«Prezența sciților și apoi asimilarea lor în masa băștinașilor sînt două evenimente de o mare importanță istorică pentru înțelegerea unor aspecte caracteristice ale căilor de dezvoltare a societății geto-dace în a doua jumătate a mileniului I înainte erei noastre și a procesului ce s-a petrecut în acea vreme pe teritoriul R.P.R.».

«La sfîrșitul erei precedente și în primele secole ale erei noastre, confederația scitică primește o lovitură puternică din partea sarmaților, care stabilesc legături strînse cu slavii, pătrunzînd spre sud pînă în Crimeia, de o parte, și apoi în Dobrogea spre vest. O cultură asemănătoare apare din regiunile sudice ale Ucrainei pînă în teritoriile răsăritene ale R.P.R. Din cele mai vechi timpuri ale extinderii slavilor, ei păstrează legăturile cu patria primitivă din regiunile cursului mijlociu al Niprului».

Coloniile grecești din Dobrogea și Ucraina au jucat un mare rol în relațiile dintre populațiile de pe teritoriul celor două țări în perioada de trecere de la conducerea gentilică la cea sclavagistă. Pe măsură ce triburile băștinașe ajunseseră la o dezvoltare economică și socială, ce le dădea posibilitatea să satisfacă interesele aristocrației gentile locale și ale grecilor așezați în colonie, — au luat ființă aceste colonii și s-au stabilit legături permanente de schimb mai ales din pricina apariției banului.

Atît pe litoralul nordic al Mării Negre cît și pe teritoriul Patriei noastre, coloniile grecești au grăbit procesul de destrămare al orînduirii gentile și pe cel do apariție al sclavagismului.

Urme arheologice dovedesc cum în secolul III î. e. n. au apărut în sudul Uniunii Sovietice triburile nomade ale sarmaților, dintre care o parte — azigii — au trecut prin pasurile Carpaților în cîmpia dintre Tisa și Dunăre, iar altă parte — rocsolanii — rămași în nordul Mării Negre și la nordul gurilor Dunării, s-au întins în cîmpia Munteniei.

Triburile germanice — goții, gepizii, carpii, alanii, mai târziu costobocii — au suferit influența populațiilor locale din teritoriul țării noastre și al U.R.S.S., au trezit la luptă pe aceștia (localnici) împotriva stăpînirii romane.

«Una din cele mai interesante și rodnice perioade din istoria raporturilor de care ne ocupăm aici este aceea a pătrunderii, așezării slavilor, a conviețuirii lor cu băștinașii și a participării lor la procesul de formare a poporului român, proces care se încheie, probabil, în cursul perioadei prefeudale, adică pînă către secolul al XI-lea».

«Problema formării poporului român este una din problemele capitale ale istoriei Patriei noastre. La rezolvarea ei trebuie să colaboreze nu numai arheologii și istoricii ci și lingviștii, antropologii și etnografii».

«Faptele dovedesc o netăgăduită participare a slavilor la formarea poporului român». Urmează o bogată documentare în sprijinul acestei teze, cu concluzia: «Se poate spune deci că relațiile romîno-ruse datează din epoca de formare a celor două popoare, avînd un substrat comun. Cercetătorii sovietici au dovedit astăzi în chip definitiv că rușii s-au format prin reunirea triburilor slavilor apuseni, așa numiții anți. Aceștia, ca și slavinii, sînt neamurile slave care au contribuit la formarea poporului român. Între aceste două popoare este vorba nu numai de influențe economice, politice, culturale, etc., ci de o «coabitare», de o adevărată întrepătrundere de viață istorică».

Capitolul III (pag. 53-77) se referă la cele dintii legături dintre romîni și ruși, cînd știrile vorbesc despre neamuri și state care au legături cu poporul român (veacul IX), cînd izvoarele istorice pomeneșc de neamuri ruse locuind în preajma țărilor romîne și care știri sînt mai numeroase din veacul al XIV-lea, cînd principalele romînești sînt definitiv încheiate. Încă înainte de veacul VII se cunoaște că triburile «ulicii și tivercii» ședeau pe Nistru și au ajuns pînă la Dunăre. Acestea, cum și triburile sudice și apusene ale slavilor intrară sub influența politică a Rusiei kieviene.

Orașul Kiev există încă din secolul VII, iar către secolul X a devenit un mare centru meșteșugăresc și artistic. Interesele comerciale au pretins ca statul kievian să pătrundă spre Dunărea de jos, unde s-a întîlnit și ciocnit cu interesele bizantine. Expedițiile cnejilor Igor și Sviatoslav la Dunăre au însemnat o încercare de cooperare politică a rușilor kievieni cu slavii din sudul Dunării. Sînt caracteristice cuvintele lui Sviatoslav reproduse de cronică: «Vreau să trăiesc la Pereiaslavet pe Dunăre, căci aici este mijlocul țărilor mele, aci se adună toate bunurile, de la greci aur, mătăsuri, vin și fructe diferite, de la cehi și de la unguri argint și cal, de la ruși blănuri și ceară». Acest pasaj așa de cuprinzător al cronicii de la Kiev arată existența unor însemnate drumuri de comerț, care legau Rusia kieviană de țara locuită de romîni, drumuri care atingeau și străbăteau teritoriul R. P. Romîne.

Influența culturii kieviene de asemenea s-a întins și asupra regiunilor ocupate de strămoșii noștri.

Descoperirile făcute la Garvăn (fosta Dînogetie), în colțul nord-vestic al Dobrogei, aduce o documentare serioasă în sprijinul celor de mai sus.

Studiile savanților sovietici au definitivat ceea ce N. Iorga numai presupunea pe vremuri. În lucrarea despre legăturile ruso-romîne cu privire la statul din Halici, el spune: «Viața liberă rusă se refugiază în vest, unde se formează un regat al Rusiei roșii, după modelul maghiar, Haliciul ortodox. Acest regat deținea izvoarele Nistrului, Siretului și Prutului. Acest regat trebuia în chip fatal să tindă către stăpînirea Dunării, al cărui nume răsună în vechiul cîntec al lui Igor. A fost sigur un moment pe care cronicile și documentele nu-l pomeneșc, cînd o nouă unitate ortodoxă ruso-romînă părea să se fi stabilit între pretențiile tătare de la est și amenințarea maghiară de la vest».

O mulțime de izvoare autentice vorbesc de pătrunderea Haliciului în spre Dunăre. Descoperirile de la Garvăn — între altele ruinele unei bisericuțe de piatră, mai departe un cimitir cu numeroase morminte de ritual creștin, obiecte de cult între care o frumoasă cruce engolpion — toate acestea fac dovada unei culturi locale bazată pe raporturi comune romîno-ruse».

Cnezatul Haliciului era un stat feudal și cuprindea partea de sus a Moldovei, în timp ce cumanii din Răsărit luau dijmă de la valahii din partea de jos a Moldovei și din Muntenia. «Faptele politice care au asigurat definitiv stăpînirea cnezatului de la Haliciu peste toată Moldova de mai târziu, sînt în legătură cu formarea celui de al doilea imperiu bulgar al Asăneștilor și a amestecului cumanilor în aceste împrejurări. Formarea noului stat bulgar împreună cu romîni din Balcani a înlăturat influența bizantină la Dunăre. La cererea bizantinilor, cnezul de Halici lovește cu ostile sale pe cumani, care erau aliați cu bulgarii și care se aflau de țara noastră de azi

și-i învinse cu totul. Prin înlăturarea rivalității cumane cit și a celei bizantine se stabilește pentru câteva decenii stăpînirea Haliciului pînă la Dunăre.

Înainte de năvălirea tătarilor se constată aspecte de colaborare între romîni și ruși prin așa numitele triburi ale brotnicilor și bolohovenilor.

«Marea năvălire a Tătarilor în Europa răsăriteană a întîrziat dezvoltarea statelor din această parte a lumii. Lupta prelungită a rușilor care se aflau pe prima linie a frontului de apărarea civilizației împotriva năvălitorilor stepei, a folosit romînilor. Ea a ajutat pe romîni să înlăture stăpînirea tătară, să-și formeze cele două state libere ale Moldovei și Țării Romînești».

«Istoriografia romînă-burgeză a pus aceste lupte împotriva tătarilor în legătură cu înființarea celor două state romînești: Moldova și țara Romînească, emițînd o teorie cu totul neștiințifică, că statele respective au fost create prin descălecarea unor voievozi veniți de dincolo de Carpați, care alungă pe tătari din stăpînirea ținuturilor sud-estice.

«Statul moldovean n-a fost adus de-agata din afară, ci s-a alcătuit în Moldova din vechime pe baza unei îndelungate dezvoltări sociale interne. Cnezatele slave din sec. IX-X, Rusia kieviană, Rusia din Halici-Volinia, prezintă un lanț neîntrerupt și succesiv al dezvoltării statalității în regiunea situată de-alungul Carpaților» — afirmă știința istorică sovietică cu privire la înființarea Moldovei.

Frecvența legăturilor romîno-ruse în epoca anterioară întemeierii statelor romine cum și după aceea, este dovedită de o mulțime de fapte și documente în care apar nume și numiri de origină rusească, iar legăturile comerciale fac ca în Moldova, în veacul XIX să fie folosită rubla rusească. Legăturile economice și politice au dus la legături culturale, mai ales între Moldova și statul Halici.

Începuturile de organizare a ierarhiei Bisericii Ortodoxe din Moldova provin din legăturile cu Haliciu. «În actele Patriarhului din Constantinopole de la sfîrșitul veacului al XIX-lea pentru numirea mitropoliților Moldovei această țară este numită în grecește Ruso-Vlahia, spre deosebire de Țara Romînească care e numită Ungro-Vlahia, Ruso-Vlahia se numește Moldova pentru că a făcut parte din Rusia (Halici) și din organizația bisericească a acestui stat.

În actul în care recunoaște pe noul Mitropolit al Moldovei Iosif, Patriarhul Constantinopolului spune că acest prim ierarh al Moldovei a fost sfințit de Mitropolitul de Halici și anume pentru că Mitropolitul rus de Halici avea încă înainte de eparhia sa tot ținutul pînă la Marea Neagră împreună și cu Cetatea Albă, la gurile Nistrului. Această prețioasă știre arată nu numai originea ierarhiei bisericești moldovene decurgînd de la Halici, dar și vechea Eparhie a Haliciului, întinzîndu-se peste toată Moldova, ca urmare a vechii stăpîniri politice. După alte știri, Mitropolitul Antonie al Galiției ar fi hirotonisit, în anii 1371 și 1376 pe primii Episcopi Iosif și Meletie».

«Legătura strînsă între Biserica Moldovei și cea Ruso-ortodoxă a Haliciului trebuie considerată și sub aspectul rezistenței față de presiunile altor Biserici: Bizantină de la Constantinopol, care reușise să se impună în Muntenia și cea Catolică, corespunzătoare presiunii regilor unguri. Dacă tendința de suzeranitate ecleziastică a Constantinopolului, expresia vechii stăpîniri a Imperiului bizantin, era mai puțin primejdioasă — Bizanțul era în declin și era departe, tendința Bisericii Catolice, expresie a Ungariei vecine și puternice, era mult mai primejdioasă. În Muntenia doamna Clara sta în fruntea unui adevărat partid catolic. În Moldova influența catolică este puternică pe vremea lui Lascu, fiul lui Bogdan și al Margaretei, fiica sa; la Siret se înființează un episcopat catolic. În asemenea împrejurări ajutorul Bisericii Ortodoxe rușești însemna un sprijin în apărarea independenței naționale».

În ce privește influența limbii ruse asupra limbii romine, linguiștii sovietici, în cele mai recente studii duc la stabilirea unei vădite contribuții în deosebi asupra dialectului moldovean.

După alungarea ultimelor neamuri tătare din țările romine, după înlăturarea definitivă a feodalilor unguri — sub Alexandru Basarab în Țara Romînească și Bogdan în Moldova pe la mijlocul veacului al XIV-lea — țările romine capătă independența și se dezvoltă o conștiință politică de egalitate în drepturi cu alte neamuri. Atît această conștiință cit și în genere dezvoltarea culturală la romîni se obțin prin ajutorul Rusiei vecine de la Kiev și Haliciu.

Paralel cu cultura romînească din această vreme care exprimă interesele clasei dominante a feodalilor, se dezvoltă și o creație populară păstrată prin viu grai sub formă de epopee populare, povestiri, basme și cîntece.

Vechea istoriografie romînă considera ca drept început al legăturilor diplomatice dintre romîni și ruși alianța încheiată între Dimitrie Cantemir și Petru cel Mare

de la anul 1711 iar mai târziu se socotea ca cel mai vechi document Tratatul încheiat între Gheorghe Ștefan și țarul Alexei Mihailovici. Cercetări mai noi constată însă că legăturile între cele două popoare sînt mult mai vechi, că au existat înțelegeri diplomatice între țarii Moscovei și domnii Moldovei Alexandru cel Bun și mai sigur cu Ștefan cel Mare (colaborarea între popoarele slave și moldoveni împotriva cavalerilor teutoni).

Căzînd Constantinopolul sub turci la 1453, popoarele din Peninsula Balcanică ca și domnii romîni — în fața presiunii otomane — și-au îndreptat privirile către Moscova, devenită a treia Romă, capitala unui stat ce se întărea prin centralizarea puterii politice.

Un reprezentant al culturii generale slave feudale și care a avut un mare rol în ce privește legăturile culturale romîno-ruse, a fost Grigore Țambiac, — original din Tirnova — Bulgaria, mult apreciat la Patriarhia din Constantinopol de unde este trimis în Moldova unde rostește multe predici în limba slavonă și unde a determinat aducerea moaștelor Sfîntului Ioan cel Nou de la Cetatea Albă la Suceava, scriind și viața acestui sfînt. Grigore Țambiac a ajuns Mitropolit al Kievului, a participat în această calitate cu o întreagă suită între care și reprezentanți ai Moldovei și Munteniei, la Sinodul din Constanța la 1418, unde împreună cu clericii ortodocși a slujit după ritul răsăritean, atitudine ce a avut-o și la Cracovia, în drumul spre casă în mai 1418.

O altă mare figură este aceea a călugărului Gavriil, caligraf și autor a o mulțime de manuscrise slavone. El a făcut o mulțime de traduceri din limba greacă în limba slavonă și este autorul unui monument al literaturii moldovenești din acele timpuri «Evanghelia aflată astăzi în biblioteca bodleiană din Oxford, scrisă în slavonește și grecește din porunca doamnei Marina, soția lui Alexandru cel Bun».

Cele mai strînse legături sigure între Moldova și Rusia se stabilesc, pe timpul lui Ștefan cel Mare, care în lupta sa împotriva cotorplitorilor turci și tătari, împotriva feudalilor maghiari și polonezi, simte de timpuriu necesitate de a se apropia de Rusia puternică. El încheie relații diplomatice cu statul de la Kiev, cu stătuțelele din Crimeea: Mangup și Caffa, cu principatul Georgiei și mai ales cu statul Moscovei, în timpul domniei lui Moldova atingînd culmea puterii economice și politice.

Prin legături de rudenie, dar mai ales prin legături diplomatice (diferite solii) se constată marele rol pe care l-a jucat Ștefan cel Mare și prin el Țara Moldovei în concernul statelor rusești răsăritene, precum și rolul Moscovei — singura forță serioasă care putea face față amenințărilor din partea Turciei și Poloniei față de independența Moldovei. Un istoric sovietic afirmă că în același timp Ștefan cel Mare distrugînd forțele Poloniei, ale Turcilor și Tătarilor, cneazul Moscovei putea să se ocupe de treburile sale interne, de unificarea ținuturilor rusești.

Ștefan cel Mare joacă un mare rol și în apărarea Ortodoxiei, fiind ajutat în această lucrare de Episcopul Vasile al Romanului, a cărui scrisoare către Mitropolitul Gherontie al Moscovei este unul din cele mai vechi documente care arată legăturile bisericii romînești cu biserica rusă.

În conflictul dintre nobilime, regele și statul polonez care erau catolici, pe de o parte și poporul, preoțimea satelor și toți cei apăsați de regimul feudal al Poloniei, care erau ortodocși, pe de altă parte, aceștia din urmă iau atitudine pentru Domniul Moldovei în lupta acestuia cu «șleahța poloneză».

Aceleași strînse relații se continuă în tot timpul secolului al XVI-lea de către domnitorii Bogdan al III-lea, Petru Rareș, Alexandru Lăpușeanu, Ioan Vodă cel Cumplit.

Numele lui Lăpușeanu este legat de binefacenile sale față de populația rusă din Polonia mai ales prin sprijinul breslelor rusești din Polonia și în deosebi a frăției bisericești de pe lângă biserica Uspeniei din Lvov. Breslele pentru a-și putea apăra mai bine interesele lor de clasă îmbrăcau forma frățiilor religioase avînd un Statut model pentru organizarea altor frății bisericești, a școlilor ruse și a tipografiilor ceea ce le garanta unitatea de acțiune. Frăția depe lângă Biserica Uspenia a servit întreaga Rusie de Sud și Rusia litună. «Prin aceasta ea a contribuit la păstrarea naționalității ruse pe teritoriul de Sud-Vest de sub stăpînirea Poloniei».

În a doua jumătate a secolului al XVI-lea, numeroși fii de domni din Moldova și Muntenia pribegesc prin Rusia ajungînd pînă la Moscova «unde sînt bine primiți la curtea țarului cu toată suita lor».

Cam în același timp apar legături noi între romîni și neamul cazacilor, legături ce au dăinuit peste un veac. Ioan Vodă cel Cumplit a cultivat tot timpul vieții sale

prietenia cu marele popor rus, cu cei din Moscova, cu cei din Ucraina dar mai ales cu cazacii.

În timpul domnitorului Petru Schiopu, — supus turcilor dar susținut de țarul din Moscova — Mitropolitul Gheorghe Movilă semnează actul constituirii în 1588 a noului Patriarhat rusești.

La sfârșitul secolului al XVI-lea, în lupta împotriva turcilor se ridică măreața figura lui Mihai Viteazu, Domnul Munteniei, care trimite la țarul Fedor Ivanovici o solie în frunte cu Episcopul Luca al Buzăului, cunosător de slavonească și prin care solie Mihai propune alianță împotriva Polonilor și a tătarilor și primește răspuns cu lăgăduință de protecție și apărare.

În secolul XV și XVI există o artă românească ce se manifestă mai mult prin monumente bisericești, aceasta din pricină că sub această formă se exprimă cultura vremii. A existat însă și o artă laică. Artă și cultura veche românească s-au dezvoltat atât înaintea sub influența bizantină, dar tot pe atunci se dezvoltă și viața spirituală slavă — în sudul Dunării și la Kiev — astfel că și influența culturii slave se resimte puternic asupra artei românești.

Majoritatea meșterilor care au construit vechile biserici în țările românești erau galițieni și mulți veniți din Georgia.

Planurile de construcții — în cruce dreaptă sau tricorn — folosite în principate, sînt folosite și în țările rusești. «Dacă am suprapune planurile bisericilor din Pitzunda, Kirilovschi din Kiev și Sf. Dumitru din Craiova, de pildă, nu le-am putea distinge atât de perfectă este asemănarea lor». Și mai grăitoare este asemănarea acestui plan cu acela al bisericilor vechi din Galiția și Volohia care au fost studiate după săpături noi.

Arhitecții romîni au mai folosit și planul longitudinal cel mai simplu care este cunoscut și vechii a arhitecturii ruso-caucaziene. Prin secolul XVI apare un plan prelungit — sepulcral — care de asemenea se presupune că a pătruns din Rusia sau mai de departe prin Rusia.

«Aceeși origine rusă-ucrainiană este dovedită în rezolvarea unei alte probleme importante pe care și-a pus-o arhitectura moldovenească: aceea a boltîlor».

Turla moldovenească vine din Rusia unde s-a folosit aceeași tendință de înălțare a turlei printr-un alt sistem exterior».

«Înălțarea turelor de același aspect exterior apare și la unele biserici armeano-georgiene dintr-o epocă anterioară monumentelor moldovenești. Dintre exemplele cele mai vorbitoare amintim de bisericile de la Tugrușeni și Samtavisii din Georgia».

«Monumentele vechi românești au cunoscut variate forme de decorație arhitectonică: arcaturi și ocnițe, brîni care înconjură biserica, încadrările ferestrelor, discuri sămliuite cu reproduceri de variate subiecte, diverse sculpturi îmbrăcînd uneori pereții în întregime. Toate aceste elemente ale decorației arhitectonice au suferit înfîrșiri din afară, cele mai multe din Rusia propriu zisă sau din regiuni ce constituie astăzi republici ale Marii Uniuni Sovietice».

Decorația bisericilor romîne prezintă asemănări cu decorația armeano-georgiană prin mai multe caractere comune: motivele de ornamentare, dispoziția lor, modul de tratare și folosirea lor exagerată. Folosirea acestor elemente nu s-a făcut mecanic. Calitățile artistice ale decorației principalelor monumente românești formează un tot care evidențiază și valoarea meșterilor naționali și impunerea condițiilor locale.

Cele trei sisteme despre care am amintit se găsesc în arta bizantină dar și în Georgia și Armenia. Din împrumuturile venite din Rusia, meșterul moldovean reușește să creeze o artă proprie cum dovedesc unele figuri, ca stelele cu raze întoarse și figurile geometrice folosite în sculptura populară în lemn.

Motivele decorative sînt luate din lumea animalelor reale (leul, cerbul, etc.) sau din cele fantastice (fimosul bestiar medieval) sau de ordin geometric (impletiture ce se transformă în opturi, cercuri înălțute, rozeta, etc.).

Astfel de ornamente se găsesc la bisericile noastre din acest timp cum se găsesc și în Rusia, Georgia și Armenia.

Arhitectura laică s-a dezvoltat de timpuriu și la ruși și la romîni însă s-au păstrat prea puține lucruri din aceasta.

Cetățile — fortificațiile — sistemul minăstirilor fortificații, obicinuit la Moscova, și în alte centre este folosit și în țările românești. «Decorația monumentelor civile este aceeași ca la monumentele religioase». Pictura decorativă în arta românească veche era dezvoltată.

«Deși se foloseau în general regulile școlii bizantine, totuși apar și influențe străine, în primul rînd venite din Rusia, unde încă de pe vremea Rusiei kievitene pă-

trunde un suflu nou și original, strălucit exprimat în școala de la Vladimir și Susdal încă din secolul al XI-lea. Caracteristica principală a picturii religioase bisericești, care o deosebește de hieratismul bizantin, constă în pătrunderea elementului de viață, a tendinței către realism, strălucit reprezentată prin arta marelui maestru Rublev».

«Unii istorici vechi ruși emiseseră părerea unei influențe italiene asupra picturii din Novgorod din veacul XIV și XV, prin mijlocirea Moldovei. Realismul rus avea însă rădăcini naționale. Chiar meșterii arhitecți ai Kremlinului între care și friazini; italieni s-au inspirat din arta constructivă rusă veche. Un grup din acești artiști în drumul lor spre Moscova au fost oprți un timp la curtea gospodarului din Moldova, cum amintește un isvor al timpului care este Ștefan cel Mare, marele iubitor de artă».

Prețioase monumente de artă prin desenurile și caracterele unora din litere li constituie și manuscrisele aflate în bibliotecile rusești și românești. Manuscrisele moldovenesti din această epocă sînt de o bogată și elegantă artistică superioară celor sud-slave. Aceasta din pricină că statele sud-slave erau sub stăpînire turcească.

În ce privește literatura scrisă se cunosc o mulțime de texte (manuscrise) cu conținut religios, istoric, juridic și literar.

Urmează o documentată expunere a lucrărilor literare (letopisețe, cronici) apărute în aceste vremi și care vorbesc despre fapte și persoane din țările românești și rusești dovedind o strînsă legătură între acestea. «Literatura scrisă reprezintă reproduceri după bogata literatură orală originală sau traduceri de cuprins religios profan care circulau atunci în tot orientul, la Bizanț, în peninsula Balcanică și în Rusia. Influențele sînt deci complexe și nu întotdeauna se poate preciza isvorul care va fi servit de primul model». Și în privința artei populare, care îmbrățișează un cîmp larg de manifestări plastice, grafice, coreografice, muzicale sau literare, sînt arătate influențele reciproce. «Un asemenea caz cunoaștem la hotarele nordice ale R.P.R., în Maramureș și Bucovina, unde o puternică influență reciprocă se cunoaște între arta populară a romînilor și a huțuilor, neam slav din cuprinsul Ucrainei vestice, cunoscut și sub numele de huțari». În felul de construire al caselor, în port (cămăși, fota, betele, sumanul) în unelele de lucru, în dansuri, etc., se constată puternice asemănări, aceasta constituind o dovadă a strînselor legături între locuitorii satelor românești și cele rusești.

Capitolul IV se încheie cu enumerarea unor călători ruși: «Danil din sec. XII, Ignatie Smolensk, arhimandritul Gretenios din Moscova, călugărul Epifanie din Novgorod, ieromonahul Zosima, etc.» în țările românești.

În veacul al XVII-lea din punct de vedere cultural țările românești fac un mare progres. Crește însă puterea turcilor ceea ce determină pe domnitorii romîni să se apropie tot mai mult de Rusia pentru ajutor și sprijin. Boerii Movilești în Moldova se îndreaptă spre Polonia; Vasile Lupu și Matei Basarab întăresc legăturile cu Rusia și cu cazacii. «Prin granița comună de stat, prin comunitatea religioasă, prin aceleași interese politice de apărare în contra dușmanului comun: Polonia, Turcia și Tătarii — primejdii agravate în secolul al XVII-lea — și prin relațiile frecvente economice, cazacii și romîni sînt în permanente legături de prietenie». Vasile Lupu căsătorește pe fiica lui Ruxandra cu Timuș, fiul lui Bogdan Hmelnițchi.

Primul tratat de alianță între ruși și romîni este cel semnat de Gheorghe Ștefan domnul Moldovei și țarul Moscovei, Alexei Mihailovici. Un mare sprijin în vederea unor mai strînse legături l-au adus ierarhii din Orient (patriarhi), cari călătoreau la Moscova după ajutorare și sprijin, trecînd prin țările romîne.

Autorul ne dă o bogată informare despre un mare număr de cărturari romîni și ruși care au făcut vizite și care al îndeplinit anumite sarcini (din Ardeal se remarcă figura Mitropolitului Sava Brancovici).

Cele mai de seamă figuri ale acestei epoci sînt Mitropolitii: Petru Movilă al Kievului, Varlaam și Dosoftei al Moldovei.

Petru Movilă — născut la 21 decembrie 1596 — și-a făcut studiile la Lvov, și renunțînd la acțiuni politice se dedică activității cultural-bisericești. În anul 1683 ajunge Mitropolit la Kiev și de aici a urmărit cu dîrzenie apărarea Ortodoxiei, amenințată de polonezi (catolici) și de calvini. A menținut tot timpul legăturile cu țara sa de origine.

«Cînd unul din frații săi ajunge domn al Moldovei, drept dar îi dedică un Triod, tipărit la Kiev în limba ruteană, cu o prefață plină de învățăturile ce au fost comparate cu sfaturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie. Între altele sfaturi date fratelui său el spune: pentru libertatea patriei și a supușilor tăi să lupți bărbătește. Cînd alt frate ajunge domnul Munteniei, îi chiamă pe Petru Movilă, pe atunci arhimandrit să vină la dînsul. Petru Movilă mijlocește căsătoria fiicei lui Vasile Lupu — Maria

cu nobilul polonez Radziwil, ținind cu prilejul nunții o frumoasă cuvîntare în romină și polonă, publicată apoi la Kiev în limba slavă-ruteană în anul următor (1646). În toate cărțile sale nu uită să pună titlul «fiul prințului Moldovei» și armele celor două țări romine. Intreaga sa operă este legată de amintirile patriei sale; în memoriile sale găsim amintiri din tinerețe și numeroase informații despre țara Moldovei.

Sinodul de la Iași nu este numai un prilej de purificare a dogmelor ci este un nou prilej de stringerea raporturilor de prietenie între cele două popoare.

Figura cea mai de văză a acestui Sinod este fără îndoială Mitropolitul Varlaam care a fost foarte mult influențat de cultura kieviană, fără să fi fost însă un imitator servil. Mitropolitul Varlaam a lărgit legăturile cu toate centrele importante din afara Moldovei, din Muntenia pînă la Moscova.

Cea de a doua jumătate a secolului este dominată în viața Moldovei de un alt mare cărturar și ierarh Mitropolitul Dosoftei, a cărui viață și operă se împletește cu împrejurările culturii ruso-ucrainiene.

Cunoscător a opt limbi (greaca, latina, slavona, ebraica, ucrainiana, rusa, polona și romina) făcîndu-și studiile la Lvov și Kiev, Mitropolitul Dosoftei și-a însușit o frumoasă cultură pe care a folosit-o în traducerea de cărți și în tipărirea «Psaltirei în versuri».

O figură a culturii ucrainiene din această vreme este arhimandritul Ioanichie Galeatovski, din ale cărui lucrări au fost traduse și tipărite multe și în limba romină.

Literatura istorică în toate țările romine ia o mare dezvoltare și prin aceasta ca și prin literatura bisericească se exprimă și politica economică de apropiere față de Rusia, țară cu interese comune anti-turcești.

Dintre personalitățile culturale romine, Udiște Năsturel a fost puternic influențat de cultura rusă.

Tot la începutul acestui veac, marea invenție a tiparului cunoaște o adevărată renaștere. Tratînd despre tipografiile, școlile și cărțile din această vreme, autorul ne face o amănunțită expunere a meșterilor tipografi (ruși, ucrainieni, romîni) a tipăriturilor apărute, a școlilor ce ființau sau au fost înființate cum și despre bibliotecile ce au luat ființă în această vreme.

Arta rominească de asemenea își continuă frumoasa ei dezvoltare. Monumentele arhitectonice evoluează spre forme noi conform împrejurărilor prielnice, pictura accentuează începuturile realiste datorită creșterii influenței venite din Rusia. În sprînjul celor afirmate urmează o documentată expunere de fapte, date, și împrejurări.

Cu Petru I, Rusia intră în chip hotărît în rîndul marilor puteri europene. Imperiul turcesc ajunsese la apogeu către sfîrșitul veacului al XVII-lea. Cu asediul Vienei începe însă declinul căci loviți din toate părțile turcii vor ceda rînd pe rînd posesiunile imperiului lor. În vederea eliberării de sub jugul turcesc privirile romînilor moldoveni și munteni sint ațintite către puterea ce se ridicase la răsărit, Rusia. «Domnia lui Petru înseamnă o nouă fază a legăturilor politice dintre ruși și romîni».

Mai multe solii (Mitropolitul Dosoftei, arhimandritul Isaia de la Sf. Munte Athos, arhimandritul Hrisanz de la Ierusalim, Demetrie Tomin, Gheorghe Castriotul, David Corbea, etc.) duc scrisori de închinare din partea oamenilor cu răspundere din țările românești sau aduc asigurări și daruri materiale din partea țarilor.

Dacă din punct de vedere politic, puterea țarilor romînești scade, din punct de vedere cultural, mai ales în a doua jumătate a secolului, se resimte o deosebită înflorire: învățămîntul ia avînt, se construiesc biserici, palate etc. «Înflorirea culturală exprimată și prin figurile prinților Constantin Cantacuzino, Constantin Brîncoveanu și Dimitrie Cantemir, coincide stării de înflorire a culturii rusești sub Petru I», unde de asemenea se constată un mare avînt cultural.

Personalitatea țarului Petru I a influențat mult cultura rominească din această vreme (apar cărți cu dedicație lui Petru I, chipul țarului se păstrează pînă astăzi într-o frescă la mînăstirea Cașin, etc.).

Spătarul Nicolae Milescu — poreclit «cîrnu», se știe de ce — este omul care a jucat un mare rol politic între Rusia și creștinii din imperiul turcesc între care și romîni.

A fost un mare cărturar și a călătorit foarte mult fiind folosit de către țări în diferite misiuni diplomatice.

Ca om de cultură a jucat un mare rol în lupta dusă între curentul grecesc și curentul latin (occidental) în Biserica și în cultura rusă. Întru început a fost susținătorul latinului grecesc (la Moscova Patriarhul Dositei al Ierusalimului întemeiasc o școală elementară, care mai tirziu devine Academia greco-slavă), dar în urma înfrîngerii curentului grecesc de către cel latinesc se alipește taberil occidentalilor. (Petru I reformase Academia din Moscova dîndu-i formă de organizare asemenea aceleia

din Kiev și transformînd-o în școală latină. Petru I fiind un convins partizan al occidentalizării Rusiei).

Schimbarea aceasta de atitudine, a atras asupra spătarului dușmănia grecilor și supărarea Patriarhului Dositei care îl prețuise foarte mult.

Milescu se încadrează cu totul vieții spirituale din Rusia.

El a susținut lupta Rusiei împotriva puterii otomane văzînd în puterea Patriei sale singura forță în stare să elibereze popoarele balcanice de sub apăsarea turcească.

Pentru țările românești a fost interpretul fidel al intereselor acestor țări la Moscova. El a înțeles și a susținut cu tărie reformele lui Petru I, dar s-a manifestat împotriva unei ploconiri în fața culturii apusene.

Pierderea lui (a murit în 1708) a fost înlocuită cîțiva ani mai tîrziu de Dimitrie Cantemir, care este figura dominantă a relațiilor culturale romîno-ruse dintre anii 1711-1725.

«Fostul domn al Moldovei a avut o activitate cu totul neobișnuită pe tărîmul scriitoricesc în timpul refugului său în Rusia, iar pana sa a slujit în primul rînd cauza eliberării popoarelor creștine supuse turcilor. Cantemir a fost o personalitate puternică, care nu numai că s-a afirmat ca un savant prețuit de întreaga Europă, dar a știut în același timp să se integreze vieții politice și culturale a noii sale patrii. El a sprijinit politica țarului Petru, această politică legîndu-se de interesele Moldovei. Participă la campania din 1722 cu entuziasmul omului de știință și al exploratorului; și mai ales este permanent preocupat de problemele orientale, scriînd în deosebi despre istoria și religia turcilor și căutînd să-i prezînte pe aceștia într-o lumină reală pentru a încuraja pe ruși să pornească la luptă împotriva lor.

Dimitrie Cantemir prezintă o notă nouă în istoriografia romînă socotind rațiunea drept factorul principal al progresului pe lângă voința divină».

Cea mai de seamă figură a legăturilor de prietenie dintre poporul romîn și cel georgian este fără îndoială Mitropolitul Antim Ivireanu, care alături de învățatul Milescu este figura dominantă a legăturilor culturale dintre poporul romîn și popoarele U.R.S.S. din prima parte a domniei țarului Petru I.

Se născuse în Iviria, cu numele de Andrel, venise la Constantinopol, unde și-a însușit limba greacă și venit în țară învață limba romînă, intrînd ca meșter în tipografia domnească de la București, unde lucrează între anii 1691-1694. Pleacă după aceea la Snagov unde înființează o tipografie proprie și devine egumenul minăstirii.

«Antim Ivireanu, fiu al poporului georgian, plin de dragoste pentru vechea sa patrie ca și pentru patria sa adoptivă, apărător al săracilor, a fost una din figurile cele mai de seamă ale dezvoltării culturale a țării romînești în epoca înfloritoare din punct de vedere cultural, a lui Brîncoveanu. El a avut un rol deosebit în efectuarea tipăriturilor epocii brîncovenesti prin activitatea sa de scriitor și prin aceea de traducător. Un alt merit este deosebitul său talent artistic: caligraf neîntrecut, avea talentul desenului și se pare că și acela de pictor, tradiția atribuindu-i zugrăveala capelei din Rîmnic. Tot lui Antim i se atribuie sculptura ușilor de la ctitoria sa. Mitropolitul Antim este un factor de seamă în dezvoltarea legăturilor culturale dintre poporul romîn și popoarele de pe teritoriul U.R.S.S. El încurajează studiarea limbii slave, cunoscînd-o el însuși ca și rusa; nu uită locurile sale de baștină, depărtata Georgie, unde trimite o tipografie și tipografi.

Se cunoaște sfîrșitul lui tragic.

Deasemena o multime de cărturari ruși și romîni sprijină bunele legături între cele două popoare: învățatul călugăr Pahomie de la Bisericanii (ajuns Episcop de Voronej), ierodiaconul Foca, egumenul Filotei, mamesnicul Antonie de la Putna, Episcopul Nicolae de Rădăuți, egumenul Iosif și ieromonahul Isata, arhimandritul Lavrentie, egumenul Varna, diaconul Serapion și Paisie, călugărul Pahomie și Paisie de la Cozia, egumenul Ioil și ieromonahul Ioan de la minăstirea Vintilă Vodă, egumenul Pavel de la minăstirea moldovenească Rîșca, protopoul Gavriil, arhimandritul Pahomie din Roman, Elite Abaza, stareța Eufraxia, protopoul Brașovului Vasile Holban, romînul brașovean Vlad Mălăescu; deasemeni călători ruși în țările romîne, ca starețul Leontie care face o impresionantă descriere a stării jalnice în care se găsea Moldova și orașul Iași în acea vreme; ieromonahii Silvestru și Makarie din Novgorod; ieromonahul Ipolît Vișenschi din Cernicov care deasemenea a făcut o descriere a țării romînești și a orașelor Iași și București; ieromonahii Silvestru și Nicodim din minăstirea Sf. Nicolae Lovschi, lasă deasemenea o descriere a călătoriei lor prin țările romînești. Schimbul cultural se face și prin școli (frații David și Teodor Corbea învață la Kiev iar în 1707 se găsea în țara romînească un anume David Vasiliev trimis de curtea Rusiei la studii în țara noastră).

Aceste călătorii sînt însoțite de schimburi artistice (cărți tipărite, icoane, cruci, etc.).

După fuga lui Dimitrie Cantemir și după uciderea lui Constantin Brîncoveanu, puterea otomană schimbă atitudinea față de țările românești. Dîndu-și seama că și boierii și poporul le sînt ostili, turcii vînd tronurile țărilor românești unor bancheri greci din Fanar, a căror domnie se caracterizează prin jefuirea cumplită a poporului, prin ignorarea culturii proprii ce luase un mare avînt în secolele anterioare, prin cufundarea țării în mizerie, prin persecutarea Bisericii și subjugarea ei de către clerul fanariot, etc.

Toate acestea fac ca poporul român să urască pe turci și ca nădejdele tuturor să se îndrepte către marea Rusie în vederea eliberării de sub stăpînirea turcească. Mai multe delegații de romîni moldoveni și munteni se duc în Rusia și se poartă corespondență în vederea eliberării.

Prin pacea de la Cuciuc-Kainargi, Rusia impune turcilor anumite obligațiuni în favoarea principatelor romîne.

Prin pacea de la Sistov și cea de la Iași Ecaterina Rusiei propusese condiția independenței țărilor romîne sub conducerea unui principe de rit grec, — principatele independente urmînd a fi ca «barieră între Rusia și Turcia».

«Capii celor două Biserici romînești se găseau în fruntea taberei filo-ruse, iar clericii din Ardeal își îndreptau nădejdele spre țarii ruși în apărarea independenței Bisericii lor lovită prin măsurile austriacilor catolici».

«Intellectualitatea romînă din Ardeal se îndreaptă către guvernul rus în apărarea ortodoxiei, în acelaș timp cu intervențiile sîrbilor din Serbia și Banat». Mulți luptători ardeleni ca Eustatiu Vasilievici Grit, protopopul Niculae Pop, călugărul Nicodim, Ivan Avramovici, etc., merg în Rusia cerînd ajutorul țărilor în lupta pe care o duceau împotriva catolicismului, sprijinit de austriaci, iar Rusia intervine deseori în susținerea cauzei ortodoxiei.

Cultura romînească în veacul al XVIII-lea ia o nouă dezvoltare prin apariția de noi genuri de creație literară și științifice.

Cu toate că la începutul secolului cultura a suferit mult din pricina influenței fanariote, totuși în ultimele decade ale secolului apar numeroase cărți de literatură originală și traduceri din Rusă, Franceză, Germană, etc.

În această vreme se ilustrează două figuri: Vartolomei Măzăreanu și Paisie Velicicovschi care prin cultura și activitatea lor legată de influența și realitățile rusești, provoacă nașterea unui curent de renaștere a vieții monahale într-un spirit larg și în continuarea tradiției vechi rusești.

Vartolomeu Măzăreanu a fost unul din reprezentanții noului curent rusesc pornit de la Dimitrie din Rostov și adus în Moldova de Pahomie; el l-a dezvoltat printre călugării din nordul Moldovei, cu centrul la mînăstirea Solca, cînd ajunge acolo egumen.

Lucrările și traduceriile lui (cele mai multe rămase în manuscris) dovedesc că a fost mult atașat față de cultura rusă și de cea veche slavonă.

Paisie Velicicovschi, fiu al poporului ucrainian are deasemenea o multilaterală activitate și influența lui s-a resimțit peste tot pe unde a trecut. Meritul lui Paisie este că în activitatea literară folosește metoda studiului comparativ.

Influența lui Paisie s-a desfășurat și în Rusia în trei centre mai importante: Moscova, Smolensk și Caluga.

Influența însă asupra culturii religioase la romîni în acest veac se evidențiază și prin mulțimea cărților aduse din Rusia spre a fi folosite în original sau traduse în limba romînă.

Cunoașterea vieții din Rusia face să apară descrieri de călătorii; apar după aceea lucrări de istorie, de gramatică, studii pentru cunoașterea limbii romîne, de matematici, literatură de povestiri legendare.

Și în acest veac legăturile culturale între romîni și ruși se întăresc prin școală. mulți tineri merg și studiază în școlile ruse.

În ce privește relațiile artistice, în secolul XVIII, autorul ne înfățișează o amplă documentare a acestor relații cum și influențele reciproce în ce privește pictura, arhitectura religioasă, felul construcției clădirilor bisericesti și civile, sculptura, etc.

Din pricina vitregiei turcești, mulți romîni, moldoveni mai ales, ca Dimitrie Cantemir, au emigrat în Rusia și au rămas acolo pentru totdeauna; unii din ei sau urmași de-ai lor au ajuns să îndeplinească roluri importante în viața noii lor patrii. Astfel Antioh Cantemir, fiul lui Dimitrie Cantemir a ajuns ambasador al Rusiei; un alt emigrant, Abaza, ajunge călugăr la Pecersca. Un Kuricovschi este asesor la Curtea de Conturi din Harcov; Ion Mantaș Camenski la Curtea de Justiție din Moscova;

Mihai Matei Herescu, poet și scriitor; Ivan Bedriaga, general; Vasile Nazarie Carazin întemeiază universitatea din Harcov, etc., etc.

Mulți călători ruși, cum spre exemplu călugărul Serapion, de la mănăstirea Matrimonski, generalul Nicolae Vasilevici Repnin, generalul F. G. Bauer, contele F. S. Rostopcin și alții, vin în țările românești și descriu călătoriile făcute dînd prin aceasta multe amănunte în ce privește viața românească din principate în aceste vremuri.

După bibliografia folosită urmează un număr de 194 planșe din cercetarea cărora cititorul se poate convinge de asemănările dintre felurite lucrări de artă, despre care s-a făcut vorbire în cuprinsul cărții. Sînt prea evidente asemănările dintre aceste obiecte și monumente de artă iar istoria celor două țări este bogată în mărturi care dovedesc că din cele mai vechi timpuri între poporul român și popoarele vecine din U.R.S.S., au existat puternice legături de ordin cultural, economic, religios, politic.

«După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, ura clicilor conducătoare de la noi împotriva poporului rus crește pînă la totală ignorare a istoriei sale, pînă la grosolane falsificări ale adevărului istoric. Abia după 23 august 1944, cînd știința românească obține posibilități de lucru obiective, apar studii care privesc just problema relațiilor romîno-ruse».

Este meritul cărturarului cinstit, al omului de știință, adînc cercetător al problemelor și priceput în dezlegarea izvoarelor istorice, — este meritul acad. prof. P. Constantinescu-Iași, că ne-a pus la îndemînă această temeinică lucrare care înfățișează în mod real relațiile culturale romîno-ruse din cele mai vechi timpuri pînă la sfîrșitul veacului al XVIII-lea.

Despre cuprinsul lucrării am spus prea puțin în rîndurile de mai sus.

Studierea acestei cărți este o datorie pentru cel ce vrea să cunoască adevărul în ce privește relațiile culturale romîno-ruse din trecut.

Preot AL. IONESCU

JUSTINIAN, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romîne : *Apostolat Social* — vol. V.
Pentru Pacea a toată lumea — București 1955 pp. 370.

Sînt unele cuvinte, pe care dacă le auzi odată, le reții parcă și accentul cu care le-ai auzit rostindu-se, și se mai întîmplă ca ele să-ți revină în amintire sau măcar să-ți răsunе în urechi, așa cum se petrec lucrurile cu unele imagini sau melodii care impresionează puternic.

Intr-adevăr, o seamă din cuvintele rostite de către P. F. Patriarh Justinian în diverse împrejurări, au avut această putere de impresionare, iar rezonanța pe care au trezit-o în sufletele celor care le-au ascultat, oricît de variate vor fi fost notele acestei rezonanțe, au făcut ca ele să se lege oarecum într-un mănunchi, asemenea aceluia pe care istoria noastră literară îl cunoaște sub numele: «O seamă de cuvinte».

Cine va uita, de pildă, accentele cuvîntului său, de la hirotonia întru Arhiereu, dar acelea ale cuvîntului rostit în biserica Sf. Spiridon Nou, cu ocazia înscăunării sale pe Patriarh? Și cite altele de atunci încoace?

Puterea de impresionare a cuvîntelor mai importante pe care le-a rostit P. F. Sa, și accentele uneori dramatice ale acestor cuvinte, se trag din miezul lucrurilor și din virtutea unoror amețitor al muncii și al luptei pentru care a trebuit să stea întotdeauna gata în acești zece ani de cînd a fost chemat la vrednicia arhierescă.

Înmănunchierea unui important număr de cuvîntări, de scrisori irenice, de mesagii, etc., în cari se oglindește în mare întreaga rostuire a treburilor noastre bisericești din ultimii trei ani, așa cum aceasta poate fi cuprinsă în cuvînt, ține locul unui amănunțit raport de activitate care s-a înfiripat pe nesimțite și s-ar părea chiar, surprinzător de repede.

În al zecelea an al slujirii sale arhiericești, această slujire a P.F. Patriarh Justinian, a rodit atît de mult, încît a devenit posibilă publicarea unui al cincilea volum de osteneli și de înfăptuiri în aria «Apostolatului Social», în care și-a situat întreaga sa activitate, înaltul nostru cîrmuitor patriarhicesc.

Cuprinsul volumului este împărțit în cinci capitole sugestiv intitulate astfel: I. Prinosul dragostei de Patrie; II. În numele Domnului Păcii; III. Uniți în rugăciune și muncă; IV. Pe temelie pusă de Hristos, și V. Slujitori ai vieții, ai bine-lui și ai luminii.

La rindul său fiecare capitol inculde, sub titluri tot atât de sugestive, un important număr de cuvântări, pastorale, mesagii, etc., legate toate întreolaltă și străbătute de gândul vesnic prezent în fiecare, că nimeni nu poate pune altă temelie decât aceea care este pusă de Hristos.

Prezent în fiecare preocupare și lucrare, înfățișat cu grijă și pe înțelesul tuturor, printr-o măiastră împletire a cuvântului și a credinței cu fapta, gândul acesta te ridică deasupra zbuciumului, situfind întreaga lucrare a Bisericii și întreaga linie de gândire teologică a Prea Fericitului nostru Arhiepiscop, în lumina care se răsfrînge de la picioarele Crucii Mîntuitorului.

Toate problemele bisericești și sociale, care au frămîntat fie pe cîrmuitorii Bisericii, fie masele mari ale poporului muncitor din Patria noastră, ca și acelea care i-au frămîntat pe credincioșii creștini de pretutindeni și întreaga suflare omenească, în anii din urmă, sau care reprezintă continuarea unor preocupări și frămîntări anterioare, sînt prezentate în cadrul real, cu sobrietate întotdeauna, dar și cu avîntul trebuitor pentru antrenarea și îndrumarea credincioșilor și slujitorilor Bisericii noastre, în lucrarea mîntuirii lor, a înaintării spre mai bine a Patriei noastre și a izbăvirii lumii întregi de coșmarul războiului.

Iată pentru ce oricare problemă actuală l-ar interesa pe vreun creștin sau pe vreun slujitor al Bisericii, el va găsi pentru ea un cuvînt drept și lămurit în cuprinsul acestei cărți de mare preț, pe care a dat-o acum la iveală cîrmuitorul nostru duhovnicesc din scaunul de Întîistătător al Bisericii Romine.

Pilduitor și reprezentativ pentru dragostea și puterea de muncă a Prea Fericirii Sale, cartea începe într-un fel care aduce cu un adevărat imn al muncii. La sfîrșitul acestui cuvînt despre muncă, îți dai seama că nu este vorba chiar de un imn închinat muncii creatoare, ci de o prea frumoasă pastorală adresată clerului și credincioșilor ortodocși în vara anului 1952.

Cultul muncii, rîvna întru îndeplinirea cu prisosință a datoriei vieții noastre, cum i-a zis marele Pirvan, este astfel exprimat:

«Născut pentru muncă, așa cum pasărea e făcută pentru zbor, omul își agonisește prin strădania lui cele de trebuință vieții. Hrana, îmbrăcămintea, locuința, toate bunurile materiale, toate comorile gândirii, ale științei și ale artei, tot ce face viața mai îmbelșugată, mai frumoasă, mai vrednică de a fi trăită, sînt roada ostenețelor neîntrerupte ale omului. E în firea lui aceasta: e lege zidită de Dumnezeu în el, încă de la începutul zidirii».

Un alt imn, căci în genul acesta este scris, mai poate fi socotit și cuvîntul adresat cu ocazia Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților, care a avut loc în vara anului 1953 la București (pp. 126-129), iar accentele aceluși imn al tinereții se întîlnesc și în cîteva cuvinte adresate studenților în Teologie la diferite ocazii și chiar în cuvintele rostite la Seminariile Monahale.

În fine, nu putem să nu relevăm amplexarea deosebită pe care o ia în tot scrisul său, — de altfel, reflectînd fidel sentimentele sale —, dragostea de Patria noastră scumpă R.P.R. Fără a cădea în banal, trebuie să spunem că și Patriei i se ridică la tot pasul cîte un imn în paginile cărții pe care o prezentăm.

Și fiindcă veni vorba despre tineret și despre Patrie, însemnăm aici că firul reflexivilor cari se torc după citirea cărții și imaginile cari se desprind din filele ei te ispitesc să închei chipul Patriei mai mult din tineret, să vezi mai mult o Patrie cu profilul luminos și plin de vigoare al tinereții, o Patrie vie cătînd spre zările viitorului, o Patrie care se zidește continuu ridicîndu-și schelele devenirii sale din tot ce este nou și bun, din tot ce rămîne valabil din lupta dintre vechi și nou.

Deși este la mîntea orînicui, să înțeleagă că noul triumfă întotdeauna în mod firesc și inevitabil, este totuși necesar ca acest lucru să fie continuu amintit și lămurit, pe înțelesul și în interesul celor care au tendința de a rămîne mereu în urma carului vremii. În ajutorul unor ca aceștia, vine foarte deseori P. F. Patriarh Justinian, arătîndu-le mereu drumul înainte, în direcția în care merge tineretul lumii, lumea nouă, în urma căreia lumii vechi nu-i rămîne, în cel mai bun caz, decît să încerce regrete și să depene amintiri nostalgice.

Ca un cîrmuitor destoinic, înaltul nostru Arhiepiscop îi apucă parcă de mînă pe cei ce rămîn în urmă și le arată drumul înainte, vorbindu-le deschis și întărîndu-și cuvîntul cu pilde și îndemnuri.

Dar în scrisul său mai este reprezentată, ce-i drept într-o măsură mai mică și mai puțin reliefată, și grija de a nu-i lăsa pe cei grăbiți să o ia razna, să se rupă de baza sau de corpul social în care s-au integrat.

Gîndul său, în primul sens, se îndreaptă adeseori spre călugări și minăstiri sau în genere spre cinul monahal, căruia li arată o deosebită atenție și purtare de grijă, ca obștea aceasta cu însemnate rosturi bisericesti să nu rămînă în urmă, ci să ție pasul cu vremea.

De fapt, strădaniile depuse în acest scop n-au rămas fără roade dintre cele mai bogate și cu cele mai frumoase perspective. Întreaga nouă zidire și îndrumare a vieții călugărești, se așează pe lumină, pe carte și pe vederea lumii cu ochii celui ce și-a agonisit destulă lumină pentru a o putea risipi în munca jertfelică de luminare și de îndrumare a altora. Se vrea și s-a izbutit în bună măsură, să se ridice un monahism luminat, care să nu rămînă la az-buchea Teologiei (pp. 133, 143, etc., etc.). Căci dacă studiile mai înalte de Teologie sînt necesare mai ales pentru cîrmuitorii Bisericii, apoi nici slujitorii cellalți inclusiv monahii, nu se pot dispensa de cultura teologică corespunzătoare misiunii lor, pentru că nu poate să conducă orb pe orb.

Cît de mult s-a simțit lipsa de lumină în minăstiri, se vede și din numeroasele fantezii teologice cari au răsărit ca ciupercile într-o seamă de așezări monastice și cari au stîrnit turburări păgubitoare în Biserică. Este destul să amintim stillismul și mai recent rătăcirea celor de la minăstirea Tudor Vladimirescu-Tecuci.

Pe lîngă o altă serie de probleme privind buna chivernisire a treburilor bisericești de dinăuntru, un material bogat ne oferă capitolul relațiilor Bisericii noastre cu celelalte Biserici surori, și în special cu Biserica Ortodoxă Rusă și cu cea Bulgară.

Cu deosebire în cuvîntările P.F. Patriarh Justinian, rostite fie în Bulgaria cu ocazia alegerii Prea Fericitului Patriarh Chiril al Bisericii Ortodoxe Bulgare în 1953, fie în țară cu ocazia vizitei făcute de către Prea Fericitul Patriarh Chiril în 1954, Bisericii noastre, se simte o preocupare de largă perspectivă, în relațiile de bună colaborare și prietenie, dintre Biserica noastră și Biserica Ortodoxă Bulgară. Pe fondul comun al spațiului de dezvoltare istorică a poporului român și al celui bulgar, ca și pe fondul credinței noastre comune, ridicarea mărețului edificiu al prieteniei și înfrățirii dintre cele două popoare și dintre Bisericile lor, devine un deziderat firesc și o înfăptuire dintre cele mai fericite, poate chiar cea mai importantă pentru viitoarea dezvoltare a vieții și rosturilor istorice ale celor două popoare. S-ar înfăptui o viață fericită și s-ar declanșa un avînt de muncă și creație, cum nu se poate nici bănuî, prin stringerea legăturilor dintre noi și bulgari, pînă la reconstituirea vechii frății romîno-bulgare.

Ochiul lui ager al P. F. Patriarh Justinian nu i-au scăpat aceste perspective; le-a prins și le-a înfățișat într-un fel în care face să se simtă pulsul unei inimi aprinse de dragoste pentru poporul vecin, și fremătînd de dorința de a vedea împlînindu-se o năzuință sinceră, firească, cinstită și fericitoare pentru amîndouă popoarele și Bisericile, printre cari Dunărea ar putea să curgă asemenea unui rîu care udă Edenul, după ce atîta vreme a curs încărcat de otrava Styxului.

De altfel, în zodia păcii și înfrățirii dintre popoare, Dunărea a încetat de mult să mai fie un meterez mișcător de după care să ne pîndim fiecare cu ochii felnelor din junglă. Ea leagă astăzi nu numai țarm de țarm, nu numai țară de țară, ci și popor de popor, inimă de inimă, credință de credință. Și trebuie să spunem că în cea mai bună parte, la schimbarea destinului Dunării în sensul arătat, au contribuit și ostenele cîrmuitorilor Bisericilor noastre, și cel puțin tot atît și acelea ale slujitorilor cărturari ai celor două Biserici.

Dar perspectivele unei păci trainice, pentru înfăptuirea căreia scrisul și fapta înaltului nostru Arhiepiscop militează viu și fără odihnă, deschid pentru noi, ca și pentru toate popoarele, perspectivele ridicării și îndepărtării tuturor perdelelor cari ne-au despărțit, pentru a urni și îndruma viața tuturor pe noi și netede căi de bună stare, de progres și de fericire.

Oricît li s-ar părea altfel unora dintre oameni, această țintă măreață nu este totuși o himeră, pentru că nici una din condițiile în care pacea trainică apărea în trecut ca o himeră, nu mai sînt date astăzi. Au apărut astfel de condiții, cari în orice privință o fac posibilă. S-a răspîndit lumina cărții și s-a ridicat nebănuît nivelul cultural al maselor și posibilitățile ca popoarele să-și ia soarta în propriile lor mîini — așa precum s-a arătat în mod atît de plastic și de real.

Cu ocazia trecerii din viață a lui I. V. Stalin, P. F. Patriarh Justinian a rostit la Institutul Teologic Universitar din București, o cuvîntare prin care a omagiat în mod practic gigantic personalitate a defunctului. Paginile în cari am recitat acea cuvîntare, impresionează prin cuvinte adevărate, pline de simțire și evocatoare. Întă de pildă înfățișarea veridică și sugestivă a momentului în care la catafalcul lui Stalin

se pleacă inimile îndurerate ale tuturor celor ce au nădăjduit în pace și în fericirea popoarelor:

«In dipele acestea în care marele Stalin este condus spre locul de veșnică odihnă, gândurile îndurerate ale poporului nostru se întâlnesc cu gândurile sutelor de milioane de oameni, care — cu inimile și fețele indoliate —, îl însoțesc pe Iosif Vissarionovici Stalin pe cea din urmă cale» (p. 56).

Rînduri ca acestea amintesc magistrala și neuitata evocare a lui Stalin, pe care i-a făcut-o cu același trist prilej, unul dintre scriitorii sovietici în următoarele cuvinte vrednice de scris în cartea vieții celui fără de moarte:

«In aceste zile grele îl vedem pe Stalin în toată măreția lui, îl vedem pășind pe cărările pămîntului, înălțîndu-se deasupra vremii noastre teribile. El trece prin munții Georgiei lui natale, pe cîmpurile de bătălie dintre Don și Volga, pe largile bulevarde ale Moscovei în plină construcție, merge departe pe străzile întesate de oameni ale Shanghaiului, pe colinele Franței, prin pădurile Braziliei, prin piețele Romei, prin satele Indiei, pășește pe creasta veacului».

Din frămîntările luptătorilor pentru pace, din nădejdiile și biruințele lor, P.F. Patriarh Justinian a făcut tot atitea prilejuri de a îndruma cu timp și fără timp, clerul și credincioșii Bisericii noastre să stăruiască în sprijinirea sfintei cauze a păcii, a cărei biruință o așteptăm de la Cel Atotputernic, dar nu fără strădaniile noastre, ci tocmai pe măsura acestora.

Am putea spune, că după cum întregul conținut al cărții este așezat în mod principal pe «temelia pusă de Hristos» —, el este aproape în aceeași măsură așezat și pe temelia păcii. Și precum sînt relevate aspectele pozitive și dătătoare de nădejdi ale luptei pentru pace, tot așa sînt relevate și cele negative, denunțîndu-se cu vigoare și cu hotărîre de luptă ațîțătorii la război și fără-de-legile pe cari le-au săvîrșit sau pe care le pun la cale.

Astfel, sînt înfățișate grozăviile războiului din Coreea, și înfierate după cuviință canibalicele teorii rasiste și neomaltusianiste.

Dramatic și mișcător pînă la lacrimi este zugrăvită suferința fără de nume a viteazului popor coreean, asupra căruia au tăbărit ienicerii vremii noastre, mercenarii noilor Irozi, încît «Mulți prunci fără de prihană au fost și sînt ucși la sânul mamelor, care încearcă să facă din trupurile lor scut împotriva fierului ucigător, ce fîntește în inima curată de copil..

Mulți prunci au simțit cum îngheață lingă ei trupul mamei, care primise, în locul lor, focul aducător de moarte...

Mulți sînt și copiii care pribegesc astăzi asemenea Pruncului Iisus de odinioară —, departe de casele părintești prefăcute în cenușă, departe de mormintele părinților lor, în țări prietene și iubitoare de pace, unde nu-i mai poate ajunge ura sălbatecă a ucigașilor» (p. 49).

Pagini de durere, pagini de antologie!

Amintirea celor zugrăvite în pasagiile citate, ne înfioară și acum și ne dă coșmaruri.

Dar, ca prin minune, revărsarea de jale și de moarte care se abătuse asupra Coreei, a încetat și lumea îngrozită a strîns și mai mult rîndurile în jurul steagului păcii, cu hotărîrea de a nu-l înclina niciodată.

Ca o întruchipare a spiritului irenic al Bisericii noastre, și, bine înțeles ca un cărturar și artist, ca unul dintre cei mai mari maeștri ai cuvîntului, este înfățișat, cu prilejul împlinirii a 75 ani, și venerabilul nostru senior și duhovnicesc părinte, academicianul, poetul și teologul Gala Galaction, al cărui profil tolstoian stăruie în mintea oricui l-a văzut și l-a auzit.

În același spirit irenic, în duhul dragostei și al păcii, se abordează cu o pătrundere uimitoare și într-un orizont de teolog gînditor, și problema atît de delicată a raporturilor Ortodoxiei cu creștinismul catolic apusean, în densul articol, cu titlul: *Una, Sfîntă, Sobornicească și Apostolească Biserică*, din care nu putem să nu cităm cîteva pasagii reprezentative și modele de atitudine creștină.

Biserica Ortodoxă este înfățișată în chipul cel mai just, ca una ce «dorește mai mult decît toate celelalte unirea, pentru că ea a păstrat mai bine decît baza unirii creștine, a seferit mai mult decît toate din pricina schismei și trăiește mai viu decît toate idealul refacerii unității creștine. Pentru aceasta, Biserica Ortodoxă are toată bunăvoința și înțelegerea și este gata pentru orice apropiere în spiritul evanghelic, sinodal și patristic al Bisericii vechi.

Biserica Ortodoxă vrea chiar să uite și să ierte, în sfînta dragoste creștină, anatemele, asupririle, acuzațiile, vătămările și jignirile pe care le-a suferit de la schismă pînă acum. Ea vrea să renunțe la polemică și la lupta confesională. Ceva mai mult: Biserica Ortodoxă este dispusă să primească unirea în spirit larg și tolerant

pentru acele deosebiri confesionale, care nu ating constituția ei divină și fondul biblic și patristic al învățaturii și al cultului creștin. Ea își dă bine seama că unele deosebiri în înțelegerea creștinismului sînt firești, și nu face din uniformitatea generală și absolută în toate, condiția împăcării tuturor creștinilor» (pp. 221-222).

Dezbinarea bisericească este pentru întreaga lume prilej de nemulțumire și neîncredere. Ea a adus Bisericii critici și ponoase. Ea trebuie să înceteze, prin înțelegerea și unirea creștinilor, în pacea, frăția și libertatea aduse omenirii de Iisus Hristos! Creștinii nu vor putea vorbi de pace, dacă nu va fi pace între Biserici» (p. 223).

Deși nu oricine ar putea subscrie cu ușurință asemenea deslușite arătări ale adevăratei stări de lucruri, ele sînt frapante prin realismul lor, și pînă la urmă, și cei cari ar avea rezerve, își vor da seama că adevărul, și dacă este neplăcut, tot adevăr rămîne.

*

Am depănat reflecții și am inserat crimpicie sugestive și reprezentative din tot ceea ce cuprinde ca zbucium și ca ridicare deasupra zbuciumului, cartea cea nouă și lucrarea cea veche (din ultimii ani) a Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian. Fie ca năzuințele sfinte ale omenirii întregi și strădaniile sale și ale Bisericii, comune cu aceste năzuințe, să-și vadă intruchiparea în apropiata înțelegere, pace și bună învoire dintre oameni.

Făcîndu-i Prea Fericitului nostru Arhiepiscop urarea ca să vadă cu ochii în cea mai scurtă vreme, pacea a toată lumea, îi aducem omagiul cel mai potrivit pentru străduințele și ostenițele proprii, acum la împlinirea celor zece ani de slujire arhierescă.

Pr. Prof. LIVIU STAN

UN MONUMENT DE ARTĂ: ICOANA SF. ANTONIE CEL MARE DIN BISERICA SF. GHEORGHE VECHIU

Icoanele, pe lemn, începînd din primele secole ale Bisericii creștine, de la o vreme și anume din epoca Renașterii, zugrăvite și pe pînză, au atras și hotărît puternic pietatea credincioșilor. Fixate pe pereții bisericilor, pe aceia ai caselor, la rîspînții în cite un adăpost, ele au rămas pretutindeni și de-a-lungul veacurilor obiecte de cult, isvoare de mîngiere sufletească și de ajutoare.

Sculptate ori gravate pe lemn, pe tăblii de aramă, argint și aur, organizate în relief pe plăci de ceramică smălțuită ori nesmălțuită, brodate pe țesături ori executate în mozaic, icoanele au împlinit oriunde și au răspuns aceleiași chemări. Ele nu sînt simple tablouri ci «adevărate ferestre deschise asupra lumii cerurilor» cum s-a spus așa de frumos. În adevăr, icoana nu-și propune să reproducă realitatea și să dea iluzia acesteia. «Ea este înfățișarea unui personaj sfînt ori a unei scene evanghelice ori luate din istoria bisericească, și este destinată să producă un efect de ordin spiritual». Ea se inspiră firește din realitate însă numai în măsura necesară și anume într-atîta întrucît ne ajută pe noi privitorii să identificăm sfîntul sau scena înfățișată. Un anume grad de asemănare i se cere neapărat fiindcă prin aceasta ea se leagă de arta creștină istorică. Pe de altă parte ea urmărește înainte de toate expresia care rezultă din prezentarea personajului, sfînt, din fizionomia lui, din combinațiile liniilor, peisagiului, arhitecturilor și accesoriilor: «din realitate ea crează un simbol».

Cele mai vechi icoane creștine păstrate în muzeele bisericești din Kiev, în mînăstirea Sfînta Ecaterina din Sinai, la Roma, în Iveria și alurea, datează din secolele al V-lea pînă într-al IX-lea. Mai în toate, întîlnim chipul Mîntuitorului, Fecioarei Maria și portrete de sfinți, pictați din față, cu ochii mari și îndreptați asupra privitorului; chipul este văzut din față sau ușor din profil, iar draperiile, tunica și mantile cad maiestos și liniștit în jos și în cîte verticale sau savant rînduite și formînd adevărate figuri arhitectonice. Cităm drept pildă printre cele mai de seamă icoane, aceia a lui Abba Abraham din Kaiser-Friedrich-Museum din Berlin, pictată de Bait din Egipt; sfinții evangheliști din muzeul din Washington, care datează din veacul

al VII-lea și, cu deosebire, portretul Sfântului Ioan Botezătorul din Kiev, care vine din Muntele Sinai.

Sfântul Teodor Studitul exclamă entuziasmat vorbind despre icoane: «Cine oare privind o icoană, cu luare aminte și în amănunt, nu păstrează în suflet o impresie adâncă și întăritoare...?». Același autor inspirat și Sfânt Părinte al Bisericii, ne spune într-altă parte: «E fapt hotărât că harul divin se scoabără asupra tuturor aceluia care venerază icoanele; ele sfințesc pe cei ce se apropie de ele cu credință». Sfântul Vasile cel Mare ne lămurește apoi că închinarea și cinstirea unei icoane se îndreaptă de fapt către prototipul adică la personajul însuși înfățișat acolo, și se înalță de-a dreptul la el». În Sfântul Ioan Damaschinul, întâlnim precizări mai hotărâte încă: «același Sfânt Duh care însufleșea pe Sfinți când trăiau pe lume, sălășluiește în ei și după moarte: în sufletul lor, în trupurile lor din morminte, și în icoanele lor...; închinarea la icoane este un mijloc de mântuire».

În duminica ortodoxiei din anul 842, sub domnia împărătesei Teodora a Bizanțului și în vremea Patriarhului Metodiu, la încheerea nefericitului război împotriva icoanelor și cu prilejul restabilirii și consfințirii cultului lor, s-au cîntat odele triumfale ale călugărului poet Teofan «Graptos» și acelea ale unui discipol al lui Teodor Studitul. Răsună și astăzi, după mai bine de o mie de ani, și ne înalță cuvintele inspirate ale uneia dintre cele mai frumoase: «Noi păstrăm legile Bisericii la care s-au supus părinții noștri, noi zugrăvim icoane, le venerăm din gură și ne închinăm la ele cu inima și din toată puterea și nu numai la acelea ale Mîntuitorului dar și la acelea ale tuturor sfinților. Cinstea și venerația îndreptată către icoană se înalță la prototip: aceasta este doctrina Sfinților Părinți inspirați de Dumnezeu, noi pe aceasta o urmăm și strigăm cu credință lui Hristos: binecuvîntați pe Domnul și toate lucrurile lui».

În țara noastră, credincioșii s-au închinat cu pietate la icoane și au dăruit acestora cel mai convins și fierbinte cult. În minăstiri și schituri, în paraclisele domnești și boierești, în modestele biserici de țară, în paraclise, în adăposturi de răspîntie și în mai fiecare casă de sătean și orășean, întâlnește și astăzi cercetătorul, un mare număr de icoane. Cîteva din acestea sînt vechi, după tradiție, de șase și șapte sute de ani și datează din al XIII-lea, al XIV-lea și al XV-lea secol. Amintim de cele mai de seamă: icoanele străvechi, necunoscute și nestudiate pînă astăzi ale Bihariei și Zarandului din Transilvania, icoanele făcătoare de minuni de la Mîntăstirea Neamțului și din Bistrița Moldovei, icoana triptic îmbrăcată în argint aurit și în smalțuri, păstrată la mîntăstirea Putna și legată de numele lui Ștefan cel Mare, acelea ale Fecioarei Maria de la Mîntăstirea Prislopului și din Mîntăstirea Dintr-un Lemn, icoanele lui Neagoe Basarab și ale Doamnei Despina care înfățișează plîngerea Domnului. Coborîrea de pe cruce și chipul Sfîntului Nicolae, etc. Vremea și împrejurările au distrus pe cele mai vechi. Așa au dispărut icoanele din vremea lui Mircea cel Bătrîn cu care a fost înzestrată Mîntăstirea Coziei, icoanele din vremea lui Alexandru cel Bun și altele. Multe icoane au luat drumul străinătății în împrejurări istorice cunoscute ori necunoscute, așa cum s-a întîmplat cu cele duse în Tirol de Domnitorul Petre Schiopul, cu cele răcite la Stettin, în Polonia ori aiurea, unde au fost purtate de principii călători, care nu s-au mai întors în țară. Cele mai multe icoane vechi au suferit și s-au ruinat din pricina incendiilor, umezelii și ascunzișurilor în care au fost păstrate în vremi de restriște; multe au fost deteriorate de fumul luminărilor proaste și multe de acoperămîntul de argint care le-a fost dăruit de pietatea și osîrdia credincioșilor. Foarte puține, mai bine pictate, pe lemn potrivit și în condiții îngrijite, durează pînă astăzi: cele mai vechi sînt din prima jumătate a veacului al XVI-lea, în Țara Romînească, și se pot admira în Muzeul de Artă Națională, unde și-au găsit adăpost. În legătură cu acestea din urmă voim să prezentăm o icoană semnalată de mai multe ori în cursul ultimilor treizeci de ani, monument de valoare care a călătorit mult, poate, și care astăzi, obiect al celor mai fierbinți închinări, se înalță pe perețele de răsărit, în stînga tîmplei, și anume într-un cadru luxos, în biserica Sfîntului Gheorghe-Vechi din centrul comercial al Bucureștilor noastre.

Biserica Sfîntului Gheorghe-Vechi, «Vechi» fiindcă se rezervă numele de «Nou» bisericii Brîncoveanului, situată în apropierea celei dintîi, stă ascunsă ori ocrotită de clădiri mari moderne și fără stil, într-o ogradă strîmtă. Ea se înfățișează majestoasă și uimește. Interiorul spațios cu bolți înalte, cu stîni largi și abidă făcute pentru soboare numeroase, are pereții împodobiiți de pictura în stilul anilor 1850-1880, cînd se picta la noi, în ulei și în genul Renașterii așa cum fusese înțeleasă de cercetătorii de la începutul veacului al XIX-lea. Lumina bogată, distilată și turburată de geamuri colorate, face să lucească suprafața pereților și îngreuiază cercetarea scenei, care nu sînt lipsite de calități artistice și sînt oricum însufleșite de simț reali-

gios. În stînga tîmplei, într-un iconostas de gen baroc, potrivit cu acela al tîmplei și al stranelor, veghează Sfîntul Antonie cel Mare. O îmbrăcăminte de argint lucrat în anul 1811 și care nu lasă să se vadă din icoana originală nimic afară de chip, atrage cel dintîi privirile. Sfîntul este înfățișat pe jîlțul stărețesc, îmbrăcat într-un felonion împodobit cu flori, lalele ori bujori, concepute și desenate ca motive de dimensiuni mici. Un nimb în relief îi încinge capul acoperit de «Kukulion» și kamilafkion, acesta din urmă înfășurat și în jurul gîtului. Cu mina dreaptă face gestul obișnuit al vorbitorului care subliniază un cuvînt, gestul transformat de vremuri în binecuvîntare. Cu mina stîngă ține un pergament desfășurat pe care citim, în caractere cîrilice și în limbă romînească, cuvinte atribuite de tradiție sfîntului însuși: «Nu te amăgi o creștine cu îmbulbarea și lăcomia, ca să nu bucuri pe draci». De jîlț se reazămă, de aceeași parte, cîrja călugărească încoronată de o pasăre, porumbiță foarte probabil, care poartă o cruce în ciocul ei. În stînga portretului, în peisaj de verdeață însuflețit de doi chiparoși și de iarbă, se înalță într-o incintă crenelată, o biserică cu trei cupole și clopotniță, monument care amintește bine biserica de astăzi. La partea inferioară a icoanei citim numele donatorilor îmbrăcămînții de argint pe care o descriem, copie și adevărat dublet al icoanei originale: Anastasia, Sorin, Dragne, Ioanu, Gligore cu tot neamul lor 1811 septembrie. Bordura este împodobită cu scoici și flori de cîmp stilizate. La stînga și dreapta nimbului apare, în caractere cîrilice, numele sfîntului.

Icoana de argint a fost executată prin procedeul turnatului în tipar, modelat cu grijă și terminată cu ajutorul cizelurii. Lucrarea nu este lipsită de calități și reprezintă o document important pentru istoria orferăriei «de țară» din primii ani ai secolului XIX-lea.

Datorită bunăvoinței și înțelegerii părintelui paroh Petrescu, am putut desface și da laoparte, cu toată luarea amînte de nevoie, icoana de argint, pentru a privi și studia originalul, datat de tradiție și de inscripția pusă pe icoana de argint din anul 1467. Ea măsoară 58 cm. lățime pe 75 cm. înălțime. Este pictată pe lemn în «tempera», pe un lemn ruinat tare în decursul vremii și căptușit la partea superioară și inferioară cu tăblii puse, pe cit se pare acum aproape 100 de ani. Icoana originală este susținută de două stinghii de lemn așezate cu meșteșug în spatele ei pentru a împiedeca încovoarea tăblierii.

Sfîntul este înfățișat, ca și în icoana de argint, stînd pe jîlț; cu dreapta face acelaș gest și cu stînga ține pergamentul pe care nu se pot desluși decît cu greu cîteva litere. Meșterul acoperămîntului de argint, icoana-dublet, a copiat, se vede bine, întru totul icoana originală. Acum 150 de ani sau cîteva ani mai tîrziu, un meșter mai puțin îndemnat ec a repictat mantia sfîntului, într-un roșu, astăzi alterat și a stricat cu acest prilej faldurile și stilul draperiei. Mina dreaptă păstrează însușiri excepționale de execuție înțeleasă și îngrijită de ordin anatomic, precum și viață; mina stîngă se deslușește greu. Minunată este poziția și greutatea corpului, instalat autoritar și abia oboșit în jîlțul care se vede și în icoana de argint.

Chilul apare sever, pictat din față, cu barba lungă și păr cărunt. Ochii sînt apropiați și încadrați de pleoape reliefate, care le pun în valoare adîncimea și privirea. Obrajii sînt supti și pictați în pete de umbră și lumină; nasul este drept, lung și cu nările subțiri. Curmătura de la baza nasului în formă de «V» este exagerată, pictată în relief și luminată; fruntea este barată de două cute paralele orizontale. Figura are caracter. Fizionomia este vorbitoare și cristalizează învățătura sfîntului, așa cum ne-a fost transmisă de tradiție și Sfînții Părinți. Ușor aplecat spre privitor, Sfîntul Antonie sfătuieste, învață și apare pildă vie a celei mai înalte învățături. Pietatea credincioșilor va fi aflat, sute de ani de-a rîndul, privindu-l și rugîndu-l, mîngiere și întărire.

Sfîntul Antonie cel Mare, patriarhul vieții pustnicești, s-a născut în anul 251 în Tebaida de Jos, la vremea cînd Sfîntul Paul, cel dintîi pustnic cunoscut, trăia în deșert. La 20 de ani s-a închinat vieții ascetice, rugăciunii, muncii, citirii și lipsurilor, alegîndu-și drept loc de retragere un mormînt în preajma locului lui de naștere. L-a schimbat mai pe urmă și s-a dus într-un castel ruinat unde a petrecut douăzeci de ani și unde au venit să-l vadă și să învețe de la el numeroși ucenici care toți au devenit pustnici. Sfîntul Antonie a fost pustnic, și așa a rămas toată viața. Sfîntul Atanasie cel Mare, celebrul apărător al ortodoxiei, i-a fost prieten și admirator. Lui îi datorăm «Viața» Sfîntului Antonie cel Mare, redactată către anul 365, și tradusă în limba latină de preotul Evagrius la 370. Cunoaștem și o «Regulă» care poartă numele Sfîntului Antonie și anume într-un prim text tradus din limba arabă și într-un al doilea cuprins în colecția Sfîntului Benedict din Aniana. Smerența este socotită de el drept ținta supremă a vieții; urmează sfaturile pentru viața călugărului singuratic în celula lui, la masă, în călătorie, la rugăciune și în relații cu frații. «Scripturile, ne

spune Sfântul, sint de bună seamă temeiul învățaturii noastre. Trebuie totuși să ne sfătuim unli pe alții și să ne însuflețim în exercițiul virtuții. Mărturișiți-vă cu încredere fiiască aceluia ce vă este părinte întru Cel de Sus și spuneți-i tot ce știți. Căci eu, care vă întrec prin numărul anilor mei vă voi spune ce am învățat de la înaintași și tot ce am aflat din experiență».

Sfântul Antonie a avut ucenici numeroși, din care mulți celebri: Macarie din Alexandria, Macarie Egipteanul, Isidor, Heraclid, Pambo, etc. Cel mai de seamă și cel mai renumit a rămas Sf. Iarion, de loc din împrejurimile orașului Gaza. De la ei ne-au rămas alte «Reguli» inspirate din viața și învățătura Sfântului Antonie: una este atribuită Sfântului Macarie din Alexandria, iar alte trei sint numite «ale Părinților». Sfântul Atanasie numește minăstirile Sfântului Antonie adică învățămintele și învățătura răsărită din cugetul lui, «altare în care răsună coruri cerești de oameni a căror viață se petrece în cintec, studiu, muncă, post și rugăciune».

În ele domnește bucuria pe care o dă nădejdea vieții viitoare, practica mlei și dragostea frățească. Ele apar pretutindeni ca o oază despărțită de restul lumii, în care domnește de-a pururi dreptatea și pietatea.

Intr-una din meditațiile lui, Sfântul Antonie cel Mare s-a învrednicit să vadă a ceea primirea făcută de duhurile fericitorilor lui Ammon din Nitria. Sufletul lui s-a umplut de o bucurie de negrăit și un glas misterios i-a lămurit, în taină, tot ceea ce vedea și voia să înțeleagă. De fericirea aceasta se vor fi învrednicit multe veacuri de-a rindul închinătorii sfintei icoane din biserica Sfântul Gheorghe-Vechi, cărora tradiția românească i-a creat și păstrat cu pietate cea mai justă celebritate.

*

Biserica Sfântul Gheorghe-Vechi a fost clădită din temelie de jupin Nedelcu vel vornic și soția sa Ana, la anul 1492 (7000 de la facerea lumii). Este vorba de Nedelcu Bălăceanu, fiul lui Gaiacu, fiu al lui Dragomir Dragomir la rindul lui a avut drept părinte pe Constantin, boier de căpetenie al lui Mircea cel Bătrîn.

Părintele Posmoșeanu, paroh al bisericii pînă acum cîteva luni de zile, rezumă în scurta notiță istorică, redactată concis și foarte limpede de Sfînția Sa, datele care se găsesc în *Magnum Etymologicum Romaniae* a lui B. P. Hașdeu și în *Istoria Bucureștilor* a lui G. Ionescu-Gion.

Răsare precis o îndoială legitimă în privința datei de 1492. Biserica pare a fi fost de fapt înălțată în anul 1562 de acest Nedelcu, vornic Bălăceanu, cunoscut ca sfetnic domnesc al lui Petru Șchiopul. Va fi avut la origină forma bisericii Curtea Vechi și în orice caz aceea a unei clădiri bisericesti din Muntenia, din veacul al XVI-lea. Timp de treizeci de ani, de la 1628 la 1658, monumentul a slujit drept Mitropolie a Țării Românești, adică pînă la vremea cînd s-a înălțat ctitoria lui Constantin Basarab. A fost prefăcută în 1732, fiindcă căzuse în ruină. Distrusă de focul cel mare din 1847, biserica a fost reînnoită la 1847 și, mai tirziu, reclădită cu osrdia și cheltuiala protoiereului Teodor Economu de la biserica Sfînta Vineri, și cu ajutorul altor binefăcători și enoriași. Atunci socotim că s-a desăvîrșit fizionomia monumentului de astăzi.

Noțița Părintelui Poșmoșanu rezumă și datele culese din istoricul V. A. Ureche, care amintesc de faptul că la biserica Sfântul Gheorghe-Vechi a fost școală de carte românească și slavonească încă din vremea lui Constantin Brîncoveanu; maeștri renumiți i-au ridicat faima în secolul al XVIII-lea.

*

Îndoiala întemeiată și rectificarea datei la întemeierea monumentului atrag și problema datării icoanei originale. În adevăr, anul 1467 ne este dat de icoana de argint numai. Nu avem alt izvor pentru a cunoaște data originalului pe lemn. Din pricina restaurării studiul tehnic nu oferă elemente suficiente. Concepția și stilul figurii, pe de o parte, compoziția portretului și procedeul de execuție pe de alta, nu dezminț însă data de mai sus și ne pun astfel în fața celei mai vechi icoane pe lemn, cunoscută pînă astăzi din Țara Românească¹⁾.

1. Din Țara Românească, adică din Oltenia și Muntenia; fiindcă din Moldova avem icoane care datează din veacurile XIV și XV.

I. D. ȘTEFANESCU

VIAȚA BISERICESCĂ ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

PREA FERICITUL PATRIARH JUSTINIAN DIN NOU ÎN VIZITĂ LA MOSCOVA

Lanțul vechilor legături religioase de prietenie, frăție și colaborare între Biserica strămoșească Română și Biserica Ortodoxă Rusă, odată reînnoțit, se consolidează din an în an devenind tot mai solid, mai puternic și foarte rezistent.

La strângerea acestor legături de prietenie sincera și colaborare armonioasă și frățească între Bisericile Ortodoxe surori Rusă și Română pe linia vechilor și bunelor tradiții seculare, a contribuit însă din primele zile ale arhieriei și contribuie neîntrerupt, marele Ierarh și Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Prea Fericirea Sa are adinca și ferma convingere că bunele raporturi între cele două popoare — rus și român — precum și strînsele și fireștile legături între cele două Biserici Ortodoxe surori sînt o cheazășie pentru o pace trainică în lume și pentru bună starea și progresul acestor popoare.

Așa se explică graba și promptitudinea cu care răspunde întotdeauna invitațiilor ce i se fac de a relua firul alianței și de a intra din nou în comuniunea solidarității și a frățietății cu popoarele «de aceeași lege și credință».

Astfel și anul acesta, în fruntea delegației Bisericii noastre, compusă din Prea Sfințitul Valerian, Episcopul Oradiei, Prea Cucernicul Iconom stavrofor Coman Ioan, Rectorul Institutului Teologic de grad Universitar din București și Prea Cucernicul Iconom stavrofor Simion Neaga, interpret, la invitația Sanctității Sale Alexei, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, Prea Fericitul Patriarh Justinian în dimineața zilei de 16 iulie, pe calea aerului, a luat drumul spre Moscova.

Pe aeroportul Baneasa delegația a fost cinstită cu prezența Domnului Profesor Universitar și Academician Petre Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor, care a făcut urări de bună călătorie Prea Fericitului Patriarh Justinian și însoțitorilor săi.

Deasemeni au fost de fața D-nii: Ionița Bărbulescu, Director General în Ministerul Cultelor, D. Sulică, Director în Ministerul Cultelor, Dionisie Ionescu, Directorul protocolului din Ministerul Afacerilor Externe, precum și numeroși colaboratori ai P. F. Patriarh Justinian în frunte cu I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei, P.S. Episcop Antim Nica, P.S. Episcop Theoctist, P.C. Ic. Stavrofor Ionescu Alexandru, Vicarul Sf. Arhiepiscopii, profesorii Institutului Teologic, consilierii patriarhali și mitropolițani și numeroși protoierei și preoți din Capitală. Cu toții au exprimat urări și au cerut ajutorul lui Dumnezeu pentru o călătorie cât mai rodnică și folositoare pentru Biserica și popor.

Drumul fiind cunoscut de noi, călătoria ni s-a părut mai plăcută ca oricând, iar la orele 5 d. a. am aterizat pe cunoscutul aerodrom principal al Moscovei, Vnucov.

Acolo delegația a fost întâmpinată de către președintele adjunct al Consiliului pentru afacerile Bisericii Ortodoxe Ruse, de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., Dl. Serghie Constantinovici Belîșev și Directorul protocolului Dl. Ivan Vasilievici Cernaev, precum și de solii Prea Fericitului Patriarh Alexei: I.P.S. Mitropolit Nicolai Cruțișki și Colomneschi, I.P.S. Arhiepiscop Flavian al Orlovului, I.P.S. Arhiepiscop Nicon al Odesei și Hersonului, P.S. Episcop Vasile Samaha, reprezentantul Patriarhiei din Antiohia, P.S. Episcop Paladii al Volinului, P. C. Protopresbiter Colcițchi Nicolai, Directorul Sinodului, profesorii Academiei Teologice din Moscova, numeroși preoți, precum și Dl. Serghie Ivanovici Filipov, Secretarul Patriarhiei.

I.P.S. Mitropolit Nicolae a rostit un cuvînt de bun sosit, reînnoind omagiul, dragostea și întreaga prețuire de care se bucură Prea Fericitul Patriarh Justinian, Biserica și poporul român, din partea P. F. Patriarh Alexei, a Bisericii și poporului rus, la care a răspuns P. F. Patriarh Justinian.

A doua zi la orele 11, P. F. Patriarh Justinian, însoțit de membrii delegației a făcut vizita oficială la Ambasada Romînă din Moscova, unde s-a întreținut timp de o oră cu dl. ambasador.

În aceeași zi la orele 12, delegația romînă în frunte cu P. F. Patriarh Justinian, a fost în vizită oficială la Consiliul pentru Afaceri Bisericești, unde au fost primiți cu multă simpatie și căldură de către Dl. Președinte al Consiliului Gheorghe Grigorovici Carpov împreună cu adjunctul său Serghie Constantinovici Belîșev și ceilalți colaboratori.

Prea Fericitul Patriarh le-a oferit tuturor diferite daruri aduse din țara noastră, din produsele proprii, artistice și cu măiestrie lucrate în atelierele noastre mînăstirești. Aceste daruri au impresionat plăcut, exprimîndu-i P. F. Patriarh toată gratitudinea și mulțumirea pentru înalta atențiune binevoitoare. Apoi Prea Fericirea Sa s-a întreținut cu D-l Președinte Carpov asupra diferitelor probleme în legătură cu organizarea Consiliului, atribuțiunile împuterniciților și altele.

La 18 iulie, ziua Sf. Serghie de Radonej, a avut loc la mînăstirea «Troîțe Serghiev Lavra» din Zagorsc, o manifestație religioasă dintre cele mai impresionante. Sf. Serghie fiind considerat patronul și ocrotitorul țării și al poporului rus este cinstit și venerat în chip deosebit. Zeci de mii de credincioși de la distanțe considerabile au venit să se închine în această zi de mare și sfîntă sărbătoare la moaștele Sfîntului.

Delegațiile tuturor Bisericilor prezente au fost repartizate pentru oficierea serviciului divin la diverse biserici din incinta mînăstirii.

Spre deosebita atenție, de care tot timpul se bucura Prea Fericitul Patriarh Justinian din partea autorităților laice și bisericești — delegația Bise-

ricii române în frunte cu P. F. Patriarh și înconjurat de un sobor de vlădici și preoți ruși, a fost repartizat să officieze Sf. Liturghie în Biserica centrală cu hramul Sf. Treimi, biserică impunătoare și foarte încăpătoare, dar arhiepiscopială și neîndestulătoare pentru imensa masă de credincioși, adunați la această zi însemnată.

În rugăciuni de înaltă tensiune duhovnicească și căldură sufletească, ce se rosteau în diferitele limbi, am trăit clipe impresionante, care nu se vor uita niciodată.

Joi 21 iulie la recepția dată de Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei, în cinstea oaspeților, Prea Fericitul Patriarh Justinian a propus să se lanseze un nou Apel pentru Pace către toți creștinii din lume, citind și textul apelului, care a fost primit cu ovații și aplauze îndelungate.

Apoi Prea Fericitul Patriarh Justinian însoțit de membrii delegației a vizitat o seamă de biserici din Moscova, grandioasa expoziție agricolă, monumentală clădire a Universității «Lomonosov», Kremlinul lui Lenin și Stalin, Galeria «Drezda» și multe alte minunate realizări din marea țară a socialismului.

Luni 25 iulie, după recepția dată în cinstea musafirilor de către Dl. Gheorghe Grigorovici Carпов, toate delegațiile au plecat spre Leningradul eroic, care a suferit cea mai grea și crudă lovitură în timpul războiului fascist, fiind blocat timp de 900 de zile. Munca, dragostea și spiritul de abnegație al poporului din Leningrad a făcut ca în timpul scurt de după război Leningradul să se reconstruiască în așa fel ca aproape să nu se mai cunoască urmele războiului.

Calea lungă din Moscova la Leningrad am parcurs-o cu trenul expres «Krasnaia Strela»; tren foarte confortabil și pus la dispoziția delegațiilor bisericești.

În gara Leningrad am fost întâmpinați de către I.P.S. Mitropolit Grigore al Leningradului și Novgorodului, Dl. A. I. Cușnarev, împuternicitul Consiliului Afacerilor Bisericești de pe lângă Consiliul de Miniștri, profesorii Academiei Teologice și ai Seminarului precum și clerul orașului.

Găzduirea ni s-a făcut în frumosul hotel «Astoria», unde am întâlnit aceeași atitudine binevoitoare, extrem de politicoasă și nobilă din partea întregului personal, ca și la Moscova.

În ziua de 27 iulie, ziua Sf. Vladimir pe stil vechi, P. F. Patriarh Justinian înconjurat de un mare sobor de vlădici și preoți a officiat Sfânta Liturghie în catedrala Sf. Vladîmir, unde s-au adunat zeci de mii de credincioși, pătrunși pînă-n măduva oaselor de adevărul credinței în Hristos Mîntuitorul și Împăratul Păcii.

Aducînd mulțumiri Prea Fericitului Patriarh Alexei, pentru invitația și înlesnirea de a vizita cele mai importante centre de cultură și viață prosperă, Prea Fericitul Patriarh Justinian laudă evlavia și credința, hărnicia și munca, perseverența și jertfelnicia poporului Leningrădean în reconstrucția rapidă a orașului erou și, binecuvîntîndu-i, roagă pe Cel Atotputernic să le ajute cu darurile sale cele bogate, sporindu-le munca, întărindu-le puterile, dîndu-le sănătate deplină și belșug în țară și pogorînd pacea Lui cea sfîntă între oameni și popoare.

În cele 3 zile cît am stat la Leningrad am putut admira monumentalele catedrale, vestitul muzeu «Ermitaj», Petrodvorețul, fosta reședință de vară a lui Petru cel Mare, cu aleile pitorești și fîntni arteziene, etc., palatul care

a fost distrus, nimicit și ars pînă în temelie de nemți în timpul războiului, dar care în prezent este complect restabilit, prin munca organizată și pricepută a conducătorilor sovietici și hărnicia și patriotismul marelui popor sovietic.

Părăsind Leningradul cu sentimentul de dragoste și respect pentru un popor evlavios, credincios și plin de curaj, care va rămîne pildă vie de apărare a Patriei Sale, a libertății și păcii, ne-am îndreptat soborul spre Kiev «noul Ierusalim al Ortodoxiei», cum îl numește Prea Fericitul Patriarhul nostru Justinian. Pe aeroportul Kievului ne așteptau venerabilul — impozant ca figură și nobil ca prezentare — Înalt Prea Sfințitul Ioan, Mitropolitul Kievului și Exarh al Ucrainei împreună cu P.S. Episcop Nestor și clerul local, precum și Președintele Consiliului Afacerilor Bisericești din Ucraina, Gheorghie Stepanovici.

La Kiev am vizitat cele mai importante monumente religioase și istorice: catedralele Sf. Andrei, Sf. Sofia, dar mai ales Sf. Vladimir, care este o capodoperă ca arhitectură, iar pictura celui mai renumit pictor rus Vasnețov din această catedrală, te uimește. Tablourile religioase «Iisus în fața lui Pilat», «Intrarea Domnului în Ierusalim» sau «Judecata din urmă» te fascinează pironindu-te locului.

Apoi monumentul voevodului Vladimir, cel care a încreștinat Rusia, străjuiește și astăzi cu crucea în mîni deasupra Niprului, simbolizînd triumful binelui, adevărului și luminii asupra răului, nedreptății și întunericii.

Ne-am închinat la peste 140 de moaște din Kievo-Pecerschaia Lavra, cerînd mijlocirea și rugăciunile lor către Atotputernicul Dumnezeu pentru pacea a toată lumea și ocrotirea și propășirea țărilor noastre.

Am vizitat apoi minăstirea de călugărițe «Acoperămîntul Maicii Domnului», unde ne-au întîmpinat soborul minăstirii în frunte cu Maica Stareță, după tradiționalul obicei cu pîine și sare și un cuvînt cald de bun sosit, exprimîndu-și marea bucurie a întregului sobor de a se împărtăși de patriarhiceasca binecuvîntare a Prea Fericitului Patriarh Justinian, care a lăsat urme adînci în sufletele tuturor încă din vara anului 1951.

Prea Fericitul Patriarh Justinian în cuvîntul de răspuns a accentuat că toată însuflețita primire ce ni se face mărturisește despre acea dragoste adîncă creștinească a poporului rus, izvorită din credința curată și puternică în Dumnezeu milii și al păcii, ai Cărui fii toți de pretutindeni sîntem, cei care credem în El și-L mărturisim: Pacea și înfrățirea între popoare va triumfa, iar Chievlul — leagănul ortodoxismului rus — și în viitor va radia lumină și căldură peste neamuri și veacuri, înfrățindu-i și întărindu-i în nădejde și credință.

Duminică 31 iulie Prea Fericitul Patriarh Justinian, înconjurat de P.S. Episcop Valerian al Oradiei, Episcop Paladie al Volinului și Rovenului, Episcop Nestor, Vicar al Ucrainei, 2 arhimandriți ai Patriarhiei din Alexandria, 1 arhimandrit al Bulgariei și numeroși preoți localnici a oficiat Sf. Liturghie în catedrala Sf. Vladimir, măreață dar neîncăpătoare pentru zecile de mii de credincioși, care veniseră să se închine și să asculte Sf. Liturghie.

La sfîrșit, Prea Fericitul Patriarh a binecuvîntat clerul și poporul, povățuindu-i în cuvinte pline de înțelepciune evanghelică spre viață curată, spre muncă rodnică și cinstită, spre dragoste frățească care asigură pacea și buna înțelegere între oameni.

După recepția de la palatul mitropolitan, unde a urmat un schimb de toasturi prietenești și de rămas bun între capii Bisericilor ucrainiană și română, polonă și alexandrină am plecat spre Odesa.

La aeroportul din Odesa am fost întâmpinați de I.P.S. Arhiepiscop Nicon al Odesei și de Hersonului și de reprezentantul Consiliului pentru Afacerile bisericesti din Regiune Dl. Pavel Alexeveci Blagov împreună cu întregul cler al Odesei și corpul profesoral al Seminarului.

În mașini elegante, frumoase și îngrijite am parcurs domol distanța de cca. 50 km. pînă la mînăstirea Adormirea Maicii Domnului, ce se află la vila Sanctității Sale Patriarhul Alexei, chiar pe malul Mării Negre, unde eram așteptați de Sanctitatea Sa.

În acest colțșor de «rai pămîntesc» în anturajul Prea Fericitului Patriarh Alexei, Prea Fericitului Patriarh Hristofor al Alexandriei, Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Macarie al Poloniei și a celorlalți însoțitori, Prea Fericitul Patriarh Justinian a putut să se recreeze cîteva zile într-o atmosferă de înaltă căldură prietenească, de sinceră dragoste frățească, de iubire și multă apreciere părintească din partea celor trei aproape octogenari, Intfiistătători ai Bisericii Ortodoxe.

Ochii lor radiau căldură, dragoste și blîndețe, provocînd în acelaș timp din partea Patriarhului Justinian smerenie nefățarnică, ținută majestoasă și înțelepciune solomonică.

Și în Odesa cu ocazia diferitelor vizite și a slujbelor săvîrșite la mai multe biserici, ne-am convins că Biserica Ortodoxă din Uniunea Sovietică este vie și-și trăiește viața religioasă cu cea mai înaltă tensiune. La slujbele pe care le-am săvîrșit în sobor au participat activ cîntînd părți întregi din Vecernie, Utrenie și Liturghie, masele de credincioși.

Am văzut creștinismul ortodox viu, activ și trăit, generator de fapte mărețe, eroice, de jertfe într-o țară măreață și minunată.

Ne-a întâmpinat cu atîta căldură și dragoste, cu lacrimi de bucurie și prietenie, cu sentimente de respect și considerație, pretutindeni cu pîine și sare, cu flori ce ar fi putut împodobi un parc întreg încît toate acestea ne îndreptățesc să mărturisim, cu toată puterea și convingerea că poporul rus ne este prieten sincer și iubitor de pace, căci din respect reciproc, din iubire și stimă, izvorăște pacea trainică, pacea de care e însetată întreaga omenire. Tuturor caldelor manifestări din partea credincioșilor și a păstorilor în frunte cu I.P.S. Arhiepiscop Nicon, Prea Fericitul Patriarh Justinian, inspirat într-adevăr de Duhul Sfînt (cum și personal a mărturisit) le-a răspuns în cuvinte impresionante, cuprinzătoare și pătrunzătoare pînă în adîncul sufletului. După fiecare frază rostită și imediat tradusă izburneau ropote de mulțumiri ce sguđuiau biserica.

În lacrimi de bucurie, în hohote de plîns sorbeau fiecare cuvînt cu atenția încordată după 4 ore de rugăciune, fără să se simtă vreun semn cît de mic de oboseală din partea cuiva.

«Dumnezeu să binecuvînteze osteneala poporului sovietic. Să vă păzească în credință tare, pe care să o mărturisiți în căminurile voastre, în munca voastră de toate zilele și în toate acțiunile voastre, rugîndu-l fierbinte să ne deschidă nouă, vouă și tuturor fiilor săi credincioși calea păcii spre un viitor cît mai fericit». Cu aceste cuvinte a încheiat Prea Fericitul Patriarh Justinian solemnă sărbătoare a înfrățirii și identificării în rugăciune și simțire a slujitorilor diferitelor națiuni, uniți într-un singur cuget cu poporul dreptcredincios și pravoslavnic rus.

Apoi ne-am întors în țară, încărcăți de impresii, încrezători și convinși mai mult ca oricînd în izbînda păcii, acea pace lăsată omenirii de Mîntuitorul Hristos, dătătoare de lumină, de bucurie și de viață curată neprihănită, senină și plină de fericire.

Preot NEAGA SIMION

URZIND VIAȚĂ NOUĂ, PE INTINSUL EPARHIEI

Solemnitatea punerii pietrei fundamentale la lucrările de la minăstrile: Dealu, Ghișiu și Schitul Malcilor.

S-au implinit 7 ani, de cind, prin înscăunarea Prea Fericirii Sale Patriarhul Justinian la Conducerea Bisericii noastre, Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor a intrat într-o epocă nouă de înflorire pe toate țărimurile. Vorbind numai din punct de vedere gospodăresc, Eparhia noastră nicio dată n-a cunoscut acest ritm de construcție și de reînnoire de astăzi. Biserici, minăstiri și așezăminte bisericesti, peste care nepăsarea oamenilor așternuse colbul uitării, iar timpul și vitregia vremurilor venise cu îngroparea acestora în paragină, au început să apară, să se înalțe, să se înnoiască, să-și capete strălucirea de odinioară, să-și aprindă iarăși candelă care să lumineze în veacuri lumina ortodoxiei și culturii noastre strămoșești.

De 7 ani, din punct de vedere bisericesc, în Arhiepiscopia noastră se zidește viață nouă. În pas cu statul nostru democrat popular — care nu numai că a transformat țara într-un imens șantier de lucrări gospodărești care-i vor da strălucirea ce i se cuvine, dar a creiat și Bisericii noastre posibilități prin legături și ajutoare materiale, ca ea să se desvolte și să înflorească, — Biserica noastră ortodoxă romină lucrează la sporirea și înălțarea neconținută a prestigiului său.

A. În dimineața însoțită a zilei de 11 iulie a. c., Prea Fericitul Patriarh Justinian, însoțit de PP. SS. Vicari Patriarhali Antim Țirgovișteanu și Theoctist Botoșăneanu, de P. C. Vicar Alexandru Ionescu, de PP. CC. Consilieri ai Sfintei Arhiepiscopii: Alexandru Petcu, Alexandru Zamfirescu, Marcel Mihăiescu, Stan Dimancea și P. F. Alexandru, de Prea Cuviosul Exarh al Minăstirilor Justinian Florea, de dl. Arhitect I. Paraschivescu și de dl. Gheorghe Ionescu — șeful serviciului Contabilității, a plecat spre minăstirea Dealu, pentru a pune temelia lucrărilor de restaurare a minăstirii și de zidire a chiliilor și atelierelor ce se vor înălța în jurul istoricului sfint lăcaș, care adăpostește capul marelui și viteazului domn Mihai Voevod.

La ora 12, în sunetul clopotelor și ale imnului patriarhal și întimpinat de cler, popor și de invitați — printre care amintim pe dl. Ion Stancu, Vicepreședintele Comitetului Executiv al Sfatului Popular al raionului Țirgoviște, pe dl. Gheorghe Bengea — președintele Sfatului Popular al orașului Țirgoviște, pe dl. Iosif Emil — președintele comitetului raional de luptă pentru Pace, pe dl. Ioniță, imputernicitul Ministerului de Culte din raionul Țirgoviște, pe dl. Ing. Cora — Prea Fericirea Sa Patriarhul Justinian intră în încănta minăstirii Sf. Nicolae care străjuiește de sus, de pe deal, orașul Țirgoviște, vechiul scaun domnesc și mitropolitan al Țării Românești.

Biserica, ctitoria evlaviosului domn Radu cel Mare, va deveni iarăși centru de aleasă viață duhovnicească, va fi iarăși înconjurată, ca acum câteva veacuri în urmă de chilii și așezăminte bisericesti, ea, care în ultimele zeci de ani era ascunsă în dosul unor clădiri — dărimate de cutremurul din 1940 — cari nu aveau nicio legătură cu rosturile bisericii. Clopotnița este gata; chiliile din partea de nord-vest sînt gata, iar cele din nord-est sînt și ele gata de roșu. De de doi ani, prin grija înaltului Ierarh — care s-a hotărît să scoată din bălării și din moluzul ce începuse să îngroape în

pământ chipul mindrei minăstiri — s-a lucrat mereu și intens. Așezământul rectitorit astăzi de Prea Fericirea Sa Patriarhul Justinian, începe să ia forma ce o va avea miine, forma vechilor minăstiri ortodoxe: biserica în mijloc, înconjurată de jur împrejur, ca o cetate, de clădiri și chilii. În partea din spre oraș, în spre sud, răsărit și apus, lucrările sînt începute, iar astăzi se pune temelia lor, așezîndu-se, cu rugăciuni, piatra fundamentală tradițională, de către însuși ctitorul de acum.

În mijlocul șantierului, începe sfînta slujbă a sfințirii apei, săvîrșită de P. S. Episcop Theoctist, Vicarul Sf. Patriarhii, înconjurat de părintele consilier Al. Zamfirescu, de protopopul Gh. Tache de la Tîrgoviște și de Ierodiaconul Evghenie Dascălu de la Sfînta Patriarhie, răspunsurile fiind date de Corala preoților din Tîrgoviște, de sub conducerea preotului I. Vătășescu.

La sfîrșitul slujbei, P. S. Episcop Theoctist, după ce arată istoricul minăstirii și al tuturor restaurărilor ce i s-au făcut în decursul timpului, face apoi darea de seamă a lucrărilor începute de Prea Fericirea Sa Patriarhul Justinian în 1953, arătînd cum și de cine au fost întocmite planurile, ce s-a lucrat în fiecare an, de cînd s-a deschis acest șantier, cît au costat anual lucrările, ele ridicîndu-se pînă astăzi la suma de 1.468.816 lei.

După acest raport al P. S. Episcop Theoctist, i-a cuvîntul Prea Fericitul Justinian, care arată în ce stare a găsit această sfîntă minăstire și cum s-a hotărît să o scoată din ruină și să o readucă la frumusețea cea dintîi, făcîndu-o să devină din nou fruntașe între minăstirile Arhiepiscopiei noastre. Prea Fericirea Sa arată că cheltuelile restaurării și zidirilor celor noi, care se vor ridica la suma de peste 3 milioane și jumătate lei, sînt suportate de Sfînta Arhiepiscopie a Bucureștilor, ea devenind prin aceasta ctitora acestui sfînt așezămint. Cum însă Sfînta Arhiepiscopie își strînge toate fondurile din contribuțiile parohiilor, date cu ocazia distribuirii luminărilor și calendarelor, toți credincioșii din Arhiepiscopia noastră, care cumpără o luminare de la pangarul bisericii lor și un calendar pentru casa lor, prin bănușul pe care-l dau cu acest prilej, devin ctitori ai tuturor marilor lucrări de zidiri și restaurări de biserici și minăstiri din cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor. La temelia acestei importante lucrări de la Dealul, deci, stă jertfa, obolul modest al tuturor credincioșilor din Eparhie, stă bănușul de pe luminări și calendare, care se adaogă la sprijinul material dat cu altă înțelegere și larghețe de statul nostru domacrat-popular, prin Ministerul Cultelor care arată sollicitudinea pentru aceste restaurări de monumente ale trecutului nostru.

La sfîrșitul cuvîntului Prea Fericitul Patriarh Justinian, P. C. Consilier Alexandru Zamfirescu citește actul de temelie, după care el este semnat și așezat cu ceremonialul obișnuit la temelia noilor clădiri peste care Prea Fericitul Patriarh așează primele cărămizi.

La ora 2,30 după ce solemnitatea punerii pietrei fundamentale s-a terminat și după ce asistența vizitează întreg șantierul și interiorul minăstirii, clerul de față și invitații au trecut într-una din încăperile minăstirii, unde li s-a servit masa.

După masă, cu aceeași suită, Prea Fericitul Patriarh Justinian pleacă spre minăstirea Ghighiu, un alt mare șantier al Sfîntei Arhiepiscopii a Bucureștilor, unde la ora 6,30 are loc aceeași solemnitate a punerii pietrei fundamentale pentru lucrările ce sînt în curs de execuție.

B. Mănăstirea Ghighiu, în apropierea Ploeștilor, ctitorie a simonahului Arsenie, din anul 1814, a fost refăcută în 1858 și tirnosită în 1866. Suferind mari stricăciuni, de pe urma cutremurului din 1940 și a bombardamentelor din 1944, Prea Fericitul Patriarh Justinian s-a hotărât să refacă atât mănăstirea cât și bisericuța din cimitir, să-i zidească clădiri noi în partea de sud și răsărit. Aceste clădiri vor adăposti atelierele în care maicile, — căci din 1952 de când au început lucrările de restaurare mănăstirea a fost transformată în mănăstire de maici — vor munci ca niște albine harnice pentru sporirea economiei Patriei noastre și pentru ridicarea prestigiului monahismului românesc, care de acum, împletește în mod fericit rugăciunea și trăirea moral-religioasă cu munca ce înalță și pe om și colectivitatea în care trăește.

Slujba sfințirii apei și întemeerii a fost săvârșită de P. S. Episcop Theotist, înconjurat de prea cuviosul exarh Justinian Florea, de cuvioșii Pangrație și Pantelimon, slujitori la această sfântă mănăstire și de arhidiaconul Evghenie Dascălu.

La sfârșitul slujbei religioase, P. C. Alexandru Vlaiculescu protoiereul regiunii Ploești, care poartă grija acestui șantier, citește actul de fundație, care apoi este așezat la temelie noilor clădiri, la care Prea Fericitul Patriarh Justinian așează prima cărămidă cu ritualul cuvenit.

După aceea Prea Fericirea Sa vizitează șantierul, interesându-se de mersul lucrărilor și dând directive d-ului arhitect Paraschivescu, șeful lucrărilor și meșterilor, precum și maicii starețe și soborului mănăstirii.

La ora 8,30 seara, după ce a pus rânduială în toate, Prea Fericitul Patriarh Justinian, în sunete de clopote și în acordurile imnului arhieresc „Pre Stăpînul nostru”, cântat de toți cei de față, soborul, cler și credincioși, pleacă spre București.

*

C. A doua zi, marți 12 iulie, la ora 12, Prea Fericitul Patriarh Justinian a luat parte la o altă mare solemnitate de acelaș gen, în însăși Capitala țării.

Într-un cartier liniștit al Bucureștilor, în străduța cu acelaș nume, stă ascuns între clădirile vecine, modest și mic, Schitul Maicilor, cercetat de credincioși din împrejurimi, și iubit pentru atmosfera din el, de liniște și pace ce îmbie sufletul la rugă și reculegere. Ești în mijlocul unei metropole, totuși aici în bisericuța Schitului Maicilor te simți a fi undeva departe de lume, unde în liniște și tihnă poți să-ți îmbătezi sufletul în baia rugăciunii, poți, ca departe de șomotul lumii, să te simți mai aproape de Dumnezeu.

Zidit în anul 1727 de hagiița Dina, mai apoi călugărița aci sub numele Timoteia, Schitul Maicilor de la începutul secolului XIX devine metoc al mănăstirii Țigănești care l-a folosit ca atare pînă în ultima vreme, când devine paraclis patriarhal. Chilile din jur, cu timpul, s-au distrus; viața călugărească s-a stins și ea în acest schit.

Acum, Prea Fericitul Patriarh Justinian voind să redea schitul adevăratului său rost, devenind iarăși schit de maici, s-a hotărât ca în jurul său, pe terenul liber să zidească chilii pentru maici și clădiri pentru adăpostirea atelierelor de broderie artistică, ceramică și pictură bisericească ale Sfintei Patriarhii.

La ora 12, în prezența Prea Fericitului Patriarh Justinian, a d-ilor Profesor Acad. Petre Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor, Profesor Acad. Duiliu Marcu, reprezentantul Comitetului de Stat pentru Arhitectură și Construcții, PP. SS. Episcopi Antim, Tîrgovișteanu și Theotist Botoșăneanu,

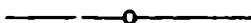
Vicari Patriarhali, Consilierilor Patriarhiei Române, arhitecților D. Ionescu Berechet și Paraschivescu, inginerilor șantierului și multor clerici și credincioși, s-a pus piatra fundamentală a lucrărilor ce se vor ridica.

Slujba religioasă a fost săvârșită de P. S. Episcop Antim și de un sobor de preoți, la sfârșitul căreia, Prea Sfinția Sa rostește cuvântarea prin care, după ce face istoricul schitului, arată cum s-a ajuns la hotărârea Sfântului Sinod, în urma propunerii Prea Fericitului Patriarh Justinian, de a se zidi aici atelierele în care arta religioasă și națională, oglindită mai ales în broderii artistice și ceramică, se va desvolta, pentru a satisface necesitățile din ce în ce mai mari ale Bisericii noastre. Costul acestor lucrări se va ridica la suma de peste 3 milioane lei.

La sfârșitul cuvântării, Prea Cucernicul preot Vasile Ștefan, Consilier Patriarhal, a citit actul de fundație, care după ce a fost semnat de cei de față a fost așezat la temelie clădirii, la care primele cărămizi au fost așezate de Prea Fericitul Patriarh Justinian, de dl. Profesor academician Petre Constantinescu-Iași și de dl. profesor academician Duilău Marcu.

Solemnitatea apoi a luat sfârșit. Cu aceasta, s-au încheiat două zile bogate în bucurii duhovnicești, zile în care trei lăcașuri sfinte au primit pecetea și arvuna ridicării obrocului de pe fruntea lor, așteptând ca în curând ele să devină iarăși faruri de lumină spirituală și de muncă creatoare, ajungând exemple pentru toți credincioșii din jurul lor și contribuind astfel la zidirea unei vieți mai bune și mai fericite a poporului nostru.

Preot P. F. ALEXANDRU

PRĂZNUIREA HRAMULUI BISERICII BULGARE DIN BUCUREȘTI — SFINTUL PROOROC ILIE

Comunitatea credincioșilor ortodocși bulgari din București a trăit o zi de mare bucurie duhovnicească, la 20 Iulie, prăznuirea Sf. Prooroc Ilie, când a sărbătorit pentru prima oară hramul noii sale biserici dată în folosință de Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Încă din ajun, credincioasele bulgare au împodobit interiorul și exteriorul bisericii lor cu ghirlande de flori și steaguri bulgare și române, dându-i un aspect de mare sărbătoare.

La slujba privegheții și a sfințirii artoselor din seara zilei de 19 Iulie, au participat Prea Cucernicii Părinți Consilieri de la Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor și Administrația Patriarhală, protos fiind P. C. Pr. Alexandru Ionescu, Vicarul Sf. Arhiepiscopiei a Bucureștilor care, după sf. slujbă a ținut o frumoasă cuvântare în fața numeroșilor credincioși bulgari și români.

A doua zi, miercuri 20 Iulie, sfânta liturghie a fost săvârșită de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Firmilian al Olteniei, ca delegat al Prea Fericitului Patriarh Justinian și al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Din sobor au făcut parte: P. C. Vicar Alexandru Ionescu, P. C. Pr. Ioan Gagiu, Directorul Cancelariei Sf. Sinod, PP. CC. Consilieri de la Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor: Stan Dimancea, Alexandru Zamfirescu și Petre Alexandru; PP. CC. Consilieri Patriarhali: Vasile Ștefan și Zaharia Băbăle; PP. CC. Arhidiaconi: Prof. Gheorghe Moisescu, Anania Vartolomeu, Anton Uncu, Evghenie Dascălu și Petre Brighidău și P. Cuv. ieromonah Dr. Teodor Tecov, parohul bisericii bulgare din București.

Au participat la această sărbătoare: P. S. Episcop Theoctist Botoșeneanul, Vicar Patriarhal, Dl. Ioan Bărbulescu, Directorul General al Ministerului Cultelor, D-na Gheorghiova, secretar de presă, din partea Ambasadei Republicii Populare Bulgaria, reprezentanții bisericii ortodoxe ruse din București, preoți din Capitală și numeroși credincioși bulgari și români care au umplut biserica bulgară.

Răspunsurile la sf. liturghie au fost date de corul Catedralei Patriarhale, sub conducerea D-lui Prof. Nicolae Lungu.

Predica zilei a fost rostită de P. Cuv. Arhidiacon Anania Vartolomeu.

La sfârșitul slujbei, P. Cuv. Ieromonah Teodor Tecov, parohul bisericii bulgare din București a ținut o cuvîntare în care a arătat bucuria și recunoștința adîncă a credincioșilor bulgari pentru dragostea frățească a Bisericii Ortodoxe Romîne, prin participarea la sfînta liturghie a Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Firmilian al Olteniei, a Prea Sfințitului Episcop Theoctist Botoșeneanul, Vicar Patriarhal și a celor mai distinși clerici din Capitala Romîniei. P. Cuv. Sa, între altele, a spus:

«Pentru a doua oară Biserica bulgară din București trăiește o zi mare. Prima mare bucurie duhovnicească a trăit-o anul trecut, la 26 Octombrie, cînd Prea Fericitul Patriarh Justinian al Romîniei, în cadrul unei solemnități religioase la care a luat parte și P. F. Sa Patriarhul Chiril al Bulgariei împreună cu ierarhii Bisericii Ortodoxe Bulgare și ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Romîne, a dat în folosință credincioșilor bulgari din București această prea frumoasă biserică. Noi nu vom putea găsi niciodată cuvinte prin care să exprimăm recunoștința noastră față de Prea Fericirea Sa Patriarhul Justinian, pentru grija mai mult decît părintească ce o are față de noi. Prea Fericirea Sa nu numai că ne-a dat acest sfînt lăcaș unde să putem aduce rugăciuni lui Dumnezeu în limba noastră strămoșească, dar de atunci încoace ne ajută în toate chipurile, și moral și material, pentru propășirea bisericii noastre.

Acum cîteva zile o delegație a Consiliului nostru parohial am fost primiți de Prea Fericirea Sa, care ne-a exprimat părerea de rău că nu poate participa la sfînta liturghie de praznicul bisericii noastre, fiind invitat în acest timp de Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei și a toată Rusia la serbările religioase ale Bisericii Ortodoxe Ruse.

Dar Prea Fericirea Sa nu ne-a lăsat nici de data aceasta. Și astăzi, pentru a doua oară, trăim o nouă zi de mare bucurie duhovnicească. Slujba sfîntei liturghii, la prima sărbătorire a hramului bisericii noastre s-a săvîrșit de Inalt Prea Sfințitul Mitropolit al Olteniei, unul din cei mai vrednici ierarhi ai Bisericii Romîne.

Păr. ieromonah Dr. Teodor Tecov a mulțumit Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor pentru întregul sprijin moral și material acordat Bisericii Bulgare din București.

La urmă, P. Cuv. Sa a propus să se expedieze Prea Fericitului Patriarh Justinian o telegramă din partea credincioșilor ortodocși bulgari din București, în semn de recunoștință pentru grija părintească pe care o are față de biserica bulgară.

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Firmilian al Olteniei a vorbit despre legăturile frățești dintre cele două popoare vecine și prietene și dintre cele două Biserici surori, care se desvoltă și se întăresc neîncetat mai ales după sprijinul pe care-l dau de la început regimurile de democrație populară din cele două țări vecine.

În continuare, Inalt Prea Sfinția Sa a arătat misiunea pe care o are de îndeplinit biserica bulgară din București pentru cunoașterea reciprocă a celor două popoare vecine și a celor două Biserici surori Romîna și Bulgară.

La urmă, Inalt Prea Sfinția Sa a propus să se expedieze o telegramă Prea Fericitului Patriarh Chiril al Bulgariei din partea credincioșilor și a clerului romîn care a luat parte la sărbătorirea hramului bisericii bulgare din București.

S-a săvîrșit apoi un polihroniu, după care s-au împărțit credincioșilor bulgari două sute de cruculițe de argint în filigran dăruite de Prea Fericitul Patriarh Justinian.

În cîinstea națliilor oaspeți romîni s-a oferit la sfîrșit o agapă din partea comunității credincioșilor bulgari.

Intr-o atmosferă de înaltă trăire duhovnicească a luat sfîrșit prima sărbătorire a hramului bisericii bulgare din București.

I. IUFU

ȘEDINȚA INTERCONFESIONALĂ DIN CAPITALĂ

În ziua de 22 Iulie a. c., a avut loc o ședință a tuturor slujitorilor cultelor din Capitală cărora li s-a făcut o expunere asupra lucrărilor Adunării Mondiale pentru Pace de la Helsinki, ședința fiind convocată de Comitetul de Luptă pentru Pace al orașului București.

Adunarea a fost prezidată de Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal, care a arătat că Adunarea de la Helsinki a dat popoarelor noi speranțe în victoria cauzei păcii.

Din Prezidiul adunării au mai făcut parte: Prea Sfințitul Episcop Vasken Balgian, Conducătorul Bisericii Armene din țara noastră, Eminența Sa Dr. Moses Rozen, șeful Cultului mozaic; P. C. Protopop Dr. Emanuil Kreiss din partea Bisericii Romano-Catolice, Dr. A. Bruckner din partea Bisericii Luterane cum și delegați ai tuturor cultelor neoprotestante din Capitală.

Primul referat în legătură cu desfășurarea lucrărilor Adunării Mondiale de la Helsinki a fost susținut de Părintele Alexandru Ionescu, Vicar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor care a luat parte la Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki, ca delegat al Bisericii noastre pe lângă Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Sebastian Rusan al Moldovei.

P. C. Preot Alexandru Ionescu a rostit următoarea cuvântare:

«Marea Adunare Mondială a Păcii care s-a ținut în sala Mesuhali din orașul Helsinki, capitala Statului finlandez între 22 și 29 Iunie a. c., a fost convocată și organizată din inițiativa Consiliului Mondial al Păcii.

Marea însemnătate a acestei Adunări constă în faptul că ea a arătat într-un mod convingător că în ultimii ani au fost atrase în lupta pentru apărarea păcii noi detașamente de oameni de cultură și știință, reprezentanți ai diferitelor culte religioase, oameni ai muncii din diferite ramuri de activitate și din diferite pătri sociale.

La lucrările Adunării au luat parte 1640 delegați din 68 de țări, 92 invitați și 109 observatori reprezentând grupuri sociale din cele mai diverse cum și mari personalități. Potrivit uneiări de seamă făcută de secretarul general al Consiliului Mondial al Păcii — Jean Lafitte — la această Adunare au luat parte 1.404 bărbați și 436 de femei, 247 delegați au fost mai tineri de 30 de ani. Vîrsta medie pentru participanți fiind 43 de ani.

Repartiția pe profesiuni ar fi următoarea: 57 țărani, 68 tehnicieni și ingineri; 72 clerici; 74 oameni de afaceri; 108 artiști, actori și cineaști; 94 avocați și juriști; 140 profesori și învățători; 145 oameni de știință și medici; 146 poeți și scriitori; 149 ziaristi; 162 funcționari; 354 lucrători și sindicaliști, 272 profesioni diverse; se relevă faptul că la această adunare au luat parte 146 de parlamentari (deputați și senatori).

Toți acești oameni au mărturisit diferite concepții politice, filosofice sau religioase, dar toți au afirmat voința lor hotărîtă de a apăra cauza păcii.

Adunarea a fost salutată prin mesagii venite din partea reginei Elisabeta a Belgiei, a d-nei Rameshvari Nehru, a d-lui L. Cardenas, fost președinte al Statului Mexic, a d-lui Edouard Heriot, președintele de onoare al Adunării Naționale Franceze și a multor altor personalități.

«Astăzi nu este destul să afirmi prin cuvinte atașament pentru cauza păcii — a spus regina Belgiei —. Ea trebuie apărată cu tărie înmulțindu-se inițiativele ca aceea a voastră. Pentru aceea urez Adunării Mondiale a Păcii care se va ține la Helsinki să-și realizeze scopurile sale și să aducă astfel contribuția sa la cauza înțelegerii între popoare și a păcii, condițiuni esențiale ale culturii și progresului»

«Salut va toți prietenii reuniți la conferință spre a lucra pentru pace — a spus d-na Rameshvari Nehru — Eu consider că a lucra pentru pace înseamnă a fi în slujba lui Dumnezeu. Mi-ar place să fiu cu voi spre a participa la dezbateri. Din nefericire însă nu am reușit de această dată să viu în persoană, dar cu sufletul sînt cu voi și vă trimit toate urările mele pentru succesul misiunii voastre. Condițiunile înspăimîntătoare ale timpurilor moderne pun tuturor popoarelor lumii care iubesc pacea o problemă pe care ele nu pot să o ignoreze.

Creșterea încordării mondiale, cursa înarmărilor, prepararea armelor atomice și amenințarea marilor puteri că le vor întrebuița într-un viitor război, bănuielele reciproce și frica înspăimîntătoare care rezultă din acestea, — toate acestea au împărțit lumea în două blocuri gata de război: este o perspectivă îngrozitoare pentru ca omul de rînd să rămînă indiferent. Marea conferință mondială, care trebuie să se țină la Helsinki la care vor participa multe țări, la care eminente personalități, bărbați și femei cu renume mondial vin cu singurul obiectiv de a suprima războiul din

relațiile omenești—este un răspuns la această problemă. Sper că în această conferință toate popoarele vor lua hotărârea sfântă de a renunța la război și de a-l elimina definitiv din relațiile omenești.

În mesajul său — dl. Lazaro Cardenas — fost președinte al Republicii Mexic, arătând că «cimentul solid al unei păci efective și durabile» constă în respectul drepturilor oamenilor, recunoașterea fără distincție a suveranității și integrității națiunilor, neamestecul în treburile interne ale altor țări, libertatea și independența popoarelor, egalitatea internațională a statelor, indiferent de întinderea și puterile lor și stabilirea unei cooperări tehnice, economice și culturale între toate țările pentru realizarea unui progres uman constant, conchide: «cu sprijinul principiilor respectului reciproc al libertății și al păcii din care se inspiră eforturile care au drept rezultat întrunirea acestei adunări internaționale și care constituie semnul sub care trebuie să se desfășoare lucrările ei, am onoarea să prezint acestei Adunări mondiale pentru pace, solidaritatea mea și dorința de a vedea că sarcinile ei reușesc printr-un succes care satisfacă cauza umanității».

«Dacă virsta mea și starea sănătății mele nu mi-ar interzice, aș fi în acest moment lângă voi — a scris dl. Eduard Heriot, Președintele de onoare al Adunării Naționale Franceze — pentru a uni glasul meu cu toate cele care se ridică odată mai mult împotriva barbariei stupide a războiului. Reținut departe de voi, vă mulțumesc în primul rînd pentru premiul neașteptat cu care voi m-ați onorat. N-ași fi îndrăznit niciodată să-l pretind dacă hotărârea voastră spontană și unanimă n-ar fi intervenit. Socotesc că ați voit să recompensați acțiunea continuă a unui francez democrat în slujba cauzei păcii.

De exemplu cînd alegerile din 1924 mă aduceau la putere, eu am lucrat cu rîvnă susținînd la Societatea Națiunilor protocolul păcii, întemeiat pe arbitraj, pe securitate și dezarmare care ar fi putut reuși din acea epocă dacă n-ar fi fost scrupulele unei națiuni, prietenă totuși.

Am avut bucuria să lucrez pentru apropierea între Rusia Sovietică și Franța republicană. Începînd de atunci n-am încetat să lupt pentru acest lucru. Am luat poziție împotriva renașterii militarismului german nu din dușmănie pentru Germania. Dacă oarecare din foștii mei adversari refuză de a renega atrocitățile pe care atîția oameni le-au suferit, — foarte mulți germani au înțeles și ascultat glasul conștiinței lor pentru a se bucura cu noi. Meritul lor este mare și toți pacifiștii le datorează o recunoștință pe care eu le-o exprim cu toată bunăvoința.

N-am reușit însă. În ce mă privește, nu mă simt deloc descurajat. Depinde de voința popoarelor de a înlătura monstrul care de atîtea ori a făcut ravagii în omenire. Acesta este obiectul reunitii noastre de la Helsinki.

Fără îndoială trebuie să luptăm împotriva atrocităților războiului nuclear. Conștiința popoarelor trebuie să suprimă calamitatea care amenință încă pe atîția vinovați. Primiți deci scumpi prieteni sprijinul meu, sprijinul unui bătrîn de 83 de ani care nu va mai vedea prea multă vreme lumina zilei. Din toate puterile care li rămîn el vă roagă stăruitor să vă uniți pe plan moral mai mult decît pe cel politic, pentru a doborî animalitatea murdară, pentru a asigura fiecărui popor dreptul său la liniște, pentru a proteja mai ales femeile și copii și pentru a realiza cel mai frumos mesaj care a fost adresat vreodată lumii: pace pe pămînt, între oameni bună învoire».

Asemenea mesagii au fost trimise de multe alte personalități și de diferite organizații internaționale.

Adunarea Mondială a Păcii a hotărît ea singură, la prima ședință cine să o prezideze, ea și-a întocmit ordinea de zi, ea a organizat procedura dezbaterilor.

Delegații la Adunare au prezentat candidații pentru prezidiu, iar Adunarea a ratificat aceste propuneri fără niciun fel de discriminare. Ca Președinte de onoare al Adunării a fost proclamat dl. Eduard Heriot, iar prima ședință a fost prezidată de profesorul Frederic Joliot Curie, Președintele Consiliului Mondial al Păcii, care a pronunțat discursul inaugural în care sînt puse problemele esențiale sugerate să fie examinate de Adunare și anume: dezarmarea și armele atomice, blocurile militare, securitatea colectivă, colaborarea între națiuni, suveranitatea națională și menținerea păcii, căci «pentru salvarea păcii — a spus profesorul Joliot Curie — este necesar ca toate forțele care activează în favoarea păcii din sectoare diferite și păstrîndu-și particularitățile lor — să-și unească voințele în jurul unor obiective comune capabile să servească mai eficace cauza destinderii internaționale».

La ședința inaugurală a fost prezentă d-na Tyyne Leivo Larson, Ministru în guvernul finlandez pentru problemele sociale și dl. Vaino Melti, guvernatorul provinciei Uusimaa, care în cuvîntul adresat Adunării, a spus printre altele: «viața oamenilor a devenit din ce în ce mai internațională, căci progresele imense ale tehnicii anu-

lează distanțele de la o țară la alta. Astfel, vizitele, congresele și alte evenimente internaționale sînt fapte normale fără îndoială, în capitalele tuturor țărilor. După ultimul război, cea mai mare întîlnire a avut loc la Helsinki, cu prilejul jocurilor olimpice, acum 3 ani. La jocurile olimpice, tineretea lumii s-a întrecut sub semnul păcii și a construit în felul său un punct de cooperare între națiuni. Acum, în 1955, reprezentanții a 90 de popoare au sosit în țara noastră pentru jocurile olimpice ale păcii, spre a lupta și a construi pentru pace. Mai multe națiuni ca oricînd altădată și din cele mai vaste straturi sociale sînt reprezentate aici. Acest fapt dovedește că aspirațiunea spre pace și condamnarea războiului ca mijloc de a tranșa diferențele internaționale se manifestă mai puternic pretutindeni și că se consideră desînderea internațională prin discuții, ca punctul de plecare necesar pentru asigurarea păcii mondiale. Ordinea de zi a Adunării Mondiale conține chestiunile cele mai importante din punct de vedere al păcii în acest moment și lucrarea Adunării va fi destul de grea. Noi toți nădăjduim că Adunarea noastră va împlini cu bine sarcina sa și va întări pacea în lume.

Discuția generală a fost deschisă la 23 Iunie cînd ședința a fost prezidată de dl. Josuê Castro, Brazilia, Președintele Comisiunii pentru alimentație și agricultură de pe lîngă O.N.U. și care a scris o carte tradusă și în limba noastră; geografia foamei.

Primul vorbitor a fost reverendul Candy, parohul unei biserici din Toronto-Canada și președintele unui comitet de luptă pentru pace din localitate. A luat parte la Adunare ca observator și a ridicat, în cuvîntarea sa, o mulțime de probleme privind mișcarea pentru apărarea păcii. Citez din concluziile cuvîntării sale: «Permițemi-mi de a sugera, pentru a termina, un oarecare număr le lucruri pe care putem cu toții să le facem.

Mai întîi trebuie să suprimăm propaganda urii. Vreau să spun de istoriile adevărate sau false care arată pe alții că ar avea coarne și coadă. Războiul fie rece fie cald face să se arate citeva exemple respingătoare ale umanității. A perpetua aceste exemple nu e drumul păcii, ci al războiului.

Al doilea, noi trebuie să cercetăm binele spre a-l recomanda și nu a pune în valoare răul spre a-l condamna. Dacă noi am vrea cu adevărat acest lucru am putea găsi foarte multe lucruri de recomandat. Bisericile din Canada au spus citeva lucruri curajoase asupra bombelor H. O mulțime de scrisori au fost trimise Parlamentului, cerînd membrilor să voteze «NU» în chestiunea reinarmării Germaniei.

Cînd Bisericile s-au întîlnit la Evanston, ele au publicat într-adevăr un raport bun asupra chestiunilor internaționale. Sînt sigur că sînt foarte multe lucruri de care toți ar putea spune că sînt bune de amîndouă părțile.

Al treilea, noi am putea întrebunța o mică doză de smerenie și autocritică. Problema pe care rebelul și reformatorul trebuie să o privească în față este întotdeauna orgoliul. Acesta nu e bun. Este un vechi proverb care spune: «Există bine în cel mai rău dintre noi și rău în cel mai bun dintre noi». Avem nevoie de autocritică pentru a lucra cu folos în cauza noastră, a păcii».

Marele scriitor chinez — Go Mo Jo — a evocat principiile coexistenței pașnice definite la Conferința de la Bandung și problemele privitoare la insula Taiwan care este un teritoriu chinez, locuitorii sînt chinezi, — eliberarea Taiwanului de cître poporul chinez fiind o problemă pur interioară a Chinei.

Profesorul Cosamby-India a făcut să se audă în termeni foarte vii, protestul popoarelor supuse de atîta vreme asupririi coloniale. În aceeași ședință au mai luat cuvîntul d-na Ley, Noua Zeelandă (care și-a exprimat dorința ca într-un viitor apropiat Oceanul Pacific să răspundă cu adevărat numelui său de ocean al păcii), profesorul Kaouru Yasui — Japonia — care a vorbit despre pericolul distrugerilor cu bomba atomică, arătînd eforturile pe care le fac japonezii pentru cauza păcii și propunînd Adunării, ca tragedia de la Hiroșima să fie comemorată printr-o zi internațională — la 6 august — lansînd și un Apel pentru trimiterea de delegați la conferința de la Hiroșima. Cel din urmă a vorbit D. N. Pritt — Anglia — președintele asociației internaționale a juriștilor democrați și care a arătat că hotărîrea de a utiliza armele nucleare și chiar preparativele pentru aplicarea acestei hotărîri, ajung la o crimă împotriva păcii potrivit cu prevederile Chartei de la Nürenberg.

În cursul ședinței de după amiază, după cuvîntarea senatorului G. Malaquias — Brazilia — a fost citit mesajul deputatului italian Pietro Nenni, care a reamîntit Adunării că a fost printre cei dintîi care a preconizat teza neutralității ce face astăzi mari progrese și pare bogată în promisiuni, în urma acordului cu Austria. De asemenea s-a citit mesajul filosofului englez Bertrand Russell, care, revenind cu curaj pe pozițiile definite de el acum trei ani, a ținut acum să aducă contribuția sa la lupta pentru coexistența pașnică împotriva pericolului atomic.

Mi-au rămas în minte cuvintele spuse de acest cinstit luptător pentru cauza păcii: «singurele posibilități oferite umanității sînt: pacea prin înțelegere sau pacea unui cimitir universal».

După ce a fost citit și mesagiul deputatului Katayama Tetsu fost prim ministru al Japoniei, a luat cuvîntul arhiepiscopul romano-catolic Gyula Czapik din Ungaria, a cărei cuvîntare o redăm aproape în întregime:

«Consider ca o mare onoare — a spus Arhiepiscopul de Eger G. Czapik — faptul de a fi fost invitat ca delegat la această adunare și de a avea ocazia să vorbesc aici.

Mai întîi de toate aș dori să spun că, cuvîntarea mea se va ocupa de 2 chestiuni: una într-un anumit sens — personală și a doua privitoare la subiectul discuției noastre.

Aș dori să accentuez de la început că sînt un fervent creștin practicant, un slujitor devotat al Bisericii mele și al supremului său cap, Papa, un cetățean loial al patriei mele maghiare. Trebuie totuși să adaug că nutresc un sentiment special pentru Finlanda, țara în care ne-am întîlnit astăzi. Eu sînt ungar și conform științei și tradițiilor noastre populare, poporul nostru aparține familiei linguistice fino-ungrice. Astăzi eu salut și onorez Finlanda, nu atît ca un străin, cît ca cineva care are strînse relații cu ea.

Socotesc că pot să exprim cît mai scurt cele ce am să vă spun, formulînd astfel afirmația mea: «doresc pacea pretutindeni în lume».

Doresc o pace bazată pe drepturile omului.

Natura a sădit în om un număr de dorinți. Unele din aceste dorinți opresc adesea pe om ca să intre în luptă, însă odată în luptă întăresc în el nădejdea că poate să ajungă la o pace binemeritată.

Această dorință de pace nu poate fi stinsă. Atîta vreme cît natura umană există, atîta vreme cît pămîntul există, această dorință va rămîne vie în sufletele oamenilor cinstiți din orice parte a lumii și e nevoie numai de o împrejurare prielnică, pentru ca această dorință, întocmai ca și cărbunii așțați de vînt, să ardă cu flăcări și să ardă din ce în ce mai strălucitor. Permiteți-mi să dezvolt acest exemplu al cărbunelui. Cu cît este mai mare cantitatea cărbunilor, cu atît mai mare e căldura și cu cît mai mare e căldura, cu atît mai intensă flacăra. Dacă mii, milioane de oameni, se unesc în dorința lor de pace, jarul sufletului nostru va arde mai luminos și ne va da mai mare putere. Și este de netăgăduit că în toată lumea milioane, sute de milioane de oameni au aceleași simțămînte și că incandescentul cărbune al dorințelor lor arzătoare, înscriu, în litere de foc, pe firmament: Noi vrem Pacea.

Doresc pacea pentru că sînt creștin.

Creștinismul a ridicat dorința de pace, despre care am vorbit pînă acum, la cele mai înalte culmi. La începutul istoriei mîntuirii noastre, cîntarea de pace a îngerilor a răsunat deasupra iesiei din Bethleem, și iarăși aceeași dorință de pace se exprimă în cuvintele «Pace vouă», salutarea pascală...

Creștinismul nu proclamă și nu cere pacea în sensul defetist al pacifismului. Învățătura sa morală nu respinge în mod absolut războiul. El îl recunoaște totuși numai cînd este just. Dar chiar și în acest caz numai ca un mijloc ultim și în împrejurări morale extreme.

Această situație este în chip deosebit aplicabilă timpului nostru. Pe acest drum, negociați și dovediți justetea cauzei noastre! Pe acest drum aduceți laolaltă dreptatea și înțelegerea umană. Acela care nu vrea să fie conșins prin adevăr, justiție și înțelepciune omenească, va fi exclus irevocabil din comunitatea umană. Un alt imperativ al moralei creștine este acela că războiul nu trebuie să cauzeze suferințe persoanelor nevinovate care nu participă la el; bombele cu hidrogen, armele nucleare și în general armele de distrugere în masă nu pot fi întrebunțate sub niciun motiv. Morala creștină proclamă nu numai partea negativă a poruncii lui Dumnezeu «să nu ucizi», ci accentuează deopotrivă latura sa pozitivă, proclamînd că este datoria noastră să apărăm și să salvăm viața umană.

În sfîrșit, doresc pacea pentru că sînt ungar.

Poporul meu se gîndește la pace aducîndu-și aminte de cele două conflagrații care au sguduit lumea.

Noi am trecut prin două experiențe de o înfînită suferință morală și materială în convulsivitatea războiului. Este de aceea lesne de înțeles că avem oroare de orice viitor război posibil. Noi am experimentat deja faptul că bombe, obuzele și atacurile pustitoare cărora le-am fost victime nu fac nicio distincție între Bisericile lui Dumnezeu, palatele de cultură sau fericitele lăcașuri particulare — toate distruse fără deosebire. Poporul nostru maghiar știe foarte bine că gemătul de moarte al muri-

bundului este îngrozitor, însă încă mai teribile sînt strigătele pătrunzătoare ale mamelor, plînsul văduvelor și orfanilor.

Poporul maghiar văzînd ruinele și adunîndu-și toate forțele sale și neprecupețînd niciun sacrificiu s-a așezat pe drumul reconstrucției patriei sale. El a înscris în constituția sa, libertatea religiei și a conștiinței, și-a extins serviciile de asigurare socială, străduindu-se chiar și în circumstanțe diferite să creeze cele mai bune condiții sociale. Și toate acestea nu într-un chip întîmplător, ci bazat pe planuri exacte, lucrare cu mult înainte. În această lucrare, de o incomparabilă valoare, sînt adunate laolaltă toate forțele națiunii maghiare, de la guvern pînă la ultimul cetățean cîstit, fie el lucrător manual sau intelectual.

În aceste împrejurări este lesne de înțeles că poporul maghiar nu dorește războiul, ci de fapt cere pacea»...

După cuvîntarea rostită de pastorul german Heinrich Grüber, deputatul francez Louis Vallon a angajat o discuție cu delegații sovietici definind într-un discurs ponderat teza unei neutralități extinse la un număr mare de țări din Europa.

Deputatul sovietic Al. Corneiciuc a arătat după aceea poziția poporului sovietic și a guvernului sovietic în problema dezarmării. «Poporul sovietic, a spus Al. Corneiciuc, crede cu tărie că Adunarea Mondială a Păcii va exprima cu demnitate voința popoarelor și că ea va ajuta pe conducătorii guvernelor care se vor întruni într-o conferință istorică ce trebuie să se țină la Geneva, ca aceștia să simtă și să înțeleagă bătăile inimii tuturor popoarelor, care vor ridica din ce în ce mai sus, pe planeta noastră, drapelul Păcii».

În aceeași ședință au mai luat cuvîntul dr. Otto Friedländer Austria; Pak Den Ai Coreea și profesorul Heinrich Brandweiner Austria.

În ziua de 24 iunie, Adunarea și-a continuat lucrările în cele 7 comisii ce s-au format din totalitatea membrilor și anume: 1. Comisia dezarmării și armelor atomice, prezidată de profesorul Saha India; 2. Comisia suveranității naționale și a păcii, prezidată de Saleh Achil Siria; 3. Comisia economică și socială, prezidată de Josué Castro Brazilia; 4. Comisia blocurilor militare și a securității prezidată de d-na Isabelle Blum Belgia; 5. Comisia schimburilor (legăturilor) culturale, prezidată de Repaci Italia; 6. Comisiunea educației și a tineretului, prezidată de d-na Reyrsohn Canada și 7. Comisia pentru cooperarea și acțiunea forțelor pacifice, prezidată de d-na Hoereth Menge Germania, asistată de reverendul Candy Canada, profesorul Donini Italia, pastorul Ragnar Forbek Norvegia și dl. Jean Lafitte secretarul general al Consiliului Mondial al Păcii.

În ședința plenară de după amiază, au luat cuvîntul M. Göran von Bonsdorff Finlanda, profesor de științe politice la Universitatea din Helsinki, d-na Phoebe Cusden Marea Britanie, Le Dinh Rham Vietnam, Saleh Akil Siria, deputat și membru al Comisiunii afacerilor străine, d-na Eugenie Cotton Franța, Președinta Federației Democratice Internaționale a Femelor.

În continuare, președintele Camerei de Comerț a Uniunii Sovietice, M. Nestorov, a expus condițiunile economice ale coexistenței pașnice, iar Ostap Dluaki, vicepreședintele Comisiunii de afaceri străine din Dieta poloneză, a arătat punctul de vedere al poporului polonez, cu privire la dezarmare.

Gabriel D'Arboussier în numele delegaților țării din Africa Neagră, a arătat că aceștia sînt veniți pentru a examina cu toată loialitatea problemele, nu numai cele particulare, ale unei țări sau alteia, ci în legătură cu pacea și cu securitatea popoarelor. «Noi am urmărit cu atențiune pasionată analiza situației internaționale făcută de Președintele Joliot Curie — a spus D'Arboussier — și sîntem de acord cu această analiză».

A luat cuvîntul după aceea deputatul Emmanuel D'Astier de la Vigerie, care a răspuns unor obiecțiuni ale laburiștilor și altora, și mai ales reverendului Candy. În aceeași ședință s-a trimis O.N.U., din partea Adunării, un mesaj cu prilejul aniversării a zece ani de existență.

La 25 iunie, sârbătoarea cea mai mare a poporului finlandez—ziua soarelui și a drapelului — Adunarea a lucrat numai în sinul Comisțiilor.

La 26 iunie, după amiază, a luat cuvîntul Președintele delegației noastre, profesor universitar Lotar Rădăceanu, care a arătat că în ce privește țara noastră și poporul nostru, noi dorim să trăim în pace și să întreținem bune relațiuni cu toate țările, înțelegînd aici și Statele Unite ale Americii. Natural, pentru a atinge acest obiectiv este necesar ca aceeași dorință să existe și de partea cealaltă.

A mai luat cuvîntul în aceeași ședință Monica Felton, — Anglia, vicepreședinta Federației Democratice Internaționale a Femelor, d-na Jessie Street-Australia, care a fost delegată a Australiei la Conferința de constituire a O.N.U. și care a evocat în fața Adunării violările Chartei Națiunilor Unite. După aceea senatorul italian

Emilio Sereni, senatorul Jacques Debu-Bridel-Franța, au ridicat diferite probleme, răspunzînd în același timp unor obiecțiuni ridicate în fața Adunării de Reverendul Candy, Bertrand Russell, etc.

În continuarea ședinței, Umberto Zapuli-Italia, membru al Consiliului Național al tineretului democrat creștin, a dezvoltat în fața Adunării diferitele rațiuni care explică cum ultimele acorduri asupra Germaniei nu satisfac pe cei mai buni catolici.

Profesorul Bernal-Marea Britanie, a vorbit despre problemele războiului atomic. Marele scriitor sovietic Ilya Ehrenburg, răspunzînd problemelor ridicate de dl. Vallon-Franța, demonstrează că neutralismul nu constituie totuși o soluție completă în ce privește cauza apărării păcii. «Organizarea securității colective în Europa — a spus Ehrenburg — poate fi legată de crearea unui organism al cărui membri să-și asume angajamente hotărîte și bine definite pentru o cooperare economică și culturală între statele europene».

Deputatul Baltazar Castro-Chili, a arătat interesul puternic stîrnit în America latină de principiile adoptate la Bandung.

Jean Paul Sartre-Franța, făcînd o paralelă între Adunarea de la Viena și cea de la Helsinki, analizînd diferitele probleme ridicate în fața Adunării de mesagiul lui Bertrand Russell și cuvîntarea lui Louis Vallon, conchide: «Iată, după părerea mea, sensul comun al lucrării noastre: voim să construim pacea prin libertate și să dăm libertate popoarelor prin pace».

Ultimul vorbitor în această ședință a fost doctorul Otto Nuschke, Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane, care între altele, referindu-se la Apelul mișcător adresat Congresului de către dl. Edouard Herriot, afirmă: «Aceste cuvinte ale marelui om de stat francez, constituie o încurajare pentru luptătorii pentru pace germani care țin cu tărie să stabilească relații prietenești cu poporul francez, ca și cu celelalte popoare vecine».

În ședința de noapte au luat cuvîntul Ives Jouffa, delegatul Comitetului evreesc al acțiunii împotriva reînarmării Germaniei; Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Krutiței și Colomnei; M. Bussono, membru al Biroului Uniunii Internaționale a Studenților; reverendul Neil Glower-Australia; Peter Klein-Luxemburg; Cecil Williams-Uniunea de Sud Africană; P. Kokalis-Grecia; John Potamitis-Cipru; Mounir Hadi-Irak; Joe Normand-Franța.

În ședințele din 27 și 28 iunie, dl. Trapp, social-democrat german a subliniat legăturile de unificare a Germaniei, de securitate europeană, pledînd pentru negocieri cu U.R.S.S. Ibrahim Habasne-Iordania, a făcut un aspru proces colonialismului, evocînd hotărîrile dătătoare de mari nădejdi de la Bandung. Dl. Rouby-Franța, membru al partidului socialist, a arătat că în Franța mulți socialiști sînt dispuși să biruie vechile lor păreri pentru a se uni cu Mișcarea pentru pace. Dl. Ali Boumendjel-Algeria, dl. Ben Slyman și dl. Janatti-Maroc au cerut aplicarea principiilor negocierilor pașnice pentru reglementarea problemelor Africii de Nord.

Dl. Pierre Cot-Franța este de părere că pozițiile d-lui Ehrenburg și cele ale d-lui Vallon nu sînt de neîmpăcat, neutralitatea constituînd — după părerea sa — o etapă pentru consolidarea securității colective, garantînd independența popoarelor. Dl. Latsis, Președintele Sovietului Naționalităților U.R.S.S., amintește reverendului Candy, în ce condițiuni popoarele baltice au decis liber de soarta lor.

Dl. Diego Montana Cuelar (Columbia), arată valoarea pentru America latină a principiilor enunțate la Bandung. Dl. Abdulaye Dialo — Africa Occidentală Franceză — denunță planul franco-german de exploatare a Africii, iar dl. Bartesaghi, observator, deputat democrat creștin-italian, se felicită în calitate de catolic, pentru dialogurile angajate la Helsinki. Dl. Purbodiningrad (Indonezia), Dr. Ibrahim Rchad (Egipt) și dl. Thakim Lay Maung (Birmania) subliniază importanța pentru respectivele lor țări a Conferinței de la Bandung¹).

Această largă confruntare a diverselor puncte de vedere deseori opuse, a fost fecundă, la dezbaterile Adunării luînd cuvîntul mulți alți vorbitori.

În cele de pînă acum v-am făcut o mică dare de seamă asupra lucrărilor Adunării. Reiese din cuprinsul discuțiilor caracterul reprezentativ larg al Adunării ca și înțelegerea care a dominat în timpul desfășurării lucrărilor.

La Helsinki s-au întrunit oameni din state cu sisteme sociale diferite, cu convingeri politice și religioase diferite. Cu toate acestea, dorința comună de a participa la găsirea celor mai bune soluții în vederea apărării păcii, în vederea preîntîmpinării unui nou măcel mondial, a învins deosebirile și a determinat luarea unor măsuri comune.

Faptul că participanții au fost în permanență preocupați de dorința comună de a găsi soluții acceptabile pentru toți, a fost exprimat cu deosebită claritate de către marele scriitor sovietic Ilya Ehrenburg: «Nu am venit aici — a spus el — pentru a discuta și a ne despărți apoi fermecind prin elocința noastră un auditoriu ciștigat pentru idelle noastre; am venit aici pentru a confrunta diferite puncte de vedere și a găsi soluții acceptabile pentru toți. Popoarele constată cu satisfacție că într-adevăr s-au găsit soluții acceptabile pentru toți».

Delegații la Adunare și Comisiile create s-au pronunțat și au adoptat recomandări în numeroase probleme. Astfel, Comisia pentru dezarmare și interzicerea armei atomice a analizat primejdiile pe care le indică folosirea armelor atomice și cauzele care fac ca amenințările unui război atomic să fie tot mai mari, subliniind necesitatea elaborării de către statele interesate a unui proiect de dezarmare. Acest proiect trebuie să cuprindă: încetarea experimentării armelor nucleare, angajamentul solemn ca aceste arme să nu fie folosite niciodată, interzicerea fabricării armelor nucleare și o dezarmare substanțială progresivă, pe etape, cum și stabilirea unui control eficace cărui să nu i se poată sustrage nici un stat. Comisia a subliniat necesitatea unei conferințe a tuturor guvernelor, indiferent dacă țările respective sînt sau nu membre ale O.N.U. Aceasta în vederea scopului urmărit ca dezarmarea să fie aplicată la toate statele.

În comisia pentru blocuri militare și securitate au fost dezbătute problema securității Europei și problema germană, securitatea în Asia și coexistența popoarelor în vederea susținerii păcii.

S-a realizat un acord asupra a numeroase probleme printre care: condamnarea politică de divizare a Europei în blocuri militare, necesitatea realizării unei înțelegeri între toate statele Europei în vederea asigurării securității lor, a organizării colaborării lor pe plan economic și cultural. S-a arătat că trebuiesc invitate și Statele Unite ale Americii să participe la acest sistem de securitate colectivă. Comisia a subliniat că problema securității Europei poate fi rezolvată în cazul cînd vor fi create condițiuni care să excludă orice posibilități de reînviere a militarismului german și de participare a Germaniei la vreo coaliție militară.

Conferința șefilor guvernelor U.R.S.S., S.U.A., Angliei și Franței, întrunită recent la Geneva, poate să creeze bazele stabilirii unor noi relații între statele europene, ea trebuind să determine limitarea și controlul forțelor polițienești în Republica Federală Germană și Republica Democrată Germană și să convoace o conferință generală a statelor europene.

În ceea ce privește problema Asiei, Comisia a considerat că adoptarea celor cinci principii ale coexistenței pașnice și a celor zece principii de la Conferința de la Bandung, trebuie sprijinită de toate guvernele iubitoare de pace.

Comisia pentru problemele economice și sociale a făcut importante recomandări privind ridicarea nivelului de trai al popoarelor, restabilirea și extinderea relațiilor comerciale dintre toate țările și dezvoltarea economică și socială a țărilor slab dezvoltate.

Comisia pentru suveranitatea națională și pace a subliniat necesitatea de a se pune capăt colonialismului și a se adopta cele zece principii de la Bandung care constituie baza suveranității naționale și a păcii pentru popoarele care aspiră la independență.

Comisia a cincia s-a ocupat de problema legăturilor și schimburilor culturale între popoare și națiuni. Oamenii de cultură care au participat la Adunare au adresat tuturor intelectualilor, artiștilor și cărturarilor un Apel prin care se cere tuturor contribuția în vederea creării unui climat internațional de înțelegere și încredere.

Comisiunea educației și a tineretului a făcut numeroase recomandări în vederea unei educații a tineretului într-un spirit de înțelegere, prietenie și pace. Orice exaltare de violență și război, orice formă de discriminare rasială, politică sau religioasă trebuie să fie înlăturată din învățămîntul școlilor noastre.

Învățămîntul Istoriei în deosebi trebuie făcut într-un stil de pace și de adevăr științific, arătîndu-se tinerilor originile și consecințele funeste ale războiului cum și binefacerile înțelegerii și colaborării între poare.

Cea de a șaptea Comisie a Adunării s-a ocupat cu problemele colaborării și activității forțelor iubitoare de pace. Această Comisie a propus ca ziua de 6 august — comemorarea bombardamentului atomic asupra Hiroșimei — să devină o zi mondială de acțiune în favoarea păcii. Comisia a cerut de asemenea ca Mișcările și organizațiile pentru pace din toate țările să stabilească împreună obiectivele și căile cele mai indicate pentru a se putea atinge țelul lor comun: Pacea.

Acestea ar fi problemele discutate în sinul Comisiilor cum și recomandările făcute de aceste comisii către Adunare și prin aceasta către popoarele lumii.

Cele mai arzătoare năzuințe ale popoarelor sînt sintetizate în Apelul de la Helsinki despre care are să vă vorbească eminența sa dl. dr. Mozes Rosen, conducătorul cultului mozaic din țara noastră și care a fost delegat al poporului nostru la această marea Adunare.

Este așa dar limpede faptul astăzi, că dacă există dorință de înțelegere, se pot duce tratative și se pot obține rezultate.

Pe arena internațională s-a creat un climat favorabil metodei tratativelor: Conferința de la Berlin, acordurile de la Geneva din 1954, Conferința de la Bandung, semnarea Tratatului de Stat cu Austria, tratativele sovieto-jugoslave, Declarația comună a lui N. A. Bulganin, Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și J. Nehru, Primul Ministru al Indiei, toate acestea constituie dovezi grăitoare ale justetei metodei tratativelor și în același timp contribuie la asigurarea condițiilor unor noi și rodnice tratative.

Îată de ce oamenii păcii de pretutindeni așteaptă cu încredere și cu o vie speranță rezultatul conferinței șefilor guvernelor celor patru mari puteri, care sînt întruniți în aceste zile la Geneva, și în care conferință popoarele văd un succes incontestabil al forțelor păcii și un rezultat al importanțelor inițiative diplomatice întreprinse de Guvernul Sovietic în scopul destinderii încordării internaționale, în scopul asigurării păcii popoarelor.

La Adunarea de la Helsinki au luat parte, cum am arătat la început, 72 de deservenți ai diferitelor confesiuni și religii din lume. Participarea acestora a fost activă și rodnică în realizarea rezultatelor obținute.

Din prezidiul Adunării au făcut parte 12 deservenți ai cultelor, și anume: Dr. J. Endicott (Canada), abatele Ignatie Faryas (Argentina), reverendul Ragnar Forbeck (Norvegia), preotul romano-catolic Andrea Gaggero (Italia), pastorul Henric Grüber (R. F. Germană), preotul romano-catolic Alexandru Horak (R. P. Cehoslovacă), profesorul Iosif Hromadka (R. P. Cehoslovacă), reverendul Lasander (Belgia), reverendul Alex. Kennet Mac Gowern (Marea Britanie), reverendul I. G. Perkins (Australia), I.P.S. Mitropolit Nifon Saba de Balbek și Zahle (Liban), pastorul Armaz Tolza (Finlanda).

Au luat cuvîntul de la tribuna Adunării: reverendul Candy Toronto (Canada), Arhiepiscopul romano-catolic Gyula Czapik (Ungaria), pastorul Henric Grüber (R. D. Germană), I.P.S. Mitropolit Nicolae de Krutița și Colonna (U.R.S.S.), reverendul Neil Glower (Australia), prof. Iosif Hromadka (R.P. Cehoslovacă), I.P.S. Mitropolit Nifon Saba (Liban), preotul romano-catolic Andrea Gaggero.

În sinul comisiilor de asemenea au luat parte activă și au luat cuvîntul foarte mulți deservenți ai cultelor; între aceștia menționez pe eminența sa dr. Mozes Rosen, care a luat cuvîntul în Comisia de organizare a forțelor păcii, ridicînd mai multe probleme care au stîrnit interesul membrilor Comisiei pentru expunerea și adevărul lor.

Ca o lucrare aparte a acestor clerici, menționez că mai mulți pastori protestanți și reverenți anglicani s-au adunat în trei ședințe, în vederea alcătuirii unui Apel către creștinii din lume; după oarecare discuții, au reușit să întocmească și să trimită credincioșilor respectivi o Chemare cu următorul cuprins:

«Noi, clerici și slujitori, provenind din aproape toate Bisericile creștine de pe întinsul lumii, care am participat la Adunarea Mondială pentru Pace de la Helsinki, adresăm acest Apel tuturor creștinilor de pretutindeni, și-l chemăm să lucreze și să se roage pentru pace. Ca discipoli ai lui Iisus Hristos, cel ce a propovăduit pace și iubire și urmînd credinței în Dumnezeu, al cărui cuvînt pentru neamul omenesc este: «Căutați pacea și urmați-o», noi ne-am alăturat Mișcării pentru pace din țările noastre respective.

El ne neputință în fața pericolului unui război în zilele noastre, implicînd folosirea armelor nucleare, ce ar trimite la moarte milioane de oameni, ca aceia ce sînt creștini să rămînă indiferenți în timp ce sînt acceptate anumite doctrine politice propunînd întrebuițarea lor.

Toți oamenii sînt frați, omul este liber în alegerea prietenilor săi, însă fratele său îi este dat de către Dumnezeu. Dacă omul nu vede un frate în aproapele său, el îl poate condamna la moarte fără nici o mustrare de conștiință. Dragostea de Dumnezeu și dragostea de aproapele sînt unite laolaltă, căci Sf. Ioan a spus: «Dacă un om spune că-l iubește pe Dumnezeu și el urăște pe fratele său, este un mincinos».

De aceea chemăm pe toți creștinii să se apropie Mișcărilor pentru pace din țările lor și să ceară guvernelor lor imediata încetare a producției armelor atomice, distrugerea stocurilor existente de bombe atomice și cu hidrogen și realizarea dezarmării universale.

În acest context semnălan hotărârile Conferinței de la Evanston, ale Consiliului Mondial al Bisericilor, Mesagiul de Paști al Papei și cuvintele înțelepte ale Concducătorilor Bisericilor Ortodoxe.

Față de pericolul amenințator al războiului, fiecare creștin trebuie să-și pună sieși întrebarea, care este voia lui Dumnezeu: război atomic, sau pace? Fiecare creștin trebuie să se gîndească la aproapele său cu dragoste și să sprijine cooperarea între popoarele lumii în duhul lui Iisus Hristos, care este pacea noastră.

Fiecare dintre noi trebuie să fie împreună cu aceia care doresc pacea, indiferent de credință, politică sau rasă.

Astăzi, în fața pericolului amenințator al războiului, fiecare creștin trebuie să asculte vocea conștiinței și să lucreze cu ajutorul lui Dumnezeu pentru pace pe pămînt și între oameni bună învoire».

Dintre cuvîntările rostite, rețin următoarele cuvinte rostite de I.P.S. Mitropolitul Nicolae de Krutița și Colonna: «Frați creștini, trebuie să spun că responsabilitatea noastră față de criza mondială este foarte mare, căci noi prea adeseori am păstrat tăcerea, atunci cînd ar fi trebuit să se audă glasul nostru. Trebuie să ne reproșăm nouă înșine, amintindu-ne în acest scop cuvintele proorocului, citate în Vechiul Testament: «Noi am păcătuit, am fost nedrepti, am fost fără-de-legă, am perseverat și ne-am îndepărtat de poruncile Tale și de legile Tale». În prezent, cînd un uragan de ură este gata să se arunce asupra umanității, nu este oare în puterea noastră să ne opunem intențiilor războinice ale unor oameni dintre care foarte mulți se consideră creștini, căci atitudinea pe care o vor adopta creștinii în conflictul actual va exercita inevitabil o influență asupra atitudinii diferitelor grupe de popoare: se vor lupta unii cu alții, sau mai bine vor găsi un temel solid pentru împăcare și ajutor reciproc? În ce constă datoria noastră, dacă nu în unitatea care ne este poruncită de Evanghelie? Este lucru lămurit că avînd credința în Dumnezeu să avem încredere în oameni, ca predicînd dragostea, să o nutrim pentru aproapele nostru și ca deținînd pacea lui Hristos să dăm exemplu de spirit pacific. Aplicată la nevoile urgente ale timpului nostru, acest program de acțiune creștină se arată ca fiind fundamentul spiritual al coexistenței pașnice și acest lucru este foarte important atunci cînd se are în vedere datoria creștină de a apăra pacea în toate împrejurările vieții, astfel că, barînd calea războiului atomic noi trebuie să insistăm pentru ca folosirea energiei atomice să fie susceptibilă de a micșora mizeria, foamea și bolile în lume. Drept aceea, ca să fie așa, este nevoie, mai înainte de orice, să iubești oamenii!».

Despre cuprinsul cuvîntărilor celorlalți vorbitori, îmi voi îngădui să vă fac un referat aparte.

La Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki, poporul nostru și-a spus cuvîntul său prin cuvîntarea rostită de președintele delegației noastre, profesorul universitar Lotar Rădăceanu, despre care am amintit mai sus. Aduig că delegatul țării noastre s-a ocupat în cuvîntarea sa de problema neutralității, atrăgînd atențiunea unor vorbitori din țările Occidentului că adversarii coexistenței pașnice de pînă acum au devenit în timpul de față apărători înflăcărați ai neutralității, încercînd să mascheze astfel tentative de imixtiune în treburile interne ale țărilor Europei orientale. «Noi sintem convinși — a spus prof. Lotar Rădăceanu — că amicii noștri occidentali care susțin principiul neutralității și pentru care noi le mărturisim un profund respect, vor și să lupte cu succes împotriva unor astfel de tentative de înșelare a opiniei publice. Cooperarea tuturor țărilor în domeniile cele mai variate poate cunoaște un avînt important dacă ea este întemeiată solid pe principiile coexistenței pașnice».

Poporul nostru, care prin manifestările lui în toate domeniile și-a mărturisit atașamentul său profund la cauza apărării păcii, își însușește cu căldură și cu vie însuflețire hotărârile și Apelul Adunării de la Helsinki.

Voința de pace a poporului nostru se ogîndește în politica externă a guvernului român cum și în toate realizările lui pe toate țărmurile. Hotărârile Adunării de la Helsinki constituie de acum pentru orice cetățean al Republicii Populare Romîne, un puternic îmbold în acțiunea pentru susținerea cauzei apărării păcii.

Slujitorii cultelor din țara noastră, laolaltă cu toți ceilalți cetățeni ai Patriei noastre sint încredințați că de îndată ce există o voință de a împiedeca războiul, — și la Helsinki s-a făcut dovada că popoarele lumii vor să împiedeca războiul — atunci cu siguranță că vor putea fi găsite și mijloacele și căile cele mai drepte pentru realizarea acestui bun suprem: Pacea lumii!

Preoții Sfintei noastre Biserici Ortodoxe și ceilalți slujitori ai cultelor dînd urmare conștiinței lor cinștite de buni și devotați slujitori ai Bisericii Mîntuitorului Iisus Hristos — Domnul Păcii — care ne-a poruncit: «Pace să aveți între voi» (Marcu

IX, 50), dînd ascultare sfaturilor și caldelor îndemnuri ale Ierarhilor lor în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, dînd ascultare și urmînd exemplul celorlalți cetățeni ai Patriei noastre, sînt încredințați că hotărîrile și Apelul Adunării de la Helsinki vor contribui din plin la stabilirea și lărgirea legăturilor între oameni, la făurirea unei păci trainice pe pămînt.

Pentru preoții Sfintei noastre Biserici ca și pentru ceilalți slujitorii ai cultelor cum și pentru credincioșii lor, ca și pentru orice om de bună credință, Apelul de la Helsinki constituie un puternic imbold care să-i facă mai hotărîți, mai activi în nobila și sfînta acțiune pentru susținerea cauzei păcii.

Preoții Sfintei noastre Biserici ca și ceilalți slujitorii ai cultelor, împreună cu credincioșii lor se vor ruga acum, mai mult ca și oricînd, pentru pacea a toată lumea, iar prin predicile și prin activitatea lor socială, vor fi exemple vii în vederea realizării bunului suprem către care tindem și pe care ingerii l-au cîntat la Nașterea Domnului: «Pe pămînt pace, între oameni bună învoire».

După cuvîntarea Părintelui Alexandru Ionescu a luat cuvîntul eminența sa dr. Mozes Rosen, șeful cultului mozaic din țara noastră și care a făcut parte din delegația poporului nostru la Adunarea Păcii de la Helsinki.

Dr. Mozes Rosen a vorbit despre Apelul de la Helsinki făcînd un minunat paralelism între anumite fapte biblice și Adunarea Păcii, citînd în sprijinul celor spuse o mulțime de afirmații și întîmplări ale înțelepților Legii mozaice și trîgînd concluzia că religia mozaică și toți credincioșii ei nu pot decît să fie cu tot sufletul alături de lumea iubitoare de pace, sprijinînd hotărîrile Adunării de la Helsinki, pentru ca omenirea să nu mai repete greșelile trecutului cînd milioane de oameni nevinovați au fost uciși în mod cu totul neuman în urma urgiilor provocate de militarismul german.

După cuvîntarea Dr. Mozes Rosen a urmat o pauză de 10 minute. La redeschiderea ședinței au luat cuvîntul, la discuții, numeroși reprezentanți ai cultelor din Capitală.

Cel dintîi a vorbit Părintele Ioan Vasilian de la parohia Sf. Nicolae-Sirbi din raionul T. Vladimirescu, care a arătat că la marea Adunare Mondială a Păcii, o deosebită importanță s-a acordat problemei securității colective și blocurilor militare.

«Securitatea colectivă — a spus Părintele Vasilian — nu poate exista atîta timp cît există în lume două blocuri de națiuni care se tem unul de altul; atîta timp cît există o Germanie desmembrată; atîta timp cît se crează baze militare și blocuri militare agresive. Și o asemenea situație nu înseamnă decît renunțarea la orice speranță de pace, la orice speranță de civilizație, la orice speranță de supraviețuire. Politica de înjghebare a unor alianțe militare și de intensificare a cursei înarmării, este cu totul vrăjmașe securității colective.

Neținerca în seamă a schimbărilor istorice ce s-au produs în Europa și Asia, după cel de al doilea război mondial, precum și încercările de a contesta popoarelor dreptul de a-și organiza viața așa cum vor ele, duc la înveninarea atmosferei internaționale.

Politica de reinviere a militarismului german, de înarmare a Germaniei occidentale și de atragere a acesteia în blocuri militare, însemnează sacrificarea intereselor popoarelor europene».

Făcînd o analiză a tratatului de la Varșovia și scoțînd în evidență acțiunea dusă de Uniunea Sovietică în lupta pentru întărirea păcii și a destinderii internaționale, exprimîndu-și convingerea că Conferința de la Geneva a șefilor guvernelor celor patru mari puteri, aduce în sufletele tuturor nădejdea că pacea lumii se găsește în sfîrșit aproape de statornicirea ei, Părintele Vasilian continuă cu angajamentul că preoții se vor strădui cu timp și fără timp pentru rîspîndirea ideii de pace în sufletele tuturor credincioșilor.

«Vom folosi amvoanele bisericilor noastre pentru a predica neîncetat vestea păcii și a iubirii între oameni. Vom merge din casă în casă să stăm de vorbă cu fiecare credincios asupra tuturor problemelor vitale pentru noi toți și pentru lumea întreagă, așa ca din fiecare cetățean să facem un vajnic luptător pentru apărarea păcii.

«Vom activa în sfaturile păcii și în toate acțiunile comitetelor de luptă pentru pace în care sîntem încadrați sau alături de care lucrăm, pentru a aduce bunele vești ale acțiunilor partizanilor păcii din lumea întreagă. Vom afișa Apelurile Consiliului Mondial al Păcii la oficiile noastre parohiale și vom face panouri cu decupări, din gazete cu toate informațiile privitoare la problema păcii și a evenimentelor internaționale legate de ea, angajînd discuții cu cetățenii asupra tuturor acestor probleme.

«In această muncă a noastră ne sînt călăuză exemplul și îndemnul Prea Fericitului Patriarh Justinian, care ne spune într-una din pastoralele sale:

«Să nu uităm nici o clipă porunca dată de Apostolul Neamurilor, tuturor celor chemați să slujească lui Hristos: «Slujba ta fă-o deplin» (II Tim. IV, 5). Să căutăm deci să ne facem și noi datoria deplin, să muncim cu timp și fără timp, să înțelegem bine chemarea vremii noastre», — a încheiat Părintele Vasilian.

A urmat la cuvînt preotul romano-catolic P. Zudor, care arătînd distrugerile războiului al doilea mondial și nenorocirile provocate de orice război, precizează că oamenii cer să muncească, nu să moră înainte de vreme.

«De altfel, fructul dragostei e Pacea — a spus Părintele Zudor —, iar al păcatului e războiul.

Toate parfumurile Arabiei nu pot șterge mirosul de sînge de pe mîna ucigășului și nici o apă nu poate spăla pata roșie de sînge», — spune Shakespeare într-o tragedie a sa.

«Ca preot, om și cetățean sprijin din toată inima ideea unității între popoare și oameni și orice pas în acest sens va contribui ca destinderea încordării internaționale, la înlăturarea declanșării unui nou război.

«Ca deservent al Altarului, zilnic ne rugăm lui Dumnezeu ca mesajul Cereului: «Pace pe pămînt și printre oameni» să fie o realitate.

«Știința să fie în slujba omenirii, nu a distrugerii, morții și războiului.

«Știința și munca să servească pe om, nu la înarmare, ci la rezolvarea problemei chinuitoare a neoplasmului, a cancerului.

«Unii savanți care vor reuși să fie binefăcătorii omenirii vor fi nemuritori alături de dr. Koch și Pasteur. Din scîntela geniului omenească să țîsnească invențiile și descoperirile pentru viață și trai mai bun, nu pentru distrugere și moarte — fiindcă s-au săturat corbii acestui pămînt de atîta carne omenească. Condamnăm războiul și înarmările și salutăm pacea.

«Inchei cu cuvintele lui Ehrenburg: «Mai bine o mie de zile de negocieri, decît o singură zi de război».

Din partea Bisericii Luterane a luat cuvîntul dr. A. Bruckner, care a spus între altele următoarele: «Istorică Adunare de la Helsinki ne umple inimile de bucurie și mari nădejdi. Mesajul care ne-a venit din țara celor 1000 de lacuri, este dătător de noi speranțe în triumful unei lumi a păcii și a înțelegerii între popoare.

«Această Adunare ne-a arătat că oameni de diferite concepții politice sau religioase, aparținînd diverselor categorii sociale, au găsit un limbaj comun. Acest lucru a fost posibil întrucît cu toții au fost animați de un mărșel țel comun tuturor și anume să preîntîmpine primejdia unui devastator război atomic și să salveze pacea.

«Această mărșă Adunare de la Helsinki este și o măturie vie și strălucită a posibilității coexistenței și colaborării pașnice între sisteme economice și sociale diferite».

Referindu-se la conținutul Apelului, doctorul Bruckner încheie în felul următor: «Nouă, deservenților cultelor ne revine nobila și umana misiune de a contribui ca ideile mărșele ale Apelului de la Helsinki să fie cunoscute de toți credincioșii noștri. Să nu precupețim nici un efort în răspîndirea însuflețitei chemări în apărarea păcii și fericirii omenirii întregi.

«Conducerea Bisericilor noastre Evanghelice a îndrumat pe deservenții și credincioșii săi să traducă în viață ideile mărșele ale Apelului de la Helsinki, luptînd pentru apărarea păcii, pentru întărirea puterii economice a Patriei noastre.

«Am înălțat rugă fierbinți în bisericile noastre ca speranțele popoarelor să fie împlinite, ca forțele păcii să triumfe.

«Zilele trecute am fost vizitat de un pastor evanghelic din Germania occidentală care mi-a arătat că, în ciuda greutăților ce le împlinșă luptătorii pentru pace și înțelegere reciprocă, aceștia nu dezarmează.

«A fost adînc impresionat, cînd — la rîndu-mi — i-am arătat că la noi întregul popor, ca un monolit, luptă în mod neclintit și ferm pentru pace, pentru înflorirea Patriei și a cuceririlor sale, care ne sînt scumpe.

«Da, avem ferma convingere că forțele păcii vor învinge și deci din toată inima spun: înainte spre noi succese ale păcii».

A luat cuvîntul după aceea pastorul adventist Ștefan Năllescu, care într-o însuflețită cuvîntare a vorbit despre coexistența pașnică și înțelegerea între popoare.

Părintele Sebastian Vlădescu-Băneasa, București, a vorbit despre unificarea Germaniei, care este o problemă ce aparține în primul rînd poporului german. «Dar cînd, pentru rezolvarea ei — a spus Părintele Vlădescu — se avizează de către conducătorii uneia dintre cele două Germanii existente astăzi, la mijloace care pot duce la declanșarea unei catastrofe pentru toată lumea, ca reînvierea Wehrmachtului, reînarmarea Germaniei apusene, includerea ei în diferite pacte și alianțe militare ale Apusului —, atunci aceasta devine o problemă a lumii întregi.

«Și pentru aceasta socotesc a arăta că bine a făcut Adunarea Mondială pentru Pace de la Helsinki cind a luat în discuția sa problema unificării Germaniei și afirm că și mai bine a făcut cind — ajungind la concluzia că această unificare e necesară — a recomandat guvernelor și lumii întregi ca această unificare să se facă pe cale pașnică și democratică.

«Toți care sîntem aici aparținem generației care a simțit de două ori pe pielea ei ce înseamnă militarismul german, fascismul conducătorilor lui și puterea cotropitoare, distrugătoare și exploatoare a acestui popor cind e rău îndrumat. Jale, pustiiri și riuri de sînge au semănat armatele germane pe unde au trecut; mari jertfe, mizerie și distrugere și-au agonisit și pentru țara lor».

«Ca slujitori ai Dumnezeului păcii și vieții — a încheiat Părintele Sebastian Vlădescu —, ca luptători pentru pacea, viața și propășirea poporului nostru și ca cetățeni ai țării care îndelung și greu a suferit, ne însușim cu tărie punctul de vedere al Adunării de la Helsinki în problema germană și făgăduim că, conștienți de puterea și succesele luptei noastre alături de toți oamenii păcii de pe urma căreia am dobîndit printre altele Geneva de azi, vom susține cu toată tăria, ca și pînă acum, pe toți aceia care se străduiesc pentru traducerea în fapt a recomandărilor Adunării Mondiale pentru pace de la Helsinki.

Sîntem cu totul de acord cu cele declarate de Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., N. A. Bulganin la Geneva, că «dacă în acutalele condiții nu s-ar putea ajunge decodată la un acord în problema germană, ea să fie rezolvată pas cu pas». Noi împreună cu poporul nostru vom fi permanent și cu totul alături de cei ce luptă pentru această.

Acestea le spun în numele clerului ortodox din raionul Stalin și pot afirma fără să greșesc că ele exprimă gîndurile și hotărîrea întregului cler ortodox al Capitalei și al întregii noastre patrii care cler totdeauna s-a dovedit aprig susținător al luptătorilor pentru pace și progres».

A urmat la cuvînt pastorul baptist Beligrădeanu Gheorghe, care a ținut o documentată cuvîntare referindu-se la armele atomice cum și la distrugerile și nenorocirile ce ar urma în urma folosirii armelor termonucleare.

Părintele Constantin Necșoiu, Plumbuita București, a vorbit, după aceea despre relațiile culturale, cheazăse a întăririi păcii și securității între popoare.

Cucernicia Sa a arătat ce s-a lucrat pînă acum în vederea schimburilor culturale, științifice, artistice, sportive, etc.

În ce privește legăturile religioase, prea cucernicia sa amintește de vizitele făcute de Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian căpeteniilor Bisericilor Ortodoxe surori, despre răspunsul la aceste vizite care au menirea să consolideze și mai mult legăturile frățești între credincioșii și popoarele celorlalte Eiserici.

În Patria noastră — a spus părintele Necșoiu — prin conferințele interconfesionale s-a făurit o unitate și s-a creiat o legătură strinsă între slujitorii și credincioșii tuturor cultelor mărturisind cu toții laolaltă dorința noastră de viață, pace și prosperitate.

Noi dorim aceeași colaborare și aceleași legături strinse cu credincioșii tuturor cultelor de peste hotare ca toți într-un gînd și într-o simțire să sprijinim eforturile luptătorilor pentru pace.

Prin toate aceste legături extinse cît mai mult adîncite în toate popoarele lumii, prin toate eforturile oamenilor de știință și de cultură, puse în slujba vieții și nu pentru distrugerea ei, prin schimburile și relațiile culturale, sîntem siguri că se va aduce o largă și reală contribuție la întărirea păcii în lume, la înfrățirea popoarelor, la ridicarea vieții la un nivel cît mai înalt pe linia pacificării lumii: pacea universală».

A luat cuvîntul după aceea T. Sandru din partea cultului pentecostal care s-a referit la problema Organizației Națiunilor Unite a cărui Chartă cuprinde o serie de principii care în totalitatea lor constituie o cheazăse a păcii internaționale. Întrucît Organizația Națiunilor Unite nu și-a atins întru totul scopul pentru care a fost creată, vorbitorul și-a exprimat nădejdea că acestei situațiuni i se va pune capăt acum cind după zece ani șefii guvernelor celor 4 mari puteri s-au întrunit la conferința de la Geneva spre a reda omenirii pacea, liniștea și încrederea în viitor.

«Popoarele Națiunilor Unite sînt ferm hotărîte să isbăvească generațiile viitoare de ororile războiului. A asigura popoarelor o viață pașnică și liniștită, iată misiunea înaltă și folositoare a Organizației Națiunilor Unite, a declarat Molotov, Ministrul de Externe al U.R.S.S., la sesiunea jubiliară a O.N.U., care s-a ținut la San Francisco la 22 iunie a. c.

Voința lui Dumnezeu este: «pace pe pămînt și între oameni bună învoire». Popoarele lumii doresc acelaș lucru. Conducerea Cultului Pentecostal din Republica Populară Romîna, înțelegînd importanța apărării păcii a îndrumat întotdeauna credin-

coșli săi să fie în primele rinduri în marele front al păcii. Astfel mulți credincioși sint astăzi fruntași în munca din uzine, de pe ogoare și din birouri. Noi nu vom precepeți nici de acum înainte, nici un efort ci vom munci neobosiți pînă vom vedea realizate cuvintele Sfintei Scripturi, care spun: «Nici un neam nu va mai trage sabia împotriva altuia și oamenii din armele lor de război își vor făuri unelte agricole».

Fie ca Organizația Națiunilor Unite să devină instrumentul păcii și al colaborării internaționale.

Seria cuvintărilor a încheiat-o Prea Sfințitul Episcop Theoctist Botoșăneanu Vicarul Sfintei Patriarhii, care a rostit următoarele:

«Din referatele prezentate de Pr. Vicar Alexandru Ionescu și eminența sa dr. Moses Rozen, cu toții am desprins, mai întii, hotărîrea fermă, entuziasmul și elanul cu care toate popoarele lumii și-au trimis delegații la această măreață Adunare, spre a-și spune dorința sinceră și cu vîntul lor autorizat pentru pace și pentru coexistența pașnică între toate popoarele. Pe dinaintea ochilor minții, ca într-un film, s-au desfășurat chipurile participanților, cu costumele lor unul mai caracteristic decît altul; unii veniți de la mari depărtări învingînd multe greutăți de călătorie; oameni de artă și știință, intelectuali, muncitori din uzine, ateliere și de pe ogoare, bărbați și femei de diferite vîrste, stări sociale și cu diferite concepții de viață. Pe toți i-a adus și — aceasta — i-a și unit într-un cuget și-o simțire: dorința fierbinte ca lumea să nu mai fie victima unui nou măcel, ci să trăiască o viață cît mai îmbelșugată, să-și sporească bunurile, să-și ușureze traiul, să-l lumineze cu luminile științei, să fie «aci pe pămînt, precum este în cer», după cum ne-a învățat Domnul să ne rugăm, noi creștini.

Printre numeroșii delegați am văzut deasemenea că au participat și numeroși slujitori ai diferitelor religii, din toate părțile lumii, care au căutat să arate în toată competența că preceptele religioase îndeamnă pe cei ce cred să slujească sub toate formele pacea și prietenia, colaborarea și prețuirea reciprocă dintre oameni și popoare. Iar războiul nu poate fi decît opera diavolului și de aceea cei ce se pun în slujba lui nu pot fi și slujitorii lui Dumnezeu, care este «Domn al Păcii», după cuvîntul profetului Isaia.

Iată, onorați reprezentanți ai cultelor din Capitală că întîlnirea noastră de astăzi și-a ajuns scopul. Am avut prilejul să luăm cunoștință de unanima hotărîre a popoarelor de a apăra pacea. Faptul că această mișcare a atras și a determinat la luptă oameni care odinioară stăteau pasivi, dar care conștienți de primejdia ce amenință omenirea prin declanșarea războiului, cu folosirea armelor termo-nucleare și cu hidrogen s-au alăturat partizanilor păcii, demonstrează valabilitatea ei universală.

Pentru noi, reprezentanții cultelor este foarte îmbucurător că această fermă și unanimă hotărîre a Marelui Adunări dela Helsinki, a avut un ecou puternic în toată lumea. Și este cu atît mai îmbucurător cu cît constatăm că această puternică mișcare a dat roade tot mai bogate și mai folositoare pentru lumea dornică să se ușureze de povara amenințărilor războinice. Iar întîlnirea ce are loc chiar în zilele acestea la Geneva, între Conducătorii guvernelor celor patru mari puteri, noi o talmăcim ca o concretizare a dorințelor de pace a întregii lumi. Să nădăjduim că această îndreptătită dorință va fi îndeplinită prin înțelegerea, prin înțelepciunea și prin înalta conștiință umană a celor patru mari conducători de guverne.

Acest lucru însă trebuie să ne fie îmbold în slujirea păcii și mai departe, cinstiți prieteni și cucernici părinți.

Să fim permanent pătrunși de gîndul că noi slujitorii lui Dumnezeu, care ne-a rînduit să îndrumăm și să luminăm pe credincioșii noștri, trebuie să fim cei dintii înfăptuitori ai păcii. Să fim cei dintii întru desăvîrșirea binelui obștesc. Cei dintii întru a sprijini tot ceea ce are menirea să ușureze viața semenilor, tot ceea ce are menirea să sporească ridicarea lor intelectuală și, în sfîrșit, să fim pildă de devotament și dragoste față de patria noastră și față de toate bunurile ei.

Folosind și acest prilej, îndemnăm clerul Capitalei să fie și mai departe nu numai vestitor al păcii și bunel învoiri pe pămînt, ci mai cu seamă împlinitor al cuvîntului dumnezeesc de a sluji pacea și cele ale păcii. Să arătăm tuturor în orice împrejurare că setea de mîntuire a creștinului ortodox se împlinește cu harul lui Dumnezeu în Biserică, iubind și slujind pe aproapele întocmai ca pe Dumnezeu, în climatul de pace însă, de prietenie și frățietate, condiții de mîntuire.

Prin urmare, această sfință lucrare trebuie să o sporim. Trebuie să o sădăm tot mai temeinic în inimile păstoriiților noștri. Să urmăm, cucernici părinți, mai ales pilda prea Fericitului nostru Patriarh Justinian și a Sfințului Sinod, care în toate împrejurările au îndreptat îndemnuri pentru felul cum clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Romine trebuie să se arate vrednici apărători ai păcii.

În cei 11 ani de muncă constructivă și pașnică de când țara noastră și-a croit drumul luminos al cuceririlor democratice, Biserica noastră — datorită libertății religioase — a înfăptuit lucruri de mare însemnătate care i-a atras prețuirea tuturor celorlalte Biserici Ortodoxe de peste hotare.

Am fost cu toții martori la multe solemnități bisericești, prilejuite de venirea unor Patriarhi și Inalți Ierarhi de peste hotare care au slujit și au binecuvântat poporul, împlinindu-se prin aceasta comuniunea fircască și atât de folositoare între mădulele Bisericii lui Hristos. Au fost momente mărețe și importante în viața Bisericii noastre pe care istoria de multă vreme nu le-a mai înregistrat.

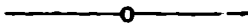
Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian, Ierarhi și clerici au vizitat Bisericele Ortodoxe, rugându-se lui Dumnezeu și îndreptind cuvînt de pace către creștinii din întreaga lume.

Iată zilele acestea, Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian, conducînd delegația Bisericii noastre se află la Moscova, ca invitat al Sanctității Sale Patriarhul Alexei al Moscovei și al Intregii Rusii, participînd alături de Patriarhul Alexandriei și de alți Intîistătători ai Bisericii Ortodoxe la o frățească sărbătoare creștină.

Numai atât de am pune în cumpăna realizărilor noastre bisericești în anii pașnici de democrație populară, și ar fi de ajuns să ne unim pe mai departe eforturile ca aceste minunate principii de coexistență pașnică între popoare, de folosire a energiei atomice în ușurarea vieții, să devină realități, pentru conducătorii tuturor popoarelor.

Încrezători că așa va fi dacă noi toți vom lupta pentru acestea și îndemnîndu-vă pe toți ca angajamentele luate aci să devină fapte, închei ședința de astăzi, rugînd pe Dumnezeu să ajute omenirii să-și dureze o pace trainică și durabilă».

Pr. AL IONESCU

CONFĂTUIREA INTERCONFESIONALĂ A REPREZENTANȚILOR CULTELOR DIN PLOEȘTI

În ziua de 9 august 1955, din inițiativa Comitetului de Luptă pentru Pace al Regiunii Ploești, s-a ținut în orașul Ploești o consfătuire a reprezentanților cultelor din orașul și Regiunea Ploești, la ordinea de zi fiind prelucrarea documentelor Adunării Mondiale a Păcii de la Helsinki și însemnătate conferinței de la Geneva a șefilor guvernelor celor patru mari puteri.

Pentru conducerea lucrărilor a fost ales un prezidiu format din următorii: Mihail Popescu, din partea Comitetului Regional de Luptă pentru Pace, P. C. Protoiereu Al. Vlaiculescu, P. C. Consilier I. Ardeleanu, Eparhia Buzăului, Preot Kenderbacher Emil parohia Romano-Catolică din Ploești, Oprisan Anghel cultul Adventist de ziua 7-a, David Teodorescu cultul Creștin după Evanghelie, Matei Ilie, imputernicit, membru în Comitetul Regional de Luptă pentru Pace.

În cuvîntul de deschidere, prietenul Mihail Popescu, a spus: «Urișa mișcare a oamenilor iubitori de pace din lumea întreagă trebuie să-și dea roadele. În prezent nădejdea zilei de mâine ia locul neliniștii de pînă acum. Seninul luminos al păcii spintecă norii negri ai încordării internaționale. Strădaniile oamenilor cinstiți vestesc apropiata instaurare a înțelegerii între popoare, a păcii mult așteptate de popoarele lumii. Voința nestăvilită de pace s-a făcut auzită la Adunarea Popoarelor pentru Pace de la Helsinki. Cei aproape două mii reprezentanți ai popoarelor, de diferite concepții politice și credințe religioase și din diferite straturi sociale, au găsit acolo limbajul comun pentru aflarea căilor spre destinderea încordării internaționale. Evenimentele care au urmat, dovedesc cu certitudine că guvernele diferitelor țări au găsit calea care duce la înțelegere. În conferința de azi, inițiată de Comitetul Regional de Luptă pentru Pace, se vor prelucra aceste evenimente internaționale: Adunarea de la Helsinki și conferința de la Geneva a șefilor guvernelor celor Patru Mari Puteri».

Dă cuvîntul P. C. Protoiereu Al. Vlaiculescu, care face prelucrarea temel, apoi începe seria discuțiilor în legătură cu referatul prezentat.

P. C. Consilier I. Ardeleanu, spune: «In primul rind motivez lipsa P. S. Episcop Antim al Buzăului, care a trebuit să participe azi la înmormintarea I. P. S. Mitropolit al Ardealului, Nicolae Bălan.

Am ascultat referatul prezentat de P. C. Protoieru Al. Vlaiculescu, din care a reeșit că la Helsinki au luat parte și o seamă de reprezentanți ai diferitelor culte religioase și mulți din ei și-au spus cuvîntul.

Momentul in care s-a ținut Adunarea de la Helsinki a fost foarte potrivit, fiindcă după puțin timp a urmat conferința de la Geneva, care a avut darul să reverse liniștea în inimile omenirii dornice de pace și să mărcască speranțele că pacca va învinge. Cuvîntul reprezentantului U.R.S.S. - D-I Bulganin, a avut o deosebită însemnătate. In fața omenirii stau două posibilități: Ori pace prin înțelegere, ori un pustitor de război.

Față de pericolul atomic, față de uneltirile celor ce mai nutresc intenția deslănțuirii unui nou război, Biserica creștină trebuie să se mențină pe poziția adoptată întru apărarea păcii.

In numele P. S. Antim, Episcop al Buzăului, noi ne luăm angajamentul de a lupta mai departe pentru apărarea păcii. Vom continua să îndrumăm preoții din Eparhia noastră să fie și pe viitor luptători devotați pentru cauza păcii, să participe cu avînt la toate acțiunile obștești, pentru întărirea Patriei».

Prietenul Păun Corneliu, din partea cultului Adventist, a spus: Cartea noastră sfîntă ne poruncește să «nu ucidem». Uciderea semenului este o încălcare a voinței lui Dumnezeu. Deci nouă ne revine datoria să fim crainici ai vieții, nu ai morții, crainici ai păcii nu ai războiului. Strădania noastră permanentă este să fim buni și drepti, să muncim cu dragoste pentru înflorirea patriei și să ne opunem cu hotărîre tuturor celor ce urzesc noi războaie.

Prietenul David Teodorescu, din partea cultului Creștin după Evanghelie, spune: Dacă noi, reprezentanții a diferite culte, sintem azi mai apropiați, dacă vrăjmăsiile dintre noi au dispărut, aceasta se datorește regimului nostru democrat-popular, care a reușit să stingă discriminările de rasă și de credințe religioase. Noi am pornit pe un drum nou, pe drumul înfrățirii și al luptei pentru o cauză comună: Lupta pentru Apărarea Păcii. Rezultatele strădaniilor oamenilor păcii au început să se vadă. Cu inimile pline de noi speranțe, vom pași mai departe pe calea păcii și sintem siguri că eforturile noastre unite nu vor rămîne zadarnice. Pacea va triumfa. Vom fi neosteniți sfătuitoari ai credincioșilor noștri pentru a-și intensifica lupta pentru apărarea păcii, pentru ca să împlinim cuvîntul lui Dumnezeu: «Bucuria este pentru cei ce sfătuiesc pentru pace».

Prietenul Lerice Ioan, din partea cultului Baptist, luînd cuvîntul, declară: Am participat cu însuflețire la toate consfătuirile noastre legate de lupta pentru pace. Ca cel mai tînăr dintre toți cei prezenți aci, relev faptul că tineretul lumii este adunat azi la Festivalul de la Varșovia și acolo toate manifestațiile sint menite să înfrățească tineretul din întreaga lume, indiferent de convingerile lor politice sau credințele lor religioase. Tineretul lumii se avîntă cu entuziasm nestăvilit pentru întărirea prieteniei și păcii. Ei aduc o prețioasă contribuție la cauza păcii. Iată noul spirit in care tineretul lumii este educat. In locul urii se cultivă azi prietenia și nu se poate ca această prietenie să nu-și dea roadele. Nici unui creștin nu-l este îngăduit să nu fie un luptător activ pentru pace. In ce mă privește datoria mea este să îndemn credincioșii să lupte pentru această cauză sfîntă. Și-mi îndeplinesc această îndatorire cu conștiința că aceasta este voia lui Dumnezeu.

Pr. Al. Popescu Tîrgoviște, a spus: Am venit aici ca reprezentant al P. C. Protoieru și al preoților din Raionul Tîrgoviște. Aduc salutul lor acestei consfătuiri și promitem că și de acum înainte vom fi luptători pentru pace. Temelia succesului nostru in această luptă este dragostea care trebuie să domnească între noi. Ca creștini datorî sintem să ne iubim unii pe alții. In această unitate de simțăminte să no înfățișăm înaintea credincioșilor pe care li păstorum cu nădejdea că cuvîntul nostru de îndem la luptă pentru pace, va fi ascultat. Să ne rugăm pentru pace, dar să și luptăm pentru apărarea ei. Preoții din Raionul Tîrgovite își reînnoesc angajamentul de a-și îndeplini și pe viitor această îndatorire sfîntă.

Ia cuvîntul Pr. V. Nicolescu Ploiești: Pacea se construiește pas cu pas, prin eforturile luptătorilor pentru pace, prin strădaniile oamenilor de răspundere doritori de pace, din diferite țări. Dar pacea cuprinde in complexul ei suveranitatea și respectul suveranității popoarelor. Pacea se realizează prin renunțarea la aspirarea altor popoare. In interesul păcii, astfel de tendințe trebuie să dispară din concepția anumitor oameni politici. Prin tratative, prin înțelegerea realităților noi avem nădejdea că vor înțelege și aceia care încă nu au înțeles, că pentru realizarea păcii trebuie să sprijine orice acțiuni cinstite care duc la cucerirea ei pas cu pas.

Se înscrie la cuvînt prietenul Doroftei Aristide, din partea cultului Adventist: Rețin din referat afirmația: «Viața popoarelor a devenit tot mai internațională». Consecvenți cu această afirmație și bazați pe tema creației biblice, noi putem spune că sîntem o singură familie. Pentru a ajunge la pacea mult dorită, în calitatea mea de credincios, afirm că este nevoie, pe lângă dezarmarea materială și de o dezarmare spirituală. Această dezarmare spirituală o pot face păstorii sufletești prin propovăduirea iubirii, prin îndemnul la muncă pentru înflorirea patriei. Acestea sînt căile păcii pentru care toți oamenii cinstiți luptă cu avînt nestăvilit. Pe acestea să le sădîm în inimile credincioșilor pe care îi păstorum.

Prietenul Opișan Anghel cultul Adventist, spune: Imi exprim bucuria că lupta pentru pace începe să dea rezultate fericite. Conferința de la Geneva a mărit speranțele că pacea va lua locul pregătirilor de război, că atomul nu va mai fi o armă de distrugere de viați și bunuri materiale. Sîntem recunoscători celor ce depun eforturi în acest sens. Sîntem recunoscători U.R.S.S., care a și făcut începutul folosirii energiei atomice în scopuri pașnice. În fața acestei noi situații, munca noastră pentru apărarea păcii între credincioși trebuie dusă cu și mai mult elan.

Imi iau angajamentul să fiu și pe viitor un activ luptător pentru pace.

Ia cuvîntul P. C. Protoiereu Al. Vlaiculescu: În Apelul Adunării Mondiale a Păcii de la Helsinki, se spune printre altele: «Cauza păcii va fi pînă la urmă încununată de succes, dacă forțele iubitoare de pace care au țeluri comune și, în deosebi, diferitele mișcări pentru apărarea păcii, marile organizații pacifiste de orientare creștină și social democrată, vor întreprinde acțiuni unite pentru a risipi neîncrederea și a apăra pacea». Religia creștină este ea însăși în esența ei, o organizație pacifistă ca una ce își întemeiază doctrina pe ideea de pace. Astfel că rolul creștinilor și aportul pe care îl pot aduce cauzei păcii este destul de important. Pentru sprijinirea cu succes a acestei mărețe lupte, noi reprezentanții diferitelor culte indiferent de deosebirile ce ne despart ca doctrină, avem datoria să fim uniți în ceea ce privește apărarea păcii, ca unii ce urmărim un țel comun: pacea și înțelegerea între oameni.

Deci a cultiva disensiuni în sinul credincioșilor noștri pe chestii de doctrină, însemnează a frîna elanul lor. Numai prin respectul unuia față de altul vom putea mări încrederea credincioșilor pe care îi păstorum și numai așa vom deveni luptători activi pentru cauza păcii. Pentru ca cuvîntul nostru să fie ascultat, trebuie să ne bucurăm de încrederea credincioșilor noștri și această încredere ne-o vor acorda dacă între noi vor fi relații pașnice. Respectîndu-ne unii pe alții, cu dragoste unul față de altul, înfrățiți, să pornim la acțiuni practice menite să antreneze credincioșii în marea luptă pentru apărarea păcii.

«Întru aceasta vă vor cunoaște pe voi oamenii că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste între voi».

Reprezentanții cultului religios la Adunarea de la Helsinki au lansat un apel către creștinii din întreaga lume. În acest Apel de înalt conținut creștin, se arată creștinilor căile pentru punerea în practică a învățăturii Mintuitoareului Iisus Hristos. Trebuie transformată concepția de viață a creștinilor. Cînd fiecare credincios va fi pătruns de învățătura Celui ce a venit ca lumea viață să aibă va vedea că nici unui creștin nu-i este îngăduit să stea pe scaunul pierzătorilor, să se alăture celor ce vor să turbure pacea. Este dureros că cei ce doresc continuarea războiului rece, cei ce se împotrivesc încă destinderii încordării internaționale, poartă numele de creștini. Cauza păcii pune în fața oamenilor cinstiți de pretutindeni, sarcina de a depune noi eforturi pentru a-i asigura un succes deplin. Să fim mindri că și noi reprezentanții cultelor ne numărăm printre cei ce pot aduce un însemnat aport în această privință. Ne revin noi și mari sarcini pentru ducerea mai departe a luptei pentru pace. Din predicile noastre să nu lipsească îndemnul pentru pace. Să popularizăm documentele Adunării de la Helsinki, rezultatele conferinței de la Geneva, acțiunile întreprinse pentru folosirea descoperirilor nucleare în scopuri pașnice, să arătăm ce însemnează descoperirile atomice, dacă ele sînt puse în slujba progresului și nu a distrugerii. Să îndemnăm pe credincioșii noștri să răspundă cu avînt la toate chemările ce li se fac, să depună toate eforturile pentru mărirea producției, să participe la manifestările organizate pentru pace.

Cu conștiința că lupta noastră alăturată de lupta tuturor forțelor iubitoare de pace, va fi încununată de un deplin succes, să ne facem pe deplin datoria și în calitatea noastră de păstori sufletești și în calitatea noastră de cetățeni devotați ai Patriei.

Înceindu-se seria discuțiilor prietenul Mihail Popescu rostește cuvîntul de închidere a consfătuirii: Ideia păcii, destinderea pe calea tratativelor, a intrat în conștiința omenirii. Coexistența pașnică și tratativele au devenit o forță de neînvins. Con-

ferința de la Geneva a ținut seama de opinia publică mondială și a tras un jalon în construirea unei Europe în care să fie garantată securitatea tuturor statelor.

Trebuie și pe viitor vigilență și eforturi unite ale tuturor popoarelor și indivizilor. Dvs. vă revine datoria să sprijiniți cu mijloacele pe care le aveți, lupta pentru triumful definitiv al păcii. Propoveduiți pacea și luptați împreună cu credincioșii ai cărora îndrumători sufletești sînteți, cu convingerea că eforturile pe care le veți depune în această privință, vor fi încununare de succes. Pacea va învinge forțele întunecului, Pacea va triumfa.

Pr. AL. VLAICULESCU

† EUFROSINA PREOTEASA

Eufrosina preotcasa. soția preotului Nicolae M. Popescu, fost Profesor Universitar, a răposat, după o lungă și grea suferință la 24 februarie 1955, în aceeași zi și la aceeași oră cînd, cu doi ani mai înainte, răposase singurul lor fiu, talentatul și mult prețuitul actor Mihail Popescu. La prohodirea ei în biserica Sf. Gheorghe-Nou din București a slujit P. S. Vicar Antim Tirgovișteanu, înconjurat de mulți preoți, membri ai societății corale Carmen. Răspunsurile le-au dat corul societății Carmen și studenții Institutului Teologic Universitar. Preotul Profesor Universitar Grigore Cristescu a mîngîiat inima pustie a soțului, rostind cuvîntul următor, pe care îl publicăm cu prilejul parastasului de șase luni.

Scumpul nostru frate, coleg și prieten,

De dureri negrăite v-a fost săgetată inima în cei doi ani din urmă, prin pierderea mult prețuitului vostru fiu Mihail, podoaba artei românești și mîndria cinstitelor voastre case. Iar acum, chiar în ziua pomenirii și laudei ce se făcea numelui și vrednicilor lui, cînd casa lui și a voastră era pecetluită, spre neștersă aducere aminte, și-a oprit svîcnirea ei și inima duioasă a mamei sale și a soției ideale, a dragostei voastre.

Ce cuvînt ar putea cuprinde și mărturisii nepovestita voastră durere? Și cu ce grai am putea-o noi alina, fără numai sîrguind noi, spre dumnezeieștile Scripturi și prămile creștine, care, amîndurora, v-au fost satornic izvor de putere și temel de nădejde: «Nu vă întristați ca cei ce nu au nădejde!».

Sînt ființe care încep să trăiască mai viu, după ce ele au ieșit, potrivit ziselor Scripturi «din patria și rudenia lor», adică după ce sufletele lor s-au desfăcut din legăturile țărîni din care le-a fost zidit trupul.

Maica preoteasă Eufrosina, cea cu nume ce înseamnă seninătate, liniște măntrică și cumpăt, precum și bucurie curată de a face bucurie tuturor, a fost, cu adevărat, o făptură asemenea aceloră. Căci a avut o prea bogată zestre sufletească: inimă caldă și induioșată, minte limpede și trează, hărnicie fără pregetare și un duh de jertfire de sine, pe care nu i l-au putut slăbi multele suferințe și dezamăgiri de care viața nu a cruțat-o. Era ca o lumină care sporea dăruindu-se. Am ascultat-o psalmodiind, cu înfiorată evlavie, în strana bisericii. Știm cit de mult s-a nevoit să adune, ca într-un stup, pe surorile ei preotese; nu ne este necunoscută nici deosebita rivnă și destoinicie cu care a îndrumat căminul filcelor de preoți și am urmărit suflitul pe care l-a pus pentru podoaba Casei Domnului, lucrînd cu migală odăjdii preoțești, am prețuit slujirea ei casnică de soție de preot și dascăl de Teologie, făcînd mai bine poveștile și răspunderile tovarășului ei de viață și ideal și am plîns cu amar lîngă crucea pe care i-a fost răstîgnită inima ei de mamă, cînd moartea i-a răpit pe prea dulcele său fiu Mihail.

Amintirea noastră va păstra deapururi, în chivotul ei de aur, mireasma cu care înțeleapta maică ne-a indulcit sufletele.

Iubit frate, vîrstniciei voastre, înlăcrimate și cernite, nu-i va lipsi cinstirea și căldura prieteniei noastre, iar singurătății voastre li vor prisosi mîngîierile rugăciunii, pe ale cărei aripi sînteți deprins din pruncie să vă întîmpinați cu Atotmîlostivul Dumnezeu.

Ci, de acum înainte, aceste tainice rugăciuni vor fi mult pricnlice și prea folositoare și celor două suflete nemuritoare și atât de scumpe multora dintre noi, ce s-au mutat în acele fericite lăcașuri, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin.

Iar vrednicei de pomenire maicii preotese Eufrosina, prohodite de noi, dăru-lască-i Dumnezeu răsplata ce se cuvine aleșilor Săi, în al căror sobor luminat îmbunătățitul ei suflet, cu bucurie cerească s-a sălășluit azi.

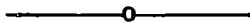
Și acestea zicînd, cade-se a ne ruga noi, colegii voștri de didascalie teologică, cu o inimă și cu un glas: «Infrumusețează, Doamne, sufletul roabei Tale, cu podoaba cea dintii și dăruiește-i, la infricoșata Ta întrebare, răspunsul cel bine primit». Amin!

Eufrosina preteasa a fost fiică de preot din vechea și cunoscuta familie de preoți și profesori Abramescu din Tirgoviște. A învățat liceul luîndu-și bacalaureatul în anul 1898. Neputînd studia medicina din lipsa mijloacelor materiale, a intrat funcționară. Avînd talent muzical și glas minunat, a făcut studii de canto la Conservatorul din București. Mulți ani a fost solistă în coruri de biserică. O viață întreagă a cîntat în societatea corală «Carmen» și a ținut strana bisericilor Schitu-Măgureanu și Boteanu. Energică, demnă și doritoare de ridicarea prestigiului tagmei preotești a întemeiat și condus Societatea preoteselor, a înființat cămin pentru fiicele de preoți, a inițiat ateliere de odăjdii preotești și a condus atîția ani, cu multă strădanie, cantina auditorilor de la cursurile de vară din Vălenii de Munte.

De dorul singurului ei fiu răposat, a căzut într-o boală neiertătoare, care după chinuri lungi și grele a dus-o în mormînt.

Se odihnește credincioasa preteasă Eufrosina în cimitirul Ghencea lîngă mama și sora sa, dar departe de de fiul ei, îngropat la cimitirul Belu, în aleea actorilor. Să ne rugăm ca Domnul să-i răsplătească ostenețile și suferințele, numărînd-o cu aleșii Săi.

REDACȚIA

† PREOTUL IOAN GEORGESCU — POPA NAN

În ziua de 1 iunie 1955 a încetat din viață, în vîrstă de 82 ani, preotul Ioan Georgescu, fost paroh al bisericii Popa Nan din Capitală. A fost una din figurile reprezentative ale clerului din București și vreme îndelungată a ocupat însemnate demnități în administrația bisericească.

Slujba înmormîntării a avut loc în biserica Popa Nan, ctitoria sa, în ziua de 4 iunie 1955. A slujit I.P.S. Mitropolit Nifon Criveanu, înconjurat de un sobor de preoți, în frunte cu P.C. Preot Alexandru Ionescu, Vicar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor. Cu acest prilej au ținut cuvîntări P.C. Pr. Vicar Al. Ionescu, Pr. Eugen Bărbulescu, Pr. T. Negoită, Eptrop N. Riga și Pr. Gh. Diculescu, parohul bisericii Popa Nan, a cărui cuvîntare o redăm în întregime, mai jos:

«Parohia Popa Nan deplînge azi moartea păstorului ei duhovnicesc, preotul Ioan Georgescu, care timp de 60 de ani a sfințit viața credincioșilor cu dumnezeescul dar al preoției și le-a desfătat inimile cu viața sa frumoasă și cu talentul său muzical incomparabil.

Marea multime a poporenilor din acest cartier s-a născut în legea mintuirii prin Părintele Ionică; conștienți că paternitatea lor spirituală decurge din ființa sacerdotală a preotului Ioan Georgescu, enoriașii noștri, 3 zile și 3 nopți în șir s-au închinat cu smerenie lui Dumnezeu lîngă trupul rece al bunului Părinte. În această spontană și pioasă manifestare a credincioșilor, noi vedem ecoul de peste veacuri multe al cuvîntelor adresate de Sf. Pavel unora din cei încreștinați de el și cărora vorbindu-le de legătura dintre el și ei, le spunea: «Voi puteți avea învățători mulți, dar părinți care să vă fi născut în Hristos nu aveți mulți».

Prin această masivă demonstrație de iubire și recunoștință, credincioșii de la Popa Nan își mărturisesc astăzi, fără vorbe, dar cu elocința cea mai convingătoare, conștiința că darurile duhului sînt pururea neatînse și în cugetele tuturor primatul lor se afirmă mai implacabil decît chiar fenomenele naturii.

Preotul Ioan Georgescu s-a născut la 14 august 1873, deci acum 82 de ani, în București, a crescut chiar în parohia noastră, făcîndu-și copilăria între casa părin-

tească și chilile din curtea bisericii, al cărei vestit slujitor era urșit să fie. A învățat bucoavnele la Delea Nouă, iar pentru preoție s-a pregătit la Seminarul Nifon. S-a căsătorit în anul 1895 cu fiica preotului V. Andreescu, din comuna Cătunu, Dimbovița, văstar de viță preotească de vechime seculară. Tot în 1895 a fost hirotonit preot pe seama unui cătun din comuna Periș, de unde după puțin timp a fost chemat la Cancelaria Sfintei Mitropolii ca funcționar de birou, urmînd totodată cursurile Facultății de Teologie și Litere. Mai apoi, spre a pune în valoare pentru Biserică vocea sa de o frumusețe unică, a urmat pînă la capăt cursurile Conservatorului din București. În acest timp a slujit la biserica Popa Chițu, prin înțelegere cu preotul de acolo; a fost apoi numit la biserica Mihai Vodă, ca secund al preotului Ovid Muscelanu. Între anii 1902-1905 a funcționat ca preot al capelei Ioan Ghica din Gherani, locuind tot în București și lucrînd la Cancelaria Mitropolitană.

În 1905 a fost numit preot al bisericii Popa Nan, în care el însuși primise lumina Sfintului Botez. Între anii 1906-1909, pentru meritele sale teologice și muzicale a funcționat, numit de către Mitropolitul Iosif Gheorghian, ca profesor și director al școlii de Psaltichie de la Mitropolia din București.

În scurta arhipăstorie a Mitropolitului Atanasie Mironescu a fost numit Protolereu al Capitalei, demnitate în care s-a menținut și sub Mitropolitul Conon și sub Patriarhul Miron, aproape douăzeci de ani.

Dacă a ieșit cu minile curate din administrația bisericească, primul Patriarh al ortodoxiei românești i-a încredințat sarcina șefinoasă de președinte al Consistoriului Eparhial, funcțiune pe care a exercitat-o cu competența și prestanța cerute în primul rînd de legea omeniei și de înțelepciunea strămoșească exprimată în preceptul clasic: «suom cuique tribuere» (a da fiecăruia ce i se cuvine).

În importante demnități ce a ocupat și mai ales ca Protolereu al Capitalei, preotul Ioan Georgescu a slujit Biserica lui Dumnezeu cu glasul său, a cărui sonoritate a fost fără egal. În manifestările publice ale festivităților solemne, Biserica Ortodoxă din București prin vocile Protoiereului Ioan Georgescu și a partenerului său, Protolereul Traian Vintilescu își afirmă dumnezeirea sa, înfrîînd pe ascultători într-o sacră adorare a Celui ce a zidit cerul și pămîntul.

Pentru chipul cum preotul Ioan Georgescu a înmulțit talanții încredințați lui de Creator, Providența s-a îngrijit din vreme ca această «slugă bună și credincioasă» să-și vadă cu ochii monumentul său nepicritor. Ci adică Dumnezeu a rînduit ca noua biserică Popa Nan, ctitoria aceasta a preotului Ioan Georgescu, să la ființă în forma acestui sfinț și măreț templu, răsărind din pămînt ca un reflex miraculos al ostenețiilor preotului vrednic, care a semănat sămînța bună în ogorul său.

Iar cronică nemincinoasă, pentru știința urmașilor, într-acest chip va creșta pe răbojul vremii izvodul ctitoriei celei noi de la Popa Nan; în noaptea Sfintului Ilie din anul 1910, bisericuța veche a lui Popa Nan, roasă de dintele vremii și împovărată de îmbunătățirile, pe care în curgerea timpului, evlavia enoriașilor i le adăugau, s-a prăbușit singură la pămînt. În toamna aceluiași an 1910, Părintele Ioan Georgescu, tînăr de 37 ani, a luat-o în plăt cu greu, incurajat de credința în izbînda lucrului sfinț și drept, precum și de evlavia și devotamentul unui grup de enoriași, dintre care de-apururi vor fi pomeniți cinstiții negustori: Niță Niculescu-Berechet și Anghel M. Postelnicu.

Infruntînd greutăți mari, între anii 1910-1918, pe vreme de război și sub stăpînire străină, cu o dirzenie vrednică de marea cauză pe care o slujea, Părintele Ioan Georgescu a însuflețit și a folosit pentru ctitoria sa întreaga lume a întinselor sale relații. Și așa, în noiembrie 1918, biserica terminată și înzestrată a fost sfințită de Arhiereul Platon Ciosu și a primit la sinul ei cald pe bunii credincioși, care se întreceau să-i aducă din agoniseala lor cite un semn al nedesmînțitei lor evlavii.

Pe lîngă hramul vechi al Sfintei Adormiri, biserica cea nouă și-a pus existența sub ocrotirea Sfinților împărați Constantin și maica sa Elena, ca un omagiu adus de Protoiereul Ioan Georgescu, Mitropolitului său Conon, care în mirenție Constantin se chema și care și el, cu vorba și dinarul, îndemnase și sprijinise cu grijă de aproape ridicarea sfintului lăcaș.

Elegantă și mîndră, biserica preotului Ioan Georgescu a fost intruchiparea însăși a personalității sale. De aceea a iubit-o cu o dragoste paternă, pe care n-ar putea-o mărturisii astăzi nimeni mai bine decît — dacă ar avea glas — zidurile aceste care acum, cu o durere mută, plîng pe cel ce a pus în ele viață, din viața sa.

El ne-a desfătat ca nimeni altul cu dumnezeescul dar al psalmodiilor cerești. Cine a avut, ca noi, fericirea să asculte pe Părintele Georgescu cîntînd o slavoslovie, Axionul Paștilor sau «Doamne, femeia cea plină de păcate», ar putea spune că deși pe pămînt, totuși a petrecut cu îngerii ceasuri fericite în lumea duhurilor, din paradisul lui Dumnezeu.

În ultimii doisprezece ani, în întunericul amarei sale suferințe, reazimul vieții și l-a găsit tot în cântările sfinte și în grija pentru biserică. De câte ori vorbea cu noi, urmașii săi, regulat ne întreba de două-trei ori, ce mai este pe la biserică, ce mai fac enoriașii noștri? Când acum în urmă i-am spus că în luna iunie pornim lucrul de restaurare exterioară a bisericii sale, ochii lui, care nu ne vedeau, au lăcrimat de bucurie, iar fața i se transfigura, prinzind chip ca din icoane. Cu astfel de gânduri, de dureri și bucurii și-a trăit el bătrînețea, în întuneric și-n văduvie, susținut de iubirea caldă a copiilor săi, de devotamentul pe care fiica sa Maria i l-a dovedit pînă la jertfirea de sine.

Conștient de valoarea personalității sale și de sfințenia misiunii preoțești, preotul Ioan Georgescu a fost stăpînit în grad superlativ de sentimentul demnității personale și a cinului preoțesc. El nu și-a plecat capul deoit în fața lui Dumnezeu. Din pricina aceasta unii nu l-au înțeles bine, iar alții l-au subestimat. Iute la minie, dar foarte buna suflăt, el n-a dușmănit pe nimeni, dar de mulți invidiat, preotul Ioan Georgescu a fost imbatabil cu fruntea sus, neînfricoșat de adversitățile vieții și nemețit de marile lui succese și satisfacții, de care totuși a avut parte din plin.

Slujind singur o parohie de proporții restrinse, preotul Ioan Georgescu a putut face față tuturor chemărilor, servind Biserica în administrația ei superioară, în justiția ei, în învățămînt și fără reproș în înduhovnicirea păstoritorilor săi din Popa Nan.

În aparență trufaș, Părintele Ioan Georgescu a avut în împrejurările cruciale ale vieții sale simțul proporțiilor, ba uncori modestia sa a fost exagerată. Este destul să se știe că biserica aceasta, gloria vieții sale, este lipsită de pisanie. Lucru pare de necrezut, dar adevărul acesta este. El și-a dat seama că pisania cititoriei sale trebuie să cuprindă în puținele ei cuvinte personalitatea cititorului și pentru a se scuti de păcatul mîndriei, care urmărește ca umbra pe oamenii merituoși, scăzîndu-le valoarea, el, neobositul truditor a preferat să intre în venie și să ne lase nouă sarcina de a-i săpa în piatră numele și meritul pe aceeași linie cu Popa Nan, cel ce primul, cu două sute de ani înainte, a înfipt aici crucea biruinței lui Hristos.

Prețuit și folosit de patru Mitropoliți și de doi Patriarhi, preotul Ioan Georgescu s-a achitat onorabil de orice sarcină i s-a dat, iar P. F. Patriarh Justinian cînd a aflat de existența, de vrednicia și de suferința sa, s-a grăbit să-i dea un semn de prețuire și simpatie.

Lumea creștină din Capitala țării noastre, în primele patru decade ale veacului nostru a fost fermecată de vocea superbă și de măiestria cîntecului cu care preotul Ioan Georgescu implora mila Cerului pentru binele pămîntului.

În liniștea vremii din nopțile Invierii, parohia noastră toată era străbătută de fiorul unei sfinte bucurii, cînd întreaga ființă a Părintelui Ionică se topea în undele sonore ale vocii sale, care, ca din altă lume, anunța fapta că «Hristos a înviat».

Fericita generație pe care preotul Ioan Georgescu a păstorit-o și toți s-au împărtășit din darurile sale, de astăzi nu-l vor mai vedea și nu-l vor mai auzi. I-a venit plinirea vremii să plătească tributul cel de obște. În viața pămîntescă a gustat din plin cupa fericirii, dar și pînă la fund a băut și din paharul amărăciunilor. Iar de la Dreptul Judecător va primi răsplata pe măsura bunătății sale și a cit bine va fi făcut altora.

Iar noi, cu ochii minții și ai credinței, parcă-l vedem astăzi mergînd spre caldă lumină a raiului, întîmpinat acolo de bătrînul Popa Nan și de ceata celor cu care el proslăvise în lume pe Dumnezeu: vestitul psaltichist Episcopul Nofin Ploieșteanul, preoții Gibescu, Vintilescu, Negulescu și alții alții din șirul contemporanilor săi.

De acum, acolo, în raiul desfătării, va să fie și el delectat de eterna reverie a simfonilor îngerești, spre care, cu ardoare sfîntă a năzuit sufletul său cit a pribegit el pe pămînt.

Dumnezeu să-l odihnească în pacea Sa!

REDACȚIA

† PREOT PROF. Dr. NICOLAE TIMUȘ

În ziua de 26 iulie 1955 s-a stins din viață preotul profesor pensionar Dr. Nicolae Timuș.

Născut în anul 1888, dintr-o familie de adincă convingere preoțească, și-a împodobit sufletul cu toate virtuțile creștine ale Sfintei Teologii ortodoxe. Preot și Profesor, a știut să se facă iubit de toți. Licențiat și Doctor de la Facultatea de Teologie din București, a studiat până în ultima clipă a vieții știința Sf. Teologii.

Blind ca un copil, modest până la extrem, a fost iubit și prețuit de toți care l-au cunoscut. Specialist în Teologia practică, studiasse tot ceea ce s-a scris privind această ramură.

Cunoștea perfect limbile: greacă, latină, ebraică și rusă. Slujea cu adincă convingere preoțească și avea deosebită dragoste să catchizeze, privind specialitatea sa. Trăia retras, studiind continuu, în parohia Militari III, București, unde și slujea. Un adevărat om și preot.

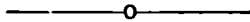
Prohodirea a avut loc în ziua de 28 iulie 1955, în Capela parohiei Militari III, de un sobor de 25 preoți în frunte cu P.C. Protoieru al Circ. IV din Capitală, Constantin P. Nițescu.

Cuvînt de rămas bun și mîngiere pentru toți au ținut: P.C. Pr. Prof. Luca-Buzău, Pr. Ștefan Mălușel de la parohia Roșu, și Pr. Gh. Șeitan de la parohia Militari III.

O clipă de pioasă amintire pentru acest vrednic și bun slujitor al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe!

«Dumnezeu să-i așeze sufletul în coăța Sfinților Săi!»

ASISTENT

† MITROPOLITUL NICOLAE BĂLAN

În ziua de 6 august a. c., la reședința sa mitropolitană, s-a stins din viață Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului.

De dimineață fusese prezent la oficierea Sfintei Liturghii în capela Institutului Teologic. Venind în biroul său de lucru, în timpul unei audiențe, s-a simțit rău și în foarte scurt timp — ochii albaștri ai Mitropolitului, în privirea căruia se răsfrîngea parcă toată seninătatea cerului romînesc și toată curăția strămoșeștei noastre credințe — s-au închis pentru totdeauna.

Vestea trecerii din această viață a Mitropolitului Nicolae Bălan ne-a înmărmurit pe toți — cler și credincioși — mai ales că ne așteptam să fie sărbătorit cu prilejul împlinirii a cincizeci de ani pentru aleasă și rodnică activitate în slujba Sfintei noastre Biserici.

Ilustrul dispărut lașă — prin moartea sa — un mare gol în sinul Înaltei noastre Ierarhii bisericești — căci Mitropolitul Nicolae Bălan a fost înzestrat de Dumnezeu din belșug cu mari daruri, pe care el cu o muncă neobosită și cu o rivnă deosebită și le-a înmulțit prin ispitirea cărților și printr-un devotament entuziast în slujirea Bisericii Ortodoxe și a poporului dreptcredincios.

Toate realizările Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Romîne — începînd de la anul 1918 și pînă în zilele noastre — nu au fost lipsite de contribuția și îndrumarea marelui ierarh ardelean.

Mare cărturar fiind, s-a îngrijit cu rivnă înfocată pentru organizarea Institutelor de învățămînt religios, în vederea unei alese pregătiri a clerului ortodox.

Iubind — am putea spune cu patimă — Biserica Ortodoxă Română, ei i-a închinat toate strădaniile celor aproape cincizeci de ani serviți în slujba ei.

Multe au fost preocupările Mitropolitului Bălan, ca profesor și ca Inițiator al Bisericii ardeleni; a fost însă o problemă care l-a preocupat mai mult și anume: reintregirea în credință a poporului romin dreptcredincios din Ardeal.

„In lumina faptelor din trecut și a perspectivelor de viitor, cel dintâi Mitropolit al rominilor ardeleni ortodocși din Ardealul desrobit și-a simțit o datorie de conștiință să pună problema unității religioase, chiar în clipa solemnă a înscăunării sale, din 17/30 mai 1920.

„Ia marele praznic al Rusaliilor, ca sub o inspirație a Duhului Sfânt ce coborise odinioară în limbi de foc asupra apostolilor, Mitropolitul Nicolae Bălan își făcea mărturisirea de credință în marea Catedrală din Sibiu, spunând: „dacă turma nu ne este întreagă, aceasta nu-i din vina noastră. Năpăstuirile dușmanului ne-au spart rindurile, ca să ne slăbească împotrivirea... Brațele mamei, pururea plină de căldură, sint și astăzi deschise pentru toți fiii ei înstrăinați și cu dinadinsul rugăm pe Dumnezeu milostivirii să coboare atita văpaie a inspirației și iubirii peste noi, încît pre cum pierе fumul să piara toată vrajba, pre cum se topește ceara de la fața focului, așa să se topească toate deschiliniile dintre frați, ca iarăși una să fim în casa sufletelor noastre, în Biserica cea sfântă a părinților noștri“.

Aceste gânduri mărturisite de Marele Ierarh, în anul 1920, au devenit realitate spre marea lui mulțumire sufletească după o trecere de apăsătoare așteptare de 28 de ani.

În octombrie 1948, — visul de aur al Mitropolitului Bălan ca și al altor mulți ierarhi și credincioși romini din Ardeal a devenit realitate: Biserica unită a Ardealului a revenit în brațele-i de mamă ale Sfintei Biserici Ortodoxe Romine.

„O, dar încă multe am avea de spus, dacă am vrea să inserăm și să zăgrăvim după cuviință toate faptele de proporții cu adevărat șaguniene ale Mitropolitului Nicolae Bălan“ care dintru începutul activității sale și pînă la sfîrșitul ei s-a bucurat de un incomparabil prestigiu.

★

La vestea încetării din viață a Mitropolitului Nicolae Bălan, Prea Fericirea Sa Patriarhul Justinian, ca Președinte al Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romine, a dat spre publicare următorul necrolog:

„Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romine anunță că, în ziua de 6 august 1955, a încetat din viață Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului.

Vrednic și distins ierarh ortodox, Mitropolitul Nicolae Bălan și-a închinat întreaga viață Bisericii Ortodoxe Romine, pe care a slujit-o cu înțelepciune și devotament evanghelic, vreme de 50 de ani, ca profesor de teologie și ca arhipăstor al dreptcredincioșilor ardeleni. Patriot înflăcărat, a luptat fără încetare pentru refacerea unității Bisericii Ardeleni, prin revenirea foștilor uniți la sinul Bisericii Ortodoxe, de unde fuseseră smulși prin silnicie și înșelăciune.

După actul istoric al eliberării țării noastre de la 23 august 1944, Arhiepiscopul Ardealului a sprînjinit cu însufleșire lupta patriotică a poporului nostru pentru asigurarea libertății și independenței statului și pentru făurirea unei noi vieți, întemeiată pe dreptate și muncă. Cu aceeași hotărîre s-a alăturat luptei sfinte, purtate de toate popoarele, pentru apărarea păcii, îndrumîndu-și neîncetat clerul și credincioșii — atît din Ardeal cit și din

America — să sprijine orice acțiune menită să aducă biruința păcii pe pământ.
Biserica Ortodoxă Română pierde în Mitropolitul Nicolae Bălan pe unul dintre cei mai de seamă ierarhi ai ei, cărui îi va păstra o veșnică amintire.
Dumnezeu să-l odihnească în rindul dreptilor Săi”.

Centrul Eparhial al Mitropoliei ardeleno din Sibiu, deasemenea, a luat măsurile trebuitoare în vederea înmormintării, care a avut loc în ziua de marți 9 august.

În această zi, la orele 11 dimineața, un sobor de diaconi, preoți, arhierii, episcopi și mitropoliți, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, a oficiat slujba înmormintării, după rânduială, în catedrala mitropolitană, răspunsurile fiind date de corul Sfintei Mitropolii.

Au fost de față la oficierea sfintei slujbe: Președintele Prezidiului Marelui Adunări Naționale a Republicii Populare Române, dr. Petru Groza; acad. profesor Petre Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor; președintele comitetului executiv al Sfatului Popular orașenesc Sibiu, C. Nicolăișca; directorii Onțeanu și Rodăanu din Ministerul Cultelor; episcopul dr. Müller conducătorul Bisericii Evanghelice Luterane din R. P. R.; delegați ai altor culte din Sibiu; consilierii referenți și colaboratorii intimi, în frunte cu P. C. Pr. Protopop Traian Belasçu — Vicarul Mitropoliei din Sibiu; profesorii Institutului Teologic din Sibiu, în frunte cu rectorul Pr. Prof. Dr. Sofron Vlad; un număr mare de protopopi, preoți și diaconi din Eparhie și o mare mulțime de credincioși din Sibiu și din localitățile din apropiere.

După oficierea sfintei slujbe a vorbit Prea Fericitul Patriarh Justinian, Intăistătorul Bisericii Ortodoxe Române, care într-o frumoasă și documentată cuvîntare a înfățișat multilaterală activitate a Mitropolitul Nicolae Bălan, ca slujitor al Bisericii, profesor, om de cultură și contribuția sa din ultimii ani la lupta pentru pace.

Au mai luat cuvîntul după aceea: P. S. Arhiereu T. Scorobef, P. C. Vicar Traian Belasçu și P. C. Prof. Dr. Sofron Vlad — rectorul Institutului Teologic din Sibiu.

După aceea s-a format un impunător cortegiu care a parcurs străzile orașului Sibiu, pornind către Sfînta Minăstire Brîncoveanu din comuna Sîmbăta de Sus.

Pe tot parcursul de la Sibiu și pînă la minăstirea Sîmbăta, cortegiul a fost întîmpinat prin satele, prin care a trecut, în sunetul elopotelor, de mulțimi de credincioși, care cu luminări în mîini și cu ochii plini de lacrimi țineau să aducă ultimul salut celui ce le-a fost un mare vlădică.

În fața bisericii de la Minăstirea Sîmbăta au vorbit Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan al Clujului și Părintele profesor ieromonah N. Mladin; din mulțime un preot a rostit o impresionantă poezie alcătuită în vederea acestui dureros eveniment.

În sunetul elopotelor Sfintei Minăstiri Sîmbăta, în rugile Înălților Ierarhi, a preoților și a mii de credincioși — dintre care foarte mulți plîngeau — corpul neînsuflețit a fost coborît în cripta de la intrarea în sfîntul lăcaș, făcută de marele dispărut încă de pe cînd era în viață.

Menționăm că Sfînta Minăstire Sîmbăta a fost restaurată cu stăruința și cu cheltuiala marelui Mitropolit și astfel el i-a devenit al doilea clîtor.

De aici va avea și răspundă la Învierea cea de obște Mitropolitul Nicolae Bălan, cînd se va prezenta în fața Judecătorului Nemîtarnic spre a-și primi cununa cea neveștejită a slavei, pentru munca și felul de slujire în Biserica cea Sfîntă a Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Fieți neștearsă amintirea!

REDACȚIA

O AUDIENȚĂ LA MITROPOLITUL NICOLAE BĂLAN

În luna septembrie 1954, un grup de cincizeci de preoți din București au vizitat minăstirile și unele localități istorice din Transilvania. A fost o călătorie de studii și documentare, o călătorie duhovnicească în care ne-am apanisat multe roade sufletești.

Nu vom uita niciodată primirea ce ni s-a făcut la Sibiu de Mitropolitul Nicolae Bălan, de colaboratori săi și de preoții profesori de la Institutul Teologic. Am ținut mult să prezentăm marelui Ierarh omagiile noastre și doriri de sănătate. Deși suferind, a avut bunăvoința să ne primească.

Astăzi când el nu mai este printre noi, sfaturile părintești ce ne-a dat atunci, sînt o mîngiere pentru cei ce ne-am încredințat să le ascultăm. Însemnăm aici unele din ele fiindcă sînt nu numai niște pioase aduceri aminte, ci și înfățișarea unor gînduri testamentare de care marele Păstor al Ardealului s-a călăuzit în tot timpul vieții sale. Le-a împărtășit studenților, preoților și poporului cu nespusă rivnă apostolică, înțelepciune, dragoste de neam și Biserică.

Vineri 24 septembrie, orele 11 dimineața. Sîntem în sala de audiențe din palatul mitropolitan din Sibiu, sală de o nebanuită simplitate. Cîteva tablouri animate pe pereți, cîteva fotolii, o canapea cu spătar, două ferestre mari prin care năvălește lumina de afară; două uși deschise în peretele Răsăritului prin care va veni Ierarhul. Așteptăm în picioare, în semicerc, cu fața spre aceste uși. Nu se aude nici o șoaptă. Singur tic-tacul pendulei din perete amintește ascultătorilor clipele care trec fugarnic ca și viața omului.

Privim tăcuți în jurul nostru și ne gîndim fără să vrem la lumea știută și neștiută care a așteptat aici ivirea Ierarhului în cei 35 de ani ai păstoriei sale, la mulțimea sfaturilor înțelepte ce a dat aici, la trebile și orînduielele Bisericii și poporului ardelean ce s-au pus la cale între pereții acestei încăperi... Aci a primit și Șaguna în epoca sa...

Ne gîndim că păstoria Mitropolitului Nicolae Bălan cuprinde în sine istoria Transilvaniei din februarie 1920, când a fost ales Mitropolit, pînă azi, timp în care el a fost prezent cu toată însuflețirea, cu toată jertfirea.

Și fără să vrem, depănăm în mintea noastră firul vieții acestui ilustru bărbat, care a fost unul din «aleșii» Domnului și Patriei noastre. El a intrupat simțirea evanghelică. Strălucitele sale studii de filozofie de la Universitatea din Breslau, împletite cu cele teologice de la Cernăuți, au fost împodobite cu o nespusă dragoste față de țară și Biserică. Nu era preot în Ardeal pe care să nu-l cunoască. Profesorul de Teologie de la Sibiu, din 1905 pînă în 1920, a continuat povățuirea studenților săi și după intrarea lor în cler. El i-a hirotonit, el i-a îmbrăcat în veșmintul luminos al preoției. Pe cei din frunte i-a trimis în străinătate pentru studii mai înalte și apoi i-a făcut profesori și colaboratori.

Stăm și privim ușile deschise așteptînd să se ivească din clipă în clipă în prag și ne amintim de acea lună a lui noiembrie 1918, când se afla la Iași ca sol al Ardealului, cerînd grabnica venire a trupelor romine ca să pecetluiască pentru totdeauna sfînta unire atît de mult dorită de toți ardelenii. Cuvîntarea ținută de el în sala Teatrului Național din Iași, în ziua de 8 noiembrie, când se prăznuia amintirea lui Mihai Viteazul, a mișcat inimile pînă la lacrimi.

Nicolae Iorga a însemnat în memoriile sale (vol. II, p. 11), că «Bălan a zguduit sala prin însăși prezența sa».

Glăsul strămoșilor l-a chemat acolo, unde avea să fie de cel mai mare folos. Și el a urmat cu smerenie «ascultarea» ce i s-a încredințat. La vremuri mari, se cer oameni mari. Biserica transilvană a avut parte de acest om providențial.

Gînduri!... Gînduri năvalnice într-o sală de audiențe, din care ne trezește o fremătare de o clipă. Mitropolitul Nicolae a apărut în prag. Chip de sfînt într-un per-vaz... Și în timp ce noi cîntăm cu toată însuflețirea «Pre stăpînul și arhierul nostru, Doamne îl păzește întru mulți ani», marele Ierarh ne îmbrățișează cu privirea de la un capăt la altul al semicercului nostru. O privire părintească, plină de bunătațe.

Deși e suferind și i s-a adus un scaun, Mitropolitul Nicolae rămîne în picioare, ascultînd cu toată atenția cele spuse de conducătorul nostru, Părintele Protoiereu Vasile Gregorian:

«...Am venit în acest oraș de reședință mitropolitană a Transilvaniei noastre dragi, ca să aducem I.P.S. Voastre mărturisirea iubirii, respectului și a recunoștinței ce Vă poastrăm, nu numai noi, ci întreaga preoție din București, pentru munca I.P.S. Voastră, pentru idealul creștinesc pe care l-ați urmărit toată viața, călăuzind spre el toată preoțimea romînă, Prea Fericitul Patriarh Justinian ne-a dat înalta

sa binecuvintate să Vă aducem aci smeritul nostru omagiu împreună cu cele mai bune urări de sănătate și ani mulți...».

Marele Ierarh se arată vădit mișcat. Poate nu atât de mult pentru omagiile noastre, cât mai ales pentru urările de sănătate, care acum la bătrînețe îi lipsește.

Cu glas domol de om sfătos, I.P.S. Sa ne spune:

Prea Cucernici Părinți și Frați,

«Am însoțit bucuria că ați venit să vizitați monumentele istorice de pe pământul transilvan, aceste icoane ale poporului, cu tristețea că cele 160 de minăstiri din secolul al XVIII-lea nu s-au mai păstrat, fiindcă au fost dărimate, arse. Singură Simbăta de Sus a fost cruțată de generalul Bucov, dar peste 20 de ani a fost dărîmată și ea. Duhul lor însă a rămas ca o expresie interioară și morală a suferințelor poporului dreptcredincios. În vremuri grele, clerul și poporul au trecut cu vrednicie încercările.

Știu că Prea Fericitul Patriarh Justinian are un program larg de activitate. Contactul personal e mai prețios cînd pătrunzi în sufletul fratelui tău. Biserica a lucrat pentru unirea între toți fiii neamului, întăriți prin prigoanele suferite...» Marele Ierarh ne-a vorbit apoi despre actul istoric al reîntoarcerii fraților greco-catolici la sinul Bisericii mame; despre munca Institutului Teologic din Sibiu; ne-a făcut un istoric al satelor și persoanelor de însemnătate istorică din Ardeal; a adus mulțumiri P. F. Patriarh Justinian pentru dragostea frățească și legăturile sufletesti ce are cu toți Ierarhii și pentru munca ce depune pentru binele Bisericii Ortodoxe Romine. Ne-a mulțumit și nouă pentru gestul de a-l vizita și omagia și a încheiat cu cuvintele:

«Ne-am păstrat neamul întreg și sufletul lui, ca să construim în viitor».

După ce am cîntat «Cerurile spun slava lui Dumnezeu...», înalt Prea Sfințitul Nicolae ne-a condus personal prin tot palatul mitropolitan, deși noi n-am fi vrut să se ostenească atîta. A ținut însă mult să ne dea singur explicațiile trebuitoare. De fapt, în acest palat nu-i nimic luxos, care să fure privirile. Cum am spus, e o casă de o măreață simplitate, ca multe din stărețiile noastre. E casa lui Șaguna, cu mobilierul de la Șaguna, în care citești smerenia vieții călugărești. Singure tablourile de mare valoare artistică de pe pereți arată gustul, cultura înaltă a unor oameni care au fost...

Ceea ce ne uimește cu adevărat, este duhul marelui Mitropolit Andrei Șaguna care plutește în aceste camere; cultul I.P.S. Nicolae Bălan și al colaboratorilor săi pentru orice lucru rămas de la Șaguna. Din acest punct de vedere se poate spune fără greș, că palatul mitropolitan din Sibiu este un muzeu care păstrează cu credință amintirea marelui Păstor și organizator al vieții bisericești și naționale a romînilor din Ardeal din veacul trecut.

Și Părintele Mitropolit Nicolae Bălan ducîndu-ne din cameră în cameră, își continuă explicațiile:

«Acest tablou care înfățișează pe Mintuitorul nostru Iisus Hristos în grădina Ghetsimani, a fost adus de la Viena. A aparținut unei biserici din Asia Mică. Acesta este biroul de lucru al Mitropolitului Șaguna. Tabloul de alături îl arată într-o vizită la Viena. Dincoace este înfățișată minăstirea de la Simbăta în starea cea veche. Tabloul acesta cu Samson și Dalila este opera unui pictor vienez. Candelabrul acesta cîntărește 130 kgr. A fost făcut tot la Viena, în 1804. În camera aceasta este biroul meu de lucru. Citesc și aici și în bibliotecă cu studenții, fiindcă Ierarhul n-a trădat pe profesor. Dincoace e dormitorul meu...»

Coborim apoi în bibliotecă. Are 65.000 de volume păstrate în rafturi trainice de fier, comandate special de marele Ierarh. Cărțile și documentele de valoare sînt păstrate aparte într-un raft cu uși de fier și izolație pentru a fi ferite în caz de incendiu; fixer pe autori și probleme; sală de lectură deschisă pînă la miezul nopții; în timpul examenelor chiar pînă la orele 1 noaptea; într-un colț, ușa lăturalmică prin care vine Ierarhul să citească la un loc cu studenții..., totul organizat, totul supravegheat; totul îți vorbește de ochiul veghetor al înaltului Ierarh și de devotamentul desăvirșit al colaboratorilor săi. Este o întrecere în muncă, o pricepere deosebită, o unire în gînd și în faptă, care onorează și entuziasmează.

De aci, Părintele Mitropolit ne-a condus în capelă. Capela Institutului Teologic din Sibiu este o bijuterie artistică. Tîmpla este o dantelă de sculpturi în lemn de tei poleite cu foște de aur ars. Înalt Prea Sfințitul ne spune că a fost dărîtată de Maria, doamna lui Șerban Vodă Cantacuzino, bisericii din comuna Bungard, în vremea cînd era refugiată la Sibiu. Icoane împărătești îmbrăcate în argint aurit; arcade

înalte; pictură bogată executată în chip minunat de frumos de pictorul Demian; stilpi de marmoră; capiteluri cu flori; pe jos, mozaic în diferite culori care imită covoarele în mod admirabil. Toate acestea sînt făcute prin osteneala și grija marelui Ierarh, care evită să ne spună acest lucru. Noi îl constatăm însă din inscripția care se află pe perețele de miază-zi, chiar lângă ușa de la intrare:

«Ridicatu-s-a acest sfînt locaș prin rivna și grija I.P.S. Sale Dr. Nicolae Bălan, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Romîne de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Romînilor Ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, ca să fie loc de închinare și de zidire sufletească tuturor celor ce vor intra în el și mai cu osebire, ucenicilor cari se pregătesc în Academia Teologică «Andreiană», ca să între prin hirotonie în duhovnicescul cin al preoției.

Sfințitu-s-a acest sfînt locaș în anul Domnului 1935, luna octombrie, ziua 27».

În perețele ctitoricesc, chipurile marilor Mitropoliiți: Andrei Șaguna și Nicolae Bălan.

Înalt Prea Sfințitul Nicolae nu vrea să-și arate oboseala. Noi ne dăm însă bine seama de efortul făcut. După ce ne-a dat toate lămuririle s-a oprit în mijlocul bisericii, vorbindu-ne de vechile sale legături cu Bucureștii, de prietenii săi, de răposatul Arhimandrit Iuliu Scriban, fostul director al Seminarului Central și de alții; iar la sfîrșit, gîndul său este tot la unirea bisericească din 1948. Incheie zicînd: «Unirea trebuia să se facă, fiindcă istoria nu se poate opri în loc. Am mîngîierea de a fi trăit să facem unirea».

Ne-am luat rămas bun de la dînsul, sărutîndu-i dreapta, și am plecat cu un simțămînt de intristare și cu o dorință nemărturisită în adîncul inimilor noastre. Am fi vrut ca acest ilustru Ierarh, creator de Istorie, acest mare Păstor al Bisericii, să trăiască bătrînețe pline de sănătate. Suferința lui ne-a mîhnit nespus. N-am putut bănui că era ultimul rămas bun ce ne luam de la dînsul.

Astăzi, cînd nu mai este printre noi, chipul lui incunurat cu aureola sfințelor aduceri aminte strălucește și mai mult în sufletele noastre și ne rugăm Bunului Dumnezeu să le dăruiască iubiților noștri frați întru Hristos de la Sibiu un Ierarh care să fie vrednic de înaintașul său, fericitul întru pomenire Mitropolitul Nicolae Bălan.

Preotul GRIGORE N. POPESCU

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

SFINȚIREA BISERICII DIN FILIALA HAGIOMER RAIONUL HIRȘOVA

În ziua de 9 iulie a.c., P.S. Episcop Chesarie a plecat de la reședința episcopală împreună cu P.C. Vicar Arhim. Ieronim Motoc, P.C. Consilieri Pr. M. Blănaru și I. Teohari, P.C. Inspector Bisericesc Pr. Gh. Cârnu, P.C. Președinte al Consistoriului Eparhial B. Dumănești și P.C. Arhid. N. Piroșcă, la parohia Simbăta Nouă, raionul Hirșova, pentru ca a doua zi să sfințească biserica de la filiala Hagiomere.

În drum, P.S. Episcop a vizitat bisericile de la parohiile: Cernea, Mircea Vodă, din raionul Măcin, Horia, Filimon Sirbu, Halbant din raionul Tulcea, N. Bălcescu, Ciucurova, din raionul Istria și Topolog din raionul Hirșova.

1. Parohia Cerna, C. Pr. Paroh Gh. Croitoru prezent la post. Biserica are nevoie de serioase reparații. Sub raport gospodăresc, mai are nevoie de multe. P. S. Episcop s-a interesat de mersul lucrărilor de secerat și recoltat și de situația spirituală a parohiei. C. Pr. paroh a făcut o scurtă dare de seamă a lucrărilor de folos obștești și a planului ce are pentru reparația bisericii.

2. În parohia Mircea Vodă, C. Pr. paroh Dionisie Chiorăscu lipsă, fiind plecat în concediu de odihnă. Biserica în interior foarte curată, de asemenea și în exterior, însă curtea bisericii mai puțin îngrijită.

3. La parohia Horia, C. Pr. paroh Ilie Grosu, prezent. Biserica în interior și exterior foarte curată, însă în interior are nevoie de reparații. Curtea bisericii curată

și plantată. P.S. Episcop s-a interesat de mersul treburilor obștești și religioase, dînd sfaturi în vederea lucrărilor curente. C. Preot a făcut un succint raport arătînd felul cum colaborează cu organele locale ale puterii de Stat.

4. Parohia Filimon Sirbu: s-au găsit prezenți ambii preoți. A. Cojocaru și I. Guțu. Biserica în interior curată, are nevoie însă de serioase reparații. Se constată reparația împrejmuirii bisericii.

5. Parohia Halbant, biserica în interior curată. Sf. Poțir trebuie neapărat argintat. Preotul paroh lipsă din parohie.

6. Parohia N. Bălcescu, preotul paroh Sandu Vladimir prezent. Biserica din această parohie are nevoie în exterior de multe reparațiuni. Se constată lipsa buranelor și jghiaburilor. Gardul bisericii are nevoie de reparații. P.S. Episcop s-a interesat de mersul treburilor obștești și în special de lucrările curente de seceriș și recoltare, dînd îndrumări C. paroh să antreneze pe toți credincioșii în această muncă atît de însemnată în viața poporului muncitor.

7. Parohia Ciucurova. Biserica nu s-a putut vizita din cauza lipsei preotului Dumitru Vasile, care locuiește în satul Atmagea.

8. Parohia Topolog. S-a găsit prezent preotul paroh A. Țară. Biserica, deși veche este bine întreținută și foarte curată. Curtea bisericii e curată și plantată. De aici mașinile au pornit spre filiala Hagiomer, pîndite de parohia Sîmbăta Nouă, unde au ajuns la ora 17,30. La ora 18 s-a început slujba privegherii de către P.S. Episcop Chesarie, înconjurat de soborul preoților format din însoțitorii P.S. Sale, de P.C. Protoiereu al raionului Hirçova, Pr. I. Dragomir, și de alți preoți vecini cu parohia Sîmbăta Nouă.

Slujba, la care a luat parte un număr mare de credincioși, s-a terminat la ora 21.

Dimineața slujba sfințirii s-a început la orele 7,30 de către P.S. Episcop Chesarie înconjurat de soborul preoților care au slujit și la priveghere.

La această oră cînd P.S. Episcop a fost primit în sunetul clopotelor, Sf. biserică era deja arhiplină de credincioși.

Vremea fiind favorabilă, foarte mulți credincioși din satele vecine au participat la dumnezeiasca slujbă din dorința de a vedea o slujbă arhierască și specială pentru sfințirea unui locaș de închinăciune.

Predica zilei a fost rostită de P. C. Consilier I. Teoharie.

La sfîrșit C. Preot Paroh P. Ionescu a făcut o dare de seamă de felul cum au decurs lucrările de construcție a bisericii, de ajutorul material dat de către credincioșii satului, scoțînd în evidență concursul neprecupețit dat de autoritățile locale la desăvirșirea acestei construcții.

A mulțumit tuturor donatorilor, ostenitorilor, autorităților adm. locale, P. S. Episcop și celorlalți slujitori cares-au ostenit și au venit ca prin actul sfințirii să redea cultului biserica din satul Hagiomer.

După aceea P. S. Episcop Chesarie, în cuvinte mișcătoare a arătat mulțumirea ce o simte cînd participă la astfel de acte solemne.

A îndemnat pe credincioși să trăiască în bună înțelegere, să iubească biserica și să o frecventeze, să iubească Patria, să asculte de conducători și să-și îndeplinească cu dragoste toate îndatoririle patriotice, și să muncească cu sîrg pentru înflorirea patriei noastre.

Prin muncă cinstită să dovedim că sintem buni luptători pentru pace, pentru înflorirea patriei, pentru progresul și fericirea poporului muncitor.

Cu acest prilej și pentru prețuirea muncii P. S. Episcop a acordat P. C. Preda Ionescu distincția de «Sachelar».

CONFERINȚE INTERCONFESIONALE

MEDGIDIA.

În ziua de 7 iulie 1955, la sediul protoieriei raionului Medgidia regiunea Constanța, s-a ținut o conferință interconfesională cu reprezentanții tuturor cultelor din raionul Medgidia. Conferința a fost prezidată de Dl. Iacob Mehmet, Muftiul Cultului Musulman din R.P.R., care în cuvîntul de deschidere, mulțumește pentru cinstea ce i s-a acordat de a prezida această conferință și după ce amintește ordinea de zi, dă cuvîntul P. C. Protoieru P. Cobilaș, care susține referatul: «Lucrările Adunării Mondiale a Păcii de la Helsinki».

Printre altele P. C. Protoieru a spus: «Adunarea Mondială a păcii de la Helsinki a întrunit peste 2000 delegați din 68 țări; ea a întrunit oameni din toate ramurile de activitate, oameni care s-au convins că victoria va fi de partea lagărului Păcii, care pînă la această dată a înregistrat succese importante ca: încetarea războiului din Vietnam, Indochina și Coreea; semnarea tratatului de Stat cu Austria și consfințirea neutralității ei, încheierea cu succes a tratatelor sovieto-juugoslave, etc.

Aceste însemnate victorii fac ca popoarele să fie și mai dirze în lupta lor pentru pace și să ceară apropiatei conferințe de la Geneva, unde se vor întîlni șefii celor patru mari puteri ca prin hotărîrile luate să se ajungă la risipirea neîncrederii reciproce, la destinderea încordării internaționale prin tratative, la desființarea totală a blocurilor militare, la renunțarea la politica de pe poziții de forță, la reunificarea Germaniei, la dezarmarea generală și folosirea stocurilor de materiale atomice în scopuri pașnice. Vorbitorul animtește de Apelul lansat de Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki, citind din el și arătînd că este un document istoric de o mare însemnătate, care trebuie popularizat și cunoscut de toți credincioșii Bisericii noastre.

În continuare P. C. Protoieru schițează sarcinile ce revin preoțimii față de strădaniile oamenilor cinstiți din lumea întregă, față de strădaniile conducătorilor statului nostru și față de principiile evanghelice care proclamă pacea ca un bun suprem.

Preoțimea — zice P. C. Protoieru — are datoria de a-și spori eforturile pentru acțiunile întreprinse de Partid și Guvern mai ales acum în campania de recoltare, de care depinde asigurarea pînei familiilor noastre și a celor ce muncesc în fabrici și uzine.

La discuții se înscriu următorii:

Dl. Tudor Ioan din partea cultului Adventist, care spune: «Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki a avut meritul a răcori sufletele, așa cum răcorește ploaia pămîntul înfierbîntat. Îmi i-au angajamentul că voi folosi amvonul pentru a propovădui Pacea și a face din credincioșii mei vrednici apărători ai păcii».

Dl. Sadic Duagi Hatip, din partea cultului musulman, spune: «Pacea va fi salvată, pacea trebuie salvată. Îmi lau angajamentul a munci împreună cu credincioșii mei pentru cîștigarea acestui bun — Pacea».

Dl. Boldușu din partea cultului Baptist, caracterizează Pacea ca fericirea noastră și a tuturor popoarelor și se angajează a munci pentru apărarea ei.

Din partea cultului Ortodox i-au cuvîntul C. C. Preoți: D. Rogoveanu, T. Sargarodschi, I. Turcu, Anghel, M. Apostol și F. Dediu, care printre altele au spus:

Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki este cu adevărat istorică, întrucît ea a întrunit și pe cei care altă dată erau pasivi față de lupta pentru pace. Își i-au angajamentul de a populariza Apelul de la Helsinki, pentru ca să fie cunoscut de toți credincioșii; deasemenea își i-au angajamentul, de a colabora cu organele locale și a depune toate eforturile în Campania de recoltare și predarea cotelor către Stat și pentru realizarea planului de Stat.

Dl. Hapaianu din partea Sfatului Popular Medgidia declară: «sînt mulțumit de cele ce s-au discutat aici; am luat act de angajamentele Dvs. și cred cu fermitate că aceste angajamente le veți duce la bun sfîrșit pentru binele poporului și pentru pacea a toată lumea».

Dl. Gh. Stoicescu — împuternicitul Ministerului Cultelor, — aduce mulțumiri deservențelor cultelor din raionul Medgidia pentru activitatea lor pe linia luptei pentru apărarea păcii și a acțiunilor de folos obște.

Voi comunica — spune Dl. Stoicescu — Ministerului Cultelor că slujitorii Cultelor din raionul Medgidia sînt conștienți de rolul care îl au în problema apărării păcii.

Dl. Iacob Mehmet, încheind conferința spune: «sînt convins că pacea va triumfa și această convingere mă face să lupt și mai mult pentru apărarea ei».

Urează spor la lucru pentru triumful păcii în lume și pentru îndeplinirea planului de Stat.

Se trimit telegrame Președinției Consiliului de Miniștri, Consiliului Național pentru Apărarea Păcii din R.P.R. și D-lui P. Constantinescu-Iași Ministrul Cultelor.

CONSTANȚA

În ziua de 12 iulie 1955, s-a ținut în sala Cinematografului «23 august», o conferință interconfesională, la care au participat 250 reprezentanți și descervenți ai cultelor religioase din orașul și regiunea Constanța.

Prezidiul a fost format din: P.S. Episcop Chesariu Păunescu al Dunăreii de Jos, Dl. Iacob Mehmet, șeful Cultului Musulman din R.P.R., Dl. Gh. Stoicescu, împuternicitul regional al Ministerului Cultelor, Dl. profesor Ioan Bădică delegat al Sfatului Popular Regional, preot V. Petculescu, protoiereul raionului Constanța, Pr. Barunian din partea cultului Armean și Dl. Dumitru Ștefan din partea cultului Baptist.

Ședința este deschisă de dl. Muftiu Iacob Mehmet, care salută prezența P.S. Episcop Chesariu și amintește despre Congresele Mondiale pentru pace, culminând cu Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki.

Ne-am adunat aici, spune vorbitorul — pentru a discuta și prelucra Apelul elaborat de Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki, care este un document de o mare însemnătate istorică.

După ce anunță ordinea de zi, dă cuvîntul P. C. Protolereu V. Petculescu, care susține referatul: «Lucrările Adunării Mondiale a păcii de la Helsinki».

Printre altele P. C. Sa a spus: «Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki reprezintă o forță fără precedent în istorie precum și cea voință invincibilă a omenirii, care joacă azi un rol hotărîtor pe arena internațională, forță pe care nimeni, nici un guvern și nici un for politic răspunzător de soarta popoarelor nu o mai poate ignora».

După ce amintește de succesele obținute din inițiativa Marii Uniuni Sovietice și anume: încetarea războiului din Vietnam, Indochina și Coreea, semnarea tratatului de Stat cu Austria, încheierea cu succes a tratatelor Sovieto-Jugoslave, etc., evenimentele menite a aduce o simțitoare destindere în atmosfera internațională, P. C. Sa spune: «Dacă s-au obținut succese, nu este mai puțin adevărat, că mai sînt unele probleme de rezolvat. Tratatul de Pace cu Germania, problemele Coreei, Vietnamului, Taiwanului, Africii de Nord, Orientul Mijlociu și relațiunile economice și culturale ce au fost tulburate sau limitate».

«Și aici apare marea însemnătate a Adunării Mondiale a Păcii de la Helsinki, care prin cele mai variate pături sociale din cele 68 țări reprezentate, a tras mai multe concluzii printre care și aceea că, cu toate divergențele profunde și diversitatea opiniilor, un acord asupra unor probleme importante poate fi realizat și multe probleme importante pot fi rezolvate prin tratative și în special distrugerea tuturor stocurilor de arme nucleare și înlăturarea primejdiei unui război atomic, lucru ce constituie un pas necesar în drumul spre izbăvirea omenescă de război și povara înarmărilor».

Adunarea Mondială conchide că pacea este în primejdie datorită scindării Europei în blocuri militare. Pentru înlăturarea acestei primejdii este necesară înțelegerea între toate statele Europei în scopul creerii unui sistem de securitate colectivă. Această problemă este legată de reunificarea Germaniei, fapt care este posibil numai atunci cînd va fi exclusă orice posibilitate de reînviere a militarismului German și participarea Germaniei la orice fel de alianță militară».

P. C. Sa încheie: «Forțele iubitoare de Pace vor restabili încrederea reciprocă între popoare și cauza păcii va triumfa. Pacea poate fi salvată, Pacea trebuie să fie salvată».

Trăiască Pacea între popoare».

La discuții i-au parte: P. S. Episcop Chesariu, care după ce mulțumește pentru salutul ce i s-a făcut, a spus: «este prima dată cînd am prilejul să particip la o consfătuire ca aceasta în orașul Constanța. Din conferință s-a constatat că dorința generală a popoarelor este Pacea. Popoarele s-au trezit și se ridică cu hotărîre împotriva războiului. Dorința unanimă pentru pace este vădită și toate conferințele de pînă acum au arătat acest lucru. Am avut prilejul de multe ori să ascult dorința pentru pace și să văd contribuția clerului Bisericii Ortodoxe la apărarea ei».

Îmi i-au angajamentul să sfătuesc preoțimea ca să-și dea și pe viitor silința să propovăduiască pacea și să aducă la cunoștința credincioșilor hotărîrile de la Helsinki. Trăiască Pacea».

Pr. Barunian din partea cultului Armean evocă tabloul biblic al porumbelului cu ramura de măslin care oprindu-se pe muntele Ararat a vestit Pacea. De atunci au trecut mii de ani și popoarele nu au ținut seamă de această solie a păcii, ci s-au războit unele împotriva altora. Noi — spune vorbitorul — să luăm această ramură de măslin vestitoare a păcii și să o ridicăm sus ca să se vadă de cei ce vor război. Protestez cu vehemență împotriva ațîțitorilor la război; voi predica neincetat pacea și viața liniștită, a încheiat preotul Barunian».

Dl. Vasile Zamfir reprezentantul cultului Adventist de la Brăila, printre altele a spus: «Pacea a fost tulburată din timpuri străvechi. Astăzi popoarele nu mai vor război. Numai citiva profitori vor acest lucru, căutînd să se îmbogățească pe seama vieții omenești. Împotriva acestora se ridică toată omenirea organizată în frontul mondial al păcii, care pînă în prezent a obținut succese strălucite.

Adunarea dela Helsinki, întîlnirea de la Geneva și Congresul mamelor de la Lausanne, au menirea să oprească războiul. E voia lui Dumnezeu ca tronul păcii să se întărească. Imi i-au angajamentul să mobilizez pe credincioșii din Brăila la acțiuni obștești și să-i sfătuesc a se încadra în rîndul partizanilor păcii».

Dl. Cadir Hatip din partea cultului Musulman de la Techirghiol spune: Apelul de la Helsinki are o însemnătate mondială. Nu există popor care să nu fie interesat în apărarea păcii. Opinia publică e convinsă că ideea tratativelor a cîștigat tot mai mult teren, în timp ce politica forței este condamnată. Oamenii cinstiți de pe glob sînt hotărîți să zădărnicească planurile criminale ale ațîțitorilor la un nou război. Apelul de la Helsinki sintetizează cele mai nobile năzuințe ale popoarelor. Popoarele așteaptă conferința de la Geneva pentru adincirea deslinderii internaționale. Imi i-au angajamentul să duc muncă de lămurire printre credincioșii musulmani, să se ridice contra amenințărilor la un nou război. Cer ca energia atomică să fie pusă în slujba păcii. Voi sprijini planul de producție în comuna mea, contribuînd prin aceasta la consolidarea păcii».

Dl. Friedman din partea cultului Mozaic, își exprimă bucuria că a cunoscut pe P. S. Episcop Chesarie, care i-a făcut impresia unei figuri biblice, ce vorbește despre pace. Amintește despre ororile războiului, ale lagărelor de concentrare, unde și-au găsit moartea foarte mulți evrei. Protestează cu hotărîre împotriva războiului.

«Apelul de la Helsinki, spune vorbitorul, este pentru noi o evanghelie, care ne îndeamnă să ștergem urmele războiului. A fi slujitor al Altarului înseamnă a fi slujitor al Păcii. Din momentul cînd mi s-a dat biblia sîntă în mîină, am devenit un slujitor al Păcii și un propovăduitor al ei».

Dl. Dumitru Ștefan din partea cultului Baptist, spune: «Idealul Păcii ne unește pe toți. Sîntem pentru viață în dragoste și prietenie. Conștiința noastră și Evanghelia condamna dorința de a stăpîni. Trebuie să luptăm împotriva pornirilor sălbatice de a distruge omenirea. Nu putem fi slujitori al lui Dumnezeu, dacă nu sîntem împotriva războiului».

Salută hotărîrile de la Helsinki și conferința de la Geneva.

Își i-a angajamentul să muncească conștiincios, și să lămurească pe credincioși pentru a-și stringe recolta bob cu bob.

Dl. Mitrofan Mihai. După ce evocă momente triste din timpul războiului, spune: «Mai sînt încă oameni care vor să împingă omenirea într-un nou război. Din conferința de azi am înțeles că oamenii de diferite naționalități și convingeri politice și religioase, s-au putut înțelege la Helsinki, în problema apărării păcii.

Imi i-au angajamentul să popularizez, prin sfaturile păcii și în Adunări publice «Apelul insuflețit de la Helsinki».

Din partea cultului Ortodox i-au cuvîntul: P. C. Pr. Cobîlaș, protopopul raionului Medgidia, P. C. Preot H. Ionescu, Protopopul raionului Istria, P. C. Pr. Trandafir-scu Mereni, P. C. Pr. T. Sargarodschi Izvorul Mare P. C. Pr. Dragomir, Protopopul raionului Hirșova, P. C. Pr. D. Văcărescu Protopopul raionului Adam-Klisi, P. C. Pr. Tiței Protopopul raionului Fetești și C. Pr. M. Buric, care printre altele au spus: «Ce deosebire între prezent și trecut? Ce aspect sinistru — care ne face să ne cutremurăm — avea viața în timpul războiului și ce aspect plin de voie bună are viața în prezent!»

În trecut se descărcau în gări tancuri, muniții, toate ale morții, iar în prezent se descarcă tractoare batoze, combaine, toate unelte pentru viață, fericire și progres. Apelul de la Helsinki cheamă popoarele la înțelegere prin tratative. Conferința de la Geneva, a celor patru mari puteri, va rezolva problema păcii. În Apel se intrupează speranțele noastre. La acest Apel răspund îndemnurile date de P.F. Patriarh Justinian și de P.S. Episcop Chesarie.

«Popoarele vor face tot ce le stă în putință ca să salveze pacea». Își iau angajamentul ca Apelul de la Helsinki prin popularizare să fie cunoscut de toți credin-

cișii. Deasemenea vor da tot concursul autorităților de Stat, pentru ca recoltatul, treeratul, predarea cotelor și desmiriștitul să se facă la timp potrivit și în condițiuni bune.

Dl. Bădică aduce un salut consfătuirii, din partea Comitetului Executiv al Sfatului Regional. «In istoria omenirii — spune Dl. Bădică — n-a existat nici cind o mișcare mai mare ca aceasta a partizanilor păcii. Porumbelul Păcii a fost omorît odată, dar el a renăscut din propria lui cenușe.

In regiune avem o recoltă foarte bogată. Gîndul tuturor merge spre tot mai mult belșug. Gîndul deservenților de culte se uncește cu năzuințele poporului pentru o viață mai bună.

Comitetul Regional, cere ca deservenții de culte să fie în fruntea obligațiunilor de recoltat și la achitarea sarcinilor către Stat. Să stringă toată recolta și să nu se piardă nimic».

Urează succes în lupta pentru pace.

Dl. Iacob Mehmet în cuvîntul de încheiere subliniază ideile fundamentale ce au reeșit din prezentarea conferinței și sarcinile ce revin tuturor deservenților de culte în campania de recoltare.

Se trimite telegrame: Președinției Consiliului de Miniștri, D-lui P. Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor și Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R.

La sfîrșit asistența a vizionat filmul «Libelula».

HIRȘOVA.

In ziua de 14 Iulie 1955, o altă conferință interconfesională a avut loc la sediul protoierei raionului Hirșova, la care au participat toți reprezentanții cultelor din raion.

Conferința a fost prezidată de P. C. Protoiereu al raionului Hirșova, Pr. I. Dragomir.

P. C. Sa în cuvîntul de deschidere, arată că scopul acestei conferințe este de a lua act și de a cunoaște mai bine dezbaterile și hotărârile adoptate de Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki, ce a avut loc între 22-29 Iunie a. c.

Se dă cuvîntul C. Pr. Constantin Mitu de la parohia Ciobanu, care susține referatul: «Lucrările Adunării Mondiale a Păcii de la Helsinki». C. Sa, printre altele spune: După înfringerea fascismului de către Armata Roșie, puterile occidentale au trecut la pregătirea războiului contra U.R.S.S.-ului. In acest scop au construit baze militare în țările din jurul U.R.S.S., și-au înjghebat blocuri militare în Asia, Orientul Mijlociu și Europa Occidentală. După ratificarea acordurilor de la Londra și Paris ei au trecut la remilitarizarea Germaniei occidentale revanșarde. In fața acestei situații forțele păcii în frunte cu U.R.S.S., au pornit la formarea marelui front al partizanilor păcii, care a mobilizat milioanele de oameni ce cer reglementarea tuturor neînțelegerilor pe cale pașnică. In cadrul congreselor ținute la Paris, Praga, Stockholm, Viena, etc., s-a cerut interzicerea armelor de exterminare în masă, destinderea încordării internaționale pe calea tratativelor și coexistenței pașnice între state, bazată pe cele cinci principii adoptate de China și India și aprobate în unanimitate la conferința de la Bandung. In urma amenințărilor din Vest, Țările din Răsărit în frunte cu U.R.S.S., au trecut la sistemul de securitate colectivă ce a fost consfințit prin conferința de la Varșovia. Forțele păcii convinse că Pacea se poate câștiga pe calea tratativelor și pentru mobilizarea întregii omeniri contra ațîțătorilor la război au ținut la finele lunii iunie Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki, unde au participat delegați din 68 țări, între care și din R.P.R., în frunte cu Dl. Rădăceanu. In cadrul celor 7 comisii s-a dezbătut problema păcii și salvarea ei, de delegați și observatori ce reprezentau cele mai diferite pătri sociale, profesioni, credințe religioase sau concepții politice. Ca rezultat s-a realizat un acord asupra următoarelor probleme: interzicerea armelor nucleare, reducerea armamentelor, folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, coexistența pașnică între state cu sisteme politice deosebite, respectarea independenței naționale și organizare de schimburi economice și culturale bazate pe egalitate și avantaje reciproce.

La finele adunării s-a aprobat documentul adresat lumii întregi cu titlul: «Apelul de la Helsinki». Prin acest Apel se face cunoscut că opinia publică mondială în fața primăjdiei războiului s-a ridicat împotriva politicii de forță, a blocurilor militare, a curselor înarmărilor și a războiului atomic. Roadele eforturilor opiniei publice sau văzut prin încetarea războiului din Coreea, Indochina, Conferința de la Bandung, tratatul de Stat cu Austria, declarația de la Belgrad și conferința de la Geneva ce va începe la data de 18 Iulie a. c.

Conferința celor 4 șefi de Stat de la Geneva, va face primul pas spre Pace și Securitatea Europei și a Asiei dacă va proceda la unificarea Germaniei pe baze democratice, la evacuarea Taiwanului, la respectarea acordurilor de la Geneva cu privire la Indochina și la admiterea Chinei în O.N.U. Contra celor care caută să torpileze reușita conferință de la Geneva, Adunarea mondială de la Helsinki, cheamă toate națiunile lumii să se împotrivescă acestor forțe și să sprijine acțiunile de pacificare ale participanților din cadrul conferinței.

Cauza păcii va fi pînă la urmă încununată de succes, dacă opinia publică mondială va întreprinde acțiuni unite pentru a răsi pi neîncrederea și a apăra pacea». În încheiere conferențiarul trasează sarcinile ce le revin preoților în cauza apărării păcii și în cadrul campaniei de recoltare din vara aceasta.

La discuții se înscriu: Pr. I. Popescu-Corugea, Pr. N. Mitru Vultur, Pr. D. Mihai-Hirșova, Pr. Gh. Uzună-Gîrlieci, Pr. V. Cernescu-Carai, Pr. M. Popoiu Casimcea, Pr. Ivan de rit vechi Ghindărești și Dl. Leonte, din partea Sfatului Popular raion Hirșova.

Toți C. Preoți, după ce au arătat grozăviile războiului, binefacerile păcii și amenințarea imperialiștilor cu război atomic, și-au luat angajamentul solemn că vor depune toate eforturile pentru cîștigarea și menținerea păcii. În acest scop vor popula-riza din casă în casă «Apelul de la Helsinki» și vor da concursul neprecupețit în campania de recoltare, a predării cotelor, a achitării impozitelor și a desmiriștitului.

Dl. I. Leonte, delegat din partea Sfatului raional și președintele comitetului de pace al raionului, aduce mulțumiri din partea Sfatului pentru concursul ce l-au dat preoți în toate campaniile agricole de pînă acum și îndeamnă ca și de aici înainte să activeze cu același elan pentru stringerea recoltelor cît mai urgent și în condițiunile cele mai bune. Recomandă la treer, metoda «Brediu». În urma realizărilor obținute în sectorul economic, cultural, sanitar, industrial și agricol, ce se vîd în raionul Hirșova, Dl. Leonte îndeamnă pe C. Preoți, să fie întotdeauna alături de organele locale pentru a dobîndi pacea și fericirea întregii omeniri.

P. C. Protoiereu, în cuvîntul de închidere se declară mulțumit de felul cum a decurs toată conferința. Mulțumește D-lui Leonte pentru participarea și pentru îndemnurile date cu privire la felul cum preoțimea trebuie să colaboreze cu organele locale pentru stringerea recoltelor la timp și fără pierderi. Urează celor de față spor la lucru.

Se trimite telegrame: D-lui P. Constantinescu-Iași Ministrul Cultelor, Comitetului Național pentru Apărarea Păcii din R.P.R. și Președinției Consiliului de Miniștri.

BABADAG.

Tot în ziua de 14 iulie 1955, a avut loc o conferință interconfesională la sediul Protoieriei Istria Babadag, la care au parte toți reprezentanții cultelor din raionul Istria.

Conferința a fost prezidată de Dl. Hatip, reprezentantul cultului musulman din orașul Babadag. D-Sa după ce anunță ordinea de zi, dă cuvîntul P. C. Protoiereu al raionului Istria, Pr. H. Ionescu, care prelucrează Apelul Adunării Mondiale al Păcii de la Helsinki.

După ce arată marea însemnătate a Adunării Mondiale de la Helsinki și voința dirză a popoarelor pentru pace, enumără acțiunile interprinse de Marea Uniune Socialistă, pentru destinderea încordării internaționale și pentru asigurarea securității colective în Europa.

Conferința de la Geneva care se va deschide în curînd — spune vorbitorul — va avea în vedere dorința fierbinte a popoarelor doritoare de Pace, și va aduce la împlinire această dorință a sutelor de milioane de oameni.

Poporul nostru, încheie vorbitorul, se atașează cu toată căldura marelui front al păcii, cu respectarea suveranității, a libertății și egalității în drepturi între toate popoarele.

Historicul document elaborat de Adunarea Mondială a Păcii de la Helsinki să fie cunoscut de toți credincioșii din raionul nostru, și aceasta o poate face clerul Bisericii noastre.

La discuții au luat parte C. C. Preoți: D. Vasile, Gh. Totolci și Pr. Epifan din partea creștinilor de rit vechi, care își i-au următoarele angajamente: popularizarea Apelului Adunării Mondiale de la Helsinki; participarea în echipele de agitație la arși; lămurirea credincioșilor pentru grăbirea secerișului care este o muncă de sezon, pentru predarea cotelor către Stat; colaborarea sinceră cu autoritățile locale pentru ducerea la bun sfîrșit a tuturor lucrărilor obștești etc.

După aceea P. C. Protoiereu închide ședința urind spor la lucru tuturor participanților pentru binele Bisericii și fericirea patriei noastre.

Se trimite telegrame Președinției Consiliului de Miniștri, Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R. și D-lui P. Constantinescu-Iași Ministrul Cultelor.

GALAȚI. •

În ziua de 18 iulie a. c., în sala festivă a Căminului proeșesc din orașul Galați, s-a ținut, o ședință interconfesională la care au luat parte reprezentanții și descervenții cultelor din orașul și raionul Galați.

La conferință au fost prezenți următorii reprezentanți ai cultelor: P.S. Episcop Chesariu Păunescu al Dunării de Jos, P. C. Consilier adm., Pr. M. Blănaru, P. C. Protoiereu al raionului Galați, Pr. T. Stănescu, Pr. Astaluș împreună cu Vicarul său, din partea cultului Catolic, Dl. C. Grăjdinoiu, din partea cultului Adventist, Dl. Aostăcioae, din partea cultului baptist, Dl. Iohan Matz, din partea cultului luteran, Dl. N. Mehmet-Brahaș, din partea cultului Musulman, Dl. Gheorghiaș din partea cultului Evanghelic, și C. Preoți ortodocși din orașul și raionul Galați.

Deasemenea au fost prezenți și Dl. Chesler Președintele Comitetului Orășenesc de luptă pentru Pace și Dl. Ioneticu imputernicitul raional al Ministrului de Culte.

Ședința a fost prezidată de P. S. Episcop Chesariu, care în cuvîntul de deschidere, printre altele a spus: «Ne-am întrunit astăzi aici, reprezentanții tuturor cultelor, pentru a ne pune eforturile noastre în slujba obștească. Zilele trecute s-a ținut conferința de la Helsinki, unde popoarele și-au exprimat dorința de pace, fapt care a dus la deschiderea conferinței de la Geneva, chiar în ziua de azi, unde șefii celor patru mari puteri vor căuta să realizeze dorința legitimă de pace a tuturor popoarelor.

Se cade ca și noi, în lumina celor hotărâte la Helsinki, să ne luăm angajamentele corespunzătoare, pentru ca astfel să contribuim în mod efectiv, la lupta omnirii întregi pentru apărarea păcii. Pentru a lua cunoștință de lucrările conferinței de la Helsinki, dăm cuvîntul D-lui Chesler, Președintele Comitetului Orășenesc de Luptă pentru Pace».

Dl. Chesler, luînd cuvîntul, printre altele a spus: «Multe sînt evenimentele care s-au desfășurat în ultimul timp pe arena internațională, și sîntem îndreptățiți a crede că lucrurile merg spre slăbirea încordării internaționale și rezolvarea problemelor litigioase, fără pericolul războiului.

Între 22-24 mai a.c. a avut loc la București Adunarea reprezentanților luptătorilor pentru pace din R.P.R., iar la 22 iunie a.c. la Helsinki, s-a deschis Adunarea reprezentanților luptătorilor pentru pace din lumea întreagă. S-au luat o serie de măsuri pentru a determina pe șefii celor patru mari puteri să creeze condițiile favorabile unei coexistențe pașnice pentru toate popoarele lumii. În cele ce urmează vom expune lucrările conferinței de la Helsinki, pentru ca apoi să ne luăm angajamentul în vederea popularizării lor».

Trecînd la expunerea propriu zisă a conferinței, Dl. Chesler în prima parte enumără și analizează toate evenimentele internaționale din ultimul timp, arătînd apoi și succesele reale ale Mișcării mondiale a luptei pentru pace, care au dus la convocarea Conferinței de la Helsinki, eveniment ce coincide cu jubileul de 10 ani al O.N.U.

Însăși Conferința de la Geneva — deschisă azi — constituie succesul luptei vigilențe a popoarelor pentru apărarea păcii.

Adunarea de la Helsinki a analizat problemele actuale internaționale și a găsit puncte comune de înțelegere.

Describe apoi diferitele aspecte ale conferinței, care au produs impresii neuitate pentru participanții din cele 68 țări, legîndu-l pentru totdeauna în lupta sfîntă pentru cauza păcii, indiferent de deosebirile existente între ei.

Analizează apoi discursul președintelui Joliot Curie, precum și declarațiile celorlalți reprezentanți din diferite țări, oameni de știință, savanți, artiști și alții.

Conferința a lucrat în ședințe plene, împărțindu-și totodată lucrările pe șapte comisii. Toate lucrările au durat 8 zile, adoptînd Apelul de la Helsinki, pe care Dl. Chesler îl citește și-l analizează.

«Poporul român dorește pacea ca și toate popoarele ce au suferit de pe urma celor două războaie, exprimîndu-și dorința de pace prin politica internă de uriașe realizări, cît și prin politica sa externă.

«Sarcina fiecărui luptător pentru pace este să popularizeze Apelul de la Helsinki. Conferința a părut poate lungă, dar amploarea evenimentelor și însemnătatea lor, a impus aceasta».

«Azi s-a deschis la Geneva — spune vorbitorul — Conferința celor patru mari puteri. Depinde de noi, ca Geneva să ne aducă liniștea și siguranța victiei de miine. Comitetul orașenesc și regional de luptă pentru pace vă cheamă la întărirea acțiunilor de luptă pentru pace și susținerea lor de pe amvon, de la om la om, în Comitete de luptă pentru pace, și în Sfaturile păcii.

Să folosim orice împrejurare ca să facem nu numai adepți ci adevărați luptători pentru cauza sfântă a păcii, și atunci vom avea siguranța succesului deplin la Conferința de la Geneva, căci fundamentul hotărârilor de la Geneva îl formează însăși voința de pace a popoarelor.

Faceți-vă datoria pe deplin, ca toți să afle cum trebuie apărată pacea și pentru ce trebuie să fie apărată.

Doresc tuturor succes deplin în această muncă nobilă».

La discuții iau parte: Pr. Astaluș din partea cultului catolic, care printre altele a spus: «Conferința D-lui Chesler ne-a atras atenția că astăzi pacea nu mai depinde de o mână de diplomați sau de o singură persoană, cum a fost altădată.

Noi care păstorum pe credincioși trebuie să fim conștienți de sarcina ce o avem. Să convingem pe oameni că ei au importanță nu numai în colectivitate, ci chiar ca indivizi.

Din partea mea mi-am făcut datoria, dar mai ales de acum înainte voi lupta și mai mult, împreună cu noul vicar ce-l am. Noi, care potrivit libertății religioase din R.P.R. păstorum credincioși de naționalități diferite, avem datoria de a-i convinge că numai uniți pot lupta pentru pace».

Dr. Johann Matz din partea cultului luteran a spus: «Noi, cultul luteran din R.P.R. sintem alături de hotărârile de la Helsinki. Majoritatea omenirii dorește pacea după principiile dreptății. Noi, cetățenii Republicii Populare Romine nu dorim ca la Conferința de la Geneva alții să se amestece în treburile noastre. Sintem în prima zi a acestei conferințe și așteptăm să se pună fundamentul unei păci durabile. Interesele păcii cer securitatea colectivă a Europei în care să intre toate țările.

Dr. C. Grăjdinoiu din partea cultului adventist a spus: «Am ascultat referatul D-lui Chesler, și el cuprinde tot ce trebuia pentru lămurirea noastră. Faptul că ne aflăm adunați în ședință interconfesională constituie o bucurie. Merită tot respectul Guvernului R.P.R. care a reușit să înlăture barierele ce ne despărțeau și să ne unească în jurul cauzei sfinte a păcii. Cineva din ațitătorii la război spunea că trebuie omorâți prin război 700.000.000 oameni pentru ca pământul să poată întreține normal restul populației. Ori astăzi această teorie s-a răsturnat, căci pământul poate hrăni o populație mult mai mare ca aceea de azi. Istoria arată că nu lipsa pământului a provocat războaiele, ci lăcomia poftelor păcătoase de inavuțire.

O singură fericire există pe pământ: Pacea, ea e de la Dumnezeu și nimeni nu are voie să ia viața altora, căci porunca a VI-a zice: «Să nu ucizi!».

Azi oamenii luminați luptă pentru pace, ceea ce este o mare onoare, căci ingerții la Nașterea Domnului au vestit pacea pe pământ și bunăvoința între oameni.

Conferința de la Helsinki și Congresul Mamelor de la Lausanne cheamă toate popoarele la lupta pentru pace. Noi trăim în R.P.R. unde se contruiește pentru pace și viață. La această acțiune membrii cultelor dau o parte activă în G.A.S. și G.A.C. în campaniile de însămintări, etc.

Este de datoria noastră de a propovădui și mai mult pacea și iubirea. La Geneva începe azi un eveniment istoric. Rugați-vă pentru Pace».

Dr. Aostăcioești din partea cultului baptist, a spus: «Mulțumesc Ministerului Cultelor că ne-a înfrățit pe noi, membrii cultelor. Nouă ne e dragă pacea și de aceea urmărim cu atenție toate evenimentele internaționale. Dr. Chesler a expus amănunțit rezultatele Adunării de la Helsinki, care sînt îmbucurătoare pentru toți. La acea Adunare a popoarelor am luat parte și noi, au luat parte toți oamenii de bine, au lipsit numai profitorii și doritorii unui nou război.

Lagărul păcii cuprinde peste 900.000.000 de oameni în frunte cu U.R.S.S., India, China, etc. Toate acestea ne bucură și noi trebuie să propovăduim pacea și să o semănăm în inimile credincioșilor. În vreme de pace se progresează pe tărîm social și religios. Urăm succes Conferinței de la Geneva. Eri am avut o zi de post și rugăciune pentru reușita Conferinței de la Geneva».

Dr. Mehmet Brahas, în numele cultului musulman declară: «La Helsinki s-au adunat reprezentanți din 68 țări, cu credință și situații diferite și toți și-au exprimat voința de a lupta pentru pace.

Ațitătorii la război să nu uite că al treilea război mondial va fi mormîntul lor. Noi, credincioșii cultului musulman din orașul Galați, am fost întotdeauna în mîndurile luptătorilor pentru pace, care aduce binele și fericirea familiei, a țării și a întregii lumi».

Din partea cultului ortodox au luat cuvîntul următorii preoți: D. Portase de la parohia Sf. Haralambie, C. Comșa-Slobozia Conache, I. Armencea-Cuza Vodă, D. Nicoară-Costache Negri, T. Dicu-Negrea și Gh. Moisei-Galați, care printre altele au spus: Am ascultat cu toată atenția conferința d-lui Chesler și am constatat că trăsătura caracteristică a Adunării de la Helsinki este posibilitatea coexistenței pașnice între popoare cu sisteme sociale diferite, iar litigiile se pot rezolva pe calea tratativelor.

Apelul de la Helsinki este menit să joace un rol binefăcător în realizarea succesului Conferinței de la Geneva. Apelul cheamă opinia publică să se împotrivescă forțelor agresive. Contradicțiile pot fi rezolvate pas cu pas. Aceste cuvinte vor lumina calea în Mișcarea și întărirea păcii pe pămînt.

Preotul luptă pentru pace, pe două căi: Popularizarea evenimentelor și participarea activă la realizarea tuturor acțiunilor de interes obștesc, lucrînd în toate campaniile și mai ales în campania de recoltare. Își iau angajamentul să ducă această muncă pentru ca fiecare credincios să devină măcar o mică piatră la uriașul fundament al păcii în lumea întreagă.

Luînd cuvîntul, P.C. Protoiereu T. Stănescu a spus: «Sînt 7 luni de cînd reprezentanții cultelor nu s-au mai întîlnit în obișnuitele conferințe interconfesionale. De aceea astăzi ne bucurăm văzîndu-ne iarăși reușiți în această sală în jurul cauzei sfînte a păcii, pentru a ne împărtăși atît realizările cit și a învăța unii de la alții din metodele ce le întrebuițăm.

Deosebit de prețioasă a fost conferința d-lui Chesler, președintele Comitetului orașenesc de luptă pentru pace, care într-o formă atrăgătoare ne-a reîmprospătat toate evenimentele de care noi luasem cunoștință din presă, înmănunchîndu-le în concluziuni prețioase pentru activitatea ce o avem de desfășurat mai departe în calitatea noastră de slujitori ai Altarului.

Noi, preoțimea orașului și raionului Galați, am luat parte nu numai la dezbaterele orale asupra problemelor ce privesc lupta pentru pace, ci am sprijinit efectiv realizarea tuturor problemelor de interes obștesc. Aceasta dovedește că preoțimea noastră este conștientă de munca ce-i revine cit și de încrederea arătată ei de P.S. Voastră și de conducerea Statului nostru democrat popular.

Alături de popularizarea evenimentelor, pe același plan stă azi problema stringerii recoltelor. Datorită îndemnurilor și sfaturilor date preoțimii, ei s-au încadrat în această muncă perfect.

Orice muncă constructivă din Patria noastră este pentru apărarea păcii. Din acest punct de vedere, din rapoartele trimise și din constatările de pe teren, rezultă că preoțimea știe să slujească cauza păcii. Azi cînd se cere să popularizăm Apelul de la Helsinki, ne luăm angajamentul să îndeplinim această sarcină, utilizînd toate metodele ce le avem la îndemînă.

Noi dorim ca în aceleași sentimente de frățietate și dragoste să ne împletim munca și în viitor cu membrii celorlalte culte, pentru înflorirea și propășirea scumpei noastre patrii R.P.R.»

P.S. Episcop Chesarie, în cuvîntul de închidere a spus: «Din expunerea bogatei conferințe, din rapoartele rostite de reprezentanții cultelor și din angajamentele ce și le-a luat fiecare, rezultă că s-a trezit acea înțelegere și hotărîre de a nu da înapoi în lupta sfîntă pentru apărarea păcii, singura cheazăie a viitorului nostru și a lumii întregi.

Îndemn clerul din raionul Galați să dea tot concursul pentru stringere recoltelor la timp, ca prin aceasta să dăm o mînă de ajutor pentru apărarea păcii.

În afară de aceasta să popularizăm hotărîrile Adunării de la Helsinki și de la Geneva, ce se vor lua, și care sperăm că va aduce lumii înțelegerea depîlnă între oameni, indiferent de sisteme sociale, naționalități sau religie».

Se trimite apoi telegrame Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R. și D-lui P. Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor.

Pr. M. BLANARU

OFICIALE – ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

PAROHII VACANTE

Se publică, spre a fi ocupate de noi titulari, următoarele posturi de preot, cu termen pentru depunerea cererilor și actelor, 30 zile de la data apariției numărului prezent din «Glasul Bisericii»:

1. Parohia Valea Ciorii, comuna Valea Ciorii, raionul Slobozia; parohie de categoria II-a; are 319 familii și post bugetar (un singur preot).

2. Parohia Goleasca, comuna Uești, raionul Crevedia; parohie de categoria III-a; are 286 familii și post bugetar (un singur preot).

3. Parohia Chiroiu, comuna Chiroiu, raionul Brănești; parohie de categoria II-a are 219 familii; postul bugetar și casă parohială.

4. Parohia Radu Vodă, comuna Radu Vodă, raionul Giurgiu; parohie de categoria III-a; are 204 familii și post bugetar.

Cererile și actele cerute se vor depune în termen, la Protoieria respectivă. Cererile depuse pe altă cale sau cu acte lipsă și neconforme cu dispozițiunile circularei nr. 8512/954, nu vor fi luate în considerare.

EPISCOPIA BUZĂULUI

MIȘCAREA PERSONALULUI

I. ANGAJARI CU SALARIU DIN BUGETUL STATULUI.

a) Preoți.

Term. nr. 2536/955. — Pr. Asanache Șarpe de la parohia Costieni, raionul Lיעști, se angajează pe data de 1 aprilie 1955 în postul de Protopop al raionului Lיעști.

Term. nr. 2536/955. — Pr. Ioan Vasile, fost Protopop al raionului Lיעști, se angajează pe data de 1 aprilie 1955 în postul de preot paroh al parohiei Nicolesți, raionul R. Sărat.

b) Cîntăreți.

Tem. nr. 2759/955. — Dl. Vlăsceanu Gheorghe, absolvent al Școalei de cîntăreți bisericești, se angajează pe data de 15 martie 1955 în postul de cîntăreț al parohiei Sf. Gheorghe, orașul Buzău.

c) Personal de serviciu.

Tem. nr. 3152/955. — Dl. Păpătoiu Constantin se angajează pe data de 1 aprilie 1955 în postul de îngrijitor de la Sf. Mînistire Rătești, raionul Buzău.

II. ANGAJARI CU SALARIU DIN FONDURI PROPRII

a) Prooți.

Tem. nr. 6868/955. — Pr. Lupan Dumitru, profesor la școala de 7 ani «Poenița», raionul Muscel, se angajează pe data de 1 iulie 1955 în postul de preot paroh al parohiei extrabugetare Valea lui Lalu, raionul Beceni.

b) Cîntăreți.

Tem. nr. 2313/955. — Dl. Mocanu I. Valeriu, absolvent al Școalei de cîntăreți, se angajează pe data de 1 martie 1955 în postul I de cîntăreț de la parohia Izvoranu, raionul Buzău.

Tem. nr. 11.028. — Dl. Clinciu Gheorghe, absolvent al Școalei de cîntăreți, se angajează pe data de 1 ianuarie 1955 în postul de cîntăreț de la parohia Murguești, raionul Beceni.

Tem. nr. 2393/955. — Dl. Popa Gheorghe, absolvent al Școalei de cîntăreți, se angajează pe data de 1 martie 1955 în postul I de cîntăreț de la parohia Budești, raionul Focșani.

Tem. nr. 2088/955. — Cîntărețul Tănase Constantinescu se angajează pe data de 1 ianuarie 1955 în postul I de cîntăreț de la parohia Pietroasa de Jos, raionul Mizil.

Tem. nr. 2422/955. — Cîntărețul Ioan Felin se angajează pe data de 1 ianuarie 1955 în postul de cîntăreț de la parohia Dealul Neicu, raionul Panciu.

Tem. nr. 2584/955. — Cîntărețul Hamza Gheorghe se angajează pe data de 1 ianuarie 1955 în postul II de cîntăreț de la parohia Umbrărești, raionul Tecuci.

Tem. nr. 4428/955. — Dl. Caba Constantin, absolvent al Școalei de Cîntăreți Bisericești, se angajează pe data de 1 mai 1955 în postul I de cîntăreț de la parohia Spulber, raionul Vrancea.

Tem. nr. 4514/955. — Dl. Filimon Ionel, absolvent al Școalei de Cîntăreți Bisericești, se angajează pe data de 1 mai 1955 în postul II de cîntăreț de la parohia Slimnic, raionul R. Sărat.

Tem. nr. 2987/955. — Dl. Crăsnaru Virgil, absolvent al Școalei de Cîntăreți Bisericești, se angajează pe data de 1 februarie 1955 în postul I de cîntăreț de la parohia Urechești, raionul Adjud.

Tem. nr. 5456/955. — Dl. Șerban Dumitru, absolvent al Școalei de Cîntăreți Bisericești, se angajează pe data de 1 ianuarie 1955 în postul II de cîntăreț de la parohia Diocheți, raionul Panciu.

Tem. nr. 6292/955. — Dl. Roșca M. Ghiță, absolvent al Școalei de Cîntăreți Bisericești, se angajează pe data de 1 iunie 1955 în postul I de cîntăreț de la parohia Murguești, raionul Beceni.

Tem. nr. 6657/955. — Dl. Petru Isac, absolvent al Seminarului de muzică mînistirea Neamtu, se angajează pe data de 1 ianuarie 1955 în postul II de cîntăreț de la parohia Nicorești, raionul Tecuci.

c) Personal administrativ.

Tem. nr. 3753/955. — Pr. Toma Ionîță de la parohia Conduratu, raionul Mizil, se angajează pe data de 15 februarie 1955 în postul de secretar al Protopopiatului Mizil.

III. NUMIRI ONORIFICE.

Tem. nr. 8201/955. — Cîntărețul pensionar C. Constantinescu, se numește pe data de 1 iulie 1955 în postul I de cîntăreț onorific de la parohia Urechești, raionul Focșani.

Tem. nr. 7029/1955. — Dl. Trif Gheorghe, absolvent al Școlii de Cîntăreți Bisericești, se numește pe data de 1 Martie 1955 în postul II de cîntăreț onorific de la parohia Faraoance, raionul Focșani.

IV. HIROTONII.

Tem. nr. 1295/955. — Dl. Clinciu Ioan, absolvent al Institutului Teologic din București, a fost hirotonit la data de 6 februarie 1955 pe seama parohiei extrabugetare Murgești, raionul Beceni.

Tem. nr. 9932/954. Dl. Mărgăritescu Virgil, absolvent al Institutului Teologic din București, a fost hirotonit la data de 27 februarie 1955 pe seama parohiei bugetare Beceni, raionul Beceni.

V. TRANȘFRARI.

a) Preoți.

Tem. nr. 3153/955. — Pr. Stanciu Emil se transferă pe data de 1 februarie 1955, de la parohia Sieu, raionul Vișeu, regiunea Baia Mare, la parohia Valea Fintinii, raionul Buzău, regiunea Ploești.

Tem. nr. 4070/955. — Pr. Curca Zaharia de la parohia Grabicina, raionul Beceni, se transferă pe data de de 1 mai 1955 la parohia Singatui, raionul Sebeș, regiunea Stalin.

b) Cîntăreți.

Tem. nr. 2034/955. — Cîntărețul Vasile Manoloiu, se transferă disciplinar pe data de 15 martie 1955 de la parohia Broșteni, raionul Focșani, la parohia Dealul Lung, același raion.

Tem. nr. 697/955. — Cîntărețul Nazare Gheorghe se transferă pe data de 1 ianuarie 1955, de la parohia Tecucel, raionul Tecuci, în postul II de cîntăreț de la parohia Vizurești, același raion.

Tem. nr. 6515/955. — Cîntărețul Constantin Ivana, de la parohia Urlători, raionul Buzău, se transferă pe data de 1 august 1955 la parohia Pleșcoiu, același raion.

Tem. nr. 6763/955. — Cîntărețul Miroslav Constantin de la parohia Gura Blăcii, raionul Cislău, se transferă pe data de 1 iunie 1955 în postul II de cîntăreț de la parohia Urechești, raionul Focșani.

Tem. nr. 6758/955. — Cîntărețul Vladimir Taranciuc se transferă pe data de 15 iulie 1955, din postul de cîntăreț de la parohia Adormirea Maicii Domnului-Odobesti, în postul I de cîntăreț de la aceeași parohie.

VI. PENSIONARI.

Tem. nr. 4513/955. — Cîntărețul Const. Popescu de la parohia Gura Vadului, raionul Mizil, a fost pensionat din cauză de invaliditate, pe data de 1 aprilie 1955.

Tem. nr. 7515/955. — Cîntărețul Tătaru Ștefan de la parohia Năruja, raionul Vrancea, a fost pensionat pe data de 1 iunie 1955.

Dl. Ioan Giurgea, ad-tor de imoile la Centrul Eparhial, a fost pensionat din motiv de invaliditate pe data de 1 mai 1955.

VII. DECESE.

Tem. nr. 5012/955. — Pr. Virgil Vasilescu de la parohia Cîmpulungeanca, raionul Beceni, a decedat la 14 mai 1955.

Tem. nr. 6961/955. — Cîntărețul Ștefan Manole de la parohia Nașterea Marelui Domnului, Odobesti, a decedat la 5 iunie 1955.

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOSPAROHII VACANTE

1. Parohia Adormirea I, orașul Constanța, postul IV.
2. Parohia Acoperământul Maicii Domnului, orașul Tulcea, postul II.
3. Parohia Ciineni, raionul Filimon Sirbu, cat. II.
4. Parohia Pardina, raionul Tulcea, cat. III.
5. Parohia Robeasca, raionul Filimon Sirbu, cat. III.
6. Parohia Canlia, raionul Adam-Clisi, cat. II.
7. Parohia Simbăta Nouă, raionul Hirșova, cat. II.
8. Parohia Valea Dacilor, raionul Medgidia, cat. III.
9. Parohia Sf. Ingeri, orașul Constanța, postul II.
10. Parohia Dumbrăveni, raionul Constanța, cat. III.

MIȘCAREA PERSONALULUI

ANGAJARI

Tem. nr. 4278/955. — C. Pr. P. Copceag de la parohia Insurăței, raionul Insurăței, se angajează pe data de 1 iulie 1955 în postul de Protolereu al raionului Insurăței, încetându-i în același timp angajarea din postul de preot.

Tem. nr. 4278/955. — P.C. Pr. I. Angelescu de la parohia Insurăței, raionul Insurăței, se angajează pe data de 15 iunie 1955 în postul de secretar al Protoieriei raionului Insurăței, unde va fi salarizat din fonduri proprii.

TRANSFERARI

Tem. nr. 4380/955. — P.C. Pr. Popescu H. Ioan de la parohia Sf. Ingeri, orașul Constanța, se transferă pe data de 1 iulie 1955 la parohia Puțul Inalt, raionul N. Bălcescu din Capitală.

INCREDIȚARI DE OFICII PAROHIALE

Tem. nr. 4685/955. — Pe data de 1 iulie 1955, oficiul parohial al parohiei Chilia Veche, raionul Tulcea, s-a încredințat P.C. Pr. Antonescu.

SUPLINIRI

Tem. nr. 4160/955. — P.C. Pr. pensionar Alexandru Captarenco i se dă delegație de a suplini filiala Congaz, raionul Tulcea, pendinte de parohia M. Kogălniceanu.

DECESE

Tem. nr. 4386/955. — În ziua de 7 iulie 1955 a încetat din viață Pr. Vladimir Camenschi, dela parohia Valea Dacilor, raionul Medgidia.

MULȚUMIRI PUBLICE

Tem. nr. 3700/955. — Se aduc mulțumiri publice și arhieresti binecuvântări credincioșilor: Gavrilă Gradca, Mihalache Chebac, Zoița Andonache și Vasilica Toma, din parohia Cudalbi II, care au procurat pentru sf. biserică un rînd de veșminte.

Tem. nr. 3789/955. — Se aduc mulțumiri publice și arhieresti binecuvântări credincioșilor: Ioan Andreescu, Nicolae Chirică și Nicolae Iuga de la parohia Sf. Constantin și Elena I, orașul Constanța, care la îndemnul CC. Preoți M. Buric, C. Coadă

și I. Clorbaru, au donat cantitatea de 1 jum. m. c. material lemnos, din care s-a reparat parchetul sf. biserici.

De asemenea se aduc mulțumiri și arhieresti binecuvîntări credincioaselor: Elena Popescu și Ioana Panait, care au donat bisericii suma de lei 400 pentru electrificarea sfeșnicelor împărătești.

Se mai aduc mulțumiri următoarelor membre din Comitetul Parohial: Anghel Ioana, Drăgan Ioana, Alionte Maria, Victoria Dima, Paraschiva Budulea, Făgărășanu Maria, Octavia Petre, Maria Nicolau, etc., care prin muncă voluntară întrețin biserica într-o stare de curățenie exemplară.

† Cheerarie, Episcopul Dumării de Jos, Marele nostru Arhiereu	379
Redacția, Intru mulți ani, Prea Fericite Stăpîne	382

INDRUMĂRI PASTORALE

Vartolomeu Diaconul, La duminica IX după Rusali	386
Pr. C. Moise, La Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul	391
Pr. C. Stălcu, Cuvînt la Sf. Ierarh Alexandru	395
Pr. Olimp N. Căclulă, La Nașterea Măicii Domnului	398
Pr. T. M. Gano, La Înălțarea Sfintei Cruci	403
Pr. Ovidiu Constantinescu, La duminica XLX după Rusali	406
Pr. H. Dionisie Creștin (versuri)	412

PENTRU APĂRAREA PACII

Pr. Alexandru Ionescu, Apelul de la Helsinki	414
D. V. Sădeanu, Încă un pas spre pace	417
Pr. V. Mitru, Pace și prietenie	421
Redacția, 23 August	426
Pr. V. Constantinescu, Marea întrunire a dragostei materne	430
Asistent, Constituirea Asociației pentru Națiunile Unite	435

STUDII ȘI RECENZII

Acad. Prof. P. Constantinescu-Iași: Relațiile culturale romino-ruse din trecut (de Pr. Al. Ionescu)	436
Justinian Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romine: Apostolat Social, vol. V, Pentru pacea a toată lumea (Pr. Prof. Ilviu Stan)	447
I. D. Ștefănescu, Un monument de artă: Icoana Sf. Antonie cel Mare din biserica Sf. Gheorghe Vechi	451

VIAȚA BISERICEAȘCA ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

Arhiepiscopia Bucureștilor

Pr. Neaga Simion, Prea Fericitul Patriarh Justinian din nou în vizită la Moscova	455
Pr. P. F. Alexandru, Urzind viață nouă pe întinsul eparhiei	460
Disc. I. Iufu, Prăznuirea Hramului bisericii bulgare din București	463
Pr. Al. Ionescu, Ședința interconfesională din Capitală	465
Pr. Al. Vlaiculescu, Consfătuirea interconfesională a reprezentanților cultelor din Plocești	478
Redacția, † Eufrosina Preoteasa	481
Redacția, † Preotul Ioan Georgescu — Popa Nan	482
Asistent, † Preot Prof. Dr. Nicolae Timuș	485
Redacția, † Mitropolitul Nicolae Bălan	485
Pr. Grigore N. Popescu, O audiență la Mitropolitul Nicolae Bălan	488

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

--- Sfințirea bisericii din filiala Haglomer, raionul Hirșova	490
Pr. M. Blănaru, Conferințe interconfesionale	492

OFICIALE ADMINISTRATIVE

Arhiepiscopia Bucureștilor

Parohii vacante	500
-----------------	-----

EPISCOPIA BUZĂULUI

Mișcarea personalului	500
-----------------------	-----

Episcopia Dumării de Jos

Parohii vacante	502
Mișcarea personalului	508

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MIȘIUNE ORTODOXA
1955